

TARPTAUTINIS SKAITYMO GEBĖJIMŲ TYRIMAS
PIRLS 2011
PROGRESS IN INTERNATIONAL READING LITERACY STUDY

Ataskaita

4 klasė



PIRLS tyrimas yra vienas iš lyginamųjų švietimo tyrimų, kuriuos inicijuoja ir koordinuoja IEA asociacija (*International Association for the Evaluation of Educational Achievement*, interneto tinklalapis www.iea.nl).



PIRLS tyrimą vykdo tarptautinis tyrimo centras Bostone (*International Study Center in the Lynch School of Education at Boston College*, interneto tinklalapis www.timss.org).



Lietuvoje PIRLS tyrimą koordinuoja Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerija (A. Volano g. 2/7, LT-01516 Vilnius).

IEA generalinės asamblėjos narė dr. Rita Dukynaitė (tel. (8 5) 219 1123, el. p. Rita.Dukynaite@smm.lt)



Lietuvoje PIRLS tyrimą vykdo Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerijos Nacionalinio egzaminų centro Mokinių pasiekimų tyrimų ir analizės skyrius (M. Katkaus g. 44, LT-09217 Vilnius, tel. (8 5) 275 6180, interneto tinklalapis www.egzaminai.lt).

PIRLS tyrimą Lietuvoje koordinuoja Irina Mackevičienė (tel. (8 5) 275 6180, el. paštas: irina.mackeviciene@nec.lt).

ISBN 978-609-8048-04-9

UDK 371.2:028.1

Ta255

*PIRLS ataskaitą rengė: Nacionalinio egzaminų centro
Mokinių pasiekimų tyrimų ir analizės skyrius*

Leidykla UAB „Grafija“

Turinys

Rekomendacijos	5
Įvadas.....	7
1 PIRLS 2011 tyrimas.....	8
1.1 Kas yra PIRLS?	8
1.2 PIRLS ir TIMSS 2011	8
1.3 PIRLS organizatoriai.....	8
1.4 Tyrimo populiacija ir tikslai	9
1.5 Skaitymo gebėjimų apibrėžimas ir gebėjimų matrica	9
1.6 Tyrimo medžiaga	11
1.7 Mokymosi skaityti kontekstai.....	13
1.8 PIRLS skalė	13
1.9 Skaitymo pasiekimų lygmenys	14
1.10 PIRLS dalyviai	16
2 Bendrieji PIRLS 2011 ketvirtos klasės mokinių skaitymo rezultatai ir jų kaita.....	17
2.1 Bendrieji skaitymo rezultatai	17
2.2 Bendrųjų skaitymo rezultatų kaita	17
2.3 Bendrieji skaitymo rezultatai pagal lytį ir jų kaita.....	18
2.4 Mokinių rezultatai pagal skaitymo paskirties ir teksto suvokimo procesus	19
2.5 Skaitymo paskirties ir teksto suvokimo procesų rezultatų kaita	21
2.6 Skaitymo paskirties ir teksto suvokimo procesų rezultatai pagal lytį	22
2.7 Tarptautiniai skaitymo pasiekimų lygmenys.....	24
3 Mokyklos įtaka mokini skaitymo gebėjimams.....	39
3.1 Mokyklos geografinė vieta.....	39
3.2 Mokyklų pasiskirstymas pagal mokinių finansinę aplinką	39
3.3 Mokyklos, turinčios disciplinos ir saugumo problemų	40
3.4 Knygos mokyklos ir klasės bibliotekose.....	40
3.5 Kompiuterių panaudojimas mokymo tikslams.....	42
3.6 Mokyklos atmosferos įtaka rezultatams.....	42
3.7 Direktoriaus vadovavimas mokykloje.....	44
3.8 Pradinėse klasėse skaitymo įgūdžiams ir strategijoms skiriamas dėmesys	44
4 Mokytojų pasirengimas mokyti	59
4.1 Mokytojų išsimokslinimas ir darbo patirtis	59
4.2 Mokytojų profesinis tobulėjimas	59
4.3 Mokytojų darbo sąlygos	60
4.4 Mokytojų pasitenkinimas savo profesija.....	60

5 Namų aplinkos įtaka mokinių skaitymo gebėjimams	68
5.1 Edukaciniai namų ištekliai.....	68
5.2 Tėvų skaitymas savo malonumui	69
5.3 Išsimokslinimas, kurio tėvai tikisi iš savo vaikų	69
5.4 Ankstyvosios skaitymo veiklos prieš pradedant lankyti pradinę mokyklą	70
5.5 Ikimokyklinis ugdymas.....	70
5.6 Ankstyvosios raštingumo užduotys pradėjus lankyti mokyklą	71
6 Mokymas klasėje.....	82
6.1 Mokinių skaitymas savo malonumui	82
6.2 Mokinių motyvacija.....	82
6.3 Mokinių pasitikėjimas savo jėgomis skaitymo srityje.....	83
6.4 Laikas, skirtas kalbos ir skaitymo mokymui	84
6.5 Mokinių sudominimas ir susidomėjimas mokymosi procesu.....	84
6.6 Mokymą ribojantys veiksniai	86
6.7 Skaitymo mokymui naudojamos mokymo priemonės	87
Šaltiniai.....	102

Rekomendacijos

Išnagrinėjus Lietuvos rezultatus ir juos įvertinus tarptautiniame kontekste galima pateikti keletą rekomendacijų, naudingų skirtingo lygio švietimo institucijų darbuotojams:

- Lietuvos ketvirtos klasės mokinių skaitymo pasiekimai kiekviename PIRLS cikle šiek tiek prastėja, todėl vertėtų koreguoti bendrojo ugdymo programas, skaitymui skirti daugiau laiko, pateikti ir mergaitėms, ir berniukams patrauklių tekstų, taikyti geriausius mokymosi metodus, pabrėžti ir nuosekliai laikytis mokymosi paradigmos. Geriausiai tyrime pasirodžiusių šalių rezultatai rodo, kad visuose lygmenyse turėtų būti rasta dėmė tarp mokymosi kaip žaidimo, ir mokymosi kaip pareigos;
- įvairiuose lygmenyse (nacionaliniame, savivaldybių, mokykloje ir klasėje) svarstyti, ieškoti būdų ir sumažinti mergaičių ir berniukų skaitymo pasiekimų, mokinių, besimokančių skirtingų vietovių mokyklų, atotrūkį, užtikrinti lygias mokymo(si) galimybes;
- ugdymo procese ypač atkreipti dėmesį į aukštesniųjų gebėjimų, labiau susijusių su kūrybingumu, inovatyvumu, lavinimą, skirti daugiau dėmesio ir informacinių, ir grožinių tekstų skaitymui, formuoti nuostatą, kad skaityti gali būti tiesiog malonu;
- kadangi tyrime nustatytas ryšys tarp gerai knygomis aprūpintų mokyklos ir klasės bibliotekų bei mokinių skaitymo pasiekimų, turtinti jas, kad taptų kiek įmanoma patrauklesnės šiuolaikiniam mokiniui; atkreipti dėmesį į bibliotekų būklę ir naudą naujose mokyklose;
- plėtoti ne tik mokyklų kompiuterizavimą, bet ir kurti naujas, mokiniams patrauklias kompiuterinio skaitymo (ir rašymo) programas, šioje srityje tobulinti mokytojų kvalifikaciją. Mokymo(si) skaityti procese kaip pagrindines priemones naudoti ne tik vadovėlius ir pratybų sąsiuvinius, bet ir kitas, šiuolaikiniam mokiniui patrauklias priemones;
- skirti daugiau dėmesio rengiant mokytojus, ypač jų nuolatiniam tobulinimui(si). Lietuvos kontekste ypač svarbu atnaujinti vyresnės kartos pedagogų žinias; dėmesys turėtų būti atkreiptas ir į mokytojo savivertę ir savijautą ir mokykloje, ir apskritai visuomenėje;
- kadangi tyrimai rodo ryšį tarp namų aplinkos (edukacinių išteklių: vaikiškų (ir ne tik) knygų kiekio, interneto, asmeninio kambario turėjimo), tėvų išsilavinimo, jų pomėgio skaityti, akademinių lūkesčių savo vaikų atžvilgiu, vaikų ankstyvojo skaitymo veiklų, net jų maitinimosi, miego trūkumo ir mokinių skaitymo pasiekimų, būtina rasti būdų su tyrimo rezultatais supažindinti ne tik švietimo bendruomenę, bet ir tėvus, ir plačiąją visuomenę.

Ivadas

Lietuva 2011 metais jau trečią kartą dalyvavo IEA, Tarptautinės švietimo vertinimo asociacijos (*International Association for the Evaluation of Educational Achievement*) PIRLS (*Progress in International Reading Literacy Study*) tyrime (pirmą kartą mūsų šalyje tyrimas vykdytas 2001, antrąjį – 2006 metais). Kaip teigiama 2006 metų ataskaitoje, 2001 metų geri ketvirtų klasių mokinių skaitymo pasiekimai Lietuvos švietimo bendruomenę pradžiugino – Lietuvos rezultatas buvo septintasis šalių sąraše. Nors mokslininkai ir švietimo politikai nelinkę sudarinėti šalių mokinių pasiekimų reitingų, labiau rūpi pasiekimų kokybė ir tendencijos, konstatuota, kad po penkerių metų Lietuvos mokinių rezultatai sumenko šešiais taškais – Lietuva buvo septyniolikta tarp 40 naujajame tyrime dalyvavusių šalių.

Kaip mūsų šaliai sekėsi 2011 m. tyrimo cikle? Ar mūsų ketvirtos klasės mokinių skaitymo pasiekimai pagerėjo? Kaip Lietuvos ketvirtokai atrodo tarptautiniame kontekste: pagal kokius parametrus ji yra tarptautinės skalės viršuje, o kur jai sekėsi ne taip gerai? Į ką vertėtų atkreipti dėmesį švietimo vadybininkams, pedagogams, tėvams ir visuomenei apskritai? Kas lemia vienokius ar kitokius mokinių pasiekimus? Tai ir sužinosite perskaitę šią ataskaitą.

Pirmojoje ataskaitos dalyje apžvelgiama bendra tyrimo struktūra, tikslai, dalyviai, organizatoriai. Pateikiamas tyrime taikytas skaitymo gebėjimų apibrėžimas, aptariama tyrime naudota medžiaga, trumpai pristatomos skaitymo gebėjimų skalės, tarptautiniai skaitymo pasiekimų lygmenys.

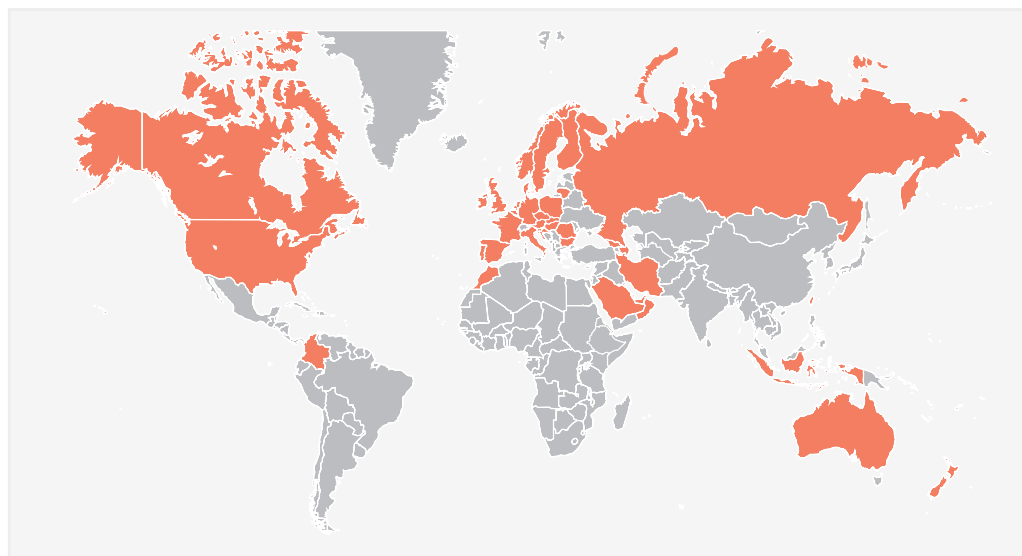
Likusiose dalyse pristatomi tyrimo rezultatai: kiekvienoje dalyje kalbama apie bendras tendencijas, tarptautinius ir Lietuvos rezultatus. Antroje dalyje pristatomi bendrieji 2011 metų ketvirtos klasės mokinių skaitymo rezultatai, jų kaita per tris tyrimo ciklus. Analizuojama, kaip mokiniams sekėsi skaityti skirtingos paskirties – grožinius ir informacinius – tekstus, kokie skaitymo gebėjimai yra labai ar menkiausiai išlavinti, koks skaitymo pasiekimų ryšys su skaitytojo lytimi. Trečioji dalis skirta aptarti mokyklos įtakai: atskleistas ryšys tarp mokyklos vietos, mikroklimato, disciplinos, saugumo, netgi administracijos vaidmens ir skaitymo pasiekimų. Ketvirtoje dalyje kalbama apie mokytojų pasiruošimo (jau įgyto išsimokslinimo ir kvalifikacijos tobulinimosi), jų savijautos, vaidmens mokykloje ir apskritai ugdymo procese ir skaitymo pasiekimų sąsajas. Penktoji dalis pristato duomenis apie namų įtaką mokinių pasiekimams. Skaitydami sužinosite, kaip susiję edukaciniai namų ištekliai, tėvų išsilavinimas, jų lūkesčiai dėl vaikų, ikimokyklinis ugdymas ir tuo metu įgyti gebėjimai su tyrimui rūpimais skaitymo pasiekimais. Galiausiai šeštoje dalyje aptariamas mokymas klasėje, mokymo trukmė ir metodai, mokinių psichologinės ir fizinės savijautos ryšys su skaitymo pasiekimais.

Leidinyje gausu rezultatų lentelių, tačiau visas jas išanalizuoti nėra šios ataskaitos tikslas. Tyrimo medžiaga gali tapti pretekstu pedagogų darbui, tėvų vaidmeniui apmąstyti, keisti ir keistis, taip pat provokuoti reikiamas švietimo sistemos permainas. Tarptautinė ataskaita gerokai išsamesnė nei Lietuvos, ji reikalauja gilesnės analizės. Tikimės, kad šis leidinys ras savo skaitytoją ir bus naudingas.

Kitas PIRLS tyrimų ciklas 2016 metais, tad yra laiko skaityti, ir ne tik.

IEA generalinės asamblėjos narė dr. Rita Dukynaitė

1 PIRLS 2011 tyrimas



1.1 Kas yra PIRLS?

PIRLS (*Progress in International Reading Literacy Study*) – tai tarptautinis skaitymo gebėjimų tyrimas, kas penkerius metus vykdomas daugelyje pasaulio šalių. 2011 metais Lietuvoje šis tyrimas buvo vykdomas jau trečią kartą. Pirmas PIRLS ciklas vyko 2001 (jame dalyvavo 35 šalys), antrasis – 2006 metais (40 šalių).

PIRLS 2011 tikslas – pateikti informaciją apie ketvirtų klasių mokinių skaitymo pasiekimų tendencijas. 2011 metų užduotims jungdamas naujai atrinktus tekstus ir klausimus su 2001 ir 2006 metų užduotimis ir klausimais, PIRLS 2011 siūlo šiuolaikišką skaitymo įgūdžių vertinimą, kuris leidžia matyti pokyčius nuo 2001 metų, taip pat pateikia klausimų komplektą, padėsiantį įvertinti vaikų mokymosi skaityti patirtį namuose ir mokykloje.

1.2 PIRLS ir TIMSS 2011

2011 metais tarptautiniai IEA PIRLS ir TIMSS tyrimai vyko kartu, taip kurdami sinergiją, suteikusią galimybę abiem projektams surinkti kokybiškesnę informaciją. Kadangi TIMSS (*Trends in International Mathematics and Science Study*) tiria ir ketvirtų, ir aštuntų klasių mokinius, abiejų projektų jungtis suteikia šalims galimybę įvertinti tų pačių ketvirtų klasių mokinių skaitymo, matematikos ir gamtos mokslų įgūdžius bei pasinaudoti išsamia informacija apie tyrimų aplinką, daugiausiai surinkta iš PIRLS klausimyno mokinių tėvams (globėjams).

1.3 PIRLS organizatoriai

Tyrimo tarptautiškumas akivaizdus pažvelgus į pagrindinius tyrimo organizatorius. Siekdamas kaip įmanoma šiuolaikiškiau ir tiksliau įvertinti gebėjimą skaityti, spręsdamas su įvairiais tyrimo aspektais susijusius klausimus, glaudžiai bendradarbiavo skirtingose šalyse veikiančios tarptautinės institucijos:

- tyrimų valdymas ir bendrieji nurodymai – *International Study Center at Boston College*, Tarptautinis tyrimo centras, įsikūręs Bostone, Jungtinėse Amerikos Valstijose;
- tarptautinės duomenų bazės kūrimas ir tvarkymas – IEA DPC (*Data Processing Center*), IEA duomenų tvarkymo centras, kurio būstinė yra Hamburge, Vokietijoje;

- šalių bendradarbiavimo koordinavimas, vertimų verifikavimas – IEA (*International Association for the Evaluation of Educational Achievement*), Tarptautinė švietimo pasiekimų vertinimų asociacija, kurios sekretoriatas yra Amsterdamo, Olandijoje;
- imties plano sudarymas, pagrindimas, verifikavimas, svorių skaičiavimas ir t.t. – *Statistics Canada*, Kanados statistikos departamentas Otavoje;
- skalės sudarymo konsultantai – ETS (*Educational Testing Service*), Prinstonas, Naujasis Džersis, Jungtinės Amerikos Valstijos;
- skaitymo testų parengimas – RDG (*Reading Development Group*), skaitymo užduoties kūrimo grupė, sudaryta iš įvairių šalių skaitymo specialistų;
- pradinis klausimynų parengimas – QDG (*Questionnaire Development Group*), klausimynų kūrimo grupė, sudaryta iš devynių PIRLS nacionalinių koordinatorių;
- tyrimo koordinavimas ir vykdymas šalyse – NRC (*National Research Centers & National Research Coordinators*), tyrimo centrai ir koordinatoriai dalyvaujančiose šalyse.

1.4 Tyrimo populiacija ir tikslai

Gebėjimas skaityti (suprasti, analizuoti skaitomą tekstą) yra vienas iš svarbiausių gebėjimų, įgyjamų pirmaisiais mokymosi metais. Jis yra esminis tolimesniam mokymuisi ir asmeniniam augimui. Todėl IEA generalinė asamblėja nusprendė organizuoti vaikų, baigiančių pradinę mokyklą, skaitymo gebėjimų tyrimą. Tyrimo populiacija – vaikai, ketverius metus mokęsi pradinėje mokykloje. Daugumoje šalių tai 4 klasės mokiniai. Taip pat buvo siekiama, kad vaikai nebūtų per maži, todėl tiriamų mokinių amžiaus vidurkis neturėjo būti žemesnis nei 9,5 metų. Tai reiškė, kad šalyse, kuriose vaikai pradeda lankyti mokyklą gana anksti (pavyzdžiui, 5 metų), buvo tiriami 5 ar net 6 klasių mokiniai. Šis amžiaus tarpsnis buvo pasirinktas dėl jo svarbos mokantis skaityti. Manoma, kad tokio amžiaus mokiniai jau yra išmokę skaityti ir pradeda naudoti savo skaitymo gebėjimus mokymuisi. Todėl tyrimo tikslas – išsiaiškinti šio amžiaus mokinių skaitymo pasiekimus ir jų patirtį mokantis skaityti namuose bei mokykloje.

Lietuvoje tyrimui pasirinkti lietuviškų mokyklų 4 klasių mokiniai. Tautinių mažumų mokyklos, labai mažos mokyklos ir specialių poreikių mokiniai nebuvo tiriami dėl praktinių priežasčių.

1.5 Skaitymo gebėjimų apibrėžimas ir gebėjimų matrica

PIRLS tyrime skaitymo gebėjimų visuma apibrėžiama kaip gebėjimas suprasti ir naudoti tas rašytinės kalbos formas, kurios reikalingos gyvenant visuomenėje ir / arba vertingos individui. Jauni skaitytojai gali atrasti prasmę įvairiuose tekstuose. Jie skaito tam, kad ko nors išmoktų, kad dalyvautų skaitančiųjų bendruomenėje mokykloje, kasdieniame gyvenime, savo malonumui.

PIRLS sutelkia dėmesį į tris skaitymo aspektus:

1. *Teksto suvokimo procesus (skaitymo gebėjimus);*
2. *Skaitymo paskirtį;*
3. *Požiūrį į skaitymą, su skaitymu susijusius įpročius.*

Skaitymo paskirties ir teksto suvokimo procesai yra pagrindiniai PIRLS vertinimo kriterijai nustatant gebėjimą skaityti. PIRLS susitelkia ties dviem svarbiausiomis skaitymo paskirtimis, kurios aprėpia didžiąją mokinių, skaitančių tiek mokykloje, tiek už jos ribų, skaitinių dalį, bei keturiais teksto suvokimo procesais, PIRLS vertinamais atskirai. Trumpai pristatysime kiekvieną iš jų (žr. 1.1 lentelę).

1.1 lentelė: PIRLS teksto suvokimų procesų ir skaitymo paskirties procentinės dalys testuose

Teksto suvokimo procesai (skaitymo gebėjimai)	
Sutelkti dėmesį ir rasti aiškiai pateiktą informaciją	20 %
Turimas mintyje tiesioginis, dažnai automatinis teksto supratimas, nereikalaujama gilesnės analizės, interpretacijos, išvadų. Nėra „skylių“, kurias pats skaitytojas turėtų užpildyti, informacija yra tiesiogiai pateikta tekste. Tokio tipo klausimuose prašoma: • atrinkti informaciją, kuri yra svarbi konkrečiam skaitymo tikslui; • rasti konkrečias mintis; • rasti apibrėžimus, žodžius ar frazes; • suvokti pasakojimo aplinką (pvz., laiką, vietą); • rasti pagrindinį sakinį arba pagrindinę mintį, atvirai pateiktą tekste.	
Daryti tiesiogines išvadas	30 %
Išvados čia dažniausiai yra tiesiogiai susijusios su tekstu, paprasčiausiai sujungiamos kelios idėjos, pamatomas ryšys ir pan. Tokio tipo klausimuose prašoma: • padaryti išvadą, kad vienas įvykis sukėlė kitą, t.y. rasti priežastį ir pasekmę; • suvokti, kokia yra kelių argumentų pagrindinė mintis; • nustatyti, kas įvardijama įvardžiu; • suformuluoti apibendrinimą, aiškiai matomą tekste; • paaiškinti ryšį tarp dviejų veikėjų.	
Interpretuoti ir integruoti idėjas bei informaciją	30 %
Šiuo atveju tai gali būti ne tik tiesioginis teksto idėjų suvokimas, bet ir tam tikros savo patirties ar supratimo apie pasaulį panaudojimas. Tai labai natūralus procesas: kai skaitome, integruojame perskaitytą informaciją į tą, kurią jau turime sukaupę, kartu mes remiamės jau turima mūsų informacija ar supratimu, suvokdami kokį nors nors naują tekstą. Taigi bandoma išsiaiškinti, kaip moksleiviai sugeba tai atlikti. Tokio tipo klausimuose prašoma: • suformuluoti bendrą teksto idėją ar mintį; • apmąstyti, kokie galėtų būti alternatyvūs veikėjų veiksmai; • palyginti įvairią tekste pateikiamą informaciją; • pajusti pasakojimo nuotaiką; • paaiškinti tekste pateiktos informacijos pritaikymą realiame pasaulyje ir pan.	
Ištirti ir įvertinti turinį, kalbą bei teksto elementus	20 %
Turimas mintyje žvilgsnis į tekstą „iš šalies“. Tokio tipo klausimuose prašoma: • įvertinti, ar tokie įvykiai išties galėtų atsitikti; • paaiškinti, kaip autoriui pavyko sukurti netikėtą pabaigą; • įvertinti tekste pateiktos informacijos aiškumą; • suvokti autoriaus nuomonę ir pan.	

Skaitymo paskirtis

Skaitymas literatūrinei patirčiai įgyti (grožiniai tekstai)

50 %

Šiuo atveju skaitytojas pasineria į įsivaizduojamus įvykius, charakterius, jausmus, atmosferą, susiduria su tam tikromis idėjomis bei gėrasi pačia kalba. Kad suprastų ir vertintų literatūrą, skaitytojas su tekstu turi susieti savo patirtį, jausmus, taikyti kalbos ir literatūros formų žinias, vertinti. Jauniems skaitytojams literatūra suteikia galimybę tirti situacijas ir jausmus, su kuriais jie dar nebuvo susidūrę, išgyventi įsivaizduojamą autonomiją, kuri jiems dar nėra prieinama. Dažniausiai PIRLS tyrime naudojami grožinės literatūros tekstai – pasakojimai su fantazijos elementais. Kai kurie grožinės literatūros tekstų žanrai (pavyzdžiui, poezija) nebuvo įtraukti dėl skirtumų tarp įvairių šalių mokymo programų ir vertimo sunkumų.

Skaitymas informacijai gauti ir panaudoti (informaciniai tekstai)

50 %

Šiuo atveju kalbama ne apie vaizduotės sukurtus pasaulius, bet apie tikrovę. Iš informacinių tekstų žmogus sužino, koks yra pasaulis, koks jis buvo, kaip kas veikia ir pan. Skaitytojas gali ne tik gauti informaciją, bet ir ją panaudoti apmąstymams bei veiksmams. Informaciniai tekstai nebūtinai turi būti skaitomi nuo pradžios iki galo, skaitytojas gali pasirinkti tas dalis, kurios jam reikalingos.

Požiūris į skaitymą, su skaitymu susiję įpročiai

Į gebėjimą skaityti įtraukiamas ne tik mokėjimas suvokti įvairių tekstų prasmę, bet ir požiūris į skaitymą, su skaitymu susiję įpročiai. Tokie įpročiai ir požiūris prisideda prie individo skaitymo potencialo realizavimo žinių visuomenėje. Didžioji dalis klausimyno, skirto mokiniams, buvo sutelkta ties požiūriu į skaitymą ir skaitymo įpročiais.

1.6 Tyrimo medžiaga

Skaitymo paskirtis ir teksto suvokimo procesai (skaitymo gebėjimai) sudaro pagrindą PIRLS tyrimo testų sąsiuvinii struktūrai. Požiūris į skaitymą, su skaitymu susiję įpročiai tiriami mokinio klausimynu. Be to, tyrime naudojami tėvų, mokytojų ir mokyklos direktorių klausimynai, kuriais renkama informacija apie mokinių namų ir mokyklos aplinką mokantis skaityti. Informacija apie kiekvieną tyrime dalyvavusią šalį, jos švietimo sistemą ir skaitymo gebėjimų ugdymą pateikiama PIRLS 2011 enciklopedijoje.

Testų sąsiuviniai

Įvairūs teksto suvokimo procesai (skaitymo gebėjimai) tiek grožinės literatūros skaitymo, tiek informacijos radimo srityse buvo tiriami naudojant testų sąsiuvinius su įvairaus tipo tekstais ir klausimais. Kiekvienas tyrime dalyvavęs mokinys gavo tik vieną sąsiuvinį, tačiau iš viso jų buvo 13 skirtingų rūšių: 12 įprastų testų sąsiuvinii ir „Skaitiniai“. „Skaitiniai“ skyrėsi nuo kitų sąsiuvinii – norint sukurti kaip galima autentiškesnę skaitymo atmosferą, tekstai buvo išleisti kaip spalvotas žurnalas, o klausimai pateikti atskirame sąsiuvinyje.

Testų sąsiuviniuose vaikams buvo pateikiami įvairūs tekstai ir po jais užduodami klausimai (po 13–16 klausimų iš kiekvieno teksto). PIRLS tyrimui buvo paruošti 135 uždarieji klausimai su keliais atsakymų variantais ir 123 atvirieji klausimai, į kuriuos atsakymus turėjo parašyti patys mokiniai.

Tekstai, pasirinkti PIRLS tyrimui, buvo papildomi iliustracijomis, kurios padėjo sudominti mokinius, o keliuose informaciniuose straipsniuose duomenys buvo pateikiami ne tik tekste, bet ir išnašose ar diagramose. PIRLS 2011 panaudoti 5 literatūriniai (grožinės literatūros tekstas ir klausimai) ir 5 informaciniai (informacinis tekstas arba tekstų rinkinys ir klausimai) blokai. Kiekviename sąsiuvinyje – du blokai, kuriems perskaityti ir atlikti skiriama po 40 minučių. Tekstų apimtis svyruoja nuo maždaug 800 iki 1000 žodžių. Šeši iš dešimties tekstų (trys grožiniai ir trys informaciniai) buvo paimti iš ankstesnių tyrimų ciklų siekiant įvertinti skaitymo įgūdžių tendencijas, likę keturi tekstai (du grožiniai ir du informaciniai) atrinkti specialiai PIRLS 2011 tyrimo ciklui.

Mokinio klausimynas

Ši klausimyną pildė kiekvienas tyrime dalyvavęs mokinys. Jame buvo klausama apie mokinio namų ir mokyklos gyvenimą: patirtį pamokose, skaitymą namų darbams ir savo malonumui, požiūrį į skaitymą ir savo skaitymo gebėjimų vertinimą, kompiuterio naudojimą, edukacinius išteklius namuose, pagrindinę demografinę informaciją ir kt. Mokinio klausimynui užpildyti buvo skirta 15–30 minučių.

Tėvų (globėjų) klausimynas

Kadangi mokantis skaityti ypač svarbi ankstyvoji skaitymo patirtis, buvo norima surinkti informaciją apie kalbą, vartojamą namuose, ikimokyklinę patirtį, namų darbų veiklą, namų – mokyklos bendradarbiavimą, knygų skaičių namuose, tėvų išsilavinimą ir dalyvavimą skaitymo procese. Buvo surinkta informacija apie ankstyvąjį raštingumą ir gebėjimą skaičiuoti, skaitymą ir bendrą pasiruošimą, tėvų skaitymo įpročius bei požiūrį į skaitymą. Iš tėvų ir mokinių surinkta informacija suteikė aiškesnį mokymosi skaityti aplinkos vaizdą. Šiam klausimynui užpildyti buvo skirta 10–15 minučių.

Mokytojo klausimynas

Kiekvienos PIRLS tyrime dalyvavusios ketvirtos klasės mokytojai buvo paprašyti užpildyti šį klausimyną, sukurtą siekiant surinkti informaciją apie mokytoją ir klasę, kurioje mokomasi skaityti. Mokytojams pateikti klausimai apie jų išsimokslinimą, pasiruošimą mokyti skaityti, mokymosi atmosferą mokykloje, požiūrį į mokymą, klasės aplinką bei mokinių sudominimą mokymosi procesu. Taip pat klausama apie mokymui skaityti skirtą laiką, žinių pateikimą, kompiuterinius ir bibliotekos išteklius, namų darbus ir kitas veiklas. Šiam klausimynui užpildyti buvo skirta apie 30 minučių.

Mokyklos (direktoriaus) klausimynas

Kiekvienos PIRLS tyrime dalyvavusios mokyklos direktoriaus buvo paprašyta užpildyti šį klausimyną. Jame buvo klausama apie mokyklos aplinką, mokymo laiką, išteklius ir technologijas, tėvų dalyvavimą mokyme, mokyklos mokymosi atmosferą, mokytojus, direktoriaus vaidmenį ir mokinių pasiruošimą skaityti. Šiam klausimynui užpildyti buvo skirta apie 30 minučių.

Bendrojo ugdymo programos klausimynas

Norėdamas pateikti informaciją apie skaitymo mokymo tikslus, kiekvienos šalies nacionalinis tyrimo koordinatorius turėjo užpildyti klausimyną apie šalies skaitymo bendrojo ugdymo programą, taip pat nacionalinę skaitymo politiką, jos tikslus ir standartus, laiką, skirtą skaitymo mokymui, knygų aprūpinimą ir kitus literatūros išteklius.

PIRLS 2011 enciklopedija

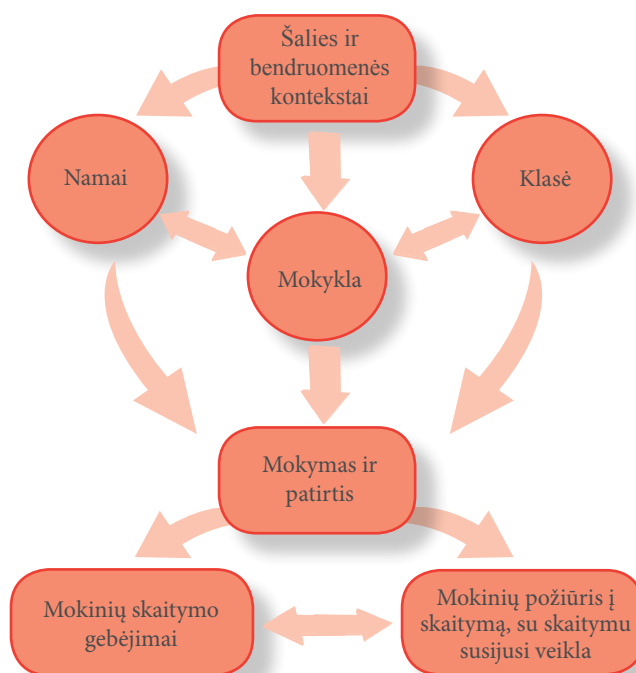
PIRLS 2011 enciklopedijoje pateikiama informacija apie kiekvienos tyrime dalyvaujančios šalies švietimo sistemą, ypatingą dėmesį skiriant pradinės mokyklos mokinių skaitymo gebėjimų ugdymui. Knygoje pateikiama bendra informacija apie kiekvienos šalies gyventojus, švietimo

politiką, ekonominius išteklius ir paaiškinama, kaip organizuota švietimo sistema bei kaip priimami su švietimu susiję sprendimai. Aptariamas mokytojų parengimas, skaitymo mokymo programa, informacija apie skaitymo pasiekimų vertinimą. Tokiu būdu tyrimas pateikia informaciją apie veiksnius, galinčius daryti įtaką mokinių skaitymo gebėjimams šalies lygmeniu, ir leidžia paaiškinti kai kuriuos skirtumus tarp mokinių skaitymo pasiekimų skirtingose šalyse.

1.7 Mokymosi skaityti kontekstai

PIRLS tyrime bandoma išsiaiškinti mokinių skaitymo gebėjimus ir pasiekimus. Tačiau pasiekimai nėra vienintelė sritis, apie kurią siekiama surinkti informacijos. Ne mažiau

1.1 paveikslas: Mokymosi skaityti kontekstai



svarbu išsiaiškinti, kokie faktoriai lemia šiuos pasiekimus. Vaikai ugdomi skaitymo gebėjimus įvairiuose kontekstuose. Ketvirtoje klasėje jų įgūdžiai ir požiūriai, susiję su skaitymu, daugiausiai lavinami namuose ir mokykloje – tiek aiškiai apibrėžtų veiklų (pavyzdžiui, skaitymo per pamokas), tiek ir ne taip tiesiogiai įtaką darančios aplinkos. Be namų ir mokyklos, vaikams įtaką daro ir platesnė aplinka, kurioje jie gyvena ir mokosi – tiek vietovė, tiek ir šalis. 1.1 paveiksle vaizduojamas ryšys tarp namų, mokyklos ir klasės įtakos vaikų skaitymo gebėjimams ugdyti, taip pat šių įtakų poveikis bendruomenės ir šalies kontekste. PIRLS bandoma išsiaiškinti šių veiksnių įtaką, naudojant klausimynus ir PIRLS enciklopediją.

1.8 PIRLS skalė

Kaip minėta, kad būtų visapusiškai ištirti skaitymo gebėjimai, PIRLS tyrime naudojami labai įvairūs tekstai ir užduotys (blokai), tačiau kiekvienas mokinytis dirbo tik su dviem iš tų blokų. Todėl PIRLS tyrime pagal matricinį atrankos planą blokai buvo suskirstyti į sąsiuvinius taip, kad iš mokinių atsakymų būtų galima susidaryti visapusišką kiekvienos šalies ketvirtos klasės mokinių skaitymo gebėjimų ir pasiekimų vaizdą. PIRLS rėmėsi IRT (*Item Response Theory*) skalių įvedimo metodika, pagal kurią mokinio ar jų grupės testo rezultatas gaunamas atsižvelgiant į kiekvieno klausimo sunkumą, skiriamąją gebą, spėjimo tikimybę. Skalė buvo

sunormuota taip, kad rezultatų tarptautinis vidurkis pirmajame tyrimo cikle (2001 metais) buvo 500 taškų, o vidutinis kvadratinis nuokrypis – 100 taškų.

Kiekviename paskesniame tyrimo cikle skalė išlaikoma, panaudojant dalį praeitų ciklų užduočių. Naudojamas tyrimų modelis leidžia teikti patikimas išvadas apie rezultatų kaitą. Tokie patys skalės taškai kiekviename tyrimo cikle atitinka iš esmės tokius pačius skaitymo gebėjimus. Visi rezultatai šioje ataskaitoje yra pateikiami šioje skalėje.

Prie kiekvieno rezultato, ar tai būtų vidurkis, ar mokinių procentas, skliausteliuose yra nurodyta jo statistinė paklaida.

Tipiška sąvoka, naudojama visose žemiau pateiktose išvadose, – „statistiškai reikšmingas skirtumas“. Ji reiškia, kad ištyrus atrinktųjų imčių (pvz., raštingumo, berniukų ir mergaičių ir t.t.) rezultatų skirtumus nuspręsta, jog jie per dideli, kad būtų atsitiktiniai.

1.9 Skaitymo pasiekimų lygmenys

Analizuojant mokinių rezultatus tarp šalių ar šalies viduje, dėmesys dažniausiai skiriamas vienos ar kitos grupės rezultatų vidurkiui. Tačiau toks pat vidurkis gali būti gaunamas įvairiai – šalyje gali būti labai daug gerus rezultatus pasiekusių vaikų ir nemažai nepasiekiančių nė minimalaus lygmens, arba atvirkščiai – itin gerų skaitytojų nėra daug, bet ir labai blogai skaitančių toje šalyje nėra. Todėl PIRLS analizei taip pat naudojami ir pasiekimų lygmenys: minimalus, vidutinis, aukštas ir aukščiausias. 2001 metais jie buvo apibrėžti tarptautiniais tyrimo procentiliais, tačiau vėliau buvo nuspręsta naudoti iš esmės kriterinius pasiekimų lygmenų aprašus, turinčius ir skaitinius atitikmenis PIRLS skalėje:

- *minimalus lygmuo – surinko ne mažiau kaip 400 skalės taškų;*
- *vidutinis lygmuo – surinko ne mažiau kaip 475 skalės taškus;*
- *aukštas lygmuo – surinko ne mažiau kaip 550 skalės taškų;*
- *aukščiausias lygmuo – surinko ne mažiau kaip 625 skalės taškus.*

Pateikiant rezultatus, ataskaitoje nagrinėjami ir vidurkiai, ir mokinių, pasiekiančių atitinkamus skaitymo pasiekimų lygmenis, dalis.

Trumpai pristatysime kiekvieną iš jų (žr. 1.2 lentelę).

1.2 lentelė: Tarptautiniai skaitymo pasiekimų lygmenys

400	Minimalus lygmuo
	Skaitydamas <i>grožinius tekstus</i>, mokinys turi gebėti: - Rasti ir atkurti aiškiai pateiktas detales. Skaitydamas <i>informacinius tekstus</i>, mokinys turi gebėti: - Rasti ir atkurti teksto pradžioje aiškiai pateiktą ir lengvai randamą informaciją.
475	Vidutinis lygmuo
	Skaitydamas <i>grožinius tekstus</i>, mokinys turi gebėti: - Rasti aiškiai pateiktus veiksmus, įvykius ir jausmus. - Daryti tiesiogines išvadas apie pagrindinių veikėjų savybes, jausmus, motyvaciją. - Interpretuoti akivaizdžias priežastis ir motyvus bei pateikti paprastus paaiškinimus. - Bandyti suvokti kalbos ypatumus ir stilių. Skaitydamas <i>informacinius tekstus</i>, mokinys turi gebėti: - Rasti ir atkurti du ar tris informacijos vienetų, pateiktus tekste. - Naudotis paantraštėmis, išnašomis ir iliustracijomis siekdamas surasti atskiras teksto dalis.
550	Aukštas lygmuo
	Skaitydamas <i>grožinius tekstus</i>, mokinys turi gebėti: - Rasti ir atskirti svarbius veiksmus ir atskiras teksto detales. - Daryti išvadas, paaiškinančias ryšius tarp intencijų, veiksmų, įvykių ir jausmų, pagrįsdamas tai teksto medžiaga. - Interpretuoti ir integruoti pasakojimo įvykius bei veikėjo veiksmus ir bruožus iš skirtingų teksto vietų. - Įvertinti viso pasakojimo įvykių ir veiksmų svarbą. - Atpažinti tam tikrų kalbos elementų vartojimą, pavyzdžiui: tam tikras metaforas, vaizdingumą, intonaciją. Skaitydamas <i>informacinius tekstus</i>, mokinys turi gebėti: - Rasti ir atskirti atitinkamą informaciją sudėtingame tekste ar sudėtingoje lentelėje. - Daryti išvadas apie loginius ryšius siekdamas pateikti paaiškinimus arba priežastis. - Integruoti tekstinę ir vaizdinę informaciją siekdamas interpretuoti ryšį tarp idėjų. - Įvertinti turinio ir teksto elementus siekdamas apibendrinti.
625	Aukščiausias lygmuo
	Skaitydamas <i>grožinius tekstus</i>, mokinys turi gebėti: - Integruoti idėjas ir įrodymus iš viso teksto tam, kad nusakytų bendrą temą. - Interpretuoti pasakojimo įvykius ir veikėjų veiksmus, siekdamas įvardyti priežastis, motyvus, jausmus ir veikėjų bruožus, ir tai visiškai pagrįsti tekstu. Skaitydamas <i>informacinius tekstus</i>, mokinys turi gebėti: - Atskirti ir interpretuoti sudėtingą informaciją iš įvairių teksto dalių ir visiškai tai pagrįsti tekstu. - Integruoti viso teksto informaciją siekdamas pateikti paaiškinimus, interpretuoti įvykių svarbą ir veiksmų seką. - Įvertinti vaizdines ir tekstines savybes siekdamas paaiškinti jų funkciją.

1.10 PIRLS dalyviai

Šalių, dalyvaujančių tyrime, skaičius auga kiekviename tyrimo cikle. PIRLS 2011 dalyvavo net 45 šalys iš praktiškai visų pasaulio žemynų (visas šalių sąrašas pateikiamas 1.3 lentelėje).

PIRLS 2011 tyrime dalyvavo vidutiniškai 4 000 mokinių iš 150–200 mokyklų kiekvienoje šalyje. Iš viso dalyvavo apie 325 000 mokinių. Iš **Lietuvos** šiame tyrime dalyvavo net 4660 mokinių iš 154 mokyklų.

PIRLS dalyvavusios šalys labai skiriasi tiek mokymo tradicijomis, tiek ekonomine situacija, tiek apskritai kultūra. Toks skirtingas kontingentas geriau atskleidžia kiekvienos šalies ypatumus, leidžia geriau įvertinti jos stipriąsias ir silpnąsias puses. Tai ypač svarbu (re)formuojant ugdymo politiką. Kalbant apie **Lietuvą**, ko gero, įdomus tiek geografiniu ir kultūriniu požiūriu tolimesnis, tiek artimesnis (galbūt pirmiausia posovietinių šalių) kontekstas. Tai priklauso nuo ataskaitos skaitytojų tikslų.

1.3 lentelė: PIRLS tyrime dalyvavusios šalys

Šalys	Metai		
	2001	2006	2011
Airija			✓
Anglija	✓	✓	✓
Australija			✓
Austrija		✓	✓
Azerbaidžanas			✓
Belgija (pranc.)*		✓	✓
Bulgarija	✓	✓	✓
Čekija	✓		✓
Danija		✓	✓
Gruzija		✓	✓
Honkongas	✓	✓	✓
Indonezija		✓	✓
Iranas	✓	✓	✓
Ispanija		✓	✓
Italija	✓	✓	✓
Izraelis	✓	✓	✓
Jungtinės Amerikos Valstybės (JAV)	✓	✓	✓
Jungtiniai Arabų Emyratai (JAE)			✓
Kanada	✓		✓
Kataras		✓	✓
Kolumbija	✓		✓
Kroatija			✓
Lenkija		✓	✓
LIETUVA	✓	✓	✓
Malta			✓
Marokas	✓	✓	✓
Naujoji Zelandija	✓	✓	✓
Norvegija	✓	✓	✓
Olandija	✓	✓	✓
Omanas			✓
Portugalija			✓
Prancūzija	✓	✓	✓
Rumunija	✓	✓	✓
Rusija	✓	✓	✓
Saudo Arabija			✓
Singapūras	✓	✓	✓
Slovakija	✓	✓	✓
Slovėnija	✓	✓	✓
Suomija			✓
Šiaurės Airija			✓
Švedija	✓	✓	✓
Taivanas (Kinija)		✓	✓
Trinidadas ir Tobagas		✓	✓
Vengrija	✓	✓	✓
Vokietija	✓	✓	✓

* Belgiją atstovavo tik prancūziškosios švietimo sistemos dalyviai

2 Bendrieji PIRLS 2011 ketvirtos klasės mokinių skaitymo rezultatai ir jų kaita

2.1 Bendrieji skaitymo rezultatai

2.1 lentelėje pateikti 45 šalių, dalyvavusių PIRLS 2011, rezultatai. 2.1 lentelėje matome visas šalis, išrikiuotas vidutinių skaitymo gebėjimų rezultatų skalėje mažėjimo tvarka. Šalia dalyvio rezultato vidurkio skalėje pateikiamas simbolis, nurodantis, ar rezultatas yra statistiškai reikšmingai aukščiau (●) ar žemiau (▼) PIRLS skalės vidurkio. PIRLS skalės vidurkis yra naudojamas kaip atskaitos taškas ir kiekviename paskesniame tyrimo cikle skalė išlaikoma. Priešingai yra su tarptautiniu vidurkiu, apskaičiuojamu išvedus vidutinę reikšmę iš kiekvienos šalies rezultatų vidurkių: kiekviename tyrime reikšmė vis keičiasi, nes keičiasi dalyvaujančių šalių skaičius ir charakteristikos.

2.1 lentelėje pateikti rezultatai rodo, kad didžioji dauguma šalių pasirodė pakankamai gerai, net 32 šalių rezultatai yra statistiškai reikšmingai aukštesni už PIRLS skalės vidurkį. Kadangi tarp šalių rezultatų dažniausiai būna maži skirtumai (tarp kai kurių šalių vos kelių taškų skirtumas), 2.7 paveiksle ir 2.2 lentelėje vaizduojama, ar tie skirtumai yra statistiškai reikšmingi.

Geriausiai PIRLS 2011 tyrimo cikle pasirodė Honkongas, Rusija, Suomija ir Singapūras. Žiūrint rezultatus, pateiktus 2.1 lentelėje, ir informaciją, pateiktą 2.1 paveiksle ir 2.2 lentelėje, galime teigti, jog šios keturios šalys pasiekė panašius rezultatus ir jų pasiekimai aukštesni nei likusiose šalyse. Taip pat gerų rezultatų pasiekė Šiaurės Airija, JAV, Danija, Kroatija ir Taivanas (Kinija). Šių šalių pasiekimai geresni nei kitų šalių (išskyrus keturias geriausiai pasirodžiusias šalis). Nuo pastarųjų penkių šalių nedaug atsiliko Airija ir Anglija, užbaigiančios geriausiai pasirodžiusių šalių vienuoliktą.

Bemaž skalės viduryje esančios **Lietuvos** pasiekimai nėra prasti: dvidešimt šeštoje vietoje esantis šalies rezultatas yra statistiškai reikšmingai aukštesnis už PIRLS skalės vidurkį. Nors **Lietuva** statistiškai reikšmingai aplenkė tik keturias šalis (Prancūzija, Ispanija, Norvegija ir Belgija (pranc.)), kurios pasiekė rezultatus, aukštesnius už PIRLS skalės vidurkį, jos rezultatai statistiškai reikšmingai nesiskiria nuo Lenkijos, Australijos, Austrijos, Slovėnijos, Naujosios Zelandijos ir Bulgarijos.

Kita vertus, tarp **Lietuvos** ir geriausiai pasirodžiusių šalių ketvertuko rezultatų (plg. 571, 568, 567 ir 528) skirtumas pakankamai didelis.

Nors tarp iš eilės einančių šalių skirtumai nėra dideli, matomas ryškus skirtumas tarp geriausiai ir prasčiausiai pasirodžiusių šalių. Dvylikos šalių rezultatai yra žemesni nei PIRLS skalės vidurkis. Daugumos šių šalių pasiekimų vidurkis skalėje yra nuo 425 iki 488, tačiau yra ir kelios šalys, kurių rezultatai smarkiai – 100 ar net 200 taškų – žemesni nei PIRLS skalės vidurkis.

2.2 Bendrųjų skaitymo rezultatų kaita

2.3 lentelėje pateikti skaitymo gebėjimų rezultatų vidurkių pokyčiai šalyse, kurios dalyvavo ankstesniuose PIRLS tyrimų cikluose. Šalys išdėstytos abėcėlės tvarka. Iš viso lentelėje 30 šalių, turinčių duomenų, kuriuos galima palyginti su 2011 metais.

Įdomu palyginti PIRLS 2011 rezultatus su informacija, kurią šalys pateikė PIRLS 2011 enciklopedijai. Daugelis šalių, susidomėjusios PIRLS 2001 ir 2006 metų tyrimų rezultatais, vykdė svarbias struktūrines ir mokymo programų reformas. Peržvelgdami rezultatų kaitą per paskutinę dekadą nuo 2001 iki 2011 metų, matome, kad rezultatai dažniau buvo aukštesni nei žemesni. 2011 metus lyginant su 2001 metais, dešimt šalių pademonstravo aukštesnius pasiekimus 2011, o 13 šalių pasiekė pagerėjimą tarp 2006 ir 2011 metų. Kai kurios šalys nuolat tobulėja, tarp jų Honkongas ir Singapūras, kur ryškus pagerėjimas matyti tarp 2001 ir 2006 metų, bei Slovėnija,

demonstruojanti panašius rezultatus. Iranas, Norvegija ir JAV pademonstravo pagerėjimą nuo 2001 iki 2011 metų, tačiau tik dėl pagerėjimo 2006–2011 metais.

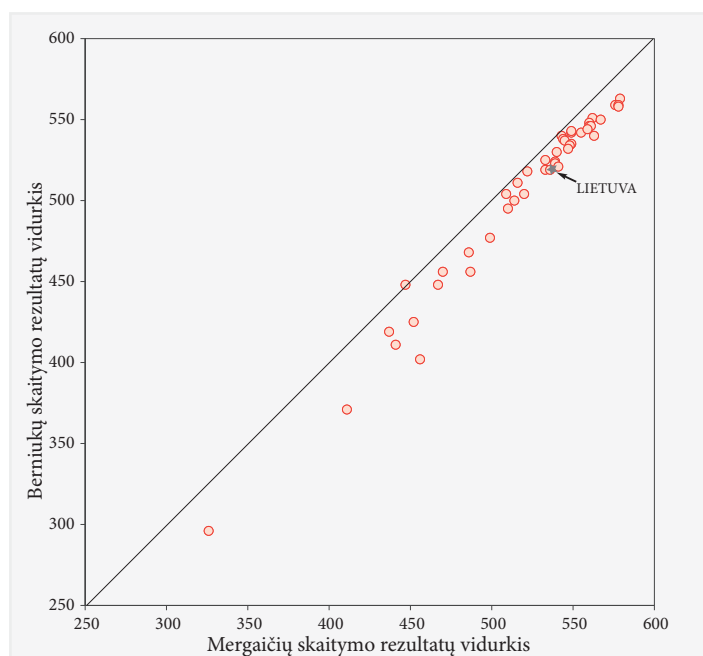
Skaitymo rezultatų nuosmukis daugiausiai stebimas Europos šalyse. Tik keturios šalys pademonstravo nuosmukį skaitymo srityje per visą paskutinį dešimtmetį (Bulgarija, **Lietuva**, Olandija ir Švedija), kitų septynių Europos šalių skaitymo rezultatų vidurkiai smuko nuo 2006 metų. Dešimties metų nuosmukis Bulgarijoje didžiaja dalimi prasidėjo nuo 2006 metų. Švedijoje rezultatų skirtumas tarp tyrimų ciklų buvo pakankamai panašus, tačiau ji nuolat smuko žemyn. Dešimties metų nuosmukis **Lietuvoje** panašus abiem laikotarpiais, vis dėlto jis šiek tiek didesnis paskutiniame penkmetyje. Taigi nors, kaip jau minėta, rezultatų vidurkių skalėje **Lietuvos** rezultatai neatrodo prastai, tuo džiaugtis galima tik nepaisant viso dešimtmečio rezultatų: mat kiekviename tyrimų cikle šalies mokinių skaitymo gebėjimų pasiekimai tolydžio prastėja, na o regresu nuo 2001 iki 2011 metų **Lietuvą** teaplenkė Bulgarija ir Švedija. Tad galima teigti, kad pagal rezultatų prastėjimą šalis užimtų trečią vietą tarp visų lentelėje esančių šalių. Toks rezultatų prastėjimas turėtų skatinti švietimo politikus permąstyti mokymo programas ir vykdyti reformas įvairiuose lygmenyse.

2.3 Bendrieji skaitymo rezultatai pagal lytį ir jų kaita

Kiekviename PIRLS tyrimo cikle pastebima, kad daugumoje šalių ketvirtų klasių mergaitės skaitymo srityje pasirodo vidutiniškai geriau nei berniukai. 2011 metų rezultatai patvirtino šią tendenciją. Tai rimtas signalas, turint omenyje skaitymo svarbą sėkmingam mokyklos baigimui. Tačiau, kaip minėta ir PIRLS 2011 enciklopedijoje, dalis šalių palaipsniui keičia švietimo sistemą, kad pagerintų tiek berniukų, tiek mergaičių mokymą ir mokymąsi skaityti.

2.4 lentelėje pateikti skaitymo rezultatų skirtumai tarp mergaičių ir berniukų. Joje atskirose mergaičių ir berniukų skalėse pavaizduoti PIRLS 2011 tyrime dalyvavusių šalių rezultatų vidurkiai. Stulpelinė diagrama parodo skirtumo dydį ir, ar skirtumas yra statistiškai reikšmingas (raudonas stulpelis). Lentelės apačioje pateikti tarptautiniai vidurkiai (apskaičiuotos vidutinės

2.1 paveikslas: Skaitymo rezultatų palyginimas pagal lytį



reikšmės iš kiekvienos šalies rezultatų vidurkių).

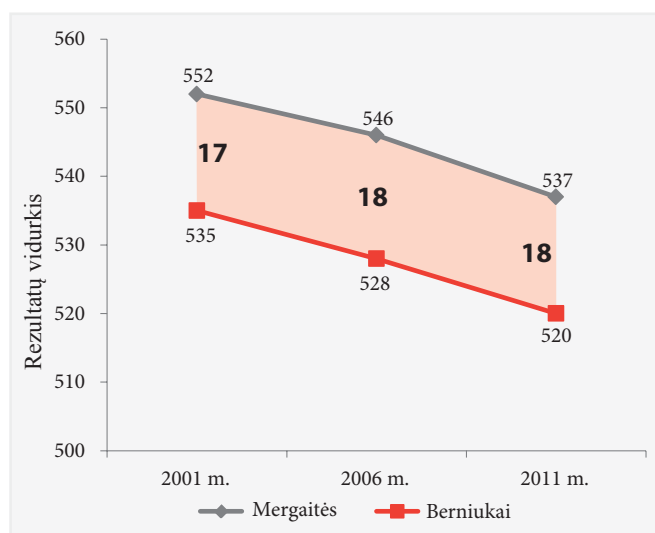
Šioje lentelėje šalys išvardytos nuo mažiausio iki didžiausio skirtumo tarp berniukų ir mergaičių. Tarptautiniu mastu ketvirtų klasių mergaitės skaitymo pasiekimais lenkia berniukus (520 plg. su 504). Šalyse, esančiose sąrašo pradžioje, t.y.: Kolumbijoje, Italijoje, Prancūzijoje,

Ispanijoje ir Izraelyje, nėra statistiškai reikšmingų skirtumų tarp berniukų ir mergaičių. Kitose šalyse skirtumai buvo mergaičių naudai – nuo pakankamai mažų iki labai didelių. Didžiausi skirtumai (nuo 27 iki 54 skalės taškų) pastebėti arabiškai kalbančiose šalyse, kaip antai: Jungtiniuose Arabų Emyratuose (JAE), Maroke, Katare, Omane ir Saudo Arabijoje.

Šiuo požiūriu lentelės apačioje esančios **Lietuvos** rezultatai nėra tokie grėsmingi kaip minėtų penkių šalių, ypač dviejų paskutinių. Šalies skirtumas toks pat kaip Rusijos, Maltos, Indonezijos (18 taškų), vienu tašku didesnis už Australijos ir puikiai bendrais skaitymo rezultatais pasirodžiusio Singapūro. Panašūs rezultatai, tarkime, 5 taškų skirtumas (tiek į vieną, tiek į kitą pusę) matyti daugiau nei pusėje tyrime dalyvavusių šalių. Dar aiškiau mergaičių ir berniukų 2011 metų rezultatų išsibirstymas pavaizduotas 2.1 paveiksle.

2.2 paveiksle matome, kaip pasikeitė mergaičių ir berniukų skaitymo rezultatai nuo 2001 metų iki 2011 metų **Lietuvoje**. Tolygiai prastėjant abiejų lyčių skaitymo rezultatams, skirtumas

2.2 paveikslas: Lietuvos skaitymo rezultatų kaita pagal lytį



tarp berniukų ir mergaičių išlieka bemaž stabilus: tiek 2006, tiek 2011 jis vienu tašku tesiskiria nuo 2001 metų.

2.4 Mokinių rezultatai pagal skaitymo paskirties ir teksto suvokimo procesus

Mokinių rezultatai skaitant grožinius ir informacinius tekstus

Kaip buvo minėta pradžioje, I PIRLS 2011 tyrimą įtraukti penki grožiniai ir penki informaciniai tekstai, taigi kiekvienai skaitymo paskirčiai teko pusė tyrimo. Kaip aprašyta 1 skyriuje, kaip grožiniai tekstai buvo pasirinkti pasakojimai, kuriuos skaitydami mokiniai galėjo įsigilinti į įvykius, veikėjo poelgius ir jausmus, mintis, aplinką bei pačios kalbos ypatumus. Tyrimui pasirinkti informacinio pobūdžio tekstai aprėpė pakankamai įvairias temas ir buvo skirtingos struktūros. Juose derėjo žodinė ir vaizdinė informacija, t.y.: nuotraukos, iliustracijos, žemėlapiai, diagramos ir pan.

2.5 lentelė pateikia grožinių ir informacinių tekstų skaitymo rezultatų vidurkių skalėje ir lygina juos su bendrais skaitymo rezultatais. Įsidėmėtina, kad grožinių ir informacinių tekstų rezultatai skalėje negali būti lyginami tiesiogiai, nes pernelyg skiriasi tekstų struktūra, stilistika, tad ir skaitymo ypatumai.

Nors šalys, kurių skaitymo rezultatai buvo aukščiausi, geriausiai pasirodė skaitydamos ir grožinius, ir informacinius tekstus, vis dėlto lyginant su bendrais skaitymo rezultatais, dauguma šalių daug geriau pasirodė susidorodamos su viena skaitymo paskirtimi. Aukštyr ir

žemyn nukreiptos rodyklės tradiciškai rodo, kurie grožinių ar informacinių tekstų skaitymo rezultatų vidurkiai skalėje yra statistiškai reikšmingai aukštesni ar žemesni už bendrus skaitymo rezultatų vidurkius. Stulpelinėje diagramoje skirtumai tarp grožinių tekstų ir bendrų skaitymo rezultatų yra raudonos spalvos, o skirtumai tarp informacinių tekstų ir bendrų skaitymo rezultatų – pilkos. Pavyzdžiui, tarp keturių geriausiai pasirodžiusių šalių (Honkongas, Rusija, Suomija ir Singapūras) Honkongas daug prasčiau pasirodė grožinio teksto skaitymo srityje. Tiek Honkongo, tiek Singapūro mokiniams geriau skaityti sekėsi informacinius tekstus.

Kitos dvi geriausius rezultatus pademonstravusios šalys (Rusija ir Suomija) vienodai gerai pasirodė skaitydamos abiejų paskirčių tekstus.

Šiek tiek žemiau skalės vidurio esančios **Lietuvos** mokinių rezultatai beveik nesiskiria skaitant tiek grožinius, tiek informacinius tekstus. Nors šio toks skirtumas yra, – lietuviai visada geriau skaito grožinius tekstus, – jis yra minimalus. Tam įtakos galėjo turėti sustiprėjęs ir nepriklausomybės laikotarpiu vis stiprėjantis dėmesys dalykiniais tekstams visame ugdymo procese.

Taigi analizuodami rezultatus 2.5 lentelėje, matome didžiulį šalių rezultatų įvairumą: vienos yra stipresnės grožinių tekstų skaitymo, kitos – informacinio pobūdžio tekstų skaitymo srityje.

Mokinių rezultatai pagal teksto suvokimo procesus

PIRLS tyrime buvo naudojamos įvairius teksto suvokimo procesus tikrinančios užduotys. Ataskaitos pradžioje minėjome 4 teksto suvokimo procesus. Vėliau šie procesai buvo suskirstyti į dvi pagrindines grupes:

- *informacijos radimo, tiesioginių išvadų darymo;*
- *interpretavimo, integravimo, įvertinimo.*

Kiekvienai iš šių sričių buvo sukurta atskira skalė ir apskaičiuoti rezultatai.

2.6 lentelės skalėje pateikiami šalių informacijos radimo, tiesioginių išvadų darymo ir interpretavimo, integravimo, įvertinimo rezultatų vidurkiai lyginami su bendrais skaitymo rezultatais. Kadangi abi skalės matuoja pakankamai skirtingus gebėjimus, tarpusavyje jų lyginti negalime.

2.6 lentelėje šalys išrikiuotos pagal bendrus skaitymo rezultatų vidurkius skalėje. Apskritai tyrimo dalyviai, parodę geriausius bendrus skaitymo rezultatus, aukščiausius rezultatus pasiekė abiejose teksto suvokimo procesų skalėse, nors dauguma šalių geriau ar prasčiau pasirodė viename teksto suvokimo procese. Aukštyr ir žemyn nukreiptos rodyklės žymi, kurie informacijos radimo, tiesioginių išvadų darymo ar interpretavimo, integravimo, įvertinimo rezultatų vidurkiai skalėje yra statistiškai reikšmingai aukštesni ar žemesni už bendrus skaitymo rezultatų vidurkius. Stulpelinėje diagramoje skirtumai tarp informacijos radimo, tiesioginių išvadų darymo ir bendrų skaitymo rezultatų žymimi raudona, o skirtumai tarp interpretavimo, integravimo, įvertinimo ir bendrų skaitymo rezultatų – pilka spalva.

Pastebėta, kad aukštesnius rezultatus demonstravusios šalys (Honkongas, Rusija, Singapūras, Šiaurės Airija, JAV, Taivanas (Kinija), Anglija ir Kanada) statistiškai reikšmingai prasčiau pasirodė informacijos radimo, tiesioginių išvadų darymo srityje ir geriau interpretavimo, integravimo, įvertinimo srityje palyginus su bendru skaitymo gebėjimų rezultatu. Įdomu, kad Suomija, kaip ir Kroatija bei Airija, vienodai gerai pasirodė abiejuose teksto suvokimo procesuose (statistiškai reikšmingo skirtumo nuo bendro skaitymo gebėjimų rezultato nepastebėta).

Lietuva, pasiekusi nelabai didelį (528 taškų) bendrą skaitymo gebėjimų rezultatą, šiek tiek stipresnė informacijos radimo, tiesioginių išvadų darymo srityje, nors, tiesą pasakius, šios ir kitos – interpretavimo, integravimo ir įvertinimo – srities pasiekimai statistiškai reikšmingai nesiskiria nuo bendro skaitymo rezultato vidurkio skalėje.

2.5 Skaitymo paskirties ir teksto suvokimo procesų rezultatų kaita

Grožinių ir informacinių tekstų skaitymo rezultatų kaita

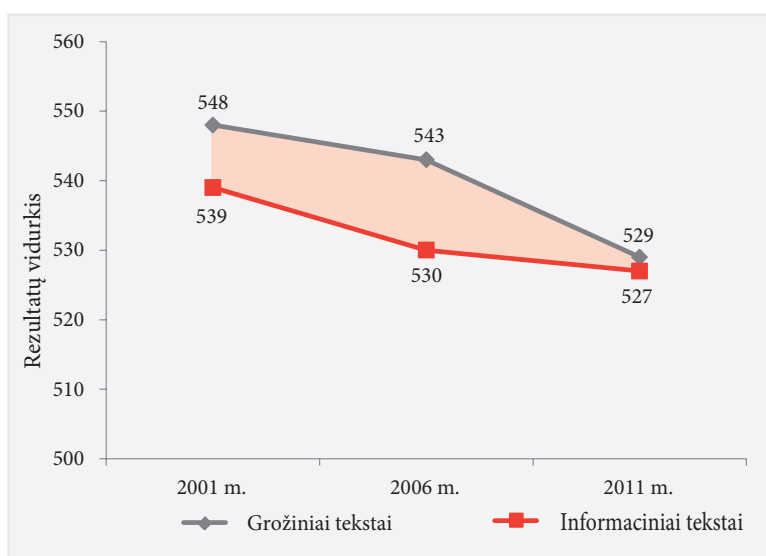
2.7 lentelėje pateikta pasiekimų kaita skaitant grožinius ir informacinius tekstus. Šalys išrikiuotos abėcėlės tvarka. Bendrų skaitymo gebėjimų rezultatų vidurkio padidėjimas arba sumažėjimas nuo 2001 ar 2006 metų susijęs su abiejų – tiek grožinių, tiek informacinių – tekstų skaitymo rezultatų padidėjimu arba sumažėjimu.

Tačiau buvo keletas vertų dėmesio išimčių. Grožinių tekstų skaitymo rezultatai Prancūzijoje išliko nepakitę, tačiau pasiekimai skaitant informacinius tekstus nuo 2001 iki 2011 metų smuko 13 taškų. Vengrijoje informacinių tekstų skaitymo pasiekimai per dešimtmetį išliko beveik nepakitę, tačiau grožinių tekstų skaitymo pasiekimai smuko 10 taškų. Norvegijos ketvirtų klasių mokiniai per dešimtmetį išliko tame pačiame grožinių tekstų skaitymo lygmenyje, tačiau smarkiai patobulėjo informacinių tekstų skaitymo srityje (14 taškų).

Lietuvoje per dešimtmetį grožinių tekstų skaitymo pasiekimai smuko kur kas labiau nei informacinių. Tai ypač akivaizdu stebint skirtumą paskutiniame penkmetyje. Tuo tarpu informacinių tekstų skaitymo pasiekimų nuosmukis ryškesnis 2001–2006 metais.

Dar geriau šios srities rezultatų kaita **Lietuvoje** matyti 2.3 paveiksle. Apskritai prastėjant bendriems skaitymo gebėjimų rezultatams informacinio pobūdžio tekstų skaitymas prastėja

2.3 paveikslas: Lietuvos skaitymo rezultatų kaita pagal skaitymo paskirtį



mažiau. Be anksčiau minėtos mokymo programų kaitos, tam galėtume rasti ir dar keletą priežasčių: gyvenimiška mokinių motyvacija skaityti būtent dalykinius tekstus; visuomenės ir kultūros kaita, kai žodį vis dažniau keičia vaizdas, tad grožinės literatūros knygą – kinas ir pan.

Teksto suvokimo procesų rezultatų kaita

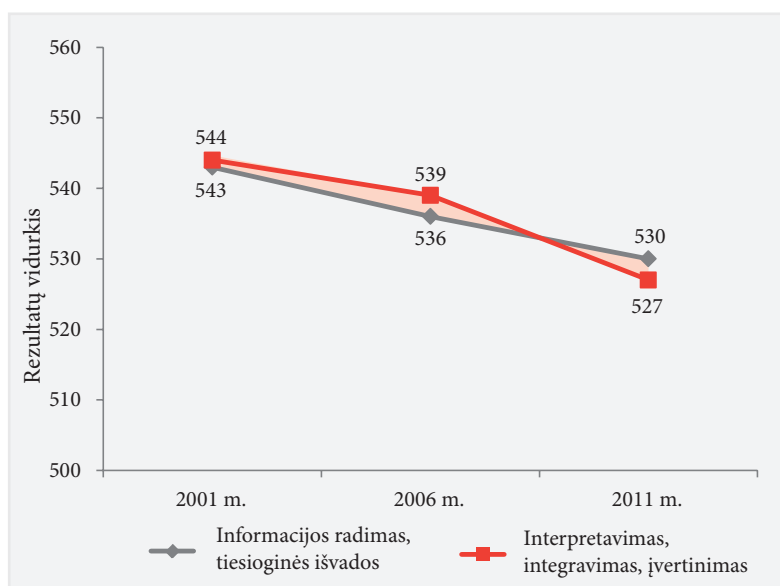
2.8 lentelėje pateikta, kaip kito ketvirtų klasių mokinių teksto suvokimo procesų rezultatai tarp PIRLS ciklų nuo 2001 iki 2011 metų. Šalys išrikiuotos abėcėlės tvarka. Bendrų skaitymo gebėjimų rezultatų vidurkio skalėje padidėjimas arba sumažėjimas nuo 2001 ar 2006 metų susijęs su abiejų sričių – informacijos radimo, tiesioginių išvadų darymo ir interpretavimo, integravimo, įvertinimo – rezultatų padidėjimu arba sumažėjimu.

Vis dėlto žymus (12 taškų) interpretavimo, integravimo, įvertinimo gebėjimų pagerėjimas nuo 2001 metų pastebėtas Čekijoje ir nuo 2006 metų – Danijoje, tačiau nei viena iš šių šalių nepatobulėjo informacijos radimo, tiesioginių išvadų darymo gebėjimų srityje. Taip ir

Norvegijoje, informacijos radimo, tiesioginių išvadų darymo srities rezultatai per dešimtmetį išliko beveik nepakitę, o interpretavimo, integravimo, įvertinimo procesai pagerėjo 10 taškų.

Lietuvoje nematyti pagerėjimo nei vienoje iš šių sričių, tačiau kur kas mažiau suprastėjo informacijos radimo, tiesioginių išvadų darymo – dar vadinamų žemesniaisiais gebėjimais – rezultatai. Šių gebėjimų rezultatas ne taip ženkliai prastėjo 2006–2011 metais. Mažesnių prastėjimą sąlygiškai galime laikyti šiokiu tokiu pasiekimu. Atvirkščią procesą matome lygindami aukštesnių – interpretavimo, integravimo, įvertinimo – gebėjimų kaitą. Čia rezultatai labiau suprastėjo kaip tik per paskutinius penketą metų. Tai įdomiai koreliuoja su skirtingos paskirties tekstų skaitymo rezultatais. Galbūt aukštesniųjų gebėjimų menkimą galima sieti su vis prasčiau (nei informaciniai tekstai) skaitomais grožiniais tekstaais?

2.4 paveikslas: Lietuvos skaitymo rezultatų kaita pagal teksto suvokimo procesus



Dar akivaizdžiau **Lietuvos** rezultatus galime matyti 2.4 *paveiksle*. Hipotetiškai galima teigti, kad tokia rezultatų kaita nulemta orientacijos į žinias, išminktų dalykų taikymą. Tendencija, kuri ryškėja stebint tokią rezultatų kaitą, skatina mąstyti apie nepakankamą dėmesį kūrybiškumui, su kuriuo labiausiai susiję **Lietuvoje** prastėjantys aukštesnieji gebėjimai.

2.6 Skaitymo paskirties ir teksto suvokimo procesų rezultatai pagal lytį

2.9 *lentelėje* pavaizduota, kaip skiriasi mergaičių ir berniukų rezultatai tiek skaitant dviejų paskirčių – grožinius ir informacinius – tekstus, tiek atskleidžiant du teksto suvokimo procesus – informacijos radimo, tiesioginių išvadų darymo ir interpretavimo, integravimo, įvertinimo.

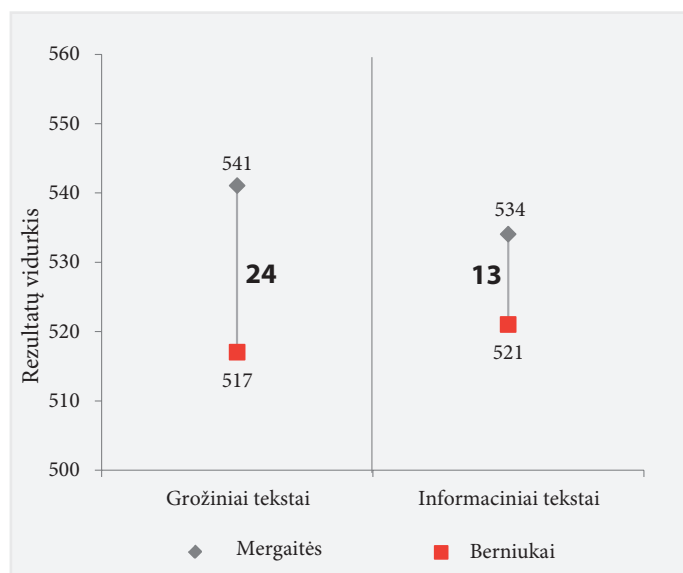
Beveik visose šalyse, išskyrus Kolumbiją ir Izraelį, mergaičių rezultatai skaitant grožinius tekstus statistiškai reikšmingai aukštesni nei berniukų. Daugumoje Europos šalių (Austrijoje, Belgijoje (pranc.), Čekijoje, Ispanijoje, Italijoje, Lenkijoje, Olandijoje, Prancūzijoje ir Vokietijoje) informacinių tekstų skaitymo srityje skirtumai tarp lyčių buvo labai maži arba jų beveik išvis nebuvo.

Kaip minėta, **Lietuvoje** mergaitėms sekasi skaityti geriau, tačiau skaitymo gebėjimų skirtumas dar labiau išryškėja kalbant apie skirtingos paskirties tekstus: grožinių tekstų skaitymo srityje jos lenkia berniukus labiau nei informacinių. Kalbant apie pirmuosius skirtumus – 24 taškai, tuo tarpu kalbant apie antruosius – 13. **Lietuvos** rezultatus galime pamatyti 2.5 *paveiksle*.

Vertinant visas šalis, mergaitės vidutiniškai surinko 20 taškų daugiau skaitydamos grožinius tekstus ir 12 taškų daugiau – informacinius.

Taip pat matyti, kad mergaitės paprastai pasiekia aukštesnius rezultatus abiejuose teksto suvokimo procesuose. Tarptautiniu mastu mergaitės vidutiniškai rinko 16 taškų daugiau informacijos radimo, tiesioginių išvadų darymo procese (plg. 521 ir 505) bei 17 taškų daugiau

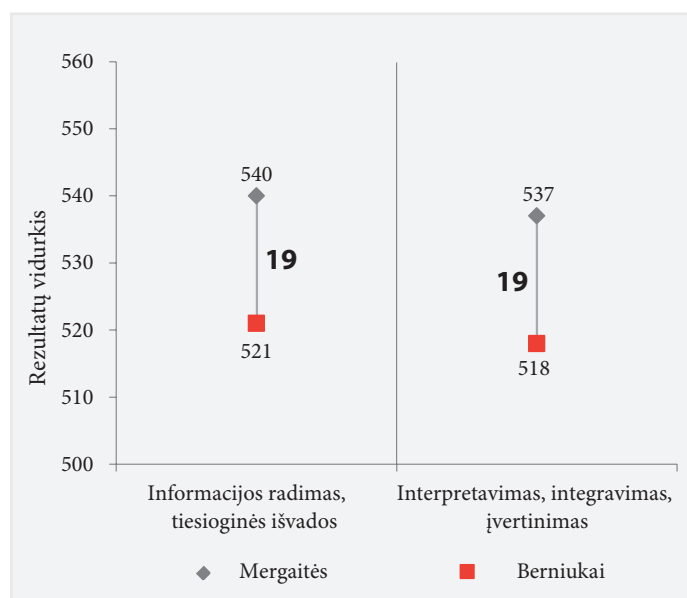
2.5 paveikslas: Lietuvos skaitymo paskirčių rezultatai pagal lytį



interpretavimo, integravimo, įvertinimo procese (plg. 519 ir 502). Keliose šalyse (Austrija, Ispanija, Italija, Izraelis, Kolumbija, Olandija) nebuvo pastebėta statistiškai reikšmingų skirtumų tarp lyčių informacijos radimo, tiesioginių išvadų darymo procese. Statistiškai reikšmingų skirtumų tarp mergaičių ir berniukų interpretavimo, integravimo, įvertinimo procese nebuvo Belgijoje (pranc.), Italijoje, Izraelyje, Kolumbijoje ir Prancūzijoje.

Lietuvos mergaičių ir berniukų pasiekimai skiriasi ir šioje – teksto suvokimo procesų – plotmėje. Tik čia skirtumai ne taip įvairuoja – demonstruodamos tiek žemesnius (informacijos

2.6 paveikslas: Lietuvos teksto suvokimo procesų rezultatai pagal lytį



radimas, tiesioginių išvadų darymas), tiek aukštesnius (interpretavimas, integravimas, įvertinimas) gebėjimus, mergaitės stabiliai lenkė berniukus. Jei bandytume lyginti, kiek taškų skiriasi šių dviejų rūšių gebėjimų įverčiai, pamatytume devyniolikos taškų skirtumą. Tai vaizdžiau matyti 2.6 paveiksle.

2.7 Tarptautiniai skaitymo pasiekimų lygmenys

2.10 lentelėje pateikta mokinių, pasiekusių tarptautinius skaitymo pasiekimų lygmenis, dalis procentais (žr. 1.2 lentelę). Rezultatai pateikti mažėjimo tvarka pagal aukščiausią tarptautinį skaitymo pasiekimų lygmenį (625) pasiekusių mokinių dalį. Juodas taškelis žymi, kiek mokinių pasiekė šį lygmenį. Mokiniai, kurie pasiekė aukščiausią lygmenį, automatiškai pasiekė ir kitus.

Singapūre beveik ketvirtadalis (24 procentai) mokinių pasiekė aukščiausią lygmenį, po jo eina Rusija, Šiaurės Airija, Suomija, Anglija, Honkongas, JAV ir Airija, kur 16–19 procentų mokinių pasiekė minėtą lygmenį.

2.10 lentelė suteikia naudingos informacijos apie pasiekimų pasiskirstymą kiekvienoje šalyje. Pavyzdžiui, Prancūzija, Austrija, Ispanija, Belgija (pranc.) ir Norvegija turėjo pakankamai didelę dalį (70 ar daugiau procentų) mokinių, pasiekusių vidutinį lygmenį, nors tik penki procentai ar mažiau pasiekė aukščiausiąjį.

Kaip atskaitos tašką 2.10 lentelė pateikia kiekvieno lygmens tarptautinę medianą, kurią matome lentelės apačioje. Kalbant paprastai, pusės šalių rezultatai bus aukščiau pateiktos medianos, o pusės – žemiau jos. Pažymėtina, kad dauguma šalių sugeba išmokyti beveik visus ketvirtos klasės mokinius iki minimalaus lygmens. Minimalaus lygmens tarptautinė mediana buvo 95 procentai, tai reiškia, kad pusė PIRLS šalių (dvidešimt po apvalinimo) turėjo daugiau nei 95 procentus mokinių, kurie pasiekė minimalų lygmenį. Penkiose šalyse (Rusijoje, Suomijoje, Honkonge, Danijoje ir Kroatijoje) 99 procentai mokinių pasiekė šį lygmenį, o Olandijoje – 100 procentų.

Lietuvoje aukščiausią lygmenį pasiekė nedaug – 6 procentai – mokinių. Tik 39 procentai pasiekė aukštą lygmenį, tačiau galima pasidžiaugti, kad daug – net 80 procentų – mokinių pasiekė vidutinį ir 97 procentai minimalų lygmenis. Šie rezultatai įdomiai koreliuoja su tuo, jog nuosekliai prastėja aukštesnieji gebėjimai. Akivaizdu, kad ugdymo procese per mažai dėmesio skiriama gabių mokinių lavinimui.

2.11 lentelė vaizduoja mokinių, pasiekusių tarptautinius pasiekimų lygmenis, dalies kaitą šalyse, kurios dalyvavo PIRLS 2001 ir / arba 2006 tyrimo cikluose. Aukštyn nukreipta rodyklė reiškia, kad mokinių, pasiekusių tarptautinius pasiekimų lygmenis 2011 metais, dalis procentais yra statistiškai reikšmingai aukštesnė nei ankstesnių tyrimų ciklų metu, o žemyn nukreipta rodyklė žymi, kad 2011 metais procentas buvo statistiškai reikšmingai žemesnis.

Taigi 2011 metų tyrimo ciklas atskleidė daugiau pažangos nei nuosmukių. Per paskutinį dešimtmetį šešios šalys – Singapūras, Rusija, Honkongas, JAV, Slovėnija ir Iranas – pademonstravo statistiškai reikšmingą pažangą visuose keturiuose lygmenyse. Danija ir Norvegija padidino procentą mokinių, pasiekusių minimalų ir vidutinį tarptautinį lygmenį, tačiau Danijoje neįvyko jokių ryškių pokyčių aukštame ir aukščiausiam lygmenyse, o Norvegijoje šiek tiek sumažėjo procentas mokinių, buvusių aukščiausiam tarptautiniame lygmenyje. Kita vertus, Rumunijoje progresas įvyko aukščiausiam ir aukštame lygmenyse, o žemesniuose lygmenyse neįvyko reikšmingų pokyčių. Dviejų dalyvių, t.y. Švedijos ir **Lietuvos**, rezultatai statistiškai reikšmingai smuko visuose lygmenyse.

Vadinasi, sąlygiškai neblogi **Lietuvos** rezultatai vidutiniame ir minimaliame lygmenyse neturėtų džiuginti, ypač matant, kad, palyginus su ankstesniais metais, sumažėjo mokinių, pasiekusių aukštą, taip pat ir kitus žemesnius lygmenis. Raminti galėtų nebent tai, kad 2011 metais vienu procentu padaugėjo mokinių, pasiekusių aukščiausią lygį, ir tai, kad minimalų lygį pasiekusių mokinių regresas vyksta šiek tiek lėčiau nei pasiekusių kitus lygmenis. Tokie rezultatai tik dar kartą patvirtina hipotezę, kad ugdymo procese didesnę dėmesį vertėtų skirti gabesniems mokiniams.

2.1 lentelė: Bendras skaitymo rezultatų pasiskirstymas

Šalys	Rezultatų vidurkis skalėje			Amžiaus vidurkis
Honkongas	571	(2,3)	●	10,1
Rusija	568	(2,7)	●	10,8
Suomija	568	(1,9)	●	10,8
Singapūras	567	(3,3)	●	10,4
Šiaurės Airija	558	(2,4)	●	10,4
JAV	556	(1,5)	●	10,2
Danija	554	(1,7)	●	10,9
Kroatija	553	(1,9)	●	10,7
Taivanas (Kinija)	553	(1,9)	●	10,2
Airija	552	(2,3)	●	10,3
Anglija	552	(2,6)	●	10,3
Kanada	548	(1,6)	●	9,9
Olandija	546	(1,9)	●	10,2
Čekija	545	(2,2)	●	10,4
Švedija	542	(2,1)	●	10,7
Italija	541	(2,2)	●	9,7
Vokietija	541	(2,2)	●	10,4
Izraelis	541	(2,7)	●	10,1
Portugalija	541	(2,6)	●	10
Vengrija	539	(2,9)	●	10,7
Slovakija	535	(2,8)	●	10,4
Bulgarija	532	(4,1)	●	10,7
Naujoji Zelandija	531	(1,9)	●	10,1
Slovėnija	530	(2,0)	●	9,9
Austrija	529	(2,0)	●	10,3
LIETUVA	528	(2,0)	●	10,7
Australija	527	(2,2)	●	10
Lenkija	526	(2,1)	●	9,9
Prancūzija	520	(2,6)	●	10
Ispanija	513	(2,3)	●	9,8
Norvegija	507	(1,9)	●	9,7
Belgija (pranc.)	506	(2,9)	●	10,1
Rumunija	502	(4,3)		10,9
PIRLS skales vidurkis	500	-	-	-
Gruzija	488	(3,1)	▼	10
Malta	477	(1,4)	▼	9,8
Trinidadas ir Tobagas	471	(3,8)	▼	10,3
Azerbaidžanas	462	(3,3)	▼	10,2
Iranas	457	(2,8)	▼	10,2
Kolumbija	448	(4,1)	▼	10,4
JAE	439	(2,2)	▼	9,8
Saudo Arabija	430	(4,4)	▼	10
Indonezija	428	(4,2)	▼	10,4
Kataras	425	(3,5)	▼	10
Omanas	391	(2,8)	▼	9,9
Marokas	310	(3,9)	▼	10,5

● Šalies vidurkis statistiškai reikšmingai aukštesnis už PIRLS skalės vidurkį
▼ Šalies vidurkis statistiškai reikšmingai žemesnis už PIRLS skalės vidurkį

() Skliaustuose pateiktos standartinės paklaidos. Dėl apvalinimo kai kurie rezultatai gali būti ne visai tikslūs.

2.7 paveikslas: Lietuvos ir kitų šalių skaitymo rezultatų palyginimas



2.2 lentelė: Bendrųjų skaitymo rezultatų palyginimas tarp šalių

Instrukcija. Pasirinkite šalį ir eidami eilutę į dešinę matysite: jei rodyklė rodo į viršų (⬆), pasirinktos šalies vidurkis yra statistiškai reikšmingai aukštesnis nei tos šalies, su kurios stulpeliu susikerta eilutė; jei langelis tuščias – statistiškai reikšmingo skirtumo nėra; jei rodyklė rodo žemyn (⬇) – pasirinktos šalies vidurkis statistiškai reikšmingai žemesnis nei tos šalies, su kurios stulpeliu susikerta eilutė.

Šalys	Rezultatų vidurkis skaleje	Honkongas	Rusija	Suomija	Singapūras	Šiaurės Airija	JAV	Danija	Kroatija	Taivanas (Kinija)	Airija	Anglija	Kanada	Olandija	Čekija	Švedija	Italija	Vokietija	Izraelis	Portugalija	Vengrija	Slovakija	Bulgarija	Naujoji Zelandija	Slovėnija	Austrija	LIETUVA	Australija	Lenkija	Prancūzija	Ispanija
Honkongas	571 (2,3)					⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆
Rusija	568 (2,7)					⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆
Suomija	568 (1,9)					⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆
Singapūras	567 (3,3)					⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆
Šiaurės Airija	558 (2,4)	⬇	⬇	⬇	⬇						⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆
JAV	556 (1,5)	⬇	⬇	⬇	⬇								⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆
Danija	554 (1,7)	⬇	⬇	⬇	⬇								⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆
Kroatija	553 (1,9)	⬇	⬇	⬇	⬇									⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆
Taivanas (Kinija)	553 (1,9)	⬇	⬇	⬇	⬇									⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆
Airija	552 (2,3)	⬇	⬇	⬇	⬇	⬆										⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆
Anglija	552 (2,6)	⬇	⬇	⬇	⬇	⬆										⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆
Kanada	548 (1,6)	⬇	⬇	⬇	⬇	⬆	⬆	⬆								⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆
Olandija	546 (1,9)	⬇	⬇	⬇	⬇	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆												⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆
Čekija	545 (2,2)	⬇	⬇	⬇	⬇	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆											⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆
Švedija	542 (2,1)	⬇	⬇	⬇	⬇	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆										⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆
Italija	541 (2,2)	⬇	⬇	⬇	⬇	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆										⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆
Vokietija	541 (2,2)	⬇	⬇	⬇	⬇	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆										⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆
Izraelis	541 (2,7)	⬇	⬇	⬇	⬇	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆										⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆
Portugalija	541 (2,6)	⬇	⬇	⬇	⬇	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆										⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆
Vengrija	539 (2,9)	⬇	⬇	⬇	⬇	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆										⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆
Slovakija	535 (2,8)	⬇	⬇	⬇	⬇	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆												⬆	⬆	⬆	⬆	⬆
Bulgarija	532 (4,1)	⬇	⬇	⬇	⬇	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆
Naujoji Zelandija	531 (1,9)	⬇	⬇	⬇	⬇	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆
Slovėnija	530 (2,0)	⬇	⬇	⬇	⬇	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆
Austrija	529 (2,0)	⬇	⬇	⬇	⬇	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆
LIETUVA	528 (2,0)	⬇	⬇	⬇	⬇	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆
Australija	527 (2,2)	⬇	⬇	⬇	⬇	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆
Lenkija	526 (2,1)	⬇	⬇	⬇	⬇	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆
Prancūzija	520 (2,6)	⬇	⬇	⬇	⬇	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆
Ispanija	513 (2,3)	⬇	⬇	⬇	⬇	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆
Norvegija	507 (1,9)	⬇	⬇	⬇	⬇	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆
Belgija (pranc.)	506 (2,9)	⬇	⬇	⬇	⬇	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆
Rumunija	502 (4,3)	⬇	⬇	⬇	⬇	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆
Gruzija	488 (3,1)	⬇	⬇	⬇	⬇	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆
Malta	477 (1,4)	⬇	⬇	⬇	⬇	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆
Trinidadas ir Tobagas	471 (3,8)	⬇	⬇	⬇	⬇	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆
Azerbaidžanas	462 (3,3)	⬇	⬇	⬇	⬇	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆
Iranas	457 (2,8)	⬇	⬇	⬇	⬇	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆
Kolumbija	448 (4,1)	⬇	⬇	⬇	⬇	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆
JAE	439 (2,2)	⬇	⬇	⬇	⬇	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆
Saudo Arabija	430 (4,4)	⬇	⬇	⬇	⬇	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆
Indonezija	428 (4,2)	⬇	⬇	⬇	⬇	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆
Kataras	425 (3,5)	⬇	⬇	⬇	⬇	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆	⬆</										

Statistinio reikšmingumo testai nebuvo pritaikyti daugkartiniam palyginimui. Penki procentai testavimo rezultatų būtų statistiškai reikšmingi vien dėl atsitiktinumo.

() Skliaustuose pateiktos standartinės paklaidos. Dėl apvalinimo kai kurie rezultatai gali būti ne visai tikslūs.

Tęsinys ➡

2.2 lentelė: Bendrųjų skaitymo rezultatų palyginimas tarp šalių (tęsinys)

🇺🇦	Rezultatų vidurkis statistiškai reikšmingai aukštesnis lyginant su kita šalimi														🇺🇦	Rezultatų vidurkis statistiškai reikšmingai žemesnis lyginant su kita šalimi													
	Norvegija	Belgija (pranc.)	Rumunija	Gruzija	Malta	Trinidadas ir Tobagas	Azerbaidžanas	Iranas	Kolumbija	IAE	Saudo Arabija	Indonezija	Kataras	Omanas		Marokas	Rezultatų vidurkis skaleje	Šalys											
●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	571 (2,3)	Honkongas												
●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	568 (2,7)	Rusija												
●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	568 (1,9)	Suomija												
●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	567 (3,3)	Singapūras												
●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	558 (2,4)	Šiaurės Airija												
●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	556 (1,5)	JAV												
●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	554 (1,7)	Danija												
●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	553 (1,9)	Kroatija												
●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	553 (1,9)	Taivanas (Kinija)												
●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	552 (2,3)	Airija												
●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	552 (2,6)	Anglija												
●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	548 (1,6)	Kanada												
●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	546 (1,9)	Olandija												
●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	545 (2,2)	Čekija												
●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	542 (2,1)	Švedija												
●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	541 (2,2)	Italija												
●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	541 (2,2)	Vokietija												
●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	541 (2,7)	Izraelis												
●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	541 (2,6)	Portugalija												
●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	539 (2,9)	Vengrija												
●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	535 (2,8)	Slovakija												
●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	532 (4,1)	Bulgarija												
●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	531 (1,9)	Naujoji Zelandija												
●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	530 (2,0)	Slovėnija												
●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	529 (2,0)	Austrija												
●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	528 (2,0)	LIETUVA												
●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	527 (2,2)	Australija												
●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	526 (2,1)	Lenkija												
●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	520 (2,6)	Prancūzija												
●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	513 (2,3)	Ispanija												
●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	507 (1,9)	Norvegija												
●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	506 (2,9)	Belgija (pranc.)												
●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	502 (4,3)	Rumunija												
▼	▼	▼	▼	▼	▼	▼	▼	▼	▼	▼	▼	▼	▼	▼	▼	488 (3,1)	Gruzija												
▼	▼	▼	▼	▼	▼	▼	▼	▼	▼	▼	▼	▼	▼	▼	▼	477 (1,4)	Malta												
▼	▼	▼	▼	▼	▼	▼	▼	▼	▼	▼	▼	▼	▼	▼	▼	471 (3,8)	Trinidadas ir Tobagas												
▼	▼	▼	▼	▼	▼	▼	▼	▼	▼	▼	▼	▼	▼	▼	▼	462 (3,3)	Azerbaidžanas												
▼	▼	▼	▼	▼	▼	▼	▼	▼	▼	▼	▼	▼	▼	▼	▼	457 (2,8)	Iranas												
▼	▼	▼	▼	▼	▼	▼	▼	▼	▼	▼	▼	▼	▼	▼	▼	448 (4,1)	Kolumbija												
▼	▼	▼	▼	▼	▼	▼	▼	▼	▼	▼	▼	▼	▼	▼	▼	439 (2,2)	IAE												
▼	▼	▼	▼	▼	▼	▼	▼	▼	▼	▼	▼	▼	▼	▼	▼	430 (4,4)	Saudo Arabija												
▼	▼	▼	▼	▼	▼	▼	▼	▼	▼	▼	▼	▼	▼	▼	▼	428 (4,2)	Indonezija												
▼	▼	▼	▼	▼	▼	▼	▼	▼	▼	▼	▼	▼	▼	▼	▼	425 (3,5)	Kataras												
▼	▼	▼	▼	▼	▼	▼	▼	▼	▼	▼	▼	▼	▼	▼	▼	391 (2,8)	Omanas												
▼	▼	▼	▼	▼	▼	▼	▼	▼	▼	▼	▼	▼	▼	▼	▼	310 (3,9)	Marokas												

2.3 lentelė: Bendrųjų skaitymo rezultatų kaita

Instrukcija. Susiraskite lentelėje eilutę su reikiama metais ir palyginkite juos su stulpelyje esančiais metais. Taip sužinosite, ar eilutėje pateiktų metų rezultatai yra statistiškai aukštesni (▲) ar žemesni (▼) nei stulpelyje pateiktų metų rezultatai.

Šalys	Rezultatų vidurkis skalėje	Skirtumas tarp metų	
		2006	2001
Anglija			
2011	552 (2,6)	12 ▲	-1
2006	539 (2,6)		-13 ▼
2001	553 (3,4)		
Austrija			
2011	529 (2,0)	-9 ▼	
2006	538 (2,2)		
Belgija (pranc.)			
2011	506 (2,9)	6	
2006	500 (2,6)		
Bulgarija			
2011	532 (4,1)	-15 ▼	-19 ▼
2006	547 (4,4)		-3
2001	550 (3,8)		
Čekija			
2011	545 (2,2)		9 ▲
2001	537 (2,3)		
Danija			
2011	554 (1,7)	8 ▲	
2006	546 (2,3)		
Gruzija			
2011	488 (3,1)	17 ▲	
2006	471 (3,1)		
Honkongas			
2011	571 (2,3)	7 ▲	43 ▲
2006	564 (2,4)		36 ▲
2001	528 (3,1)		
Indonezija			
2011	428 (4,2)	24 ▲	
2006	405 (4,1)		
Iranas			
2011	457 (2,8)	36 ▲	44 ▲
2006	421 (3,1)		7
2001	414 (4,2)		
Ispanija			
2011	513 (2,3)	1	
2006	513 (2,5)		
Italija			
2011	541 (2,2)	-10 ▼	1
2006	551 (2,9)		11 ▲
2001	541 (2,4)		
JAV			
2011	556 (1,5)	16 ▲	14 ▲
2006	540 (3,5)		-2
2001	542 (3,8)		
Kolumbija			
2011	448 (4,1)		25 ▲
2001	422 (4,4)		
Lenkija			
2011	526 (2,1)	6 ▲	
2006	519 (2,4)		
LIETUVA			
2011	528 (2,0)	-9 ▼	-15 ▼
2006	537 (1,6)		-6 ▼
2001	543 (2,6)		

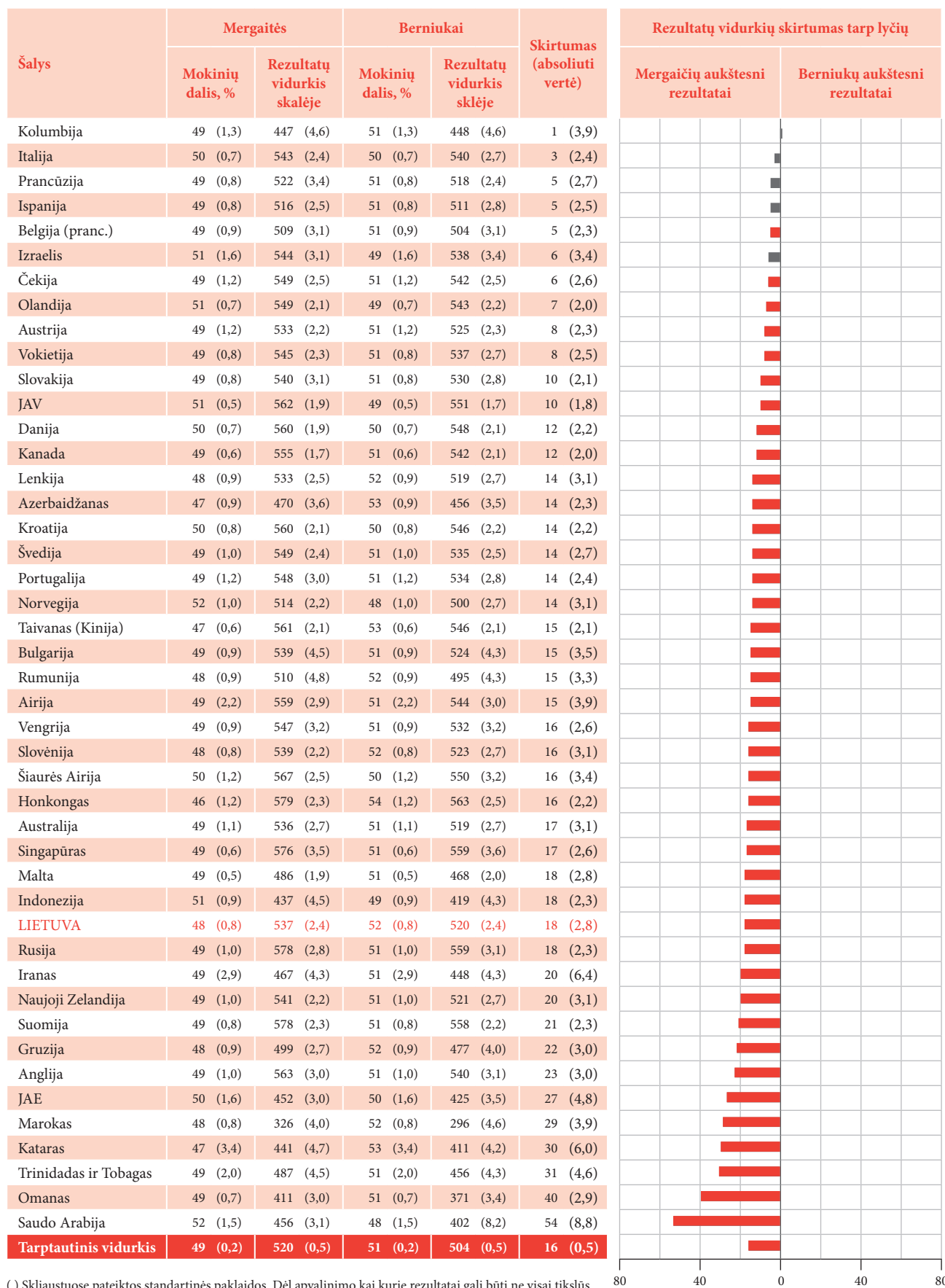
Šalys	Rezultatų vidurkis skalėje	Skirtumas tarp metų	
		2006	2001
Naujoji Zelandija			
2011	531 (1,9)	-1	2
2006	532 (2,0)		3
2001	529 (3,6)		
Norvegija			
2011	507 (1,9)	9 ▲	8 ▲
2006	498 (2,6)		-1
2001	499 (2,9)		
Olandija			
2011	546 (1,9)	-1	-8 ▼
2006	547 (1,5)		-7 ▼
2001	554 (2,5)		
Prancūzija			
2011	520 (2,6)	-2	-5
2006	522 (2,1)		-4
2001	525 (2,4)		
Rumunija			
2011	502 (4,3)	12	-10
2006	489 (5,0)		-22 ▼
2001	512 (4,6)		
Rusija			
2011	568 (2,7)	4	40 ▲
2006	565 (3,4)		37 ▲
2001	528 (4,4)		
Singapūras			
2011	567 (3,3)	9 ▲	39 ▲
2006	558 (2,9)		30 ▲
2001	528 (5,2)		
Slovakija			
2011	535 (2,8)	4	17 ▲
2006	531 (2,8)		13 ▲
2001	518 (2,8)		
Slovėnija			
2011	530 (2,0)	9 ▲	29 ▲
2006	522 (2,1)		20 ▲
2001	502 (2,0)		
Švedija			
2011	542 (2,1)	-8 ▼	-19 ▼
2006	549 (2,3)		-12 ▼
2001	561 (2,2)		
Taivanas (Kinija)			
2011	553 (1,9)	18 ▲	
2006	535 (2,0)		
Trinidadas ir Tobagas			
2011	471 (3,8)	35 ▲	
2006	436 (4,9)		
Vengrija			
2011	539 (2,9)	-12 ▼	-4
2006	551 (3,0)		8 ▲
2001	543 (2,2)		
Vokietija			
2011	541 (2,2)	-7 ▼	2
2006	548 (2,2)		9 ▲
2001	539 (1,9)		

▲ Vėlesnių metų rezultatai statistiškai reikšmingai aukštesni

▼ Vėlesnių metų rezultatai statistiškai reikšmingai žemesni

() Skliaustuose pateiktos standartinės paklaidos. Dėl apvalinimo kai kurie rezultatai gali būti ne visai tikslūs.

2.4 lentelė: Skaitymo rezultatai pagal lytį



2.5 lentelė: Grožinių ir informacinių tekstų skaitymo rezultatų pasiskirstymas

Šalys	Bendras skaitymo rezultatų vidurkis skalėje	Grožiniai tekstai		Informaciniai tekstai		Skirtumas	
		Rezultatų vidurkis skalėje	Skirtumas nuo bendro skaitymo rezultato	Rezultatų vidurkis skalėje	Skirtumas nuo bendro skaitymo rezultato	Skaitymo paskirties rezultatas žemesnis nei bendras skaitymo rezultatas	Skaitymo paskirties rezultatas aukštesnis nei bendras skaitymo rezultatas
Hongkongas	571 (2,3)	565 (2,5)	-6 (1,1) ☹	578 (2,2)	7 (1,2) ☺		
Rusija	568 (2,7)	567 (2,7)	-1 (0,8)	570 (2,7)	1 (1,1)		
Suomija	568 (1,9)	568 (2,0)	1 (0,7)	568 (2,0)	0 (0,8)		
Singapūras	567 (3,3)	567 (3,5)	0 (1,4)	569 (3,3)	2 (1,0) ☺		
Šiaurės Airija	558 (2,4)	564 (2,7)	5 (1,4) ☺	555 (2,6)	-4 (1,7) ☹		
JAV	556 (1,5)	563 (1,8)	6 (1,0) ☺	553 (1,6)	-4 (1,0) ☹		
Danija	554 (1,7)	555 (1,7)	1 (0,8)	553 (1,8)	-1 (1,3)		
Kroatija	553 (1,9)	555 (1,9)	2 (1,0) ☺	552 (1,6)	-1 (0,9)		
Taivanas (Kinija)	553 (1,9)	542 (1,9)	-11 (1,0) ☹	565 (1,8)	12 (0,7) ☺		
Airija	552 (2,3)	557 (2,7)	6 (1,3) ☺	549 (2,3)	-3 (1,1) ☹		
Anglija	552 (2,6)	553 (2,8)	1 (1,7)	549 (2,6)	-2 (1,5)		
Kanada	548 (1,6)	553 (1,7)	5 (0,7) ☺	545 (1,7)	-3 (0,9) ☹		
Olandija	546 (1,9)	545 (2,4)	-1 (1,5)	547 (1,9)	1 (0,9)		
Čekija	545 (2,2)	545 (2,1)	-1 (1,4)	545 (2,0)	-1 (1,0)		
Švedija	542 (2,1)	547 (2,4)	5 (1,2) ☺	537 (2,4)	-5 (1,4) ☹		
Italija	541 (2,2)	539 (2,0)	-3 (1,0) ☹	545 (2,0)	4 (1,0) ☺		
Vokietija	541 (2,2)	545 (2,2)	4 (1,2) ☺	538 (2,5)	-3 (0,9) ☹		
Izraelis	541 (2,7)	542 (2,7)	1 (1,1)	541 (2,6)	0 (1,2)		
Portugalija	541 (2,6)	538 (2,8)	-3 (1,5) ☹	544 (2,6)	3 (1,1) ☺		
Vengrija	539 (2,9)	542 (2,8)	2 (1,0) ☺	536 (3,0)	-3 (1,3) ☹		
Slovakija	535 (2,8)	540 (2,9)	5 (1,1) ☺	530 (3,0)	-5 (0,8) ☹		
Bulgarija	532 (4,1)	532 (4,4)	0 (1,3)	533 (4,0)	1 (0,9)		
Naujoji Zelandija	531 (1,9)	533 (2,3)	2 (1,1) ☺	530 (2,0)	-1 (1,2)		
Slovėnija	530 (2,0)	532 (2,4)	2 (1,5)	528 (2,0)	-3 (1,0) ☹		
Austrija	529 (2,0)	533 (2,2)	4 (1,1) ☺	526 (2,0)	-3 (1,1) ☹		
LIETUVA	528 (2,0)	529 (1,8)	0 (0,8)	527 (2,0)	-1 (0,8)		
Australija	527 (2,2)	527 (2,2)	0 (1,0)	528 (2,2)	1 (0,7)		
Lenkija	526 (2,1)	531 (2,1)	5 (1,4) ☺	519 (2,4)	-7 (1,1) ☹		
Prancūzija	520 (2,6)	521 (2,6)	1 (0,9)	519 (2,6)	-1 (0,9)		
Ispanija	513 (2,3)	516 (2,1)	3 (1,4)	512 (2,0)	-1 (1,3)		
Norvegija	507 (1,9)	508 (2,0)	1 (1,7)	505 (2,3)	-2 (1,6)		
Belgija (pranc.)	506 (2,9)	508 (2,9)	2 (1,1)	504 (3,2)	-3 (1,1) ☹		
Rumunija	502 (4,3)	504 (4,2)	2 (1,2)	500 (4,6)	-2 (1,5)		
Gruzija	488 (3,1)	491 (2,9)	4 (1,1) ☺	482 (3,1)	-5 (1,2) ☹		
Malta	477 (1,4)	470 (1,7)	-7 (1,3) ☹	485 (1,5)	8 (1,0) ☺		
Trinidadas ir Tobagas	471 (3,8)	467 (4,1)	-3 (1,5) ☹	474 (3,8)	3 (1,3) ☺		
Azerbaidžanas	462 (3,3)	461 (3,0)	-1 (1,2)	460 (3,9)	-2 (1,3)		
Iranas	457 (2,8)	459 (2,9)	2 (1,2)	455 (2,9)	-3 (1,0) ☹		
Kolumbija	448 (4,1)	453 (4,1)	5 (1,0) ☺	440 (4,4)	-7 (1,5) ☹		
JA	439 (2,2)	427 (2,4)	-11 (0,8) ☹	452 (2,2)	14 (0,9) ☺		
Saudo Arabija	430 (4,4)	422 (4,6)	-8 (1,8) ☹	440 (4,5)	10 (1,2) ☺		
Indonezija	428 (4,2)	418 (4,0)	-10 (1,6) ☹	439 (4,5)	10 (1,7) ☺		
Kataras	425 (3,5)	415 (3,9)	-10 (1,9) ☹	436 (3,4)	11 (1,9) ☺		
Omanas	391 (2,8)	379 (2,8)	-11 (1,5) ☹	404 (3,0)	13 (1,1) ☺		
Marokas	310 (3,9)	299 (3,6)	-12 (2,6) ☹	321 (3,6)	10 (2,5) ☺		

☺ Rezultatas pagal šią skalę statistiškai reikšmingai aukštesnis nei bendras skaitymo rezultatas

☹ Rezultatas pagal šią skalę statistiškai reikšmingai žemesnis nei bendras skaitymo rezultatas

() Skliaustuose pateiktos standartinės paklaidos. Dėl apvalinimo kai kurie rezultatai gali būti ne visai tikslūs.

20 10 0 10 20

Grožinis tekstas

Informacinis tekstas

2.6 lentelė: Teksto suvokimo procesų rezultatų pasiskirstymas

Šalys	Bendras skaitymo rezultatų vidurkis skalėje	Informacijos radimas, tiesioginės išvados		Interpretavimas, integravimas, įvertinimas		Skirtumas	
		Rezultatų vidurkis skalėje	Skirtumas nuo bendro skaitymo rezultato	Rezultatų vidurkis skalėje	Skirtumas nuo bendro skaitymo rezultato	Teksto suvokimo rezultatas žemesnis nei bendras skaitymo rezultatas	Teksto suvokimo rezultatas aukštesnis nei bendras skaitymo rezultatas
Honkongas	571 (2,3)	562 (2,0)	-8 (1,0) ▼	578 (2,4)	7 (1,0) ●		
Rusija	568 (2,7)	565 (2,7)	-3 (1,2) ▼	571 (2,6)	2 (0,9) ●		
Suomija	568 (1,9)	569 (2,0)	1 (0,9)	567 (1,8)	-1 (0,7)		
Singapūras	567 (3,3)	565 (3,4)	-2 (1,3)	570 (3,4)	3 (1,2) ●		
Šiaurės Airija	558 (2,4)	555 (2,5)	-3 (1,0) ▼	562 (2,5)	4 (1,0) ●		
JAV	556 (1,5)	549 (1,5)	-7 (0,7) ▼	563 (1,6)	6 (0,6) ●		
Danija	554 (1,7)	556 (1,9)	2 (1,1) ●	553 (1,5)	-1 (0,8)		
Kroatija	553 (1,9)	554 (2,0)	1 (1,0)	552 (1,7)	-1 (1,1)		
Taivanas (Kinija)	553 (1,9)	551 (1,8)	-1 (0,8)	555 (1,9)	2 (0,7) ●		
Airija	552 (2,3)	552 (2,8)	0 (1,8)	553 (2,2)	2 (0,9)		
Anglija	552 (2,6)	546 (2,6)	-6 (1,3) ▼	555 (2,7)	4 (1,1) ●		
Kanada	548 (1,6)	543 (1,5)	-5 (0,6) ▼	554 (1,5)	5 (0,4) ●		
Olandija	546 (1,9)	549 (2,2)	3 (1,0) ●	543 (2,0)	-3 (1,0) ▼		
Čekija	545 (2,2)	548 (2,4)	3 (0,9) ●	544 (2,0)	-2 (0,9)		
Švedija	542 (2,1)	543 (2,1)	1 (1,0)	540 (2,1)	-1 (0,9)		
Italija	541 (2,2)	539 (1,9)	-2 (1,2)	544 (2,0)	3 (0,9) ●		
Vokietija	541 (2,2)	548 (2,3)	7 (0,9) ●	536 (2,2)	-5 (1,0) ▼		
Izraelis	541 (2,7)	538 (2,9)	-3 (1,4)	543 (3,0)	2 (1,4)		
Portugalija	541 (2,6)	539 (2,8)	-2 (1,6)	542 (2,6)	1 (1,0)		
Vengrija	539 (2,9)	537 (2,8)	-2 (0,9) ▼	542 (2,7)	3 (1,2) ●		
Slovakija	535 (2,8)	534 (2,9)	-1 (1,0)	536 (2,7)	1 (0,6)		
Bulgarija	532 (4,1)	532 (4,0)	0 (1,0)	532 (3,9)	0 (1,0)		
Naujoji Zelandija	531 (1,9)	527 (2,0)	-4 (0,9) ▼	535 (1,9)	4 (1,4) ●		
Slovėnija	530 (2,0)	533 (1,9)	2 (1,4)	530 (2,2)	-1 (1,8)		
Austrija	529 (2,0)	539 (2,3)	10 (1,4) ●	521 (2,0)	-8 (0,8) ▼		
LIETUVA	528 (2,0)	530 (1,9)	2 (1,1)	527 (2,0)	-1 (1,1)		
Australija	527 (2,2)	527 (2,6)	-1 (1,3)	529 (2,2)	2 (1,0)		
Lenkija	526 (2,1)	526 (2,1)	1 (1,1)	525 (2,1)	-1 (1,3)		
Prancūzija	520 (2,6)	528 (2,4)	8 (1,0) ●	512 (2,8)	-8 (1,5) ▼		
Ispanija	513 (2,3)	516 (2,1)	3 (1,0) ●	510 (2,1)	-3 (1,0) ▼		
Norvegija	507 (1,9)	511 (1,8)	4 (0,9) ●	502 (2,6)	-5 (1,7) ▼		
Belgija (pranc.)	506 (2,9)	512 (2,9)	6 (0,7) ●	499 (3,2)	-7 (1,4) ▼		
Rumunija	502 (4,3)	500 (4,2)	-2 (1,1) ▼	503 (4,5)	1 (1,3)		
Gruzija	488 (3,1)	484 (3,0)	-4 (1,2) ▼	491 (3,1)	3 (1,1) ●		
Malta	477 (1,4)	479 (1,9)	2 (1,7)	475 (1,8)	-2 (1,2)		
Trinidadas ir Tobagas	471 (3,8)	474 (3,8)	3 (0,9) ●	464 (4,0)	-7 (1,1) ▼		
Azerbaidžanas	462 (3,3)	469 (3,2)	6 (1,0) ●	449 (3,7)	-13 (1,3) ▼		
Iranas	457 (2,8)	458 (2,9)	0 (0,9)	456 (3,0)	-1 (1,5)		
Kolumbija	448 (4,1)	450 (4,1)	3 (1,2) ●	442 (4,6)	-5 (1,7) ▼		
JAЕ	439 (2,2)	439 (2,3)	0 (0,9)	438 (2,3)	-1 (0,7)		
Saudo Arabija	430 (4,4)	433 (4,6)	4 (1,3) ●	424 (4,6)	-6 (1,5) ▼		
Indonezija	428 (4,2)	431 (4,3)	2 (1,6)	423 (4,7)	-6 (2,0) ▼		
Kataras	425 (3,5)	424 (3,6)	-1 (1,2)	425 (3,8)	1 (1,0)		
Omanas	391 (2,8)	395 (2,4)	4 (1,1) ●	382 (3,0)	-9 (1,1) ▼		
Marokas	310 (3,9)	325 (3,2)	14 (2,3) ●	288 (4,3)	-22 (3,0) ▼		

● Rezultatas pagal šią skalę statistiškai reikšmingai aukštesnis nei bendras skaitymo rezultatas
▼ Rezultatas pagal šią skalę statistiškai reikšmingai žemesnis nei bendras skaitymo rezultatas

() Skliaustuose pateiktos standartinės paklaidos. Dėl apvalinimo kai kurie rezultatai gali būti ne visai tikslūs.

Informacijos radimas, tiesioginės išvados
Interpretavimas, integravimas, įvertinimas

2.7 lentelė: Grožinių ir informacinių tekstų skaitymo rezultatų kaita

Instrukcija. Susiraskite lentelėje eilutę su reikiama metais ir palyginkite juos su stulpelyje esančiais metais. Taip sužinosite, ar eilutėje pateiktų metų rezultatai yra statistiškai aukštesni (▲) ar žemesni (▼) nei stulpelyje pateiktų metų rezultatai.

Grožiniai tekstai				Informaciniai tekstai			
Šalys	Rezultatų vidurkis skalėje	Skirtumas tarp metų		Tyrimo metai	Rezultatų vidurkis skalėje	Skirtumas tarp metų	
Tyrimo metai		2006	2001			2006	2001
Anglija							
2011	553 (2,8)	12 ▲	-9	2011	549 (2,6)	11 ▲	1
2006	540 (2,6)		-21 ▼	2006	538 (2,6)		-10 ▼
2001	561 (3,8)			2001	548 (3,7)		
Austrija							
2011	533 (2,2)	-7 ▼		2011	526 (2,0)	-10 ▼	
2006	540 (2,2)			2006	536 (2,3)		
Belgija (pranc.)							
2011	508 (2,9)	8 ▲		2011	504 (3,2)	7	
2006	500 (2,5)			2006	497 (2,9)		
Bulgarija							
2011	532 (4,4)	-12	-19 ▼	2011	533 (4,0)	-18 ▼	-18 ▼
2006	544 (4,7)		-7	2006	551 (4,5)		0
2001	551 (4,0)			2001	551 (3,8)		
Čekija							
2011	545 (2,1)		7 ▲	2011	545 (2,0)		9 ▲
2001	538 (2,3)			2001	536 (2,6)		
Danija							
2011	555 (1,7)	6		2011	553 (1,8)	10 ▲	
2006	549 (2,6)			2006	543 (2,6)		
Gruzija							
2011	491 (2,9)	15 ▲		2011	482 (3,1)	20 ▲	
2006	477 (3,3)			2006	462 (3,8)		
Honkongas							
2011	565 (2,5)	5	45 ▲	2011	578 (2,2)	7 ▲	41 ▲
2006	559 (2,7)		39 ▲	2006	570 (2,3)		33 ▲
2001	520 (3,4)			2001	537 (3,1)		
Indonezija							
2011	418 (4,0)	24 ▲		2011	439 (4,5)	26 ▲	
2006	395 (4,1)			2006	413 (4,4)		
Iranas							
2011	459 (2,9)	34 ▲	39 ▲	2011	455 (2,9)	40 ▲	52 ▲
2006	425 (3,3)		4	2006	415 (3,2)		12 ▲
2001	420 (4,4)			2001	403 (4,5)		
Ispanija							
2011	516 (2,1)	-2		2011	512 (2,0)	5	
2006	517 (2,7)			2006	507 (2,8)		
Italija							
2011	539 (2,0)	-15 ▼	-7 ▼	2011	545 (2,0)	-5	8 ▲
2006	554 (3,4)		8	2006	550 (3,0)		13 ▲
2001	546 (2,7)			2001	537 (2,6)		
JAV							
2011	563 (1,8)	20 ▲	10 ▲	2011	553 (1,6)	15 ▲	19 ▲
2006	542 (3,7)		-10	2006	538 (3,7)		4
2001	552 (4,1)			2001	534 (3,9)		
Kolumbija							
2011	453 (4,1)		29 ▲	2011	440 (4,4)		22 ▲
2001	424 (4,7)			2001	419 (4,5)		
Lenkija							
2011	531 (2,1)	6		2011	519 (2,4)	5	
2006	525 (2,5)			2006	514 (2,2)		
LIETUVA							
2011	529 (1,8)	-15 ▼	-19 ▼	2011	527 (2,0)	-3	-12 ▼
2006	543 (2,0)		-5	2006	530 (1,7)		-9 ▼
2001	548 (2,8)			2001	539 (2,8)		

▲ Vėlesnių metų rezultatai statistiškai reikšmingai aukštesni
▼ Vėlesnių metų rezultatai statistiškai reikšmingai žemesni

() Skliaustuose pateiktos standartinės paklaidos. Dėl apvalinimo kai kurie rezultatai gali būti ne visai tikslūs.

Tęsinys ➡

2.7 lentelė: Grožinių ir informacinių tekstų skaitymo rezultatų kaita (tęsinys)

Instrukcija. Susiraskite lentelėje eilutę su reikiama metais ir palyginkite juos su stulpelyje esančiais metais. Taip sužinosite, ar eilutėje pateiktų metų rezultatai yra statistiškai aukštesni (▲) ar žemesni (▼) nei stulpelyje pateiktų metų rezultatai.							
Grožiniai tekstai				Informaciniai tekstai			
Šalys	Rezultatų vidurkis skalėje	Skirtumas tarp metų		Tyrimo metai	Rezultatų vidurkis skalėje	Skirtumas tarp metų	
Tyrimo metai		2006	2001			2006	2001
Naujoji Zelandija							
2011	533 (2,3)	4	-1	2011	530 (2,0)	-5	4
2006	529 (2,1)		-6	2006	534 (2,4)		8
2001	535 (4,1)			2001	526 (4,0)		
Norvegija							
2011	508 (2,0)	6	0	2011	505 (2,3)	12 ▲	14 ▲
2006	502 (2,6)		-5	2006	493 (2,8)		2
2001	507 (3,1)			2001	491 (3,1)		
Olandija							
2011	545 (2,4)	-2	-10 ▼	2011	547 (1,9)	-2	-7 ▼
2006	546 (1,9)		-9 ▼	2006	549 (1,5)		-5
2001	555 (2,6)			2001	554 (2,8)		
Prancūzija							
2011	521 (2,6)	4	2	2011	519 (2,6)	-7 ▼	-13 ▼
2006	517 (2,5)		-2	2006	526 (2,2)		-6
2001	519 (2,6)			2001	532 (2,6)		
Rumunija							
2011	504 (4,2)	11	-9	2011	500 (4,6)	15 ▲	-11
2006	493 (5,0)		-20 ▼	2006	485 (5,2)		-26 ▼
2001	513 (4,8)			2001	511 (5,1)		
Rusija							
2011	567 (2,7)	4	42 ▲	2011	570 (2,7)	4	40 ▲
2006	563 (3,4)		38 ▲	2006	566 (3,5)		35 ▲
2001	526 (4,2)			2001	530 (4,6)		
Singapūras							
2011	567 (3,5)	13 ▲	36 ▲	2011	569 (3,3)	4	42 ▲
2006	554 (3,0)		23 ▲	2006	565 (2,9)		37 ▲
2001	531 (5,8)			2001	528 (5,2)		
Slovakija							
2011	540 (2,9)	5	25 ▲	2011	530 (3,0)	3	9 ▲
2006	535 (2,9)		21 ▲	2006	527 (2,7)		5
2001	514 (2,9)			2001	522 (2,9)		
Slovėnija							
2011	532 (2,4)	12 ▲	32 ▲	2011	528 (2,0)	5	26 ▲
2006	521 (2,0)		20 ▲	2006	523 (2,4)		21 ▲
2001	501 (2,1)			2001	502 (2,1)		
Švedija							
2011	547 (2,4)	-1	-15 ▼	2011	537 (2,4)	-13 ▼	-23 ▼
2006	548 (2,2)		-14 ▼	2006	550 (2,5)		-10 ▼
2001	562 (2,4)			2001	560 (2,4)		
Taivanas (Kinija)							
2011	542 (1,9)	9 ▲		2011	565 (1,8)	27 ▲	
2006	532 (2,1)			2006	539 (1,8)		
Trinidadas ir Tobagas							
2011	467 (4,1)	35 ▲		2011	474 (3,8)	37 ▲	
2006	433 (4,8)			2006	436 (4,8)		
Vengrija							
2011	542 (2,8)	-17 ▼	-10 ▼	2011	536 (3,0)	-6	-1
2006	559 (3,0)		8 ▲	2006	542 (3,2)		6
2001	551 (2,2)			2001	537 (2,2)		
Vokietija							
2011	545 (2,2)	-6	5	2011	538 (2,5)	-8 ▼	-2
2006	551 (2,1)		11 ▲	2006	546 (2,4)		6 ▲
2001	539 (1,8)			2001	539 (1,8)		

▲ Vėlesnių metų rezultatai statistiškai reikšmingai aukštesni
▼ Vėlesnių metų rezultatai statistiškai reikšmingai žemesni

() Skliaustuose pateiktos standartinės paklaidos. Dėl apvalinimo kai kurie rezultatai gali būti ne visai tikslūs.

2.8 lentelė: Teksto suvokimo procesų rezultatų kaita

Instrukcija. Susiraskite lentelėje eilutę su reikiamaisiais metais ir palyginkite juos su stulpelyje esančiais metais. Taip sužinosite, ar eilutėje pateiktų metų rezultatai yra statistiškai aukštesni (▲) ar žemesni (▼) nei stulpelyje pateiktų metų rezultatai.

Informacijos radimas, tiesioginės išvados				Interpretavimas, integravimas, įvertinimas			
Šalys	Rezultatų vidurkis skalėje	Skirtumas tarp metų		Tyrimo metai	Rezultatų vidurkis skalėje	Skirtumas tarp metų	
Tyrimo metai		2006	2001			2006	2001
Anglija							
2011	546 (2,6)	9 ▲	-3	2011	555 (2,7)	13 ▲	-1
2006	537 (2,7)		-12 ▼	2006	542 (2,5)		-14 ▼
2001	549 (3,2)			2001	556 (3,5)		
Austrija							
2011	539 (2,3)	-9 ▼		2011	521 (2,0)	-8 ▼	
2006	548 (2,2)			2006	528 (2,4)		
Belgija (pranc.)							
2011	512 (2,9)	8		2011	499 (3,2)	6	
2006	504 (2,6)			2006	493 (2,7)		
Bulgarija							
2011	532 (4,0)	-9	-20 ▼	2011	532 (3,9)	-20 ▼	-18 ▼
2006	541 (4,2)		-11	2006	552 (4,7)		1
2001	552 (4,1)			2001	550 (3,6)		
Čekija							
2011	548 (2,4)		5	2011	544 (2,0)		12 ▲
2001	543 (2,7)			2001	532 (2,3)		
Danija							
2011	556 (1,9)	3		2011	553 (1,5)	12 ▲	
2006	554 (2,8)			2006	541 (2,4)		
Gruzija							
2011	484 (3,0)	4		2011	491 (3,1)	35 ▲	
2006	480 (3,4)			2006	456 (3,7)		
Honkongas							
2011	562 (2,0)	1	37 ▲	2011	578 (2,4)	12 ▲	48 ▲
2006	561 (2,5)		37 ▲	2006	566 (2,6)		36 ▲
2001	525 (3,2)			2001	530 (3,4)		
Indonezija							
2011	431 (4,3)	21 ▲		2011	423 (4,7)	29 ▲	
2006	410 (4,1)			2006	394 (4,7)		
Iranas							
2011	458 (2,9)	29 ▲	35 ▲	2011	456 (3,0)	48 ▲	58 ▲
2006	429 (3,5)		6	2006	409 (3,5)		10
2001	423 (4,6)			2001	399 (5,0)		
Ispanija							
2011	516 (2,1)	5		2011	510 (2,1)	-3	
2006	511 (2,6)			2006	513 (2,8)		
Italija							
2011	539 (1,9)	-8 ▼	-2	2011	544 (2,0)	-12 ▼	3
2006	547 (2,9)		6	2006	556 (3,0)		16 ▲
2001	541 (2,4)			2001	540 (2,6)		
JAV							
2011	549 (1,5)	14 ▲	11 ▲	2011	563 (1,6)	17 ▲	16 ▲
2006	535 (3,4)		-3	2006	545 (3,7)		-2
2001	538 (4,3)			2001	547 (3,8)		
Kolumbija							
2011	450 (4,1)		20 ▲	2011	442 (4,6)		32 ▲
2001	431 (4,3)			2001	410 (4,9)		
Lenkija							
2011	526 (2,1)	7 ▲		2011	525 (2,1)	5	
2006	519 (2,3)			2006	519 (2,5)		
LIETUVA							
2011	530 (1,9)	-5 ▼	-13 ▼	2011	527 (2,0)	-11 ▼	-16 ▼
2006	536 (1,9)		-8 ▼	2006	539 (1,8)		-5
2001	543 (3,1)			2001	544 (2,8)		

▲ Vėlesnių metų rezultatai statistiškai reikšmingai aukštesni
▼ Vėlesnių metų rezultatai statistiškai reikšmingai žemesni

() Skliaustuose pateiktos standartinės paklaidos. Dėl apvalinimo kai kurie rezultatai gali būti ne visai tikslūs.

Tęsinys ➡

2.8 lentelė: Teksto suvokimo procesų rezultatų kaita (tęsinys)

Instrukcija. Susiraskite lentelėje eilutę su reikiamaisiais metais ir palyginkite juos su stulpelyje esančiais metais. Taip sužinosite, ar eilutėje pateiktų metų rezultatai yra statistiškai aukštesni (▲) ar žemesni (▼) nei stulpelyje pateiktų metų rezultatai.							
Informacijos radimas, tiesioginės išvados				Interpretavimas, integravimas, įvertinimas			
Šalys	Rezultatų vidurkis skalėje	Skirtumas tarp metų		Tyrimo metai	Rezultatų vidurkis skalėje	Skirtumas tarp metų	
Tyrimo metai		2006	2001			2006	2001
Naujoji Zelandija							
2011	527 (2,0)	0	3	2011	535 (1,9)	-1	1
2006	527 (2,4)		2	2006	537 (2,3)		2
2001	525 (3,9)			2001	534 (4,0)		
Norvegija							
2011	511 (1,8)	5	4	2011	502 (2,6)	11 ▲	10 ▲
2006	506 (2,3)		-1	2006	490 (2,6)		-2
2001	508 (2,9)			2001	492 (3,0)		
Olandija							
2011	549 (2,2)	-5	-10 ▼	2011	543 (2,0)	1	-8 ▼
2006	554 (1,8)		-5	2006	542 (1,7)		-10 ▼
2001	559 (2,6)			2001	552 (2,4)		
Prancūzija							
2011	528 (2,4)	1	-1	2011	512 (2,8)	-4	-11 ▼
2006	527 (2,1)		-2	2006	515 (2,4)		-7 ▼
2001	529 (2,7)			2001	523 (2,5)		
Rumunija							
2011	500 (4,2)	9	-12	2011	503 (4,5)	17 ▲	-9
2006	491 (5,4)		-21 ▼	2006	486 (5,6)		-26 ▼
2001	512 (5,2)			2001	512 (4,8)		
Rusija							
2011	565 (2,7)	0	32 ▲	2011	571 (2,6)	7	47 ▲
2006	565 (3,4)		32 ▲	2006	564 (3,4)		40 ▲
2001	533 (4,3)			2001	524 (5,0)		
Singapūras							
2011	565 (3,4)	2	31 ▲	2011	570 (3,4)	14 ▲	44 ▲
2006	563 (3,2)		29 ▲	2006	557 (2,9)		31 ▲
2001	534 (5,6)			2001	526 (5,1)		
Slovakija							
2011	534 (2,9)	2	10 ▲	2011	536 (2,7)	6	24 ▲
2006	533 (2,8)		8 ▲	2006	530 (3,0)		18 ▲
2001	524 (2,8)			2001	512 (3,2)		
Slovėnija							
2011	533 (1,9)	11 ▲	26 ▲	2011	530 (2,2)	8 ▲	32 ▲
2006	522 (2,2)		15 ▲	2006	522 (2,1)		25 ▲
2001	506 (2,2)			2001	497 (2,2)		
Švedija							
2011	543 (2,1)	-11 ▼	-23 ▼	2011	540 (2,1)	-6	-18 ▼
2006	554 (2,3)		-12 ▼	2006	546 (2,3)		-13 ▼
2001	565 (2,5)			2001	559 (2,2)		
Taivanas (Kinija)							
2011	551 (1,8)	7 ▲		2011	555 (1,9)	27 ▲	
2006	545 (2,0)			2006	527 (2,0)		
Trinidadas ir Tobagas							
2011	474 (3,8)	34 ▲		2011	464 (4,0)	35 ▲	
2006	440 (4,9)			2006	429 (5,2)		
Vengrija							
2011	537 (2,8)	-10 ▼	-6	2011	542 (2,7)	-12 ▼	-2
2006	547 (2,8)		4	2006	554 (3,2)		10 ▲
2001	543 (2,1)			2001	544 (2,2)		
Vokietija							
2011	548 (2,3)	-10 ▼	3	2011	536 (2,2)	-4	1
2006	558 (2,6)		13 ▲	2006	540 (2,2)		5
2001	545 (1,8)			2001	535 (2,0)		

▲ Vėlesnių metų rezultatai statistiškai reikšmingai aukštesni
▼ Vėlesnių metų rezultatai statistiškai reikšmingai žemesni

() Skliaustuose pateiktos standartinės paklaidos. Dėl apvalinimo kai kurie rezultatai gali būti ne visai tikslūs.

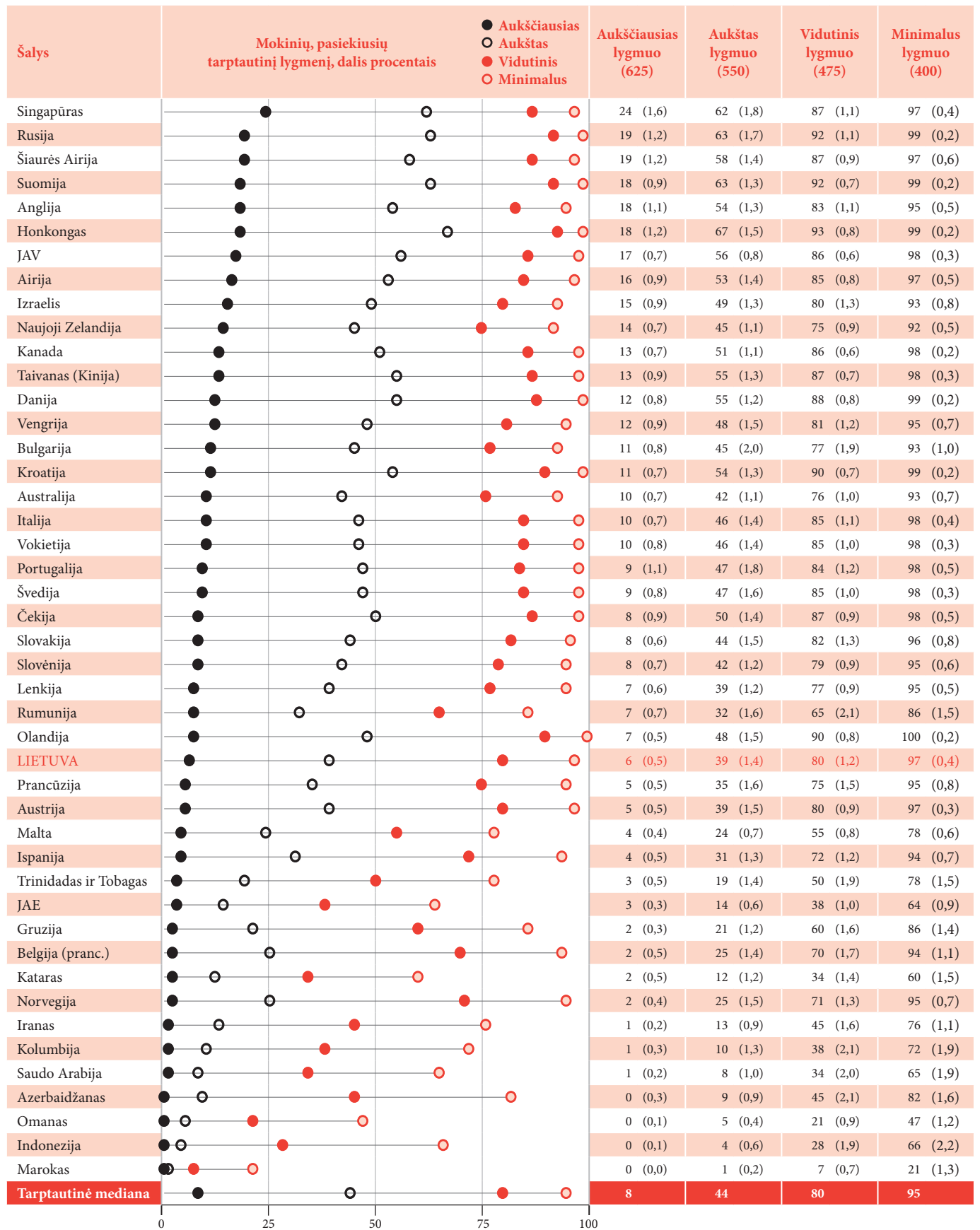
2.9 lentelė: Skaitymo paskirties ir teksto suvokimo procesų rezultatų pasiskirstymas pagal lytį

Šalys	Skaitymo paskirtys				Teksto suvokimo procesai			
	Groziniai tekstai		Informaciniai tekstai		Informacijos radimas, tiesioginės išvados		Interpretavimas, integravimas, įvertinimas	
	Mergaitės	Berniukai	Mergaitės	Berniukai	Mergaitės	Berniukai	Mergaitės	Berniukai
Airija	569 (3,1) ●	546 (3,4)	553 (3,1) ●	545 (3,0)	558 (3,7) ●	546 (3,1)	562 (2,9) ●	545 (2,9)
Anglija	567 (2,9) ●	539 (3,4)	560 (3,0) ●	539 (3,2)	557 (3,0) ●	535 (3,2)	568 (3,1) ●	544 (3,2)
Australija	539 (3,0) ●	516 (3,2)	534 (2,9) ●	522 (2,7)	536 (3,1) ●	517 (3,1)	538 (2,8) ●	521 (2,7)
Austrija	539 (2,3) ●	526 (2,7)	527 (2,2)	525 (2,5)	542 (2,5)	537 (2,8)	526 (2,1) ●	516 (2,4)
Azerbaidžanas	470 (3,7) ●	454 (3,3)	466 (4,5) ●	455 (4,0)	475 (3,2) ●	463 (3,6)	458 (4,0) ●	441 (3,9)
Belgija (pranc.)	513 (3,2) ●	503 (3,4)	504 (3,6)	503 (3,4)	514 (3,3) ●	509 (3,0)	502 (3,3)	497 (3,6)
Bulgarija	541 (4,8) ●	523 (4,7)	538 (4,5) ●	527 (4,3)	540 (4,5) ●	525 (4,3)	540 (4,4) ●	525 (4,3)
Čekija	550 (2,8) ●	539 (2,4)	547 (2,7)	543 (2,3)	552 (3,0) ●	544 (2,6)	547 (2,5) ●	541 (2,3)
Danija	565 (2,0) ●	545 (2,2)	557 (2,3) ●	550 (2,1)	563 (2,3) ●	549 (2,5)	558 (1,9) ●	548 (1,9)
Gruzija	504 (2,5) ●	480 (4,2)	494 (3,1) ●	472 (4,1)	497 (2,6) ●	473 (4,0)	502 (3,0) ●	481 (4,4)
Honkongas	577 (2,8) ●	555 (2,7)	582 (2,5) ●	574 (2,3)	569 (2,4) ●	556 (2,5)	588 (2,6) ●	570 (2,7)
Indonezija	428 (4,4) ●	408 (4,1)	447 (4,7) ●	430 (4,7)	441 (4,7) ●	421 (4,1)	430 (4,9) ●	415 (4,9)
Iranas	469 (4,6) ●	449 (4,5)	465 (4,2) ●	445 (4,5)	469 (4,3) ●	447 (4,5)	466 (4,5) ●	448 (4,5)
Ispanija	520 (2,5) ●	511 (2,5)	512 (2,2)	512 (2,7)	518 (2,3)	514 (2,6)	513 (2,5) ●	507 (2,6)
Italija	542 (2,4) ●	535 (2,4)	545 (2,4)	545 (2,4)	541 (2,4)	538 (2,2)	546 (2,4)	542 (2,7)
Izraelis	546 (3,2)	538 (3,7)	542 (3,1)	540 (3,3)	540 (3,3)	536 (3,3)	546 (3,5)	541 (3,8)
JAE	442 (3,0) ●	413 (3,6)	465 (2,7) ●	439 (3,6)	452 (3,1) ●	426 (3,3)	453 (2,9) ●	423 (3,5)
JAV	570 (2,3) ●	555 (1,9)	556 (1,9) ●	549 (1,9)	554 (1,8) ●	544 (1,7)	568 (2,0) ●	557 (1,9)
Kanada	562 (2,0) ●	544 (2,2)	549 (1,9) ●	542 (2,0)	549 (1,8) ●	538 (1,9)	560 (1,8) ●	548 (2,0)
Kataras	431 (4,7) ●	400 (4,0)	449 (4,9) ●	424 (4,2)	439 (4,7) ●	410 (3,8)	440 (4,7) ●	412 (4,1)
Kolumbija	453 (4,6)	452 (4,6)	438 (5,1)	442 (4,9)	449 (4,6)	452 (4,7)	443 (5,0)	442 (5,2)
Kroatija	566 (2,3) ●	545 (2,5)	555 (1,8) ●	548 (2,1)	561 (2,2) ●	547 (2,4)	560 (1,9) ●	545 (2,2)
Lenkija	542 (2,8) ●	520 (2,4)	523 (3,3)	516 (3,2)	534 (2,7) ●	519 (2,7)	531 (2,7) ●	519 (2,5)
LIETUVA	541 (2,2) ●	517 (2,2)	534 (2,4) ●	521 (2,3)	540 (2,4) ●	521 (2,3)	537 (2,7) ●	518 (2,3)
Malta	482 (2,1) ●	459 (2,7)	491 (1,9) ●	478 (2,1)	489 (2,3) ●	470 (2,4)	483 (2,6) ●	466 (2,2)
Marokas	314 (4,3) ●	285 (4,1)	335 (4,3) ●	308 (4,0)	336 (3,7) ●	314 (3,4)	307 (4,6) ●	271 (4,8)
Naujoji Zelandija	546 (2,7) ●	521 (3,3)	537 (2,4) ●	522 (2,8)	536 (2,4) ●	519 (2,8)	545 (2,5) ●	526 (2,5)
Norvegija	516 (2,5) ●	498 (2,6)	511 (2,5) ●	499 (3,2)	518 (2,3) ●	503 (2,5)	508 (2,5) ●	495 (3,7)
Olandija	549 (2,4) ●	540 (2,6)	549 (2,4)	545 (2,2)	551 (2,4)	547 (2,5)	549 (2,2) ●	538 (2,2)
Omanas	400 (3,1) ●	360 (3,3)	425 (3,1) ●	383 (3,7)	414 (2,8) ●	376 (2,8)	404 (3,5) ●	361 (3,4)
Portugalija	548 (3,1) ●	528 (2,9)	549 (3,2) ●	539 (2,7)	547 (3,1) ●	532 (2,9)	549 (3,2) ●	535 (2,9)
Prancūzija	526 (3,3) ●	517 (2,6)	519 (3,2)	519 (2,9)	531 (3,0) ●	525 (2,5)	513 (3,5)	510 (2,7)
Rumunija	512 (4,8) ●	497 (4,3)	508 (5,1) ●	493 (4,8)	506 (4,9) ●	494 (4,7)	512 (4,9) ●	494 (4,9)
Rusija	578 (2,8) ●	557 (3,1)	577 (2,9) ●	563 (2,9)	574 (3,2) ●	557 (3,0)	581 (2,7) ●	561 (3,0)
Saudo Arabija	449 (3,1) ●	393 (8,5)	464 (3,9) ●	414 (8,2)	457 (3,3) ●	408 (8,8)	453 (3,7) ●	393 (8,3)
Singapūras	578 (3,9) ●	556 (3,8)	576 (3,5) ●	563 (3,6)	573 (3,5) ●	557 (3,7)	579 (3,6) ●	562 (3,7)
Slovakija	547 (3,6) ●	533 (2,9)	533 (3,3) ●	528 (3,1)	538 (3,4) ●	531 (3,1)	542 (3,2) ●	530 (2,8)
Slovėnija	543 (2,7) ●	523 (3,2)	534 (2,0) ●	522 (2,8)	541 (2,1) ●	524 (3,0)	538 (2,1) ●	522 (3,1)
Suomija	582 (2,4) ●	556 (2,4)	575 (2,6) ●	561 (2,6)	579 (2,7) ●	560 (2,3)	578 (2,4) ●	557 (2,0)
Šiaurės Airija	575 (3,2) ●	552 (3,5)	561 (3,1) ●	549 (3,4)	563 (2,8) ●	548 (3,4)	571 (2,8) ●	553 (3,3)
Švedija	557 (3,1) ●	538 (2,6)	543 (2,7) ●	531 (3,1)	549 (2,6) ●	537 (2,6)	549 (2,5) ●	532 (2,6)
Taivanas (Kinija)	550 (2,2) ●	535 (2,3)	572 (2,1) ●	560 (2,0)	560 (2,2) ●	544 (2,3)	561 (2,2) ●	549 (2,3)
Trinidadas ir Tobagas	486 (4,8) ●	450 (4,5)	488 (4,3) ●	460 (4,2)	490 (4,3) ●	459 (4,4)	480 (4,5) ●	448 (4,8)
Vengrija	553 (3,2) ●	531 (3,3)	540 (3,4) ●	531 (3,4)	545 (3,1) ●	530 (3,0)	550 (3,2) ●	534 (3,1)
Vokietija	550 (2,9) ●	539 (2,5)	540 (2,8)	536 (2,8)	554 (2,9) ●	543 (2,8)	540 (2,4) ●	532 (2,8)
Tarptautinis vidurkis	522 (0,5) ●	502 (0,5)	519 (0,5) ●	507 (0,5)	521 (0,5) ●	505 (0,5)	519 (0,5) ●	502 (0,5)

● Vidurkis statistiškai reikšmingai aukštesnis už kitos lyties

() Skliaustuose pateiktos standartinės paklaidos. Dėl apvalinimo kai kurie rezultatai gali būti ne visai tikslūs.

2.10 lentelė: Mokinių, pasiekusių tarptautinius skaitymo pasiekimų lygmenis, dalis procentais



() Skliaustuose pateiktos standartinės paklaidos. Dėl apvalinimo kai kurie rezultatai gali būti ne visai tikslūs.

2.11 lentelė: Tarptautinius skaitymo pasiekimų lygmenis pasiekusios mokinių dalies kaita

Šalys	Aukščiausias lygmuo (650)			Aukštas lygmuo (550)			Vidutinis lygmuo (475)			Minimalus lygmuo (400)		
	Mokinių dalis, %			Mokinių dalis, %			Mokinių dalis, %			Mokinių dalis, %		
	2011	2006	2001	2011	2006	2001	2011	2006	2001	2011	2006	2001
Singapūras	24	19 ▲	12 ▲	62	58	45 ▲	87	86	76 ▲	97	97	90 ▲
Rusija	19	19	5 ▲	63	61	39 ▲	92	90	80 ▲	99	98	96 ▲
Anglija	18	15 ▲	20	54	48 ▲	54	83	78 ▲	82	95	93 ▲	94
Honkongas	18	15 ▲	5 ▲	67	62 ▲	39 ▲	93	92	81 ▲	99	99	97 ▲
JAV	17	12 ▲	15 ▲	56	47 ▲	50 ▲	86	82 ▲	80 ▲	98	96 ▲	94 ▲
Naujoji Zelandija	14	13	14	45	45	45	75	76	74	92	92	90
Taivanas (Kinija)	13	7 ▲		55	43 ▲		87	84 ▲		98	97	
Danija	12	11		55	52		88	85 ▲		99	97 ▲	
Vengrija	12	14	10 ▲	48	53 ▼	49	81	86 ▼	85 ▼	95	97 ▼	98 ▼
Bulgarija	11	16 ▼	17 ▼	45	52 ▼	54 ▼	77	82	83 ▼	93	95	95
Italija	10	14 ▼	11	46	52 ▼	48	85	87	83	98	98	97
Vokietija	10	11	9	46	52 ▼	47	85	87	83	98	97	97
Švedija	9	11	15 ▼	47	53 ▼	59 ▼	85	88	90 ▼	98	98	98 ▼
Čekija	8		7	50		45 ▲	87		83 ▲	98		97
Slovakija	8	8	5 ▲	44	43	34 ▲	82	80	76 ▲	96	94	94
Slovėnija	8	6 ▲	3 ▲	42	37 ▲	25 ▲	79	76 ▲	67 ▲	95	94	91 ▲
Lenkija	7	7		39	36		77	73 ▲		95	93	
Rumunija	7	4 ▲	9	32	27 ▲	35	65	61	69	86	84	88
Olandija	7	6	10 ▼	48	49	54 ▼	90	91	92	100	99	99
LIETUVA	6	5	9 ▼	39	43 ▼	48 ▼	80	86 ▼	85 ▼	97	99 ▼	98 ▼
Prancūzija	5	5	7 ▼	35	35	37	75	76	77	95	96	95
Austrija	5	8 ▼		39	45 ▼		80	84 ▼		97	98	
Ispanija	4	5		31	31		72	72		94	94	
Trinidadas ir Tobagas	3	2		19	13 ▲		50	38 ▲		78	64 ▲	
Gruzija	2	1 ▲		21	15 ▲		60	50 ▲		86	82 ▲	
Belgija (pranc.)	2	3		25	23		70	66 ▲		94	92	
Norvegija	2	2	4 ▼	25	22	28	71	67 ▲	65 ▲	95	92 ▲	88 ▲
Iranas	1	1	0 ▲	13	8 ▲	7 ▲	45	30 ▲	28 ▲	76	60 ▲	56 ▲
Kolumbija	1		0	10		5 ▲	38		27 ▲	72		61 ▲
Indonezija	0	0		4	2 ▲		28	19 ▲		66	54 ▲	

▲ 2011 m. mokinių dalis procentais statistiškai reikšmingai aukštesnė

▼ 2011 m. mokinių dalis procentais statistiškai reikšmingai žemesnė

Tuščias langelis reiškia, kad šalis tais metais nedalyvavo tyrime.

3 Mokyklos įtaka mokinių skaitymo gebėjimams

Mokyklos aplinka gali teigiamai paveikti, padrąsinti, skatinti siekti aukštų mokymosi rezultatų ir padėti mokytis. Tyrimas atskleidė, kad geresni edukaciniai mokyklos ištekliai sietini su aukštesniais pasiekimais, tačiau ryšys tarp jų yra sudėtingas. Pirma, mokykla gali turėti daugiau geresnę socialinę padėtį užimančių, geriau materialiai aprūpintų mokinių dėl, pavyzdžiui, jos vietos arba dėl to, kad ji varžosi dėl mokinių. Antra, ji gali investuoti daugiau pinigų į mokyklos patalpas, mokytojų atlyginimus, įrangą ir mokymosi medžiagą. Galime daryti išvadą, kad sėkmingiausiose mokyklose dažniausiai sąveikauja abu ką tik minėti veiksniai. Tačiau svarbiausia tai, kad mokyklos akademinės vertybės yra gerų mokytojų, mokyklos vadovybės, mokinių ir jų tėvų pastangų rezultatas. Juk mokykla, kurioje tvyro teigiama, aukštų akademinį pasiekimų siekti skatinanti atmosfera ir kur dirbama pagal geras mokymo programas, gali apeiti edukacinių išteklių nepriteklus ir padėti mokiniams pasiekti puikių rezultatų. Mokymo įstaiga, kurios atmosfera priešinga, nepadedą siekti geresnių rezultatų. Išsigandę ir nerimaujantys dėl savo saugumo mokiniai sunkiai susikaupia.

3.1 Mokyklos geografinė vieta

Vietovės, kurioje yra mokyklos vieta, urbanizacijos lygis gali turėti didelę įtaką mokinių kontingentui: ją lankantys mokiniai, gali būti iš geriau materialiai aprūpintų, turinčių ir vertinančių išsilavinimą namų ūkių ir atvirkščiai. Priklausomai nuo šalies, mokyklos vieta gali lemti naudotis svarbiais papildomais ištekliais (pvz., bibliotekomis, informaciniais centrais ar muziejais).

3.1 lentelėje pateikti mokyklų, esančių skirtingose vietovėse, mokinių rezultatų vidurkiai. Šalys išdėstytos abėcėlės tvarka.

Daugelyje šalių mokiniai, lankantys mokyklas vietovėse, kur gyvena daugiau nei 100 000 žmonių, parodė aukščiausius skaitymo rezultatus. Tačiau kai kuriose šalyse pastebėtos kitokios tendencijos – mokinių, lankančių mokyklas vietovėse, kur gyvena nuo 15 000 iki 100 000 žmonių, pasiekimų vidurkiai buvo didesni nei daugiau gyventojų turinčiose vietovėse mokyklas lankančių mokinių arba rezultatų vidurkių skirtumas tarp mokyklų šiose teritorijose nebuvo didelis.

Lietuvos rezultatai šiuo aspektu gana tradiciški: geriausiai pasirodė mokiniai, kurie lankė mokyklas, esančias vietovėse, kur gyvena per 100 000 žmonių (penki didieji **Lietuvos** miestai), mokinių, lankančių mokyklas iš mažesnių (15 000–100 000 turinčių gyventojų) vietovių, rezultatai prastesni, prasčiausi rezultatai mokinių iš mokyklų, įsikūrusių mažiausiose (15 000 ir mažiau gyventojų turinčiose) vietovėse. Šis rezultatas tik patvirtina įsigalėjusią nuomonę, kad didmiesčių mokiniai paruošiami geriau. Švietimo politikams tai turėtų tapti signalu, skatinančiu pasirūpinti vienodų (nepriklausomai nuo vietos) mokymosi galimybių užtikrinimu. Mat čia skirtumas (549–530–512) tarp skirtingo dydžio vietovėse esančių mokyklų mokinių rezultatų – priešingai nei kitose šalyse – ištis didelis.

3.2 Mokyklų pasiskirstymas pagal mokinių finansinę aplinką

Po Kolemano ataskaitos (Coleman et al., 1966) tyrėjai pastebėjo, kad mokinių kontingentas gali paveikti jų pasiekimus. Mokiniai iš nepasiturinčios aplinkos paprastai pasiekia daugiau, jei mokosi mokyklose, kur didžioji dalis mokinių yra iš pasiturinčių šeimų.

Ankstesniuose tyrimuose nustatyta, kad tai smarkiai susiję ir su skaitymo rezultatais. Pavyzdžiui, PIRLS 2006 tyrimo cikle mokinių, lankančių mokyklas, kuriose didesnė mokinių dalis buvo iš pasiturinčių šeimų, skaitymo pasiekimai buvo aukštesni nei lankiusių mokyklas, kur didesnė mokinių dalis buvo iš nepasiturinčių šeimų aplinkos.

3.2 lentelėje pateikta, kaip direktoriai vertino savo mokyklas, skirstydami jas į tris kategorijas. Žiūrint tarptautiniu mastu, mokiniai panašiai pasiskirstę visų trijų tipų mokyklose. Vidutiniškai 35 procentai ketvirtų klasių mokinių lankė mokyklas, kuriose didesnę dalį sudarė vaikai iš pasiturinčių šeimų. Šių mokinių pasiekimų vidurkis buvo didžiausias (530). Kitoje skalės pusėje 30 procentų mokinių iš mokyklų, kuriose didesnė dalis mokinių buvo iš nepasiturinčių šeimų, šių mokinių pasiekimų vidurkis buvo mažiausias (490).

Lietuvoje, anot direktorių, procentaliai daugiausia mokinių lanko finansiškai vidutinės mokyklas – nei labiau pasiturinčias, nei labiau nepasiturinčias – (43 procentai), mažiausiai – pasiturinčias (19 procentų) mokyklas. Pasiekimų atotrūkis tarp šios kategorijos ir paskutinėje lentelės grafoje esančių mokyklų pakankamai didelis: pirmųjų mokyklų mokinių rezultatų vidurkis 552, paskutiniųjų – 518 taškų, jų skirtumas, pavyzdžiui, dešimčia taškų didesnis nei kaimyninėje Lenkijoje ir 7 taškais didesnis nei Rusijoje. Kita vertus, kitų šalių mokyklų vidurkiai šiuo aspektu skiriasi dar daugiau taškų (plg. JAV – 54 ar Izraelį – 66).

3.3 Mokyklos, turinčios disciplinos ir saugumo problemų

Mokiniai jaučiasi saugūs besimokydami mokyklose, kur nėra ar beveik nėra elgesio problemų, kur mokytojų ir mokinių saugumas kelia mažą arba nekelia jokio susirūpinimo. Toks saugumo jausmas sukuria stabilią mokymosi aplinką. Vis daugėja tyrimų, įrodančių, kad saugi mokyklos aplinka svarbi mokinių akademiniams pasiekimams. Kitaip sakant, disciplinos stoka, ypač mokiniams ir mokytojams baiminantis dėl savo saugumo, visai neskatina mokymosi. Deja, mokinių elgesys ir žiaurumas mokyklose tampa vis didesnė problema, ypač kaimo vietovėse.

Ankstesniuose PIRLS tyrimo cikluose direktorių buvo klausiama apie disciplinos stoką, tvarkos nesilaikymą ir chuliganizmo problemas mokyklose. Pavyzdžiui, PIRLS 2006 tyrimo cikle buvo rastas ryšys tarp direktorių nuomonės apie saugumą mokyklose ir skaitymo gebėjimų rezultatų vidurkių. PIRLS 2011 tyrimo cikle mokyklų direktorių atsakymai į šiuos klausimus buvo panaudoti IRT skalei sukurti.

3.3 lentelėje pateikta informacija, paremta mokyklų direktorių atsakymais apie dešimt mokyklos disciplinos ir saugumo problemų. Šalys išdėstytos pagal mokinių, kurie, anot direktorių, yra iš mažai disciplinos ir saugumo problemų turinčių mokyklų, dalį procentais.

Žiūrint tarptautiniu mastu, maždaug daugiau nei pusė mokinių buvo priskirti **Vargu ar yra problemų** mokyklų kategorijai, o 31 procentas buvo priskirtas **Nedidelės problemos** mokyklų kategorijai. Vidutiniškai tik 11 procentų mokinių mokėsi mokyklose, kuriose jų direktoriai įžvelgė **Vidutinių problemų** dėl mokinių disciplinos ir saugumo. Mokyklų, kurių direktoriai įvardijo **Vidutines problemas**, mokinių skaitymo rezultatų vidurkiai vidutiniškai 43 taškais žemesni nei mokinių iš mokyklų, kurių direktoriai įvardijo, kad **Vargu ar yra problemų**.

Lietuvos mokyklų direktorių atsakymai mokyklas suskirstė į dvi kategorijas – **Vargu ar yra problemų** ir **Nedidelės problemos**. Pirmajai priskirta net 75 procentų mokinių. Skirtumas tarp šių kategorijų mokyklų mokinių rezultatų nėra didelis – 9 taškai, o tarptautiniame kontekste jis atrodo netgi ir mažas (plg: dvidešimtyje šalių skirtumas yra didesnis nei 20 taškų, pavyzdžiui, Anglijoje – 25, o Katare – 36 taškai).

3.4 Knygos mokyklos ir klasės bibliotekose

Mokyklos ir vietinės bibliotekos pateikia nemažai skaitymo medžiagos ir kitų edukacinių išteklių, kuriais mokytojai gali pasinaudoti per savo pamokas. Iš jų mokiniai gali išsirinkti knygų mokymuisi ir maloniam laiko praleidimui. Vis labiau įsigalint technologijoms, bibliotekos

tampa informaciniais centrais su dideliais mokymosi medžiagos ištekliais, internetiniu ryšiu.

3.4 *lentelėje* pateikti duomenys, gauti iš direktorių atsakymų apie mokyklų bibliotekų dydį. Atsižvelgiant į skirtingas įvairiose šalyse esančių mokyklinių bibliotekų ir klasių bibliotekėlių politikas, 3.4 *lentelėje* pateikta medžiaga turėtų būti vertinama paisant 3.5 *lentelės*, kurioje pateikti duomenys apie klasės bibliotekėles, rezultatų. Kai kurios šalys pirmenybę teikia gerai aprūpintoms klasės bibliotekėlėms, o ne didesnėms mokyklos bibliotekoms, taigi mokyklos bibliotekos nebuvimas nebūtinai reiškia, kad mokiniai apskritai nesinaudoja didesniais mokykloje esančiais knygų rinkiniais. Tarptautiniu mastu vidutiniškai 14 procentų ketvirtų klasių mokinių lankė mokyklas, kuriose nebuvo mokyklos bibliotekų. Ketvirtų klasių mokinių, kurie lankė mokyklas su gerai aprūpintomis bibliotekomis, pasiekimai buvo geresni nei tų, kurie lankė mokyklas su prastai aprūpintomis bibliotekomis arba mokyklas be bibliotekų (plg., 525, 513, 500 ir 498).

Lietuvoje didžiausia mokinių dalis (46 procentai) mokosi mokyklose, kurių bibliotekos yra gerai aprūpintos knygomis, šiek tiek mažiau (45 procentai) mokinių mokosi mokyklose, kurių bibliotekose yra mažesnė (501–5000 pavadinimų) knygų įvairovė. Tik 6 procentai mokinių mokosi mokyklose, kuriose yra mažiausios PIRLS aptartos bibliotekos. Įdomu ir netgi netikėta tai, kad būtent šių mokyklų mokinių rezultatai ir yra geriausi: nuo geriausiai aprūpintų mokyklų bibliotekų mokinių rezultatų jie skiriasi 24 taškais pastarųjų nenaudai. Toks rezultatas gali būti pasiektas dėl to, kad „senų“ mokyklų (nepriklausomai nuo vietovės) bibliotekos yra gausios, naujesnių ir net naujausių mokyklų – o jos, žinia, dažnai yra didesnėse vietovėse – bibliotekos paprastai yra prasčiau aprūpintos, dar nesukaupę didelės knygų bazės. Tad hipotetiškai šį rezultatą galima sieti su 3.1 *lentelėje* esančiuoju, kad būtent didesnių miestų mokyklų mokiniai skaito geriau.

3.5 *lentelėje* pateikta informacija, paremta mokytojų atsakymais apie klasių bibliotekėlių vaidmenį mokant skaityti. Buvo pastebėti dideli šalių skirtumai šiuo aspektu: mat vienoje šalyje beveik visi mokiniai (95–99 procentai) turėjo klasės bibliotekėles, o kitose – bibliotekėlese turėjo tik trečdalis (30–39 procentai) mokinių. Kaip buvo minėta, analizuojant reikia vertinti tiek duomenis, pateiktus 3.4, tiek 3.5 *lentelėse*, nes kai kurios šalys visas lėšas skiria ir skatina didesnių visos mokyklos bibliotekų kūrimą, o kai kurios susitelkia ties klasių bibliotekėlėmis, kai kur derinamos abi praktikos.

Vidutiniškai 72 procentai mokinių turėjo klasių bibliotekėles ir jų skaitymo rezultatų vidurkiai buvo aukštesni nei bendraamžių, kurie bibliotekėlių klasėse neturėjo (514 ir 507). Vidutiniškai apie trečdalis visų ketvirtų klasių mokinių mokėsi klasėse, kurių bibliotekėlės buvo bent 50 pavadinimų knygų, ir trečdalis turėjo bibliotekėles su bent trim skirtingais žurnalų pavadinimais. Įdomu, kad bibliotekėlių klasėse yra daugiau nei jomis vidutiniškai naudojamosi. Tarkime, iš 72 procentų ketvirtų klasių mokinių, kurie turėjo klasių bibliotekėles, tik 60 procentų galėjo jomis pasinaudoti ir tik 56 procentai galėjo parsinešti knygų namo.

Lietuvos rezultatai šiuo aspektu nėra prasti. 87 procentai šešioliktoje vietoje esančios šalies mokinių turi klasių bibliotekėles ir jas turinčiųjų rezultatai penkiais taškais geresni nei tų, kurie šių bibliotekėlių neturi (plg. 529 ir 524). Skirtumas nėra didelis, tačiau tai gali būti paaiškinama ir šio tipo bibliotekėlių skurdumu: tik ketvirtadalis mokinių mokosi mokyklose, kuriose bibliotekėlės turi daugiau nei 50 pavadinimų knygų (plg. su pirmaujančia šiuo aspektu JAV, kur gausesnėmis bibliotekėlėmis naudotis gali net 92 procentai mokinių). Šiek tiek geresnė **Lietuvos** padėtis kalbant apie žurnalus. Kita vertus, galima džiaugtis tuo, kad nemaža mokinių dalis (74 procentai) jomis gali naudotis bent kartą per savaitę, net 82 procentai mokinių knygų gali parsinešti namo ir tiek pat jų mokytojai kartą per mėnesį nusiveda į kitas bibliotekas. Tyrimo kontekste tai ištis neblogas rezultatas.

3.5 Kompiuterių panaudojimas mokymo tikslams

Vis didesnis vaidmuo ugdant mokinių raštingumą tenka elektroniniams tekstams ir apskritai technologijoms (Kamil, Intrator, & Kim, 2000). Daugelyje šalių kompiuteriai lengvai prieinami mokyklose, internetinis ryšys sparčiai plečiasi. Žinant apie didelį literatūros pasirinkimą internete, mokykloje turėti kompiuterių, skirtų mokymuisi, gali būti labai svarbu.

3.6 lentelėje pateikti rezultatai, gauti iš mokyklos direktorių apklausos apie mokymuisi skirtus kompiuterius. Tarptautiniu mastu vidutiniškai 41 procentas ketvirtų klasių mokinių lankė mokyklas, kurios turėjo po vieną kompiuterį 1–2 ketvirtos klasės mokiniams. 29 procentai lankė mokyklas, kuriose buvo po kompiuterį 3–5 ketvirtų klasių mokiniams, ir 23 procentai lankė mokyklas, kuriose buvo po vieną kompiuterį 6 ir daugiau mokinių. Šalių rezultatai pakankamai skirtingi, tačiau tik 7 procentai ketvirtų klasių mokinių lankė mokyklas, kuriose visai nebuvo kompiuterių mokymuisi.

Lietuvos rezultatai šia prasme yra vidutiniški: 29 procentai mokinių mokosi mokyklose, anot tyrimo, geriausiai aprūpintose kompiuteriais, šiek tiek mažiau (24 procentai) mokyklose, kur 3–5 mokiniams tenka po vieną kompiuterį, ir daugiausia, bemaž pusė (42 procentai), mokinių mokosi prasčiausiai šia priemone aprūpintose mokyklose, 5 procentai – mokyklose, kuriose mokiniams nėra skiriama kompiuterių. Įdomu tai, kad geriausi skaitymo rezultatai mokinių iš tų mokyklų, kuriose mokiniui tenka mažiausiai kompiuterių: kompiuterizavimo prasme trečioje, priešpaskutinėje, vietoje esančių mokyklų mokiniai vidutiniškai surinko 538 taškus, kai geriausių šia prasme mokyklų ugdytiniai surinko 516 taškų. Tai gali būti nulemta ir palyginti nedidelio tam tikslui skirtų mokomųjų programų pasirinkimo, mokymo(si) tradicijų ir pan.

Apskritai ryšį tarp kompiuterių turėjimo ir skaitymo rezultatų vidurkio interpretuoti labai sunku, nes tai labai susiję su socioekonominė šalies situacija ir mokymo skaityti užduotimis. Pradinėse klasėse kompiuterį papildomo mokymosi tikslais galima naudoti taip dažnai (jei ne dažniau), kaip ir kitas mokymo skaityti priemones bei medžiagą.

3.7 lentelėje pateikta informacija, paremta mokytojų atsakymais apie kompiuterinių užduočių teikiamą naudą ir jų panaudojimą mokant skaityti. Galimybių naudotis kompiuteriais skirtumai tarp šalių yra milžiniški, nuo 2 procentų Belgijoje (pranc.) iki 88 procentų Norvegijoje. Per skaitymo pamokas jais naudotis galėjo mažiau nei pusė (45 procentai) ketvirtų klasių mokinių. Įdomu, kad ketvirtų klasių mokinių, kurie galėjo ir kurie negalėjo naudotis kompiuteriais, skaitymo rezultatų vidurkiai panašūs.

Šios lentelės viduryje esančios **Lietuvos** rezultatai šia prasme yra tradiciški. Bemaž pusė šalies mokinių gali naudotis kompiuteriu per skaitymo pamokas (įdomu, kad tiek pat jų per minėtas pamokas gali naudotis kompiuteriu ir geriausių skaitymo rezultatų pasiekusiame Honkonge). Ir besinaudojančių šia priemone skaitymui, ir tų, kurie ja tam nesinaudoja, rezultatai praktiškai nesiskiria. Daugiausia mokinių kompiuteriais naudojami informacijai rasti ir skaityti pasakojimams ar kitiems tekstams, mažiausia – saviems tekstams kurti ir lavinti skaitymo įgūdžiams. Tai gali būti nulemta **Lietuvos** tradicijų – mat šalies mokyklose rašyti kompiuteriais nėra įprasta, o bet kurios amžiaus grupės mokiniams pakankamai dažnai skiriamos užduotys rasti informaciją internete ir ją susisteminti, vyresni mokiniai jau turi gebėti ir įvertinti jos patikimumą.

3.6 Mokyklos atmosferos įtaka rezultatams

Nusiteikimo mokyti(s) tyrimai parodė, kad tarp jo ir akademinų pasiekimų yra stiprus teigiamas ryšys, kuris gali įveikti net socioekonominius nepriteklius (McGuigan & Hoy, 2006). Yra keletas nusiteikimo mokyti(s) rūšių, viena iš jų – mokyklos akademinų pasiekimų, numatant aiškius tikslus, akcentavimas. Kadangi kiekvienas individas yra savitas, didesnis

efektyvumas mokykloje pasiekiamas, kai tam įtaką daro visos mokyklos aplinka: tai yra mokinių pasiekimais tiki ir juos remia mokyklos administracija ir mokytojai. Jie turi akcentuoti ne tik tai, kad aukšti akademiniai pasiekimai yra labai svarbūs, bet ir tai, kad juos pasiekti įmanoma. Tėvų palaikymas ir tikėjimas, kad galima pagerinti akademinį rezultatą, taip pat prisideda prie bendro mokymosi efektyvumo.

Pasak PIRLS tyrimo, mokyklos dėmesį akademiniams pasiekimams nusako penki nusiteikimo mokyti(s), arba akademinio optimizmo, aspektai:

- *mokytojų supratimas apie mokymo programos tikslus;*
- *mokytojų sėkmė įgyvendinant mokyklos mokymo programą;*
- *mokytojų lūkesčiai mokinių pasiekimams;*
- *tėvų pagalba mokinių mokymui;*
- *mokinių siekis gerai mokytis.*

Į klausimus, susijusius su šiais aspektais, atsakymus pateikė direktoriai ir mokytojai.

3.8 lentelėje pateikti rezultatai, gauti iš mokyklos direktorių apklausos apie mokyklos dėmesį akademiniams pasiekimams. Buvo manoma, kad direktoriai teigiamai žiūri į savo mokyklas, tad buvo išskirtos trys kategorijos: **Labai daug**, **Daug** ir **Vidutiniškai dėmesio**.

Iš visų šalių ketvirtų klasių mokinių vidutiniškai 9 procentai mokėsi mokyklose, kuriose, anot jų direktorių, **Labai daug dėmesio** skiriama akademiniams pasiekimams, 59 procentai – kuriose akademiniams pasiekimams skiriama **Daug dėmesio**, ir 32 procentai lanko mokyklas, kuriose dėmesys tam buvo **Vidutinis**. Nors rezultatai tarp šalių skyrėsi, pastebėtas aiškus ryšys tarp skaitymo rezultatų vidurkio ir dėmesio akademiniams pasiekimams mokyklose. Kuo daugiau dėmesio skiriama akademiniams pasiekimams – tuo aukštesni skaitymo rezultatų vidurkiai (plg. 527, 517 ir 497).

Šios apklausos duomenimis, **Lietuvoje** procentaliai daugiausia (65 procentai) mokinių mokosi mokyklose, kuriose akademiniams pasiekimams skiriama **Daug dėmesio**. Jų skaitymo rezultatai ir yra geriausi, mažiausiai mokinių (6 procentai) mokosi mokyklose, kuriose tam skiriama **Labai daug dėmesio**, šių mokinių skaitymo rezultatai skiriasi vos keliais taškais (plg. 535 ir 532) pirmųjų naudai. Maždaug trečdalis mokinių mokosi **Vidutiniškai dėmesio** akademiniams pasiekimams skiriančiose mokyklose ir šių mokinių skaitymo pasiekimai daug prastesni (514) nei prieš tai minėtųjų. Toks rezultatas, tiksliau, skirtumas, reikalautų išsamesnio tyrimo, leidžiančio susieti aptariamą aspektą su vietovėmis, kuriose yra mokymo įstaiga, mokyklose tipu ir pan. Kita vertus, **Lietuvos** situacija tarptautiniame kontekste šiuo aspektu nėra išskirtinė.

3.9 lentelėje pateikta informacija, paremta mokytojų atsakymais. Rezultatai stulbinamai panašūs į mokyklos direktorių atsakymus. Visose šalyse vidutiniškai 9 procentai mokinių mokėsi mokyklose, kuriose, anot jų mokytojų, **Labai daug dėmesio** skiriama akademiniams pasiekimams, 60 procentų mokėsi mokyklose, kuriose akademiniams pasiekimams skiriama **Daug dėmesio**, ir 31 procentas lankė mokyklas, kuriose tam skiriamas **Vidutinis dėmesys**. Analogiškai, kuo daugiau dėmesio skiriama akademiniams pasiekimams – tuo aukštesni skaitymo rezultatų vidurkiai (plg. 529, 517 ir 497).

Lietuvos situacija panaši: anot mokytojų, kaip ir anot direktorių, daugiausia (74 procentai) mokinių mokosi **Daug dėmesio** aptariamai sričiai skiriančiose mokyklose, tik čia jų rezultatai jau nėra patys geriausi (531), mat, anot jų, geriausi skaitymo rezultatai (536) parodyti mokinių, besimokančių 3 procentuose **Labai daug dėmesio** akademiniams pasiekimams skiriančiose mokyklose. Anot mokytojų, šiek tiek mažiau, nei anot direktorių, mokinių lanko **Vidutiniškai dėmesio** skiriančiose mokyklose, jų skaitymo rezultatai patys prasčiausi (518). Šie rezultatai dar kartą skatina atkreipti dėmesį į mokymosi motyvaciją ir apskritai mokymo(si) atmosferą visoje mokykloje.

3.7 Direktorius vadovavimas mokykloje

Vadovavimo mokyklai reikšmė vis didėja, nes visame pasaulyje mokyklų direktoriai tampa vis labiau atsakingi už mokinių pasiekimus. Kita vertus, mokyklos direktorių vadovavimo efektyvumas dažniausiai nėra aiškiai matomas, todėl jį labai sunku įvertinti.

PIRLS 2011 pasinaudojo tyrimu, vykdytu Olandijoje (Bruggencate, Luyten, Scheerens & Sleegers, 2012), siekdamas atrinkti klausimus mokyklų direktorių vadovavimo stiliams ištirti. 3.10 lentelėje pristatyti direktorių klausimyno atsakymai apie įvairias veiklas, kurioms atlikti jie skiria „daug laiko“.

Visų šalių rezultatai suvidurkinti tam, kad būtų pateikta apibendrinta informacija. Pirmieji klausimai susiję su mokyklos švietimo vizijos ir tikslų skleidimu ir vystymu. Vidutiniškai 59 procentai ketvirtų klasių mokinių mokėsi mokyklose, kuriose jų direktoriai skirdavo „daug laiko“ pastarajai veiklai. Kiti du klausimai susiję su stebėjimu, ar mokytojai ir mokiniai pasiekdavo jiems iškeltus tikslus. Maždaug pusė visų mokinių mokėsi mokyklose (48 ir 55 procentai), kurių direktoriai skirdavo „daug laiko“ šiai veiklai. Kitos dvi klausimų kategorijos aprašo disciplinos palaikymą: du trečdaliai mokinių mokėsi mokyklose, kurių direktoriai praleido „daug laiko“ palaikydami drausmingą aplinką, o 44 procentai – „daug laiko“ nagrinėdami trikdantį mokinių elgesį ir su tuo kovodami. Likusioms trimis sritims buvo skiriama mažiau laiko, tarp jų patarimai mokytojams, projektų inicijavimas ir dalyvavimas profesinio tobulinimo veiklose.

Vidutiniškai 74–90 procentų Lietuvos mokinių mokėsi mokyklose, vadovaujamose direktorių, kurie daug laiko skyrė mokyklos švietimo vizijos ir tikslų skleidimui ir plėtojimui. Kitoms dviem veikloms, susijusioms su mokytojų ir mokinių tikslų įgyvendinimu (60 ir 68 procentai), skiriama šiek tiek mažiau dėmesio. Panašiai tiek pat – 62 procentai – mokinių mokėsi mokyklose, kurių direktoriai daug laiko skyrė drausmingai aplinkai palaikyti, 42 – trikdančiam mokinių elgesiui nagrinėti ir su juo kovoti. Paskutinėms trimis – patarimams mokytojams dėl mokymo, švietimo projektų inicijavimui ir dalyvavimui profesinio tobulinimosi - veikloms, dėmesio buvo skiriama panašiai, kaip ir pastarajai (nuo 48 iki 41 procento). Tikslingesnis šių duomenų panaudojimas ir siejimas su PIRLS tiriamais skaitymo gebėjimais reikalauotų gilesnės analizės. Kol kas galima daryti prielaidą, kad didesnės dalies mokyklų direktoriai daugiau dėmesio skiria išoriniams arba idėjinio lygmens dalykams.

3.8 Pradinėse klasėse skaitymo įgūdžiams ir strategijoms skiriamas dėmesys

Norint, kad mokiniai taptų gerais skaitytojais, jiems augant reikia pateikti vis sunkesnių skaitymo užduočių. 3.11 lentelėje apibendrinti mokyklos direktorių atsakymai apie tai, kada tam tikri skaitymo įgūdžiai ir strategijos sulaukia esminio dėmesio mokymo procese. Mokiniai buvo suskirstyti remiantis mokyklų direktorių atsakymais apie klasę, kurioje buvo pradėtas tobulinti kiekvienas iš vienuolikos skaitymo įgūdžių (žr. 55 psl.). Pastebėta didelių skirtumų tarp šalių mokymo programų. Vienoje skalės pusėje Anglija – 84 procentai jos mokinių mokėsi mokyklose, kuriose visi įgūdžiai pradėdami tobulinti iki antros klasės. Kitoje skalės pusėje atsidūrė mokiniai iš Maroko, kur mokyklose skaitymo įgūdžiai pradėdami tobulinti trečioje klasėje (ir vėliau). Vidutiniškai du trečdaliai ketvirtų klasių mokinių mokėsi mokyklose, kuriose skaitymo įgūdžiai pradėdami tobulinti trečioje klasėje.

Lietuvoje daugiausia mokinių, kuriems visi minėti skaitymo įgūdžiai pradėdami lavinti trečioje klasėje (76 procentai), likusiems 23 procentams jie pradėdami lavinti antroje klasėje ir anksčiau, būtent jų skaitymo rezultatai ir yra geresni – atlikdami užduotis jie surinko devyniais taškais daugiau nei kiti. Lietuva šiuo požiūriu atrodo tradiciškai: bemaž nuosekliai visur mokinių klasės, kuriose skaitymo įgūdžiai pradėti lavinti anksčiau, parodė geresnius rezultatus už tas, kuriose tai pradėta vėliau. Kita vertus, yra šalių, kurių skaitymo rezultatai ypač aukšti, tačiau jose yra dar mažiau mokinių, kurių skaitymo įgūdžiai pradėti lavinti antroje klasėje ir anksčiau (Taivanas (Kinija), Honkongas, Suomija).

3.1 lentelė: Mokyklos geografinė vieta

Lentelė paremta mokyklų direktorių atsakymais

Šalys	Gyventojų skaičius vietovėje, kurioje yra mokykla					
	Daugiau nei 100 000		Nuo 15 001 iki 100 000		15 000 arba mažiau	
	Mokinių dalis, %	Rezultatų vidurkis	Mokinių dalis, %	Rezultatų vidurkis	Mokinių dalis, %	Rezultatų vidurkis
Airija	17 (2,8)	535 (7,7)	27 (3,1)	550 (4,7)	57 (3,0)	557 (2,9)
Anglija	39 (4,8)	547 (6,1)	35 (5,5)	551 (5,0)	26 (4,3)	561 (6,2)
Australija	42 (3,3)	542 (3,7)	30 (3,9)	517 (5,4)	28 (4,1)	519 (5,0)
Austrija	24 (1,5)	523 (4,7)	9 (1,9)	526 (6,0)	66 (2,3)	531 (2,0)
Azerbaidžanas	16 (2,9)	477 (5,5)	21 (2,9)	472 (5,9)	63 (3,5)	455 (4,8)
Belgija (pranc.)	16 (3,3)	507 (7,2)	39 (4,4)	500 (5,8)	45 (4,4)	514 (4,1)
Bulgarija	27 (2,6)	551 (6,6)	31 (3,6)	539 (7,3)	42 (3,0)	514 (7,3)
Čekija	15 (2,5)	551 (7,1)	33 (3,1)	548 (3,5)	52 (3,2)	542 (2,9)
Danija	13 (2,2)	554 (5,3)	33 (3,1)	560 (3,2)	54 (3,0)	551 (2,2)
Gruzija	37 (2,9)	508 (4,9)	17 (2,3)	491 (5,8)	46 (2,4)	470 (4,4)
Honkongas	85 (3,4)	571 (3,2)	15 (3,4)	574 (6,1)	0 (0,0)	~ ~
Indonezija	72 (4,1)	435 (5,2)	12 (2,8)	423 (12,5)	16 (3,6)	409 (10,7)
Iranas	45 (3,5)	483 (4,5)	18 (2,9)	460 (7,0)	36 (3,4)	425 (4,8)
Ispanija	37 (3,3)	519 (4,9)	33 (3,6)	517 (3,8)	30 (3,3)	503 (4,0)
Italija	16 (2,3)	545 (5,7)	34 (3,2)	538 (3,7)	50 (3,3)	542 (3,3)
Izraelis	22 (2,8)	561 (4,7)	44 (3,7)	543 (5,7)	34 (3,6)	526 (8,0)
JAV	33 (2,2)	552 (3,5)	36 (2,4)	563 (2,3)	31 (2,3)	558 (3,9)
JAE	50 (1,8)	455 (3,7)	22 (1,7)	427 (5,4)	28 (1,8)	408 (5,0)
Kanada	48 (2,5)	552 (2,6)	28 (2,2)	548 (3,2)	23 (1,9)	542 (2,2)
Kataras	34 (3,0)	461 (7,8)	24 (2,7)	411 (11,1)	42 (3,1)	402 (5,9)
Kolumbija	41 (3,6)	478 (6,8)	16 (3,2)	452 (6,9)	43 (4,0)	417 (5,7)
Kroatija	16 (2,2)	574 (5,1)	23 (3,3)	555 (2,8)	61 (3,7)	547 (2,3)
Lenkija	24 (0,9)	543 (4,7)	24 (2,1)	528 (3,5)	52 (2,3)	518 (3,1)
LIETUVA	35 (1,7)	549 (2,8)	19 (2,8)	530 (3,3)	46 (2,9)	512 (3,6)
Malta	0 (0,0)	~ ~	13 (0,1)	452 (4,7)	87 (0,1)	481 (1,5)
Marokas	30 (3,1)	353 (7,6)	27 (3,4)	304 (6,1)	43 (3,8)	288 (6,0)
Naujoji Zelandija	44 (3,4)	535 (4,5)	24 (2,6)	539 (4,3)	32 (2,9)	526 (4,5)
Norvegija	20 (2,9)	512 (6,5)	45 (3,8)	510 (2,4)	34 (3,6)	500 (3,3)
Olandija	17 (4,2)	539 (9,0)	48 (5,2)	550 (2,6)	35 (4,2)	546 (2,7)
Omanas	4 (1,4)	386 (9,2)	17 (2,5)	402 (6,5)	79 (2,5)	381 (3,7)
Portugalija	14 (2,5)	561 (6,4)	28 (4,3)	536 (4,9)	58 (4,5)	538 (4,0)
Prancūzija	11 (2,8)	538 (7,9)	28 (3,9)	508 (6,6)	62 (4,3)	522 (2,8)
Rumunija	21 (2,7)	556 (6,1)	15 (2,4)	534 (6,9)	65 (2,5)	477 (5,6)
Rusija	48 (1,6)	581 (3,7)	22 (2,3)	570 (4,8)	30 (2,0)	547 (4,4)
Saudo Arabija	57 (3,7)	431 (7,2)	15 (2,9)	431 (10,3)	28 (3,9)	430 (7,9)
Singapūras	100 (0,0)	567 (3,3)	0 (0,0)	~ ~	0 (0,0)	~ ~
Slovakija	11 (2,1)	570 (4,7)	35 (3,3)	545 (3,1)	54 (2,9)	521 (3,8)
Slovėnija	14 (2,8)	544 (7,3)	21 (3,4)	531 (3,4)	65 (3,6)	527 (2,2)
Suomija	31 (3,9)	569 (3,5)	39 (4,2)	570 (2,7)	30 (3,2)	564 (3,7)
Šiaurės Airija	23 (3,6)	562 (6,8)	29 (4,9)	554 (7,3)	48 (4,4)	564 (3,7)
Švedija	16 (3,5)	549 (6,4)	38 (4,5)	541 (3,7)	46 (5,0)	539 (3,2)
Taivanas (Kinija)	56 (3,5)	563 (2,4)	39 (3,3)	542 (2,9)	6 (2,0)	523 (11,1)
Trinidadas ir Tobagas	4 (1,7)	502 (25,3)	35 (3,9)	492 (7,7)	61 (4,0)	458 (5,0)
Vengrija	25 (2,6)	565 (5,9)	29 (3,2)	554 (4,8)	46 (2,2)	517 (5,1)
Vokietija	25 (3,2)	531 (4,9)	33 (3,7)	541 (4,1)	42 (3,5)	549 (2,5)
Tarptautinis vidurkis	31 (0,4)	525 (1,0)	27 (0,5)	512 (0,9)	43 (0,5)	500 (0,7)

() Skliaustuose pateiktos standartinės paklaidos. Dėl apvalinimo kai kurie rezultatai gali būti ne visai tikslūs.
Tildė (~) reiškia, kad duomenys nepakankami

3.2 lentelė: Mokyklų pasiskirstymas pagal mokinių finansinę aplinką

Lentelė paremta mokyklų direktorių atsakymais

Šalys	Labiau pasiturnčios – mokyklos, kuriose daugiau nei 25% mokinių yra iš pasiturnčių šeimų ir ne daugiau kaip 25% iš nepasiturnčių šeimų		Nei Labiau pasiturnčios, nei Labiau nepasiturnčios		Labiau nepasiturnčios – mokyklos, kuriose daugiau nei 25% mokinių yra iš nepasiturnčių šeimų ir ne daugiau kaip 25% iš pasiturnčių šeimų	
	Mokinių dalis, %	Rezultatų vidurkis	Mokinių dalis, %	Rezultatų vidurkis	Mokinių dalis, %	Rezultatų vidurkis
Airija	39 (4,7)	568 (3,3)	30 (4,2)	554 (4,7)	31 (3,4)	523 (4,0)
Anglija	32 (4,8)	568 (4,9)	33 (4,9)	554 (4,0)	35 (4,0)	527 (4,7)
Australija	32 (3,9)	556 (3,9)	41 (4,0)	526 (3,6)	27 (3,4)	500 (5,7)
Austrija	31 (4,0)	539 (2,9)	48 (3,8)	532 (2,4)	21 (3,9)	505 (4,4)
Azerbaidžanas	11 (2,5)	464 (10,5)	32 (4,7)	470 (8,1)	57 (4,9)	462 (6,1)
Belgija (pranc.)	49 (5,5)	522 (3,1)	27 (4,5)	501 (6,4)	25 (4,5)	483 (4,6)
Bulgarija	15 (3,3)	561 (6,2)	43 (4,3)	549 (4,5)	42 (4,4)	506 (7,8)
Čekija	37 (3,7)	551 (3,2)	46 (4,4)	548 (2,2)	17 (3,1)	524 (6,7)
Danija	60 (3,6)	561 (2,1)	33 (3,3)	546 (3,0)	7 (1,8)	524 (7,7)
Gruzija	16 (3,0)	496 (8,8)	41 (4,3)	494 (5,9)	43 (4,0)	480 (4,5)
Honkongas	20 (3,3)	580 (3,9)	30 (4,7)	569 (5,3)	50 (4,7)	568 (4,4)
Indonezija	20 (4,1)	475 (5,6)	21 (3,9)	431 (7,7)	59 (4,6)	421 (6,0)
Iranas	27 (3,6)	488 (7,6)	27 (4,1)	460 (6,7)	46 (4,2)	438 (4,8)
Ispanija	51 (3,7)	527 (4,0)	31 (3,3)	511 (4,7)	18 (3,1)	482 (5,1)
Italija	37 (3,8)	541 (4,5)	43 (3,7)	545 (3,6)	20 (2,9)	531 (5,0)
Izraelis	35 (3,6)	566 (6,1)	28 (3,4)	559 (4,9)	37 (3,4)	500 (6,5)
IAE	68 (2,2)	440 (3,6)	20 (1,6)	444 (6,2)	12 (1,7)	412 (5,5)
JAV	18 (2,2)	591 (2,9)	31 (2,6)	570 (3,5)	51 (2,3)	537 (2,4)
Kanada	39 (2,4)	557 (3,0)	34 (2,9)	549 (2,7)	28 (2,6)	533 (2,6)
Kataras	68 (3,0)	423 (5,0)	21 (2,3)	441 (10,6)	11 (1,9)	378 (7,5)
Kolumbija	7 (2,0)	521 (17,1)	15 (3,4)	471 (11,7)	78 (3,9)	432 (4,7)
Kroatija	38 (4,0)	560 (3,1)	38 (4,2)	550 (2,3)	24 (3,2)	551 (4,9)
Lenkija	8 (2,1)	536 (10,2)	61 (3,8)	532 (2,9)	31 (3,7)	512 (3,5)
LIETUVA	19 (3,3)	552 (5,8)	43 (4,6)	529 (3,3)	38 (3,5)	518 (3,1)
Malta	47 (0,1)	482 (2,2)	43 (0,1)	478 (2,4)	10 (0,1)	421 (5,3)
Marokas	12 (2,1)	372 (16,7)	13 (2,8)	317 (11,6)	75 (3,3)	304 (6,1)
Naujoji Zelandija	39 (3,4)	560 (3,2)	34 (3,6)	533 (3,7)	27 (2,5)	489 (4,2)
Norvegija	53 (5,3)	511 (3,3)	44 (5,3)	505 (2,9)	3 (1,2)	488 (16,9)
Olandija	63 (4,9)	553 (2,3)	23 (3,9)	544 (2,6)	15 (3,8)	522 (8,2)
Omanas	44 (3,4)	396 (4,3)	25 (2,9)	378 (6,7)	31 (2,9)	370 (5,1)
Portugalija	30 (4,5)	552 (4,0)	39 (4,9)	547 (4,1)	31 (4,8)	522 (4,6)
Prancūzija	37 (4,3)	539 (3,5)	35 (3,9)	522 (4,6)	28 (3,7)	493 (4,7)
Rumunija	19 (3,1)	538 (9,2)	24 (4,0)	507 (8,8)	57 (4,8)	491 (6,5)
Rusija	58 (3,2)	576 (4,0)	29 (3,3)	562 (4,8)	13 (2,1)	549 (8,5)
Saudo Arabija	42 (4,7)	445 (8,5)	30 (4,3)	439 (6,0)	29 (4,0)	408 (10,0)
Singapūras	40 (0,0)	590 (5,2)	50 (0,0)	556 (4,5)	10 (0,0)	541 (14,3)
Slovakija	24 (3,3)	551 (3,9)	56 (3,4)	542 (2,5)	20 (3,2)	499 (8,0)
Slovėnija	42 (4,0)	533 (3,7)	40 (4,0)	531 (2,7)	18 (3,0)	521 (6,7)
Suomija	43 (4,2)	576 (2,4)	47 (4,3)	567 (2,7)	10 (2,6)	541 (4,0)
Šiaurės Airija	36 (4,7)	578 (4,9)	38 (4,3)	555 (3,3)	26 (3,8)	534 (5,8)
Švedija	76 (4,2)	547 (2,8)	17 (4,1)	532 (7,2)	7 (1,5)	509 (8,5)
Taivasas (Kinija)	22 (3,3)	563 (4,5)	67 (3,5)	554 (2,4)	11 (2,0)	525 (6,8)
Trinidadas ir Tobagas	20 (3,2)	508 (7,5)	26 (4,0)	464 (9,2)	54 (4,2)	460 (5,7)
Vengrija	21 (3,6)	573 (6,3)	31 (4,3)	557 (4,2)	48 (4,0)	516 (5,2)
Vokietija	21 (2,8)	555 (3,3)	53 (3,7)	549 (3,0)	26 (3,3)	512 (5,5)
Tarptautinis vidurkis	35 (0,5)	530 (0,9)	35 (0,6)	515 (0,8)	30 (0,5)	490 (1,0)

() Skliaustuose pateiktos standartinės paklaidos. Dėl apvalinimo kai kurie rezultatai gali būti ne visai tikslūs.

3.3 lentelė: Disciplina ir saugumas mokyklose

Lentelė paremta mokyklų direktorių atsakymais

Mokiniai buvo suskirstyti remiantis jų direktorių atsakymais į dešimt klausimų apie potencialias mokyklos problemas. Mokinių, kurie mokėsi mokykloje, kurioje **Vargu ar yra problemų**, direktoriai pasirinko „problemos nėra“ penkiuose iš dešimties teiginių ir „nedidelė problema“ likusiuose penkiuose. Mokinių, kurie mokėsi mokykloje, kurioje buvo **Vidutinių problemų**, direktoriai pasirinko „vidutinė problema“ / „rimta problema“ penkiuose iš dešimties teiginių ir „nedidelė problema“ likusiuose penkiuose. Visi kiti mokiniai lankė mokyklas, turinčias **Nedidelių problemų**.

Ar šis ketvirtokų elgesys yra problema Jūsų mokykloje?

Užtušuokite po **vieną** skrituliuką kiekvienoje eilutėje.

	Problemos nėra	Nedidelė problema	Vidutinė problema	Rimta problema
1) Vėlavimas -----	☐	☐	☐	☐
2) Pamokų praleidinėjimas (be pateisinamos priežasties)-----	☐	☐	☐	☐
3) Trukdymas klasės darbui-----	☐	☐	☐	☐
4) Apgavystės, nusirašinėjimas-----	☐	☐	☐	☐
5) Nešvankybės -----	☐	☐	☐	☐
6) Vandalizmas-----	☐	☐	☐	☐
7) Vagystės -----	☐	☐	☐	☐
8) Gąsdinimai ir žodiniai užgauliojimai tarp mokinių (taip pat ir trumposiomis žinutėmis, el. paštu ir pan.) -----	☐	☐	☐	☐
9) Muštynės tarp mokinių -----	☐	☐	☐	☐
10) Mokytojų ar personalo gąsdinimai ir žodiniai užgauliojimai (taip pat ir trumposiomis žinutėmis, el. paštu ir pan.)-----	☐	☐	☐	☐

Tęsinys ➡

3.3 lentelė: Disciplina ir saugumas mokyklose (tęsinys)

Lentelė paremta mokyklų direktorių atsakymais

Šalys	Vargu ar yra problemų		Nedidelės problemos		Vidutinės problemos	
	Mokinių dalis, %	Rezultatų vidurkis	Mokinių dalis, %	Rezultatų vidurkis	Mokinių dalis, %	Rezultatų vidurkis
Hongkongas	87 (2,9)	570 (2,5)	12 (2,8)	566 (10,1)	1 (0,0)	~ ~
Šiaurės Airija	85 (3,7)	561 (2,9)	15 (3,7)	546 (7,1)	0 (0,0)	~ ~
Airija	83 (3,5)	556 (2,5)	16 (3,3)	531 (9,0)	1 (1,0)	~ ~
Gruzija	81 (2,8)	489 (3,6)	13 (2,4)	481 (9,5)	6 (1,4)	484 (13,2)
Taivanas (Kinija)	77 (3,3)	552 (2,1)	23 (3,3)	555 (4,5)	0 (0,0)	~ ~
Ispanija	77 (3,3)	517 (2,8)	14 (2,7)	499 (6,7)	10 (2,5)	510 (9,2)
Bulgarija	75 (3,6)	540 (4,2)	19 (3,6)	509 (11,8)	6 (2,0)	498 (14,7)
LIETUVA	75 (3,5)	531 (2,4)	25 (3,5)	522 (4,6)	0 (0,0)	~ ~
Anglija	75 (4,4)	557 (3,3)	24 (4,3)	532 (5,8)	1 (1,0)	~ ~
Iranas	74 (3,9)	462 (4,1)	26 (3,9)	446 (6,8)	0 (0,0)	~ ~
Čekija	68 (3,6)	547 (2,7)	29 (3,5)	542 (4,1)	2 (1,0)	~ ~
Naujoji Zelandija	68 (3,3)	544 (2,9)	32 (3,3)	514 (5,7)	0 (0,4)	~ ~
Singapūras	67 (0,0)	568 (4,0)	33 (0,0)	565 (5,8)	0 (0,0)	~ ~
Portugalija	65 (5,2)	543 (3,2)	30 (5,3)	538 (6,5)	5 (1,7)	524 (8,0)
Kroatija	65 (4,0)	557 (2,3)	33 (4,0)	544 (3,2)	2 (1,2)	~ ~
Rusija	65 (3,9)	571 (3,5)	35 (3,8)	564 (4,3)	0 (0,5)	~ ~
Australija	64 (3,9)	534 (3,5)	34 (3,8)	521 (4,5)	2 (1,0)	~ ~
Suomija	64 (4,5)	571 (2,3)	34 (4,4)	564 (3,2)	2 (1,2)	~ ~
Rumunija	64 (4,1)	512 (5,2)	23 (3,4)	500 (10,6)	13 (2,9)	454 (14,3)
Malta	64 (0,1)	492 (1,9)	30 (0,1)	454 (2,8)	6 (0,1)	448 (6,3)
JAV	63 (2,7)	564 (2,0)	35 (2,8)	548 (2,7)	2 (0,8)	~ ~
Kataras	63 (3,2)	441 (5,2)	23 (2,6)	405 (8,7)	14 (2,3)	384 (12,2)
Azerbaidžanas	62 (4,2)	464 (4,0)	8 (2,3)	455 (9,5)	30 (3,9)	461 (7,5)
Prancūzija	62 (4,5)	527 (2,6)	33 (4,3)	507 (5,5)	5 (1,8)	502 (14,3)
IAE	61 (2,3)	449 (3,1)	24 (1,9)	414 (4,7)	15 (1,7)	412 (6,6)
Kanada	60 (2,4)	554 (2,0)	37 (2,4)	539 (2,4)	3 (0,7)	531 (4,5)
Norvegija	58 (4,4)	507 (2,9)	39 (4,2)	507 (3,2)	3 (1,6)	496 (10,2)
Belgija (pranc.)	57 (4,7)	515 (3,2)	38 (4,5)	496 (5,7)	5 (2,2)	496 (8,1)
Slovakija	57 (3,6)	539 (2,6)	35 (3,4)	534 (5,5)	9 (2,0)	514 (15,0)
Italija	56 (3,9)	541 (3,1)	25 (3,8)	546 (4,7)	19 (2,9)	538 (5,5)
Danija	56 (3,5)	557 (2,4)	42 (3,3)	550 (2,7)	2 (1,0)	~ ~
Slovėnija	53 (3,7)	530 (2,8)	42 (3,6)	532 (3,2)	4 (1,4)	519 (7,6)
Lenkija	51 (3,9)	527 (2,7)	46 (4,2)	524 (3,8)	3 (1,4)	530 (16,0)
Vengrija	50 (4,2)	553 (4,3)	45 (4,2)	533 (4,9)	5 (1,5)	470 (20,2)
Švedija	49 (4,7)	551 (2,7)	45 (4,7)	534 (4,0)	6 (1,2)	523 (7,6)
Austrija	46 (4,3)	533 (2,9)	42 (4,1)	527 (3,6)	12 (3,3)	522 (5,1)
Izraelis	46 (4,5)	550 (6,5)	39 (4,3)	549 (5,6)	16 (3,1)	493 (12,2)
Saudo Arabija	45 (3,9)	440 (4,8)	25 (3,8)	412 (13,5)	30 (3,8)	430 (8,6)
Vokietija	41 (3,3)	554 (3,1)	53 (3,5)	538 (3,2)	6 (1,5)	498 (9,3)
Trinidadas ir Tobagas	38 (4,3)	483 (7,2)	52 (4,4)	464 (6,0)	10 (2,4)	460 (10,6)
Omanas	28 (2,9)	397 (4,2)	37 (3,1)	377 (4,5)	35 (3,0)	382 (5,8)
Olandija	25 (4,6)	555 (3,9)	67 (5,3)	545 (2,3)	8 (3,3)	536 (14,0)
Kolumbija	25 (3,4)	463 (9,0)	33 (4,7)	435 (6,8)	42 (4,4)	449 (7,2)
Marokas	14 (2,5)	330 (11,0)	22 (2,9)	294 (6,6)	63 (3,7)	316 (5,1)
Indonezija	7 (2,4)	442 (14,2)	18 (3,6)	428 (11,8)	75 (4,3)	428 (4,8)
Tarptautinis vidurkis	58 (0,5)	519 (0,7)	31 (0,5)	504 (1,0)	11 (0,3)	476 (2,0)

() Skliaustuose pateiktos standartinės paklaidos. Dėl apvalinimo kai kurie rezultatai gali būti ne visai tikslūs.
Tildė (~) reiškia, kad duomenys nepakankami.

3.4 lentelė: Mokyklos bibliotekos dydis

Lentelė paremta mokyklų direktorių atsakymais (klasės bibliotekėlės neįtrauktos)

Šalys	Daugiau nei 5 000 knygų pavadinimų		501–5 000 knygų pavadinimų		500 arba mažiau knygų pavadinimų		Mokykloje bibliotekos nėra	
	Mokinių dalis, %	Rezultatų vidurkis	Mokinių dalis, %	Rezultatų vidurkis	Mokinių dalis, %	Rezultatų vidurkis	Mokinių dalis, %	Rezultatų vidurkis
Airija	7 (2,1)	532 (7,9)	30 (4,0)	553 (4,6)	14 (2,9)	552 (5,5)	49 (4,7)	554 (3,7)
Anglija	11 (2,9)	557 (12,0)	67 (4,8)	550 (4,1)	14 (3,4)	546 (8,4)	8 (2,8)	545 (9,9)
Australija	56 (3,6)	530 (3,5)	42 (3,7)	525 (5,1)	1 (0,5)	~ ~	1 (0,0)	~ ~
Austrija	1 (0,1)	~ ~	45 (4,5)	530 (2,8)	27 (4,2)	520 (4,3)	27 (3,6)	534 (3,4)
Azerbaidžanas	29 (3,6)	472 (5,1)	44 (4,1)	457 (7,6)	28 (3,7)	460 (6,7)	0 (0,0)	~ ~
Belgija (pranc.)	4 (1,5)	519 (7,0)	26 (3,8)	509 (5,8)	40 (4,5)	504 (5,3)	29 (4,8)	504 (5,6)
Bulgarija	25 (3,6)	554 (5,2)	44 (4,3)	532 (7,3)	14 (2,9)	519 (13,1)	18 (3,4)	510 (9,7)
Čekija	6 (1,6)	543 (6,7)	55 (4,1)	547 (3,3)	23 (3,6)	545 (3,2)	17 (3,5)	542 (4,5)
Danija	73 (2,8)	554 (1,9)	22 (2,9)	554 (3,4)	1 (0,6)	~ ~	5 (1,4)	545 (12,5)
Gruzija	35 (3,2)	488 (4,5)	49 (3,6)	488 (5,9)	13 (2,4)	479 (6,8)	2 (1,3)	~ ~
Honkongas	82 (3,3)	573 (2,7)	18 (3,3)	560 (5,6)	0 (0,0)	~ ~	0 (0,0)	~ ~
Indonezija	6 (1,8)	442 (12,6)	39 (4,7)	436 (7,3)	33 (4,3)	436 (6,1)	22 (3,3)	409 (8,3)
Iranas	3 (1,2)	516 (21,2)	40 (4,0)	481 (5,1)	37 (3,6)	451 (5,0)	20 (3,1)	423 (7,8)
Ispanija	21 (2,8)	522 (7,0)	65 (3,8)	513 (3,2)	10 (1,9)	515 (8,0)	5 (1,6)	510 (15,3)
Italija	5 (1,4)	534 (10,4)	41 (3,9)	547 (3,4)	42 (3,8)	537 (3,5)	12 (2,6)	539 (4,5)
Izraelis	13 (2,9)	551 (12,5)	47 (4,6)	547 (4,9)	24 (4,0)	531 (9,4)	17 (3,2)	529 (12,6)
JAE	27 (1,4)	479 (4,7)	47 (2,3)	429 (3,5)	23 (2,1)	404 (5,2)	3 (0,8)	450 (19,6)
JAV	63 (2,6)	562 (2,2)	34 (2,8)	551 (3,8)	2 (0,8)	~ ~	1 (0,4)	~ ~
Kanada	53 (2,7)	551 (2,0)	42 (2,8)	547 (3,2)	3 (0,7)	532 (8,1)	1 (0,4)	~ ~
Kataras	52 (3,4)	443 (7,1)	34 (3,3)	398 (5,9)	13 (2,2)	411 (7,9)	1 (1,0)	~ ~
Kolumbija	11 (2,4)	497 (10,9)	26 (4,0)	467 (10,3)	27 (3,8)	431 (6,0)	37 (4,1)	435 (6,4)
Kroatija	39 (4,2)	554 (2,7)	53 (4,3)	554 (2,7)	8 (1,8)	534 (7,3)	0 (0,0)	~ ~
Lenkija	65 (3,6)	528 (2,5)	32 (3,6)	519 (4,8)	2 (1,0)	~ ~	1 (0,9)	~ ~
LIETUVA	46 (3,9)	529 (3,2)	45 (4,0)	527 (3,7)	6 (1,7)	553 (10,9)	3 (0,8)	514 (6,3)
Malta	11 (0,1)	512 (4,2)	58 (0,1)	484 (2,0)	17 (0,1)	460 (3,2)	14 (0,1)	440 (4,6)
Marokas	0 (0,4)	~ ~	6 (2,1)	347 (31,0)	23 (2,9)	346 (10,1)	70 (3,3)	297 (4,5)
Naujoji Zelandija	47 (3,3)	541 (3,5)	52 (3,3)	526 (3,9)	1 (0,8)	~ ~	0 (0,0)	~ ~
Norvegija	18 (3,9)	513 (4,8)	73 (4,8)	505 (2,7)	4 (2,3)	515 (8,9)	5 (2,1)	501 (11,8)
Olandija	0 (0,0)	~ ~	37 (5,0)	551 (3,4)	46 (5,4)	541 (3,5)	17 (3,3)	551 (3,0)
Omanas	11 (2,2)	382 (7,5)	58 (3,7)	386 (4,0)	10 (2,1)	400 (7,6)	21 (2,7)	371 (5,8)
Portugalija	5 (2,2)	537 (14,9)	47 (5,6)	536 (4,0)	24 (4,2)	546 (7,1)	24 (4,0)	543 (5,1)
Prancūzija	2 (1,2)	~ ~	43 (4,5)	519 (3,8)	28 (4,3)	519 (5,9)	27 (3,8)	520 (3,9)
Rumunija	45 (3,9)	518 (6,3)	45 (4,2)	488 (7,0)	6 (1,7)	477 (15,9)	4 (1,7)	491 (22,8)
Rusija	65 (3,4)	570 (3,2)	31 (3,4)	568 (4,6)	3 (1,8)	554 (17,5)	1 (0,0)	~ ~
Saudo Arabija	3 (1,5)	473 (23,5)	17 (3,0)	419 (12,6)	55 (4,2)	431 (6,9)	25 (3,6)	435 (8,6)
Singapūras	77 (0,0)	566 (3,8)	22 (0,0)	569 (6,5)	1 (0,0)	~ ~	0 (0,0)	~ ~
Slovakija	11 (2,0)	528 (6,7)	58 (3,9)	537 (3,8)	20 (3,2)	528 (5,8)	12 (2,6)	536 (5,6)
Slovėnija	66 (2,9)	529 (2,0)	27 (3,6)	530 (4,3)	6 (2,7)	541 (7,0)	1 (0,6)	~ ~
Suomija	4 (1,7)	578 (10,1)	47 (4,3)	567 (2,7)	28 (3,8)	566 (4,4)	21 (3,4)	568 (4,2)
Šiaurės Airija	3 (1,5)	549 (11,0)	51 (4,6)	556 (4,0)	15 (3,9)	549 (7,9)	31 (4,0)	569 (5,5)
Švedija	18 (3,7)	544 (4,9)	52 (5,0)	544 (3,8)	12 (3,4)	544 (6,1)	18 (3,8)	533 (6,1)
Taivanas (Kinija)	90 (2,8)	554 (2,0)	9 (2,7)	549 (6,2)	0 (0,0)	~ ~	1 (0,8)	~ ~
Trinidadas ir Tobagas	2 (1,2)	~ ~	23 (3,6)	484 (10,7)	56 (4,4)	464 (5,5)	19 (3,4)	469 (9,8)
Vengrija	52 (4,0)	548 (4,2)	41 (4,3)	533 (6,0)	3 (1,3)	524 (13,3)	4 (1,6)	530 (22,2)
Vokietija	2 (1,0)	~ ~	39 (3,4)	543 (3,6)	33 (3,6)	534 (4,4)	26 (3,3)	549 (4,4)
Tarptautinis vidurkis	28 (0,4)	525 (1,4)	40 (0,6)	513 (1,1)	18 (0,4)	500 (1,3)	14 (0,4)	498 (1,8)

() Skliaustuose pateiktos standartinės paklaidos. Dėl apvalinimo kai kurie rezultatai gali būti ne visai tikslūs.

Tildė (~) reiškia, kad duomenys nepakankami.

3.5 lentelė: Mokyklos klasės bibliotekėlės dydis

Lentelė paremta mokytojų atsakymais

Šalys	Turi klasės bibliotekėlę			Mokinių dalis, %				
	Mokinių dalis, %	Rezultatų vidurkis		Daugiau nei 50 knygų klasės bibliotekėlėje	Bent trys skirtingi žurnalų pavadinimai klasės bibliotekėlėje	Galima bent kartą per savaitę pasinaudoti klasės bibliotekėle	Galima pasiskolinti knygas iš klasės bibliotekėlės	Mokytojai mokinius nusiveda į kitas nei klasės bibliotekas kartą per mėnesį
		Taip	Ne					
JAV	99 (0,7)	557 (1,8)	~ ~	92 (1,3)	36 (2,5)	98 (0,8)	88 (1,6)	95 (1,3)
Naujoji Zelandija	99 (0,5)	534 (2,2)	~ ~	29 (3,2)	37 (3,3)	99 (0,5)	62 (2,9)	94 (1,3)
Airija	98 (0,8)	552 (2,3)	~ ~	87 (2,6)	18 (2,6)	94 (1,5)	87 (2,4)	42 (3,9)
Šiaurės Airija	97 (1,5)	561 (2,9)	532 (33,7)	89 (2,6)	35 (4,2)	91 (2,6)	88 (3,2)	61 (4,5)
Kanada	95 (1,8)	547 (1,7)	566 (18,7)	80 (2,0)	48 (2,6)	94 (1,8)	70 (2,7)	93 (1,7)
Honkongas	95 (2,5)	572 (2,6)	542 (8,0)	75 (4,3)	42 (4,5)	75 (4,0)	61 (4,5)	53 (4,4)
Singapūras	92 (1,2)	565 (3,5)	586 (12,1)	44 (2,8)	32 (2,5)	76 (2,1)	73 (2,2)	60 (2,3)
Taivanas (Kinija)	92 (2,4)	553 (2,1)	554 (4,7)	73 (3,8)	40 (4,2)	74 (3,6)	75 (3,2)	78 (2,7)
Australija	91 (2,1)	533 (3,2)	521 (8,9)	48 (3,8)	35 (4,4)	89 (2,3)	54 (3,6)	93 (2,2)
Ispanija	91 (2,0)	514 (2,6)	509 (4,7)	37 (3,0)	24 (2,9)	78 (2,7)	80 (2,7)	51 (3,1)
Malta	90 (0,1)	474 (1,6)	505 (4,7)	49 (0,1)	35 (0,1)	82 (0,1)	76 (0,1)	75 (0,1)
Izraelis	89 (2,6)	549 (3,3)	490 (15,4)	33 (4,0)	35 (4,1)	84 (3,0)	75 (3,9)	72 (4,1)
Belgija (pranc.)	89 (2,3)	510 (3,0)	490 (11,4)	63 (3,7)	75 (3,3)	78 (3,1)	57 (3,3)	43 (4,6)
Prancūzija	87 (2,4)	522 (2,7)	509 (6,7)	51 (3,8)	56 (3,3)	77 (3,1)	63 (3,2)	52 (3,7)
Anglija	87 (2,9)	549 (3,0)	560 (10,2)	70 (4,0)	22 (3,6)	85 (3,3)	73 (3,9)	62 (4,6)
LIETUVA	87 (2,3)	529 (2,2)	524 (6,4)	24 (3,1)	40 (3,1)	74 (3,3)	82 (2,7)	82 (2,9)
Olandija	86 (2,6)	545 (2,3)	556 (4,3)	59 (3,9)	33 (3,4)	85 (2,6)	14 (2,7)	48 (5,0)
Vokietija	82 (2,8)	539 (2,3)	550 (4,7)	34 (3,3)	24 (2,8)	66 (3,5)	70 (3,3)	54 (3,5)
Vengrija	80 (2,3)	542 (3,3)	527 (7,0)	13 (2,3)	17 (2,6)	75 (2,7)	56 (3,3)	76 (3,2)
Austrija	78 (2,8)	529 (2,2)	527 (4,0)	39 (3,7)	20 (2,7)	70 (3,3)	70 (3,0)	62 (3,7)
Rusija	77 (2,4)	571 (2,9)	558 (5,8)	36 (3,4)	50 (3,8)	41 (4,3)	76 (2,5)	85 (3,0)
Italija	73 (3,2)	544 (2,6)	534 (3,7)	25 (3,0)	17 (3,0)	47 (3,0)	70 (3,4)	41 (3,5)
Kataras	73 (2,7)	421 (5,2)	435 (6,6)	17 (3,3)	33 (3,6)	43 (4,1)	52 (5,1)	67 (3,5)
Azerbaidžanas	71 (3,4)	463 (3,2)	460 (7,6)	10 (2,4)	54 (4,0)	64 (4,0)	70 (3,5)	91 (2,1)
Trinidadas ir Tobagas	69 (3,5)	469 (5,2)	474 (7,7)	13 (2,8)	26 (3,8)	66 (3,6)	39 (3,9)	64 (4,0)
Rumunija	69 (4,0)	499 (5,3)	504 (7,8)	15 (3,0)	49 (4,2)	59 (4,2)	66 (4,0)	86 (2,4)
Slovakija	69 (3,3)	538 (2,7)	528 (5,0)	10 (2,0)	29 (3,2)	49 (3,4)	55 (3,3)	49 (3,1)
Portugalija	67 (3,9)	542 (3,6)	538 (4,1)	14 (2,9)	23 (3,2)	59 (4,1)	56 (4,3)	67 (4,1)
Lenkija	65 (4,1)	525 (2,5)	527 (3,7)	8 (1,8)	28 (3,1)	42 (4,0)	50 (4,2)	85 (2,7)
Norvegija	60 (4,3)	507 (2,9)	505 (2,9)	18 (3,1)	22 (3,7)	57 (4,4)	39 (4,6)	89 (2,3)
Slovėnija	59 (3,8)	528 (2,5)	533 (3,1)	4 (1,4)	26 (3,0)	42 (3,0)	40 (3,9)	84 (2,8)
IAE	59 (2,6)	444 (3,4)	430 (4,6)	14 (1,8)	31 (2,4)	46 (2,7)	45 (2,6)	83 (2,0)
Indonezija	58 (3,9)	431 (5,3)	425 (6,5)	45 (4,5)	43 (4,2)	44 (4,3)	49 (4,3)	62 (4,3)
Čekija	55 (3,6)	544 (3,0)	546 (2,8)	14 (2,5)	20 (3,7)	37 (3,7)	43 (3,5)	40 (3,7)
Gruzija	54 (3,9)	492 (3,9)	482 (5,0)	7 (2,1)	31 (3,8)	43 (4,0)	53 (4,0)	73 (3,5)
Iranas	53 (3,9)	465 (4,7)	448 (4,9)	17 (2,6)	16 (2,8)	37 (3,7)	50 (3,9)	49 (3,4)
Švedija	52 (4,2)	540 (3,0)	546 (3,8)	28 (3,5)	10 (2,6)	50 (4,3)	44 (4,2)	80 (3,3)
Suomija	51 (3,8)	566 (2,6)	570 (2,5)	22 (3,0)	13 (2,3)	42 (3,7)	25 (3,0)	70 (3,2)
Kroatija	51 (3,9)	555 (2,3)	551 (2,6)	10 (1,8)	41 (3,6)	30 (3,4)	41 (3,8)	79 (2,6)
Bulgarija	49 (3,9)	538 (5,7)	526 (5,8)	3 (0,9)	20 (2,5)	27 (3,3)	39 (4,2)	77 (3,3)
Omanas	41 (2,8)	406 (4,2)	380 (3,7)	4 (1,1)	20 (2,6)	35 (2,6)	34 (2,9)	68 (2,9)
Saudo Arabija	39 (4,0)	447 (9,1)	420 (6,0)	5 (2,1)	22 (3,1)	21 (4,0)	35 (4,2)	48 (3,7)
Danija	38 (3,6)	558 (3,0)	552 (2,2)	5 (1,5)	7 (1,7)	31 (3,2)	26 (3,3)	94 (1,5)
Kolumbija	37 (4,1)	436 (7,0)	453 (5,5)	13 (2,6)	25 (3,8)	34 (4,0)	27 (3,9)	55 (4,0)
Marokas	30 (4,2)	317 (9,3)	306 (5,2)	4 (2,1)	14 (2,6)	13 (3,5)	22 (3,5)	10 (2,1)
Tarptautinis vidurkis	72 (0,5)	514 (0,6)	507 (1,3)	32 (0,4)	31 (0,5)	60 (0,5)	56 (0,5)	68 (0,5)

() Skliaustuose pateiktos standartinės paklaidos. Dėl apvalinimo kai kurie rezultatai gali būti ne visai tikslūs.
Tildė (~) reiškia, kad duomenys nepakankami.

3.6 lentelė: Galimybė naudotis kompiuteriais mokykloje

Lentelė paremta mokyklų direktorių atsakymais

Šalys	1 kompiuteris 1–2 mokiniams		1 kompiuteris 3–5 mokiniams		1 kompiuteris 6 ar daugiau mokinių		Kompiuterių nėra	
	Mokinių dalys, %	Rezultatų vidurkis	Mokinių dalys, %	Rezultatų vidurkis	Mokinių dalys, %	Rezultatų vidurkis	Mokinių dalys, %	Rezultatų vidurkis
Airija	35 (3,8)	545 (4,6)	27 (3,7)	556 (5,3)	38 (4,4)	555 (4,2)	0 (0,0)	~ ~
Anglija	89 (3,0)	552 (3,1)	10 (3,0)	555 (9,4)	1 (0,5)	~ ~	0 (0,0)	~ ~
Australija	65 (3,7)	528 (3,2)	26 (3,2)	526 (6,0)	9 (2,4)	533 (6,2)	0 (0,1)	~ ~
Austrija	11 (2,4)	539 (5,7)	19 (2,7)	530 (4,7)	66 (3,7)	527 (2,3)	4 (3,0)	521 (21,8)
Azerbaidžanas	19 (3,2)	456 (12,1)	37 (4,1)	455 (5,4)	29 (3,7)	478 (5,2)	15 (3,2)	457 (8,7)
Belgija (pranc.)	17 (3,7)	515 (6,6)	27 (5,0)	509 (6,3)	28 (5,1)	503 (6,8)	28 (4,6)	500 (5,1)
Bulgarija	40 (3,8)	522 (7,5)	32 (4,2)	543 (5,7)	27 (3,6)	534 (10,3)	1 (0,0)	~ ~
Čekija	66 (3,5)	542 (3,0)	26 (3,1)	552 (3,2)	5 (1,9)	551 (5,6)	3 (1,5)	562 (6,2)
Danija	87 (2,2)	553 (1,9)	9 (1,9)	561 (5,6)	3 (1,4)	562 (6,9)	0 (0,0)	~ ~
Gruzija	64 (3,7)	478 (3,6)	25 (3,6)	496 (8,5)	9 (2,7)	521 (7,7)	2 (1,1)	~ ~
Honkongas	55 (4,4)	566 (4,1)	44 (4,4)	578 (3,3)	1 (0,8)	~ ~	0 (0,0)	~ ~
Indonezija	x x	x x	x x	x x	x x	x x	x x	x x
Iranas	1 (0,5)	~ ~	2 (0,8)	~ ~	23 (3,3)	473 (6,0)	74 (3,4)	449 (3,9)
Ispanija	50 (3,2)	505 (3,5)	33 (3,4)	520 (3,8)	13 (2,4)	532 (5,7)	4 (1,3)	515 (6,2)
Italija	20 (3,0)	539 (5,0)	34 (3,4)	541 (3,7)	45 (3,6)	541 (3,9)	1 (0,0)	~ ~
Izraelis	29 (4,0)	541 (9,0)	46 (4,3)	545 (5,5)	20 (3,6)	537 (9,8)	5 (1,7)	519 (24,3)
JAE	32 (2,0)	426 (4,4)	40 (2,3)	419 (3,9)	27 (2,0)	461 (6,1)	1 (0,5)	~ ~
JAV	67 (2,9)	562 (2,0)	27 (2,6)	554 (3,1)	7 (1,5)	540 (8,2)	0 (0,0)	~ ~
Kanada	76 (2,0)	550 (2,2)	17 (1,9)	545 (3,4)	8 (1,6)	535 (3,8)	0 (0,0)	~ ~
Kataras	42 (3,5)	421 (6,7)	32 (3,7)	412 (8,5)	26 (1,3)	457 (8,3)	1 (0,6)	~ ~
Kolumbija	31 (3,7)	444 (8,6)	31 (4,6)	456 (7,3)	26 (4,1)	438 (7,0)	12 (3,0)	447 (10,5)
Kroatija	12 (2,4)	549 (4,0)	21 (3,3)	556 (3,9)	50 (4,3)	555 (3,0)	17 (3,1)	550 (4,4)
Lenkija	31 (3,0)	517 (4,4)	29 (3,7)	530 (3,3)	25 (3,4)	533 (4,4)	15 (2,6)	523 (6,6)
LIETUVA	29 (3,2)	516 (4,4)	24 (3,9)	528 (5,0)	42 (3,9)	538 (3,8)	5 (1,8)	520 (11,9)
Malta	15 (0,1)	501 (3,0)	67 (0,1)	469 (1,9)	18 (0,1)	480 (3,5)	0 (0,0)	~ ~
Marokas	11 (2,2)	317 (15,5)	10 (2,2)	335 (14,3)	49 (4,0)	315 (5,4)	31 (3,9)	297 (8,1)
Naujoji Zelandija	59 (3,8)	532 (4,0)	34 (3,8)	535 (4,7)	7 (1,9)	526 (14,8)	0 (0,0)	~ ~
Norvegija	58 (5,1)	507 (3,0)	26 (4,3)	504 (3,5)	16 (3,7)	511 (3,3)	1 (0,0)	~ ~
Olandija	41 (5,1)	544 (3,2)	27 (5,1)	548 (4,3)	32 (5,9)	549 (4,5)	0 (0,0)	~ ~
Omanas	22 (2,3)	384 (5,6)	13 (1,9)	381 (9,6)	61 (2,8)	389 (4,1)	3 (0,8)	316 (14,1)
Portugalija	15 (3,2)	551 (5,5)	20 (5,1)	533 (7,6)	58 (5,2)	543 (3,4)	7 (2,4)	535 (14,1)
Prancūzija	34 (4,2)	519 (4,9)	47 (4,4)	517 (4,1)	17 (3,1)	526 (6,4)	3 (1,5)	533 (4,4)
Rumunija	42 (3,7)	488 (7,2)	34 (3,9)	510 (8,4)	19 (3,4)	517 (11,6)	5 (1,7)	508 (11,7)
Rusija	28 (3,0)	566 (6,0)	33 (4,0)	569 (4,6)	34 (3,4)	567 (4,7)	6 (2,1)	580 (8,4)
Saudo Arabija	16 (2,9)	423 (16,9)	20 (4,1)	432 (12,4)	28 (3,7)	429 (8,0)	36 (4,0)	434 (5,8)
Singapūras	51 (0,0)	568 (4,7)	47 (0,0)	567 (5,1)	3 (0,0)	567 (34,2)	0 (0,0)	~ ~
Slovakija	81 (2,5)	534 (3,4)	14 (2,1)	535 (7,1)	4 (1,4)	534 (10,4)	0 (0,0)	~ ~
Slovėnija	65 (3,3)	531 (2,4)	30 (3,7)	530 (3,9)	5 (1,6)	519 (9,0)	0 (0,0)	~ ~
Suomija	55 (4,3)	567 (2,5)	29 (4,1)	569 (3,7)	15 (3,2)	570 (3,7)	2 (1,2)	~ ~
Šiaurės Airija	77 (4,3)	557 (3,1)	17 (3,8)	562 (7,1)	5 (2,3)	564 (9,5)	0 (0,0)	~ ~
Švedija	29 (3,6)	542 (5,3)	37 (4,6)	539 (4,3)	34 (4,4)	542 (3,7)	0 (0,0)	~ ~
Taivanas (Kinija)	23 (2,7)	539 (3,9)	41 (3,7)	552 (3,6)	36 (3,6)	563 (2,7)	0 (0,0)	~ ~
Trinidadas ir Tobagas	25 (3,4)	473 (9,9)	35 (3,9)	467 (6,9)	26 (3,2)	491 (8,0)	14 (2,7)	454 (10,8)
Vengrija	53 (3,9)	532 (4,2)	26 (3,4)	550 (7,3)	11 (2,8)	563 (8,8)	10 (2,7)	533 (12,6)
Vokietija	21 (2,5)	533 (6,4)	49 (3,6)	546 (3,2)	28 (3,4)	546 (3,8)	1 (0,9)	~ ~
Tarptautinis vidurkis	41 (0,5)	513 (1,0)	29 (0,5)	517 (0,9)	23 (0,5)	517 (1,3)	7 (0,3)	488 (2,5)

() Skliaustuose pateiktos standartinės paklaidos. Dėl apvalinimo kai kurie rezultatai gali būti ne visai tikslūs.

Tildė (~) reiškia, kad duomenys nepakankami.

Kryžiuks (x) reiškia, kad duomenys atspindi mažiau nei 50 procentų mokinių.

3.7 lentelė: Kompiuterių panaudojimas mokymosi tikslams

Lentelė paremta mokytojų atsakymais

Šalys	Kompiuteris prieinamas skaitymo pamokų metu			Mokinių, kuriems mokytojai leidžia naudotis kompiuteriu bent kartą per mėnesį, dalis (%)			
	Mokinių dalis, %	Rezultatų vidurkis		Ieško informacijos	Skaitymo pasakojimus ar kitus tekstus	Rašo pasakojimus ir kitus tekstus	Naudojasi mokomosiomis kompiuterio programomis skaitymo įgūdžiams ir strategijoms vystyti
	Taip	Taip	Ne				
Norvegija	88 (2,5)	507 (2,2)	506 (4,4)	79 (3,2)	54 (4,9)	77 (3,8)	68 (3,6)
Danija	87 (2,0)	553 (1,9)	564 (3,9)	76 (2,6)	65 (2,7)	83 (2,3)	54 (3,5)
Naujoji Zelandija	86 (2,2)	534 (2,4)	532 (8,8)	83 (2,4)	70 (2,9)	79 (2,7)	55 (3,0)
Olandija	85 (2,6)	546 (2,4)	549 (3,0)	78 (3,4)	55 (4,1)	68 (3,5)	48 (4,3)
Australija	82 (2,9)	533 (3,3)	525 (6,4)	76 (3,2)	68 (3,4)	74 (3,2)	58 (3,5)
Austrija	79 (3,3)	529 (2,0)	529 (3,9)	60 (3,4)	51 (3,2)	42 (3,4)	59 (3,2)
JAV	74 (2,2)	554 (2,0)	562 (3,8)	61 (2,4)	53 (2,3)	49 (2,4)	55 (2,6)
Švedija	73 (3,8)	543 (2,5)	544 (4,5)	64 (4,2)	44 (4,3)	65 (4,1)	43 (4,8)
Malta	73 (0,1)	461 (1,7)	512 (3,1)	65 (0,1)	63 (0,1)	59 (0,1)	49 (0,1)
Vokietija	73 (2,8)	544 (2,5)	534 (4,5)	54 (3,2)	42 (3,3)	37 (3,2)	45 (3,4)
Šiaurės Airija	65 (4,2)	559 (3,1)	562 (5,6)	61 (4,3)	51 (4,4)	63 (4,2)	40 (4,8)
Suomija	64 (3,1)	568 (2,3)	569 (2,9)	59 (3,6)	41 (3,3)	53 (3,4)	34 (3,4)
Singapūras	64 (2,8)	563 (4,6)	572 (4,8)	58 (2,7)	51 (2,8)	47 (2,8)	47 (2,7)
Airija	56 (3,7)	555 (2,9)	548 (3,5)	50 (3,9)	42 (3,7)	43 (3,7)	30 (3,4)
Kataras	53 (3,3)	409 (6,3)	440 (6,1)	51 (3,5)	49 (3,2)	44 (4,3)	48 (3,2)
Taivanas (Kinija)	48 (3,9)	553 (2,5)	553 (2,8)	36 (3,8)	39 (3,7)	20 (2,9)	37 (3,5)
Portugalija	47 (5,3)	542 (4,4)	540 (4,0)	45 (5,4)	41 (5,3)	44 (5,4)	36 (5,2)
Anglija	47 (4,0)	547 (4,1)	555 (4,2)	43 (4,2)	34 (4,5)	40 (4,1)	26 (4,1)
Kanada	46 (2,5)	550 (2,4)	547 (2,2)	43 (2,4)	34 (2,6)	40 (2,5)	24 (2,2)
JAE	45 (2,4)	439 (4,0)	439 (3,8)	41 (2,5)	41 (2,4)	33 (2,5)	37 (2,5)
Honkongas	45 (4,7)	569 (3,7)	572 (3,7)	38 (4,6)	36 (4,6)	10 (2,9)	34 (4,6)
LIETUVA	45 (3,9)	529 (4,0)	528 (3,0)	41 (4,2)	36 (3,9)	32 (3,3)	33 (3,5)
Azerbaidžanas	42 (3,8)	461 (5,0)	463 (5,6)	30 (3,8)	28 (3,7)	29 (3,7)	30 (3,8)
Izraelis	40 (4,2)	547 (5,6)	539 (4,1)	37 (4,1)	35 (4,2)	35 (3,7)	31 (3,9)
Čekija	39 (4,5)	544 (4,0)	546 (2,4)	33 (4,3)	22 (3,6)	15 (3,3)	16 (3,2)
Vengrija	38 (3,5)	530 (6,0)	544 (3,8)	35 (3,5)	29 (3,5)	12 (2,4)	18 (2,8)
Indonezija	37 (4,6)	430 (7,5)	429 (5,5)	14 (3,1)	13 (3,2)	9 (2,8)	12 (2,4)
Slovakija	37 (3,5)	539 (3,0)	532 (3,8)	32 (3,3)	32 (3,2)	26 (3,0)	23 (2,9)
Slovėnija	36 (3,7)	534 (3,2)	528 (2,7)	32 (3,5)	25 (3,0)	23 (3,0)	22 (2,9)
Kolumbija	32 (4,5)	446 (8,6)	447 (4,8)	25 (4,1)	24 (3,9)	26 (4,2)	25 (4,1)
Saudo Arabija	31 (4,2)	436 (8,9)	428 (5,3)	24 (4,2)	24 (3,9)	21 (4,1)	26 (4,1)
Rusija	29 (3,6)	568 (7,1)	568 (2,3)	24 (2,8)	20 (2,5)	23 (2,7)	20 (3,0)
Trinidadas ir Tobagas	27 (3,4)	469 (7,4)	472 (4,6)	14 (2,7)	16 (2,7)	11 (2,7)	13 (2,7)
Rumunija	25 (3,4)	502 (9,6)	500 (4,7)	21 (3,3)	20 (3,4)	17 (3,0)	19 (3,2)
Italija	24 (2,9)	539 (4,0)	542 (2,6)	14 (2,4)	15 (2,5)	18 (2,6)	14 (2,3)
Ispanija	20 (2,9)	510 (6,1)	513 (2,4)	17 (2,8)	12 (2,4)	13 (2,5)	13 (2,8)
Omanas	20 (2,2)	403 (5,8)	388 (3,2)	15 (2,0)	13 (1,9)	12 (1,8)	12 (1,8)
Lenkija	20 (3,0)	524 (4,8)	526 (2,4)	19 (2,9)	16 (3,0)	12 (2,6)	9 (2,4)
Gruzija	18 (2,8)	491 (6,6)	486 (3,8)	17 (2,8)	15 (2,7)	11 (2,6)	12 (2,5)
Bulgarija	17 (2,5)	531 (11,3)	532 (4,3)	15 (2,4)	16 (2,6)	10 (1,8)	6 (1,5)
Kroatija	14 (2,1)	551 (4,9)	553 (2,0)	13 (2,0)	12 (2,1)	10 (1,7)	5 (1,2)
Prancūzija	11 (2,0)	521 (10,0)	520 (2,6)	10 (1,7)	5 (1,2)	9 (1,7)	4 (1,0)
Marokas	11 (2,3)	325 (12,5)	307 (4,4)	5 (1,2)	3 (0,8)	2 (0,7)	4 (1,1)
Iranas	9 (2,2)	494 (11,6)	453 (3,4)	6 (1,8)	6 (1,8)	5 (1,6)	5 (1,7)
Belgija (pranc.)	2 (1,0)	~ ~	508 (2,9)	1 (0,8)	1 (0,5)	1 (0,6)	1 (0,6)
Tarptautinis vidurkis	45 (0,5)	513 (0,9)	513 (0,6)	38 (0,5)	32 (0,5)	32 (0,5)	29 (0,5)

() Skliaustuose pateiktos standartinės paklaidos. Dėl apvalinimo kai kurie rezultatai gali būti ne visai tikslūs.

Tildė (~) reiškia, kad duomenys nepakankami.

3.8 ir 3.9 lentelės: Mokyklos dėmesys akademiniams pasiekimams

Lentelė paremta mokyklų direktorių ar mokytojų atsakymais

Mokiniai buvo suskirstyti remiantis jų direktorių arba mokytojų atsakymais į penkis klausimus apie mokyklos dėmesį akademiniams pasiekimams. Mokinių, kurie mokėsi mokykloje, kurioje **Labai daug dėmesio** skiriama akademiniams pasiekimams, direktoriai arba mokytojai pasirinko „labai gerai“ trijuose iš penkių teiginių ir „gerai“ likusiuose dviejuose. Mokinių, besimokiusių mokykloje, kurioje akademiniams pasiekimams buvo skiriama **Vidutiniškai dėmesio**, direktoriai arba mokytojai pasirinko „gerai“ dviejuose iš penkių teiginių ir „vidutiniškai“ / „blogai“ / „labai blogai“ likusiuose trijuose. Visi kiti mokiniai lankė mokyklas, kurios akademiniams pasiekimams skiria **Daug dėmesio**.

Kaip apibūdintumėte šiuos dalykus Jūsų mokykloje?

Užtušuokite po **vieną** skrituliuką kiekvienoje eilutėje.

	Labai gerai	Gera	Vidutiniškai	Blogai	Labai blogai
1) Mokytojų supratimą apie mokyklos mokymo programos tikslus -----	☐	☐	☐	☐	☐
2) Mokytojų sėkmę įgyvendinant mokyklos mokymo programą -	☐	☐	☐	☐	☐
3) Mokytojų lūkesčius mokinių pasiekimams -----	☐	☐	☐	☐	☐
4) Tėvų pagalbą mokinių mokymui -----	☐	☐	☐	☐	☐
5) Mokinių siekį gerai mokytis ---	☐	☐	☐	☐	☐

Tęsinys ➡

3.8 lentelė: Mokyklos dėmesys akademiniams pasiekimams (tęsinys)

Lentelė paremta mokyklų direktorių atsakymais

Šalys	Labai daug dėmesio		Daug dėmesio		Vidutiniškai dėmesio	
	Mokinių dalis, %	Rezultatų vidurkis	Mokinių dalis, %	Rezultatų vidurkis	Mokinių dalis, %	Rezultatų vidurkis
Šiaurės Airija	33 (4,2)	570 (4,9)	60 (4,3)	556 (2,9)	7 (2,5)	529 (9,8)
Kataras	31 (2,9)	447 (9,3)	54 (3,2)	424 (5,3)	15 (2,4)	383 (8,4)
Airija	28 (3,7)	563 (3,6)	67 (3,8)	549 (3,3)	5 (1,8)	526 (7,4)
Anglija	27 (4,3)	562 (5,9)	57 (4,6)	552 (4,4)	16 (2,8)	528 (5,8)
Naujoji Zelandija	25 (3,4)	555 (4,6)	63 (4,2)	531 (3,7)	12 (2,2)	508 (9,3)
JAV	24 (2,1)	578 (3,8)	59 (2,6)	555 (2,4)	17 (2,2)	538 (4,8)
JAE	21 (1,6)	470 (5,6)	61 (2,0)	433 (3,2)	18 (1,7)	400 (5,7)
Taivasas (Kinija)	17 (3,0)	555 (4,5)	71 (3,7)	554 (2,4)	12 (2,5)	544 (4,8)
Australija	16 (3,0)	554 (6,6)	64 (3,8)	531 (3,1)	21 (3,0)	498 (5,3)
Izraelis	15 (3,0)	564 (7,8)	72 (3,7)	545 (4,5)	14 (2,9)	499 (11,9)
Malta	13 (0,1)	488 (4,3)	69 (0,1)	488 (1,7)	18 (0,1)	431 (3,8)
Kanada	12 (1,7)	570 (3,8)	67 (2,5)	549 (2,4)	21 (2,0)	535 (2,8)
Indonezija	9 (2,6)	433 (9,6)	56 (5,2)	428 (5,9)	34 (5,1)	429 (7,7)
Iranas	9 (2,0)	466 (12,8)	70 (3,4)	464 (3,9)	21 (2,7)	433 (5,7)
Saudo Arabija	9 (2,7)	473 (14,3)	59 (4,1)	439 (4,9)	32 (3,4)	402 (8,6)
Kroatija	9 (2,5)	567 (7,2)	70 (3,8)	553 (2,0)	21 (3,4)	546 (4,3)
Švedija	9 (2,7)	553 (6,8)	59 (4,8)	543 (3,0)	32 (5,0)	535 (3,8)
Omanas	9 (1,8)	394 (9,5)	73 (3,0)	388 (3,4)	18 (2,2)	365 (6,9)
Austrija	8 (2,1)	535 (6,9)	75 (4,4)	530 (2,1)	17 (3,9)	520 (5,1)
Singapūras	8 (0,0)	594 (10,9)	62 (0,0)	573 (4,4)	31 (0,0)	549 (6,4)
Danija	6 (1,7)	568 (7,2)	64 (3,3)	557 (2,1)	30 (3,4)	544 (3,6)
Suomija	6 (1,9)	576 (5,7)	71 (4,2)	571 (2,1)	24 (4,2)	559 (3,8)
LIETUVA	6 (2,0)	532 (12,2)	65 (3,6)	535 (2,7)	29 (3,4)	514 (4,8)
Bulgarija	5 (1,7)	568 (19,5)	53 (4,1)	544 (4,7)	42 (4,2)	512 (6,5)
Kolumbija	5 (1,7)	516 (15,0)	46 (4,7)	453 (6,5)	50 (4,5)	436 (5,5)
Portugalija	4 (1,9)	551 (8,6)	64 (4,8)	546 (3,9)	31 (4,4)	530 (4,8)
Trinidadas ir Tobagas	4 (1,7)	524 (12,9)	44 (4,0)	486 (7,1)	52 (4,1)	454 (5,0)
Azerbaidžanas	4 (1,7)	481 (8,0)	44 (3,8)	463 (6,7)	53 (3,8)	459 (4,2)
Rumunija	4 (1,6)	543 (21,1)	55 (4,1)	515 (5,5)	41 (4,1)	481 (7,9)
Lenkija	3 (1,6)	559 (22,8)	70 (3,5)	529 (2,5)	26 (3,7)	515 (3,9)
Marokas	3 (1,0)	401 (15,6)	24 (2,8)	339 (8,1)	73 (2,7)	300 (4,9)
Ispanija	3 (1,3)	556 (8,2)	58 (4,0)	520 (3,3)	39 (3,8)	501 (4,6)
Prancūzija	2 (1,2)	~ ~	64 (4,3)	525 (3,0)	34 (4,3)	510 (5,1)
Slovėnija	2 (0,8)	~ ~	63 (2,9)	530 (2,4)	35 (3,1)	530 (3,3)
Rusija	2 (0,9)	~ ~	50 (4,4)	576 (3,8)	48 (4,3)	562 (3,5)
Honkongas	1 (0,9)	~ ~	60 (4,5)	570 (2,7)	39 (4,6)	570 (4,7)
Italija	1 (0,8)	~ ~	52 (3,7)	541 (3,2)	46 (3,7)	544 (3,2)
Vengrija	1 (0,9)	~ ~	49 (3,9)	559 (3,6)	50 (3,9)	521 (4,8)
Čekija	1 (0,9)	~ ~	45 (3,9)	547 (3,5)	54 (4,0)	544 (2,6)
Norvegija	1 (0,1)	~ ~	64 (4,7)	510 (2,8)	34 (4,7)	500 (2,7)
Vokietija	1 (0,8)	~ ~	66 (3,4)	551 (2,4)	33 (3,3)	524 (4,6)
Gruzija	1 (0,9)	~ ~	46 (3,9)	490 (5,2)	53 (3,6)	485 (4,0)
Belgija (pranc.)	1 (0,0)	~ ~	47 (4,7)	513 (4,4)	52 (4,7)	500 (4,2)
Slovakija	1 (0,7)	~ ~	41 (3,4)	545 (3,6)	58 (3,4)	528 (3,9)
Olandija	0 (0,0)	~ ~	59 (5,1)	548 (3,0)	41 (5,1)	544 (3,3)
Tarptautinis vidurkis	9 (0,3)	527 (1,9)	59 (0,6)	517 (0,6)	32 (0,5)	497 (0,8)

() Skliaustuose pateiktos standartinės paklaidos. Dėl apvalinimo kai kurie rezultatai gali būti ne visai tikslūs.
Tildė (~) reiškia, kad duomenys nepakankami.

3.9 lentelė: Mokyklos dėmesys akademiniams pasiekimams (tęsinys)

Lentelė paremta mokytojų atsakymais

Šalys	Labai daug dėmesio		Daug dėmesio		Vidutiniškai dėmesio	
	Mokinių dalis, %	Rezultatų vidurkis	Mokinių dalis, %	Rezultatų vidurkis	Mokinių dalis, %	Rezultatų vidurkis
Šiaurės Airija	28 (4,2)	572 (3,9)	65 (4,4)	557 (3,7)	7 (2,2)	533 (8,5)
Anglija	25 (4,2)	566 (7,3)	58 (4,8)	552 (3,4)	17 (3,1)	523 (5,9)
Airija	22 (3,1)	566 (3,5)	69 (3,0)	552 (2,9)	9 (1,9)	519 (6,8)
Kroatija	21 (3,0)	554 (3,7)	69 (3,6)	553 (2,2)	10 (2,2)	555 (6,3)
Indonezija	20 (3,5)	442 (7,9)	57 (4,7)	431 (6,0)	23 (3,9)	415 (6,9)
Izraelis	19 (2,9)	564 (6,8)	68 (3,9)	547 (4,0)	13 (2,9)	492 (11,9)
Naujoji Zelandija	18 (2,0)	567 (4,9)	65 (2,8)	529 (3,3)	17 (2,3)	511 (4,7)
Kataras	17 (3,1)	439 (14,2)	66 (3,9)	423 (5,0)	17 (3,0)	416 (11,2)
Australija	17 (3,0)	554 (8,8)	63 (4,4)	533 (3,6)	20 (3,1)	507 (4,3)
JAV	16 (1,7)	575 (4,9)	63 (2,4)	558 (2,1)	21 (2,0)	538 (4,5)
IAE	15 (1,8)	470 (9,1)	67 (2,7)	437 (3,2)	18 (1,8)	417 (6,9)
Saudo Arabija	15 (3,4)	454 (9,1)	61 (4,1)	437 (6,5)	25 (3,0)	398 (10,0)
Malta	12 (0,1)	515 (3,7)	65 (0,1)	475 (1,8)	23 (0,1)	462 (3,1)
Austrija	10 (2,1)	544 (6,2)	71 (2,8)	531 (2,3)	19 (2,6)	514 (4,4)
Kanada	10 (1,2)	570 (4,3)	68 (2,5)	549 (2,2)	22 (2,4)	536 (3,4)
Iranas	9 (1,8)	467 (11,6)	68 (3,5)	466 (3,9)	23 (3,0)	427 (6,6)
Rumunija	9 (2,3)	497 (15,2)	61 (3,7)	513 (5,4)	30 (3,3)	477 (8,2)
Azerbaidžanas	8 (2,1)	478 (13,6)	40 (3,5)	464 (4,9)	52 (3,5)	459 (5,3)
Taivanas (Kinija)	7 (1,9)	557 (6,9)	67 (3,8)	554 (2,3)	26 (3,6)	548 (3,9)
Lenkija	7 (2,0)	526 (4,8)	76 (3,2)	527 (2,5)	17 (2,8)	519 (4,8)
Omanas	7 (1,5)	415 (6,3)	72 (2,9)	398 (3,3)	21 (2,7)	361 (5,5)
Honkongas	7 (2,0)	583 (6,4)	58 (4,1)	572 (3,1)	36 (4,2)	565 (4,6)
Ispanija	7 (1,9)	517 (12,8)	54 (4,1)	522 (3,0)	39 (3,8)	499 (3,8)
Švedija	7 (1,7)	549 (6,8)	65 (4,2)	547 (2,6)	29 (4,1)	530 (4,0)
Kolumbija	6 (1,7)	496 (15,6)	45 (4,8)	453 (6,9)	49 (4,8)	437 (4,8)
Danija	5 (1,5)	574 (5,5)	65 (3,2)	558 (1,9)	30 (3,0)	544 (3,4)
Bulgarija	5 (1,5)	551 (14,1)	66 (3,5)	547 (3,7)	29 (3,4)	494 (8,2)
Trinidadas ir Tobagas	4 (1,5)	496 (20,0)	46 (4,2)	481 (6,5)	49 (4,0)	459 (5,6)
Portugalija	4 (1,7)	576 (21,6)	56 (4,8)	547 (3,1)	40 (4,6)	527 (4,9)
Suomija	4 (1,6)	572 (7,3)	62 (3,2)	571 (1,9)	34 (3,4)	561 (3,4)
Singapūras	3 (1,0)	600 (16,5)	61 (2,4)	576 (4,5)	36 (2,3)	548 (5,2)
LIETUVA	3 (1,0)	536 (10,7)	74 (3,2)	531 (2,8)	23 (3,2)	518 (4,2)
Norvegija	2 (1,2)	~ ~	70 (4,6)	508 (2,4)	28 (4,5)	502 (3,5)
Vengrija	2 (1,3)	~ ~	57 (4,0)	553 (3,4)	41 (3,8)	516 (5,3)
Slovėnija	2 (1,1)	~ ~	66 (3,7)	533 (2,0)	32 (3,5)	524 (3,3)
Gruzija	2 (0,8)	~ ~	59 (3,8)	495 (3,5)	39 (3,7)	475 (4,9)
Italija	2 (0,7)	~ ~	59 (3,4)	544 (2,8)	39 (3,4)	538 (3,8)
Prancūzija	2 (1,0)	~ ~	57 (3,6)	529 (2,5)	41 (3,7)	508 (4,3)
Marokas	2 (0,6)	~ ~	25 (2,7)	341 (9,1)	74 (2,7)	299 (5,0)
Čekija	2 (0,9)	~ ~	45 (4,6)	550 (3,0)	54 (4,6)	541 (3,2)
Slovakija	1 (0,5)	~ ~	49 (3,2)	543 (2,5)	50 (3,3)	527 (4,9)
Rusija	1 (0,0)	~ ~	52 (3,9)	574 (3,5)	47 (4,0)	563 (3,7)
Belgija (pranc.)	0 (0,5)	~ ~	49 (4,2)	517 (3,6)	51 (4,2)	498 (4,0)
Olandija	0 (0,0)	~ ~	55 (4,3)	552 (2,1)	45 (4,3)	539 (3,7)
Vokietija	0 (0,0)	~ ~	60 (3,4)	550 (2,4)	40 (3,4)	528 (3,7)
Tarptautinis vidurkis	9 (0,3)	529 (1,8)	60 (0,6)	517 (0,6)	31 (0,5)	497 (0,8)

() Skliaustuose pateiktos standartinės paklaidos. Dėl apvalinimo kai kurie rezultatai gali būti ne visai tikslūs.
Tildė (~) reiškia, kad duomenys nepakankami.

3.10 lentelė: Direktoriaus vadovavimas mokykloje

Lentelė paremta mokyklų direktorių atsakymais

Šalys	Mokinių dalis (%), kurių direktoriai skyrė „daug laiko“								
	Mokyklos švietimo vizijai ar tikslams skleisti	Mokyklos mokymo programai ir švietimo tikslams vystyti	Stebėti, kaip mokytojai pamokose įgyvendina mokyklos švietimo tikslus	Mokinių mokymosi pažangai stebėti, siekiant užtikrinti, kad būtų pasiekti mokyklos švietimo tikslai	Drausmingai atmosferai mokykloje palaikyti	Susidoroti su trikdančiu mokinių elgesiu	Mokytojams, turintiems klausimų ar problemų dėl mokymo, konsultuoti	Švietimo projektams ar tobulinimams inicijuoti	Dalyvauti profesinio tobulinimosi veiklose, skirtose mokyklų direktoriams
Airija	41 (4,4)	61 (4,3)	20 (3,4)	34 (4,3)	65 (3,8)	30 (4,0)	10 (2,5)	31 (3,8)	17 (2,7)
Anglija	53 (4,6)	68 (4,5)	56 (4,4)	76 (4,1)	48 (4,7)	21 (3,6)	17 (3,6)	34 (4,3)	13 (3,0)
Australija	60 (4,1)	73 (3,8)	52 (4,6)	68 (3,8)	63 (3,6)	35 (3,8)	27 (3,4)	53 (4,4)	33 (3,7)
Austrija	41 (3,9)	13 (3,0)	24 (3,4)	27 (3,2)	73 (4,3)	41 (4,6)	39 (4,5)	22 (3,6)	44 (3,9)
Azerbaidžanas	50 (4,4)	55 (4,3)	33 (4,0)	40 (4,8)	79 (3,7)	38 (4,4)	29 (3,3)	27 (3,9)	38 (4,0)
Belgija (pranc.)	23 (4,3)	14 (3,8)	8 (2,6)	10 (3,2)	37 (4,4)	40 (4,4)	24 (4,2)	16 (2,7)	8 (2,2)
Bulgarija	49 (4,2)	47 (4,5)	60 (4,0)	55 (4,2)	72 (3,9)	45 (4,3)	17 (3,3)	32 (3,8)	29 (3,6)
Čekija	69 (3,9)	64 (4,0)	54 (4,3)	66 (3,8)	95 (1,7)	58 (4,2)	40 (4,5)	61 (3,7)	42 (4,1)
Danija	24 (3,2)	20 (2,8)	6 (1,8)	11 (2,2)	67 (3,2)	25 (2,8)	27 (2,7)	21 (2,6)	19 (2,8)
Gruzija	42 (4,8)	36 (4,5)	39 (4,0)	55 (3,7)	72 (3,9)	51 (4,2)	19 (3,5)	20 (3,3)	27 (3,5)
Honkongas	53 (4,6)	67 (4,5)	57 (4,6)	60 (4,2)	59 (4,3)	9 (2,2)	15 (3,2)	41 (4,9)	31 (4,4)
Indonezija	86 (2,8)	85 (3,1)	82 (3,3)	86 (3,3)	98 (1,1)	78 (3,9)	70 (4,1)	37 (4,2)	70 (4,0)
Iranas	77 (3,1)	88 (2,7)	79 (3,9)	86 (2,5)	89 (2,0)	82 (2,7)	61 (3,6)	44 (3,9)	67 (3,3)
Ispanija	57 (3,3)	58 (3,6)	40 (3,9)	46 (3,8)	66 (3,2)	39 (3,7)	20 (3,3)	49 (3,5)	31 (3,4)
Italija	83 (3,6)	62 (3,8)	43 (3,9)	47 (4,2)	49 (3,7)	31 (3,3)	48 (3,7)	61 (3,7)	35 (3,3)
Izraelis	79 (3,6)	82 (3,6)	71 (4,1)	86 (2,6)	85 (3,6)	78 (4,1)	74 (3,8)	78 (3,5)	81 (3,1)
JAE	69 (2,1)	77 (2,2)	82 (1,8)	85 (1,4)	82 (1,8)	55 (2,1)	62 (2,0)	65 (2,0)	47 (1,9)
JAV	74 (2,6)	69 (2,7)	71 (2,4)	78 (2,3)	70 (2,8)	42 (2,8)	42 (2,8)	45 (3,3)	36 (2,7)
Kanada	57 (2,5)	62 (2,6)	40 (2,5)	50 (2,6)	67 (2,7)	47 (2,8)	29 (2,3)	38 (3,2)	26 (2,3)
Kataras	70 (2,5)	81 (2,3)	81 (2,4)	81 (2,5)	85 (2,5)	64 (2,7)	69 (2,9)	61 (3,4)	54 (3,2)
Kolumbija	55 (4,8)	73 (4,2)	53 (4,8)	57 (4,5)	72 (4,5)	48 (4,8)	32 (4,1)	52 (4,4)	51 (4,8)
Kroatija	64 (3,9)	69 (3,9)	39 (4,2)	41 (3,8)	84 (2,9)	50 (4,0)	43 (4,3)	32 (4,0)	70 (3,7)
Lenkija	56 (3,9)	49 (4,2)	59 (4,0)	75 (3,3)	76 (3,8)	40 (3,9)	29 (3,9)	51 (4,1)	54 (4,2)
LIETUVA	74 (3,7)	90 (2,4)	60 (3,6)	68 (4,0)	62 (4,5)	42 (3,8)	48 (4,3)	41 (4,3)	44 (3,9)
Malta	58 (0,1)	67 (0,1)	32 (0,1)	40 (0,1)	71 (0,1)	39 (0,1)	39 (0,1)	44 (0,1)	26 (0,1)
Marokas	64 (3,4)	58 (3,9)	63 (3,9)	59 (4,1)	91 (2,1)	66 (3,1)	56 (3,7)	43 (3,7)	42 (4,0)
Naujoji Zelandija	59 (4,4)	68 (3,9)	40 (3,9)	64 (4,2)	50 (3,8)	17 (3,0)	23 (3,0)	41 (3,9)	26 (3,8)
Norvegija	27 (4,5)	19 (3,8)	17 (3,3)	17 (3,2)	56 (4,6)	31 (4,4)	16 (3,6)	23 (4,0)	24 (4,3)
Olandija	75 (3,9)	77 (3,1)	49 (5,1)	63 (5,3)	48 (4,7)	25 (3,7)	42 (5,6)	36 (5,1)	26 (4,2)
Omanas	40 (3,2)	18 (2,4)	75 (3,4)	80 (3,1)	82 (2,5)	45 (3,5)	51 (3,5)	36 (3,4)	24 (2,5)
Portugalija	63 (4,2)	50 (5,3)	35 (4,7)	41 (4,9)	49 (4,8)	38 (5,2)	8 (2,7)	28 (5,3)	6 (2,2)
Prancūzija	41 (4,7)	26 (4,4)	8 (2,6)	15 (3,2)	46 (4,7)	55 (4,2)	15 (3,0)	26 (3,6)	5 (1,8)
Rumunija	84 (3,3)	84 (3,2)	81 (3,5)	84 (3,0)	87 (2,5)	73 (3,6)	57 (4,3)	63 (3,8)	69 (4,2)
Rusija	80 (2,8)	81 (2,6)	81 (2,6)	74 (2,9)	87 (2,1)	64 (3,1)	34 (3,1)	52 (3,6)	64 (4,0)
Saudo Arabija	48 (4,4)	61 (4,1)	77 (3,3)	76 (3,5)	78 (3,5)	57 (3,7)	52 (3,9)	45 (4,4)	40 (4,3)
Singapūras	76 (0,0)	80 (0,0)	66 (0,0)	77 (0,0)	66 (0,0)	32 (0,0)	33 (0,0)	58 (0,0)	47 (0,0)
Slovakija	56 (3,6)	69 (3,6)	45 (3,9)	42 (3,9)	60 (3,7)	55 (3,3)	34 (3,6)	46 (3,7)	46 (3,8)
Slovėnija	68 (3,1)	62 (4,1)	61 (3,5)	69 (4,0)	92 (2,2)	59 (3,8)	53 (4,0)	62 (3,9)	73 (3,4)
Suomija	36 (3,8)	34 (4,4)	18 (3,0)	12 (2,1)	33 (4,6)	26 (4,1)	16 (2,9)	28 (4,1)	23 (3,6)
Šiaurės Airija	47 (4,5)	73 (3,9)	35 (4,6)	61 (4,2)	54 (5,2)	13 (2,9)	7 (2,1)	35 (4,5)	23 (4,5)
Švedija	52 (4,4)	40 (4,8)	17 (3,2)	28 (4,2)	24 (3,7)	19 (3,6)	28 (4,1)	28 (4,1)	16 (3,6)
Taivanas (Kinija)	72 (3,6)	69 (3,8)	59 (3,9)	54 (3,6)	49 (4,4)	15 (3,0)	44 (4,2)	53 (4,2)	57 (4,4)
Trinidadas ir Tobagas	55 (4,2)	55 (4,0)	40 (4,4)	55 (4,4)	87 (2,9)	74 (3,7)	37 (4,5)	37 (4,2)	42 (4,0)
Vengrija	80 (3,6)	72 (4,0)	59 (4,0)	62 (4,2)	79 (3,2)	59 (4,0)	34 (4,0)	41 (4,4)	35 (4,2)
Vokietija	49 (3,4)	47 (3,3)	15 (2,6)	18 (2,6)	56 (3,6)	49 (3,5)	28 (3,2)	24 (3,2)	17 (2,6)
Tarptautinis vidurkis	59 (0,6)	59 (0,5)	48 (0,5)	55 (0,5)	68 (0,5)	44 (0,5)	35 (0,5)	41 (0,6)	38 (0,5)

() Skliaustuose pateiktos standartinės paklaidos. Dėl apvalinimo kai kurie rezultatai gali būti ne visai tikslūs.

3.11 lentelė: Pradinėse klasėse skaitymo įgūdžiams ir strategijoms skiriamas dėmesys

Lentelė paremta mokyklų direktorių atsakymais

Mokiniai buvo suskirstyti remiantis mokyklų direktorių atsakymais apie klasę, kurioje buvo pradėti tobulinti kiekvienas iš vienuolikos skaitymo įgūdžių. Jie suskirstyti į tris kategorijas: mokinius mokyklų, kuriose visiems vienuolikai skaitymo įgūdžių ir strategijų tobulinti dėmesys buvo skiriamas **Antroje klasėje arba anksčiau**; mokinius, kurių visi vienuolika skaitymo įgūdžių buvo pradėti tobulinti **Ketvirtoje klasėje arba vėliau**; visi kiti lankė mokyklas, kuriose skaitymo įgūdžiai buvo pradėti tobulinti **Trečioje klasėje**.

Kurioje klasėje šie skaitymo įgūdžiai ir strategijos pirmą kartą sulaukia esminio dėmesio Jūsų mokyklos mokymo procese?

Užtušuokite po **vieną** skrituliuką kiekvienoje eilutėje.

	Pirmoje klasėje ar anksčiau	Antroje klasėje	Trečioje klasėje	Ketvirtoje klasėje	Ne šiose klasėse
1) Atskirų sakinių skaitymas ----	☐	☐	☐	☐	☐
2) Rišlaus teksto skaitymas -----	☐	☐	☐	☐	☐
3) Informacijos radimas tekste ---	☐	☐	☐	☐	☐
4) Pagrindinės teksto minties išskyrimas -----	☐	☐	☐	☐	☐
5) Teksto suvokimo paaiškinimas ar pagrindimas -----	☐	☐	☐	☐	☐
6) Teksto ir asmeninės patirties lyginimas -----	☐	☐	☐	☐	☐
7) Skirtingų tekstų lyginimas ----	☐	☐	☐	☐	☐
8) Numatymas, kas toliau įvyks tekste-----	☐	☐	☐	☐	☐
9) Apibendrinimų ir išvadų darymas remiantis tekstu ----	☐	☐	☐	☐	☐
10) Teksto stiliaus ir struktūros apibūdinimas -----	☐	☐	☐	☐	☐
11) Autoriaus požiūrio ar intencijos apibrėžimas -----	☐	☐	☐	☐	☐

Tęsinys ➡

3.11 lentelė: Pradinėse klasėse skaitymo įgūdžiams ir strategijoms skiriamas dėmesys (tęsinys)

Lentelė paremta mokyklų direktorių atsakymais

Šalys	Antroje klasėje arba anksčiau		Trečioje klasėje		Ketvirtoje klasėje arba vėliau	
	Mokinių dalis, %	Rezultatų vidurkis	Mokinių dalis, %	Rezultatų vidurkis	Mokinių dalis, %	Rezultatų vidurkis
Anglija	84 (3,3)	553 (3,2)	15 (3,2)	538 (7,3)	1 (0,9)	~ ~
JAV	75 (2,7)	558 (1,7)	24 (2,7)	557 (3,8)	1 (0,5)	~ ~
Australija	73 (4,0)	528 (2,9)	27 (4,0)	531 (5,9)	0 (0,0)	~ ~
Naujoji Zelandija	73 (3,6)	538 (2,8)	27 (3,6)	523 (7,2)	0 (0,0)	~ ~
Izraelis	59 (4,7)	549 (4,7)	41 (4,7)	529 (6,1)	0 (0,0)	~ ~
Kanada	55 (2,7)	549 (2,5)	44 (2,7)	547 (2,9)	1 (0,4)	~ ~
Šiaurės Airija	55 (4,6)	561 (3,0)	45 (4,6)	557 (4,6)	0 (0,0)	~ ~
Rusija	50 (3,7)	567 (4,0)	50 (3,7)	570 (3,7)	0 (0,0)	~ ~
Singapūras	46 (0,0)	567 (4,0)	54 (0,0)	566 (5,4)	0 (0,0)	~ ~
Airija	40 (4,0)	558 (3,9)	60 (4,0)	547 (3,4)	0 (0,0)	~ ~
Švedija	37 (4,5)	543 (4,0)	63 (4,5)	541 (3,1)	0 (0,0)	~ ~
Trinidadas ir Tobagas	32 (3,8)	464 (8,1)	66 (4,0)	475 (5,2)	2 (1,1)	~ ~
Kroatija	31 (4,1)	556 (2,5)	68 (4,2)	552 (2,6)	1 (0,0)	~ ~
Vokietija	30 (3,4)	547 (4,0)	69 (3,3)	541 (2,5)	1 (0,4)	~ ~
Austrija	29 (4,2)	529 (4,2)	71 (4,2)	529 (2,6)	0 (0,0)	~ ~
Belgija (pranc.)	29 (5,0)	509 (4,5)	70 (5,1)	505 (3,7)	1 (0,0)	~ ~
Ispanija	29 (3,2)	511 (4,5)	71 (3,2)	515 (3,0)	1 (0,8)	~ ~
Vengrija	28 (4,1)	542 (5,9)	71 (4,0)	539 (4,5)	1 (0,0)	~ ~
Portugalija	25 (4,1)	536 (5,5)	75 (4,1)	542 (3,2)	0 (0,0)	~ ~
Bulgarija	25 (3,5)	548 (5,9)	74 (3,6)	528 (5,0)	1 (0,0)	~ ~
Kataras	24 (3,0)	457 (10,2)	66 (3,4)	416 (5,8)	10 (1,7)	407 (7,5)
Čekija	24 (3,8)	540 (4,0)	74 (4,0)	547 (2,6)	2 (1,2)	~ ~
Slovakija	24 (3,2)	530 (8,2)	76 (3,3)	537 (2,5)	1 (0,6)	~ ~
LIETUVA	23 (3,3)	537 (4,0)	76 (3,4)	528 (2,7)	1 (0,6)	~ ~
Olandija	22 (4,4)	551 (6,7)	78 (4,4)	546 (2,1)	0 (0,0)	~ ~
Danija	21 (2,4)	555 (4,5)	79 (2,4)	553 (1,9)	1 (0,5)	~ ~
Gruzija	20 (2,8)	481 (10,5)	79 (2,9)	490 (3,2)	1 (1,2)	~ ~
Azerbaidžanas	19 (3,6)	467 (8,3)	79 (3,8)	460 (3,8)	2 (1,2)	~ ~
Prancūzija	18 (3,3)	533 (5,2)	81 (3,4)	517 (2,8)	1 (0,7)	~ ~
Taivanas (Kinija)	17 (3,0)	556 (5,2)	80 (3,0)	552 (2,0)	3 (1,4)	555 (7,1)
Honkongas	16 (3,5)	579 (6,7)	81 (3,8)	569 (2,9)	3 (1,6)	548 (15,3)
Italija	15 (2,5)	545 (5,3)	84 (2,5)	541 (2,3)	1 (0,8)	~ ~
JAE	15 (1,3)	487 (6,6)	68 (2,2)	433 (3,1)	18 (2,0)	399 (6,0)
Rumunija	14 (3,4)	511 (11,7)	85 (3,5)	502 (4,7)	1 (0,9)	~ ~
Norvegija	14 (3,4)	508 (4,0)	83 (3,9)	506 (2,5)	3 (1,9)	505 (18,4)
Kolumbija	13 (3,3)	464 (17,6)	81 (3,6)	446 (4,3)	6 (1,9)	422 (19,4)
Malta	13 (0,1)	473 (3,8)	87 (0,1)	480 (1,6)	0 (0,0)	~ ~
Suomija	10 (2,6)	569 (5,6)	87 (2,8)	568 (2,0)	3 (1,5)	555 (8,2)
Slovėnija	8 (1,8)	531 (5,3)	87 (2,4)	530 (2,3)	5 (1,9)	532 (4,7)
Saudo Arabija	7 (1,7)	431 (17,5)	78 (3,5)	434 (4,8)	15 (3,1)	411 (14,0)
Iranas	7 (1,6)	493 (9,5)	85 (2,4)	457 (3,2)	8 (1,8)	435 (13,5)
Lenkija	6 (2,1)	523 (10,2)	94 (2,1)	527 (2,3)	0 (0,0)	~ ~
Omanas	4 (0,9)	366 (12,0)	86 (2,0)	389 (3,2)	11 (1,9)	354 (8,1)
Indonezija	4 (1,9)	450 (16,3)	88 (3,2)	429 (4,5)	8 (2,5)	418 (11,9)
Marokas	1 (0,6)	~ ~	48 (4,0)	323 (6,4)	51 (4,0)	302 (5,9)
Tarptautinis vidurkis	28 (0,5)	522 (1,1)	68 (0,5)	511 (0,6)	4 (0,2)	450 (3,3)

() Skliaustuose pateiktos standartinės paklaidos. Dėl apvalinimo kai kurie rezultatai gali būti ne visai tikslūs.
Tildė (~) reiškia, kad duomenys nepakankami.

4 Mokytojų pasirengimas mokyti

Siekiant nustatyti tinkamo mokytojų parengimo reikšmę švietimo sistemos efektyvumui, PIRLS 2011 tyrime surinkta informacija apie mokytojų išsilavinimą. Įrodyta, kad mokytojų paruošimas yra stiprus mokinių pasiekimų indikatorius, galbūt net reikšmingesnis už socioekonominius ir kalbinės aplinkos veiksnius (Darling-Hammond, 2000).

4.1 Mokytojų išsimokslinimas ir darbo patirtis

4.1 lentelėje pateikti duomenys apie aukščiausią įgytą mokytojų išsimokslinimą. Tarptautiniu mastu vidutiniškai 26 procentų visų ketvirtų klasių mokinių mokytojai įgijo magistro ar aukštesnį laipsnį, 53 procentų – bakalauro ar jam prilygstantį, 15 procentų mokinių mokytojai įgijo aukštąjį neuniversitetinį arba aukštesnįjį ir 6 procentų įgijo vidurinį išsilavinimą arba jo nebaigė.

Lietuvoje daugiausia (76 procentų mokinių) pradinių klasių mokytojų, įgijusių bakalauro arba jam prilygstantį laipsnį (čia šalis lenkia tarptautinį vidurkį), 15 procentų mokinių mokytojai įgiję magistro arba aukštesnį laipsnį (tarptautinis vidurkis 26 procentai) ir likusių 8 procentų mokinių mokytojai įgiję aukštąjį neuniversitetinį išsilavinimą. Tačiau tiesiogiai susieti tiek **Lietuvos**, tiek kitų šalių mokytojų išsimokslinimą ir bendrus skaitymo pasiekimus gana sunku, mat aukščiausius pasiekimus pademonstravusių šalių mokytojai šiuo aspektu labai skirtingi. Palyginkime: Singapūre mokinių, kurių mokytojai įgijo aukščiausią išsilavinimą, skaičius beveik toks pat kaip **Lietuvoje**, Rusijoje tokių mokinių bemaž 5–6 kartus daugiau nei minėtose šalyse, ir Gruzijoje, pagal bendrus skaitymo pasiekimus esančioje žemiau skalės vidurkio, bet galičioje pasigirti tokiu pat skaičiumi, kaip ir Rusija, mokinių, kurių mokytojai turi aukščiausią išsilavinimą.

Sunku nustatyti mokytojų darbo patirties įtaką mokinių pasiekimams, nes įprasta labiau patyrusius mokytojus skirti gabesniems ir labiau disciplinuotiems mokiniams mokyti. 4.2 lentelėje pateikti apklausos apie mokytojų darbo patirtį rezultatai. Tarptautiniu mastu visų mokinių mokytojai vidutiniškai turėjo 17 metų mokytojavimo patirtį. Vidutiniškai keturiasdešimt vienas procentas mokinių turėjo labai patyrusius mokytojus (20 ir daugiau metų patirties), o dar 31 procentas turėjo mokytojus, kurių patirtis buvo ne mažiau 10 metų. Taigi beveik trys ketvirtadaliai mokinių turėjo labai patyrusius mokytojus.

Aukščiausi skaitymo rezultatų vidurkiai mokinių, kuriuos mokė mokytojai, turintys 20 ir daugiau metų mokytojavimo patirtį, o mažiausi – 12 procentų mokinių, kurių mokytojai turėjo mažiau nei 5 metus mokytojavimo patirtį. Tikėtina, kad toks pasiekimų skirtumas yra dėl to, kad mokytojai, turintys ilgesnę patirtį, gauna geresnius mokinius.

Lietuvoje daugiausia mokinių (71 procentas), kurių mokytojai turi didžiausią (pagal PIRLS) darbo patirtį, tačiau šie mokiniai neparodė geriausių skaitymo rezultatų. Juos lenkė mokiniai, mokyti šiek tiek mažesnę – 10–20 metų – patirtį turinčių mokytojų (plg. 527 ir 534). Žvelgiant tarptautiniu mastu, tai nėra labai įprastas rezultatas, o jo priežastys gali būti įvairios. Ko gero, galima manyti, kad pastarieji mokytojai, priešingai nei jų kolegos, išsimokslinimą įgijo jau nepriklausomoje **Lietuvoje**, kai skaitymo strategijų mokymui buvo skiriamas didesnis dėmesys nei sovietmečiu.

4.2 Mokytojų profesinis tobulėjimas

4.3 lentelėje pateikti mokytojų atsakymai į klausimą, kiek laiko per praėjusių dvejų metų laikotarpį jie praleido kvalifikacijos tobulinimo kursuose ar užsiėmimuose, tiesiogiai susijusiuose su skaitymu ar skaitymo mokymu. Apskritai mokytojai labai nedaug laiko skyrė šiai profesinio ugdymo sričiai. Tarptautiniu mastu vidutiniškai 24 procentai visų ketvirtų klasių

mokinių turėjo mokytojus, kurie profesiniam ugdymui per pastaruosius dvejus metus skyrė 16 arba daugiau valandų, 50 procentų – mokytojus, kurie profesiniam ugdymui skyrė iki 16 valandų, ir 25 procentai mokinių turėjo mokytojus, kurie tam visiškai neskyrė laiko. Tyrimas parodė, kad laikas, praleistas profesiniam ugdymui, nuo 0 iki 16 valandų, beveik neturėjo įtakos mokinių skaitymo gebėjimų rezultatams.

Lietuvoje geriausius skaitymo pasiekimus parodė mokiniai, mokyti mokytojų, kurie aptariamam profesinio ugdymo aspektui skyrė 16 valandų ir daugiau. Tiesa, tokių mokinių buvo nedaug – 14 procentų (toks skaičius tarptautiniame kontekste atrodo prastai). Daugiausia (68 procentai) mokinių turėjo mokytojus, kurie tam skyrė šiek tiek, tačiau mažiau nei 16 valandų laiko. Jų rezultatas, beveik nesiskiria nuo likusių 18 procentų mokinių, kurių mokytojai tam visai neskyrė laiko.

4.3 Mokytojų darbo sąlygos

Mokytojų buvo klausiama apie darbo sąlygas, mokymo aplinką bei mokymo priemonių ir medžiagos pakankumą.

4.4 lentelėje pateikti PIRLS 2011 tyrimo ciklui naujai sukurtų klausimų apie mokytojų darbo sąlygas rezultatai. Šalys išdėliotos pagal mokinių dalį procentais, kurių mokytojai atsakė, jog **Vargu ar yra problemų**. Rezultatai tarp šalių labai skirtingi – nuo 49 iki 5 procentų. Vidutiniškai 27 procentai mokinių mokėsi mokyklose, kuriose **Vargu ar yra problemų**, susijusių su mokytojų darbo sąlygomis. Vidutiniškai beveik pusė visų šalių ketvirtų klasių mokinių mokėsi mokyklose, kuriose mokytojų darbo sąlygos turi **Nedidelių problemų**, ir ketvirtadalis – **Vidutinių problemų**. Mokinių, kurių mokytojai atsakė, jog susiduria su nedidelėmis problemomis darbe, rezultatų vidurkiai buvo vidutiniškai žemesni nei tų, kurių mokytojai atsakė, jog vargu ar jie susiduria su problemomis darbe.

Šiek tiek aukščiau nei skalės viduryje esančioje **Lietuvoje** yra daugiausia (59 procentai) mokinių, mokomų pedagogų, kurie savo darbo sąlygas apibūrė kaip turinčias **Nedidelių problemų**. Šių mokinių skaitymo pasiekimai yra geriausi – 531 taškas. Trim taškais prastesni rezultatai 11 procentų mokinių, kurių mokytojai dirba **Vidutinių problemų** turinčiomis darbo sąlygomis. Prasčiausias – 522 taškų – rezultatas mokinių, kurių mokytojai dirba geriausiomis, anot tyrimo, darbo sąlygomis. Toks rezultatas skalėje nėra vienintelis, tačiau jo interpretavimas reikalautų gilesnės analizės.

4.4 Mokytojų pasitenkinimas savo profesija

Savo profesija patenkinti ir geromis sąlygomis dirbantys mokytojai yra daugiau motyvuoti mokyti ir tobulinti savo mokymo metodus. Be to, mokytojai, rodantys gerą pavyzdį, yra puikūs mokytojavimo pavyzdžiai. Kad galėtų geriau mokyti, pedagogai turi būti atsidavę profesijai ir ją mėgti.

4.5 lentelėje pateikti mokytojų pasitenkinimo savo profesija rezultatai. Didžioji dalis ketvirtų klasių mokinių mokytojų **Patenkinti** savo profesija, 40 procentų mokinių turėjo mokytojus, kurie ja buvo **Iš dalies patenkinti**. Labai mažai ketvirtų klasių mokinių (išskyrus kelias šalis) turėjo mokomosios kalbos mokytojus, kurie išsakė nepasitenkinimą savo profesija.

Mokytojų pasitenkinimas savo profesija – tiesiogiai susijęs su skaitymo rezultatų vidurkiais. Skaitymo rezultatų vidurkiai vidutiniškai aukštesni tų ketvirtų klasių mokinių, kurių mokytojai buvo **Patenkinti** savo profesija. Tarp šalių buvo pastebėti dideli skirtumai.

Aukščiau šios skalės vidurio esančioje **Lietuvoje** mokiniai dažniau mokomi savo profesija **Patenkintų** mokytojų. Tokių šalies mokinių tyrime daugiau nei pusė – 56 procentai. Jų skaitymo pasiekimai ir buvo geriausi. Šiek tiek mažiau – 41 procentas – mokinių mokomi iš dalies savo profesija patenkintų mokytojų. Šių mokinių rezultatas prastesnis (plg. 532 ir 524). Prasčiausias – 517 taškų – rezultatas likusiųjų, kuriuos mokė savo profesija **Nepatenkinti** mokytojai, nors apskritai mokinių, kuriuos moko tokie mokytojai yra vos keli procentai. Šis rezultatas dar kartą skatina susimąstyti ne tik apie mokinių, bet ir apie mokytojų motyvaciją, profesijos prestižškumą.

4.1 lentelė: Mokomosios kalbos mokytojų oficialus išsimokslinimas*

Lentelė paremta mokytojų atsakymais

Šalys	Mokinių dalis procentais pagal mokytojų išsimokslinimą			
	Aukštasis: magistro ar aukštesnis laipsnis	Aukštasis: bakalauro ar jam prilygstantis	Aukštasis neuniversitetinis arba aukštesnysis	Vidurinis arba nebaigtas vidurinis
Airija	18 (2,8)	79 (2,7)	3 (1,3)	0 (0,0)
Anglija	28 (4,3)	71 (4,3)	1 (0,5)	0 (0,0)
Australija	64 (3,3)	29 (3,1)	5 (1,8)	1 (1,1)
Austrija	4 (1,3)	2 (0,9)	93 (1,6)	0 (0,3)
Azerbaidžanas	8 (1,9)	55 (3,9)	35 (3,7)	2 (0,8)
Belgija (pranc.)	0 (0,0)	99 (0,5)	0 (0,0)	0 (0,0)
Bulgarija	67 (3,2)	24 (2,8)	9 (2,0)	0 (0,0)
Čekija	93 (2,2)	1 (0,5)	3 (1,6)	3 (1,4)
Danija	4 (1,2)	75 (2,9)	19 (2,7)	1 (0,8)
Gruzija	75 (3,4)	21 (3,1)	4 (1,5)	0 (0,0)
Honkongas	33 (4,1)	59 (4,2)	7 (2,6)	0 (0,0)
Indonezija	1 (0,6)	56 (4,6)	31 (4,3)	13 (2,9)
Iranas	1 (0,8)	37 (3,4)	49 (3,4)	13 (2,2)
Ispanija	2 (0,8)	98 (0,8)	0 (0,0)	0 (0,1)
Italija	4 (1,3)	17 (2,7)	3 (1,3)	76 (3,2)
Izraelis	13 (3,1)	78 (3,8)	9 (2,5)	0 (0,0)
IAE	24 (2,2)	67 (2,2)	9 (1,2)	0 (0,0)
JAV	65 (2,8)	35 (2,8)	0 (0,0)	0 (0,0)
Kanada	15 (1,9)	84 (1,9)	1 (0,2)	0 (0,0)
Kataras	23 (4,5)	70 (4,8)	6 (2,0)	1 (0,5)
Kolumbija	35 (4,1)	59 (4,3)	6 (1,9)	1 (1,1)
Kroatija	1 (0,6)	30 (3,3)	69 (3,2)	1 (0,4)
Lenkija	96 (1,4)	3 (1,2)	1 (0,7)	0 (0,0)
LIETUVA	15 (2,4)	76 (2,7)	8 (1,8)	0 (0,0)
Malta	10 (0,1)	69 (0,1)	11 (0,1)	10 (0,1)
Marokas	0 (0,2)	40 (3,9)	0 (0,0)	60 (4,0)
Naujoji Zelandija	13 (2,0)	69 (2,9)	18 (2,1)	0 (0,0)
Norvegija	1 (0,5)	96 (1,3)	3 (1,3)	0 (0,0)
Olandija	5 (1,3)	89 (2,2)	5 (1,6)	1 (0,0)
Omanas	5 (0,9)	63 (3,0)	31 (3,0)	1 (0,6)
Portugalija	3 (0,9)	91 (1,8)	6 (1,6)	0 (0,0)
Prancūzija	75 (3,0)	14 (2,6)	3 (1,1)	8 (1,9)
Rumunija	7 (2,1)	30 (3,5)	29 (4,0)	34 (3,5)
Rusija	79 (2,6)	0 (0,0)	21 (2,6)	0 (0,0)
Saudo Arabija	0 (0,0)	69 (3,7)	30 (3,7)	1 (0,8)
Singapūras	12 (2,1)	56 (2,8)	29 (2,4)	2 (0,8)
Slovakija	99 (0,6)	0 (0,2)	1 (0,5)	0 (0,0)
Slovėnija	1 (0,5)	57 (3,9)	42 (3,9)	0 (0,0)
Suomija	82 (2,5)	17 (2,3)	0 (0,0)	2 (0,9)
Šiaurės Airija	28 (4,1)	69 (4,3)	3 (1,5)	0 (0,0)
Švedija	- -	- -	- -	- -
Taivasas (Kinija)	26 (3,7)	72 (3,7)	2 (1,1)	0 (0,0)
Trinidadas ir Tobagas	4 (1,6)	39 (4,1)	46 (4,3)	10 (2,7)
Vengrija	3 (1,0)	95 (1,5)	2 (1,1)	0 (0,0)
Vokietija	1 (0,7)	83 (2,1)	9 (1,7)	7 (1,7)
Tarptautinis vidurkis	26 (0,3)	53 (0,4)	15 (0,3)	6 (0,2)

* Remiantis šalių suskirstymu pagal UNESCO Tarptautinį išsilavinimo klasifikavimo standartą (nustatymo vadovas ISCED-1997).

() Skliaustuose pateiktos standartinės paklaidos. Dėl apvalinimo kai kurie rezultatai gali būti ne visai tikslūs.

Brūkšnelis (-) reiškia, kad lygintinų duomenų nėra.

4.2 lentelė: Mokytojų darbo patirtis

Lentelė paremta mokytojų atsakymais

Šalys	20 metų ar daugiau		Bent 10 metų, bet ne daugiau nei 20		Bent 5 metai, bet ne daugiau nei 10		Mažiau nei 5 metai		Vidutinė metų patirtis
	Mokinių dalis, %	Rezultatų vidurkis	Mokinių dalis, %	Rezultatų vidurkis	Mokinių dalis, %	Rezultatų vidurkis	Mokinių dalis, %	Rezultatų vidurkis	
Airija	24 (3,0)	551 (4,5)	21 (3,1)	555 (5,7)	27 (3,3)	550 (4,0)	27 (2,9)	553 (4,6)	12 (0,7)
Anglija	14 (3,1)	566 (8,0)	27 (3,7)	550 (6,3)	29 (3,7)	558 (5,0)	30 (4,1)	538 (5,7)	10 (0,7)
Australija	42 (4,0)	530 (5,1)	22 (3,5)	533 (5,7)	19 (2,9)	529 (6,3)	17 (3,2)	534 (7,2)	17 (1,0)
Austrija	55 (2,8)	532 (2,4)	25 (2,7)	526 (4,0)	11 (1,9)	532 (3,9)	10 (1,9)	513 (6,8)	21 (0,6)
Azerbaidžanas	60 (4,5)	466 (3,8)	26 (3,1)	456 (8,6)	11 (2,7)	440 (10,4)	4 (2,0)	484 (33,4)	23 (1,1)
Belgija (pranc.)	40 (3,9)	516 (3,9)	32 (3,8)	502 (4,9)	16 (3,4)	504 (6,7)	12 (2,5)	498 (12,5)	16 (0,7)
Bulgarija	72 (3,3)	533 (5,2)	24 (3,0)	532 (7,8)	2 (1,0)	~ ~	2 (1,2)	~ ~	24 (0,6)
Čekija	48 (4,0)	543 (3,3)	27 (3,6)	544 (3,5)	12 (2,4)	551 (5,4)	13 (2,9)	554 (7,7)	18 (0,8)
Danija	35 (3,7)	557 (2,4)	25 (3,1)	552 (3,6)	22 (2,6)	554 (2,5)	18 (2,8)	553 (4,5)	16 (0,9)
Gruzija	59 (3,4)	486 (3,3)	29 (3,5)	489 (6,2)	8 (1,9)	497 (18,8)	4 (1,6)	471 (16,4)	22 (0,7)
Honkongas	21 (3,5)	564 (6,4)	53 (4,0)	569 (3,8)	15 (3,3)	573 (5,9)	12 (2,5)	582 (5,1)	14 (0,7)
Indonezija	52 (4,9)	438 (5,4)	16 (3,7)	432 (10,3)	19 (3,8)	429 (10,6)	12 (3,1)	395 (15,3)	18 (1,0)
Iranas	41 (3,6)	476 (5,3)	41 (3,5)	449 (5,0)	10 (1,9)	447 (13,3)	9 (1,8)	421 (10,8)	17 (0,6)
Ispanija	59 (4,1)	519 (3,0)	19 (3,4)	502 (7,1)	8 (1,3)	510 (7,3)	14 (2,6)	502 (6,9)	21 (0,8)
Italija	69 (3,6)	543 (2,8)	24 (3,4)	539 (3,4)	6 (1,7)	539 (7,4)	1 (0,8)	~ ~	24 (0,7)
Izraelis	30 (3,8)	545 (5,7)	36 (3,9)	546 (7,0)	16 (2,7)	537 (9,6)	18 (3,0)	531 (11,3)	15 (0,8)
JAЕ	12 (1,6)	434 (9,1)	30 (2,3)	441 (7,3)	33 (2,3)	439 (6,2)	25 (2,0)	436 (6,0)	10 (0,3)
JAV	28 (2,2)	569 (3,8)	38 (2,1)	553 (3,1)	19 (2,0)	550 (4,3)	15 (1,9)	552 (5,2)	14 (0,5)
Kanada	30 (2,2)	546 (2,5)	33 (2,6)	552 (3,7)	25 (1,9)	547 (3,4)	12 (1,3)	545 (4,3)	14 (0,4)
Kataras	20 (4,3)	450 (14,6)	25 (4,3)	447 (9,1)	30 (4,1)	422 (8,6)	25 (3,5)	388 (9,0)	11 (0,7)
Kolumbija	43 (4,5)	447 (6,0)	35 (4,4)	442 (5,9)	16 (3,3)	451 (15,8)	7 (1,6)	496 (19,4)	18 (0,7)
Kroatija	56 (3,4)	557 (2,5)	30 (2,9)	545 (3,2)	9 (2,0)	559 (6,1)	5 (1,4)	552 (6,5)	21 (0,7)
Lenkija	83 (2,2)	526 (2,4)	11 (2,1)	529 (7,4)	4 (1,5)	518 (10,7)	2 (0,9)	~ ~	23 (0,4)
LIETUVA	71 (2,5)	527 (2,6)	26 (2,3)	534 (3,6)	2 (1,0)	~ ~	1 (0,5)	~ ~	24 (0,6)
Malta	18 (0,1)	491 (2,8)	38 (0,1)	475 (2,5)	29 (0,1)	472 (2,4)	15 (0,1)	477 (4,1)	12 (0,0)
Marokas	56 (4,2)	309 (5,3)	31 (4,4)	294 (8,9)	8 (1,6)	336 (17,4)	5 (1,4)	394 (16,4)	21 (0,6)
Naujoji Zelandija	20 (2,5)	542 (5,3)	26 (2,6)	533 (5,1)	28 (2,5)	540 (4,6)	27 (2,5)	521 (5,4)	11 (0,6)
Norvegija	31 (4,4)	506 (4,1)	40 (4,6)	510 (2,7)	15 (3,3)	507 (4,9)	15 (2,4)	509 (5,9)	16 (1,0)
Olandija	28 (3,1)	549 (3,0)	29 (3,4)	542 (3,2)	24 (3,2)	549 (3,4)	19 (3,0)	545 (5,3)	14 (0,8)
Omanas	12 (1,9)	409 (6,7)	36 (2,8)	396 (4,6)	31 (2,9)	385 (5,2)	21 (2,1)	385 (6,4)	11 (0,4)
Portugalija	36 (3,2)	549 (3,4)	46 (3,6)	532 (4,2)	14 (2,5)	535 (6,5)	4 (1,6)	566 (11,9)	17 (0,6)
Prancūzija	34 (3,4)	530 (3,7)	36 (3,0)	516 (3,8)	19 (2,5)	520 (3,5)	11 (2,1)	506 (8,0)	16 (0,7)
Rumunija	57 (3,7)	511 (4,8)	31 (3,5)	487 (8,2)	9 (2,3)	478 (13,4)	2 (1,0)	~ ~	23 (0,8)
Rusija	73 (3,0)	571 (3,0)	22 (2,7)	567 (6,3)	3 (1,1)	526 (16,2)	3 (1,5)	559 (12,0)	24 (0,7)
Saudo Arabija	16 (3,1)	422 (14,5)	50 (4,5)	439 (5,3)	18 (3,0)	428 (15,2)	17 (3,5)	412 (12,9)	13 (0,7)
Singapūras	17 (1,8)	570 (7,4)	27 (2,6)	563 (6,9)	24 (2,5)	575 (5,5)	32 (2,1)	564 (5,7)	11 (0,5)
Slovakija	55 (3,0)	536 (4,4)	28 (2,9)	531 (3,4)	10 (2,1)	546 (5,9)	7 (1,8)	530 (8,4)	20 (0,5)
Slovėnija	57 (3,8)	532 (2,3)	27 (3,1)	532 (3,9)	10 (2,2)	517 (6,4)	6 (1,5)	523 (8,0)	21 (0,7)
Suomija	40 (3,1)	567 (3,1)	35 (3,1)	570 (2,5)	12 (2,0)	571 (4,4)	13 (2,0)	564 (4,2)	17 (0,6)
Šiaurės Airija	34 (4,7)	556 (3,8)	36 (4,0)	563 (4,8)	24 (4,2)	561 (6,2)	7 (2,3)	564 (20,2)	16 (1,0)
Švedija	29 (4,2)	546 (3,8)	45 (4,0)	543 (3,8)	18 (2,7)	529 (4,3)	8 (1,9)	551 (6,3)	16 (0,9)
Taivanas (Kinija)	26 (3,3)	558 (3,9)	50 (3,8)	551 (2,5)	17 (3,3)	559 (5,1)	7 (2,0)	536 (6,1)	15 (0,6)
Trinidadas ir Tobagas	43 (4,0)	487 (6,5)	35 (4,0)	459 (7,1)	9 (2,4)	459 (15,4)	12 (2,5)	452 (13,8)	18 (1,0)
Vengrija	73 (3,0)	544 (3,1)	16 (2,8)	525 (12,8)	7 (1,7)	537 (11,7)	4 (1,4)	505 (10,9)	24 (0,6)
Vokietija	44 (3,8)	539 (3,6)	25 (3,2)	542 (4,8)	14 (2,7)	546 (6,4)	16 (2,6)	540 (5,4)	19 (0,9)
Tarptautinis vidurkis	41 (0,5)	517 (0,8)	31 (0,5)	511 (0,9)	16 (0,4)	510 (1,4)	12 (0,3)	507 (1,7)	17 (0,1)

() Skliaustuose pateiktos standartinės paklaidos. Dėl apvalinimo kai kurie rezultatai gali būti ne visai tikslūs.
Tildė (~) reiškia, kad duomenys nepakankami.

4.3 lentelė: Mokytojų laikas, per praėjusių dvejų metų laikotarpį praleistas kvalifikacijos tobulinimo kursuose ar užsiėmimuose, tiesiogiai susijusiuose su skaitymu ar skaitymo mokymu

Lentelė paremta mokytojų atsakymais

Šalys	16 valandų arba daugiau		Šiek tiek laiko, bet mažiau nei 16 valandų		Neskiriama laiko		Mokinių, kurių mokytojai profesiniam tobulinimui perskaito po vaikišką knygėlę bent kartą per mėnesį, dalis, %
	Mokinių dalis, %	Rezultatų vidurkis	Mokinių dalis, %	Rezultatų vidurkis	Mokinių dalis, %	Rezultatų vidurkis	
Airija	11 (2,3)	540 (8,5)	52 (3,8)	550 (3,4)	37 (3,5)	558 (3,5)	44 (3,7)
Anglija	7 (2,3)	539 (11,2)	66 (3,9)	550 (3,5)	27 (3,7)	556 (6,6)	72 (3,8)
Australija	30 (4,0)	525 (5,1)	57 (3,8)	532 (4,7)	13 (3,2)	546 (10,9)	72 (3,7)
Austrija	17 (2,4)	530 (4,2)	76 (3,0)	529 (2,2)	7 (1,7)	525 (6,9)	63 (2,8)
Azerbaidžanas	40 (3,9)	461 (5,1)	44 (3,7)	464 (5,1)	16 (2,8)	473 (5,8)	99 (0,4)
Belgija (pranc.)	9 (2,2)	506 (7,9)	51 (4,1)	504 (4,1)	41 (4,0)	512 (4,6)	64 (4,7)
Bulgarija	8 (2,1)	544 (10,2)	38 (3,4)	537 (6,7)	54 (3,4)	527 (5,2)	87 (2,4)
Čekija	9 (2,2)	530 (12,5)	52 (4,1)	543 (2,7)	40 (4,0)	551 (3,2)	45 (3,8)
Danija	25 (2,6)	562 (2,7)	49 (2,8)	550 (2,5)	26 (2,6)	554 (3,7)	69 (3,3)
Gruzija	42 (3,4)	488 (4,3)	32 (3,8)	493 (6,1)	25 (3,4)	480 (6,2)	93 (1,9)
Honkongas	29 (4,2)	568 (5,0)	63 (4,6)	572 (3,2)	8 (2,3)	570 (8,7)	65 (4,8)
Indonezija	19 (4,8)	444 (8,8)	33 (4,2)	418 (8,3)	48 (4,4)	429 (5,5)	95 (2,3)
Iranas	47 (3,2)	451 (4,7)	25 (2,7)	467 (7,1)	28 (3,4)	461 (7,3)	70 (3,1)
Ispanija	33 (3,7)	518 (4,0)	29 (3,9)	518 (4,8)	38 (3,1)	505 (4,0)	62 (3,8)
Italija	21 (3,1)	537 (5,8)	48 (3,7)	544 (2,8)	30 (3,6)	542 (4,1)	73 (3,2)
Izraelis	72 (3,8)	545 (3,5)	14 (3,2)	532 (13,8)	14 (3,1)	540 (13,2)	79 (3,7)
JAE	24 (2,2)	425 (5,7)	59 (2,6)	437 (3,4)	17 (2,0)	467 (6,8)	89 (1,8)
JAV	41 (2,3)	551 (3,3)	55 (2,4)	559 (2,5)	4 (1,1)	567 (11,4)	78 (2,0)
Kanada	30 (2,2)	550 (2,6)	62 (2,3)	548 (2,3)	7 (1,1)	548 (4,2)	83 (1,8)
Kataras	32 (4,0)	422 (8,8)	55 (4,2)	423 (6,6)	14 (2,6)	434 (21,5)	85 (3,3)
Kolumbija	34 (3,8)	453 (7,2)	38 (3,8)	454 (7,4)	28 (4,4)	433 (7,1)	96 (1,3)
Kroatija	11 (2,6)	548 (5,9)	75 (3,5)	552 (2,0)	14 (2,9)	562 (6,0)	92 (2,2)
Lenkija	15 (2,8)	533 (5,7)	69 (3,7)	525 (2,5)	16 (2,9)	523 (6,3)	90 (2,4)
LIETUVA	14 (2,3)	538 (4,2)	68 (2,9)	526 (2,6)	18 (2,9)	528 (5,5)	78 (2,8)
Malta	19 (0,1)	478 (3,4)	58 (0,1)	471 (1,9)	23 (0,1)	493 (3,3)	73 (0,1)
Marokas	4 (1,2)	305 (17,9)	24 (2,4)	342 (8,1)	71 (2,3)	301 (4,9)	69 (3,9)
Naujoji Zelandija	27 (3,0)	526 (5,1)	60 (3,3)	539 (3,1)	13 (2,2)	525 (8,7)	70 (3,0)
Norvegija	18 (3,3)	514 (4,5)	49 (4,6)	507 (2,8)	32 (4,7)	502 (3,5)	46 (4,9)
Olandija	20 (2,9)	540 (4,6)	60 (3,8)	548 (2,3)	21 (3,2)	546 (4,8)	48 (3,5)
Omanas	33 (2,9)	399 (3,5)	50 (2,9)	392 (4,0)	17 (2,6)	378 (6,5)	76 (2,6)
Portugalija	45 (4,6)	545 (3,7)	36 (4,7)	537 (5,7)	19 (3,1)	536 (4,0)	93 (1,6)
Prancūzija	2 (1,1)	~ ~	38 (2,9)	518 (4,6)	60 (2,9)	520 (3,0)	64 (3,8)
Rumunija	51 (4,1)	498 (5,9)	39 (4,0)	503 (6,9)	11 (2,4)	504 (15,5)	93 (1,7)
Rusija	39 (3,3)	565 (4,7)	43 (3,2)	571 (4,0)	18 (2,8)	569 (6,7)	95 (1,4)
Saudo Arabija	22 (3,6)	433 (8,1)	64 (4,5)	430 (7,1)	14 (3,6)	431 (11,1)	69 (3,7)
Singapūras	31 (2,5)	571 (6,9)	51 (2,8)	567 (4,2)	18 (2,2)	556 (7,6)	72 (2,6)
Slovakija	13 (2,1)	532 (9,8)	38 (3,1)	539 (3,9)	49 (3,3)	533 (3,2)	63 (3,6)
Slovėnija	16 (2,7)	530 (4,4)	66 (3,4)	529 (2,4)	18 (2,5)	534 (5,4)	83 (2,7)
Suomija	4 (1,3)	578 (11,8)	28 (3,5)	570 (3,2)	68 (3,3)	567 (2,1)	43 (3,8)
Šiaurės Airija	12 (2,4)	562 (12,6)	69 (4,1)	556 (2,8)	19 (3,6)	575 (7,1)	59 (4,6)
Švedija	32 (3,7)	543 (4,1)	44 (4,3)	540 (3,2)	23 (3,8)	548 (3,7)	46 (4,5)
Taivanas (Kinija)	25 (3,5)	556 (2,6)	64 (3,9)	552 (2,5)	11 (1,9)	554 (5,2)	85 (2,8)
Trinidadas ir Tobagas	33 (4,2)	467 (7,2)	46 (4,5)	473 (5,9)	21 (2,9)	474 (11,5)	92 (2,3)
Vengrija	31 (3,2)	542 (4,6)	48 (3,7)	537 (4,5)	21 (2,9)	537 (8,2)	68 (3,5)
Vokietija	4 (1,4)	540 (7,7)	71 (3,2)	543 (2,7)	25 (2,8)	534 (4,8)	50 (3,2)
Tarptautinis vidurkis	24 (0,5)	512 (1,1)	50 (0,5)	513 (0,7)	25 (0,5)	513 (1,1)	73 (0,5)

() Skliaustuose pateiktos standartinės paklaidos. Dėl apvalinimo kai kurie rezultatai gali būti ne visai tikslūs.
Tildė (~) reiškia, kad duomenys nepakankami.

4.4 lentelė: Mokytojų darbo sąlygos

Lentelė paremta mokytojų atsakymais

Mokiniai buvo suskirstyti remiantis jų mokytojų atsakymais apie penkias potencialias mokytojų darbo sąlygų problemas. Mokytojai, kurie teigė, kad darbe **Vargu ar yra problemų**, atsakymą „problemos nėra“ pasirinko trijuose iš penkių teiginių ir „nedidelės problemos“ likusiuose dviejuose. Mokytojai, kurie darbe susidūrė tik su **Vidutinėmis problemomis**, pasirinko „vidutinė problema“ / „rimta problema“ trijuose iš penkių teiginių ir „nedidelė problema“ likusiuose dviejuose teiginiuose apie darbo sąlygas. Visų kitų mokinių mokytojai darbe susidūrė su **Nedidelėmis problemomis**.

Turėdami mintyse mokyklą, kurioje šiuo metu dirbate, apibūdinkite šių problemų mastą.

Užtušuokite po **vieną** skrituliuką kiekvienoje eilutėje.

	Problemos nėra	Nedidelė problema	Vidutinė problema	Rimta problema
1) Mokyklos pastatams reikia rimto remonto -----	☐	☐	☐	☐
2) Klasės yra perpildytos -----	☐	☐	☐	☐
3) Mokytojams skiriama per daug mokymo valandų -----	☐	☐	☐	☐
4) Mokytojams trūksta tinkamų patalpų (pvz., ruoštis pamokoms, bendradarbiauti ar susitikti su mokiniais) -----	☐	☐	☐	☐
5) Mokytojams trūksta tinkamų mokymo priemonių ar medžiagos -----	☐	☐	☐	☐

Tęsinys ➡

4.4 lentelė: Mokytojų darbo sąlygos (tęsinys)

Lentelė paremta mokytojų atsakymais

Šalys	Vargu ar yra problemų		Nedidelės problemos		Vidutinės problemos	
	Mokinių dalis, %	Rezultatų vidurkis	Mokinių dalis, %	Rezultatų vidurkis	Mokinių dalis, %	Rezultatų vidurkis
Lenkija	49 (3,6)	521 (2,8)	44 (3,5)	531 (3,3)	7 (1,5)	524 (7,4)
JAV	47 (2,3)	562 (2,3)	42 (2,4)	551 (2,9)	11 (1,4)	552 (5,8)
Čekija	46 (4,1)	545 (3,4)	46 (4,1)	546 (3,2)	9 (2,2)	542 (5,2)
Anglija	44 (4,3)	551 (4,8)	46 (4,7)	548 (4,6)	10 (2,9)	563 (10,7)
Australija	43 (4,5)	536 (4,8)	38 (4,4)	533 (5,4)	19 (2,7)	518 (6,1)
Kataras	42 (3,1)	429 (6,9)	43 (3,7)	424 (5,8)	15 (2,8)	413 (14,7)
JAЕ	39 (2,2)	454 (5,4)	44 (2,9)	435 (4,4)	17 (1,8)	413 (6,3)
Kanada	38 (2,2)	551 (2,4)	45 (2,8)	545 (2,2)	17 (2,4)	549 (7,0)
Bulgarija	38 (3,7)	525 (6,9)	50 (3,8)	538 (5,3)	12 (2,3)	533 (9,3)
Slovakija	37 (3,3)	535 (4,1)	50 (3,4)	533 (4,3)	13 (2,4)	543 (7,1)
Airija	37 (3,6)	561 (3,7)	47 (3,3)	545 (3,8)	16 (2,3)	551 (5,8)
Šiaurės Airija	35 (4,8)	564 (4,8)	49 (4,3)	560 (4,2)	16 (3,5)	550 (6,5)
Naujoji Zelandija	33 (3,1)	541 (4,5)	50 (3,1)	530 (3,9)	17 (2,3)	524 (8,3)
Vengrija	32 (3,5)	526 (6,8)	50 (3,4)	545 (3,8)	18 (2,5)	544 (6,2)
Ispanija	32 (3,3)	515 (4,5)	47 (3,3)	513 (3,5)	21 (2,4)	511 (3,8)
Singapūras	32 (2,7)	568 (6,2)	51 (2,9)	566 (4,8)	17 (1,9)	570 (6,9)
LIETUVA	30 (3,2)	522 (3,8)	59 (3,3)	531 (2,8)	11 (2,1)	528 (5,3)
Austrija	29 (3,5)	529 (3,3)	47 (3,8)	532 (3,0)	25 (3,8)	523 (3,1)
Slovėnija	28 (3,6)	530 (3,1)	45 (4,0)	532 (3,0)	27 (3,2)	527 (4,0)
Belgija (pranc.)	28 (3,8)	509 (6,8)	54 (4,3)	509 (3,3)	18 (3,3)	501 (8,7)
Kroatija	27 (3,0)	546 (3,7)	51 (3,5)	555 (2,5)	21 (3,0)	558 (4,1)
Saudo Arabija	26 (3,5)	438 (10,6)	40 (4,0)	428 (5,6)	34 (4,0)	428 (9,1)
Rumunija	26 (3,4)	506 (7,9)	44 (4,2)	499 (6,8)	30 (3,6)	498 (8,2)
Prancūzija	25 (3,4)	521 (5,6)	49 (3,7)	518 (3,3)	26 (3,4)	523 (4,1)
Gruzija	24 (3,3)	495 (5,8)	53 (3,9)	480 (4,0)	23 (2,8)	498 (5,9)
Rusija	24 (3,0)	571 (5,7)	54 (4,0)	570 (3,1)	22 (2,9)	562 (6,3)
Malta	22 (0,1)	485 (2,7)	51 (0,1)	479 (1,8)	26 (0,1)	468 (3,3)
Olandija	22 (3,5)	547 (3,1)	45 (3,5)	549 (2,3)	33 (3,9)	542 (3,9)
Danija	21 (3,2)	553 (4,4)	55 (4,0)	554 (2,6)	24 (2,6)	555 (2,9)
Indonezija	21 (3,6)	431 (7,4)	53 (4,6)	434 (6,3)	26 (3,7)	415 (7,0)
Suomija	20 (3,0)	564 (3,5)	62 (4,3)	568 (2,1)	18 (3,5)	573 (4,3)
Izraelis	20 (3,7)	539 (8,4)	42 (4,3)	545 (6,0)	38 (4,5)	543 (7,1)
Kolumbija	20 (3,4)	486 (8,3)	42 (4,4)	443 (7,2)	38 (4,6)	433 (6,2)
Italija	19 (2,6)	546 (4,8)	51 (3,8)	544 (3,1)	30 (3,7)	535 (4,4)
Azerbaidžanas	19 (3,0)	470 (9,0)	52 (3,7)	460 (4,3)	29 (3,2)	462 (5,0)
Taivanas (Kinija)	19 (3,1)	547 (3,6)	59 (4,1)	557 (2,5)	23 (3,4)	548 (4,7)
Iranas	18 (2,4)	474 (8,2)	51 (4,2)	456 (4,8)	31 (4,3)	450 (6,6)
Vokietija	16 (2,6)	548 (5,5)	44 (3,4)	548 (2,9)	40 (3,2)	531 (3,8)
Portugalija	16 (4,7)	537 (10,0)	46 (4,8)	543 (4,0)	39 (4,7)	540 (3,9)
Honkongas	16 (3,5)	570 (7,0)	57 (4,9)	572 (2,8)	28 (4,0)	567 (5,1)
Norvegija	15 (3,4)	506 (6,3)	55 (4,3)	506 (2,6)	29 (4,6)	507 (4,2)
Trinidadas ir Tobagas	14 (2,9)	477 (10,7)	38 (4,3)	472 (7,0)	47 (4,2)	469 (6,6)
Švedija	12 (2,9)	541 (6,0)	49 (4,3)	546 (3,1)	39 (4,4)	537 (4,1)
Omanas	9 (1,6)	422 (7,3)	48 (2,9)	400 (4,1)	43 (3,1)	375 (3,9)
Marokas	5 (0,9)	413 (11,7)	20 (3,6)	335 (13,2)	76 (3,6)	298 (4,2)
Tarptautinis vidurkis	27 (0,5)	518 (0,9)	48 (0,6)	514 (0,7)	25 (0,5)	509 (0,9)

() Skliaustuose pateiktos standartinės paklaidos. Dėl apvalinimo kai kurie rezultatai gali būti ne visai tikslūs.

4.5 lentelė: Mokytojų pasitenkinimas savo profesija

Lentelė paremta mokytojų atsakymais

Mokiniai buvo suskirstyti pagal jų mokytojų sutikimą su šešiais teiginiais apie mokytojų pasitenkinimą savo profesija. Mokytojai, **Patenkinti** savo profesija, pasirinko „visiškai sutinku“ trijuose ir šešių teiginių, iš „iš dalies sutinku“ – likusiuose trijuose. Mokytojai, **Nepatenkinti** savo profesija, pasirinko „iš dalies nesutinku“ / „visiškai nesutinku“ trijuose iš šešių teiginių ir „iš dalies sutinku“ – likusiuose trijuose. Visi kiti mokiniai turėjo **Iš dalies patenkintus** mokytojus.

Ar sutinkate su šiais teiginiais?

Užtušuokite po **vieną** skrituliuką kiekvienoje eilutėje.

	Visiškai sutinku	Iš dalies sutinku	Iš dalies nesutinku	Visiškai nesutinku
1) Esu patenkintas (-a) savo, kaip mokytojo (-os), profesija -----	☐	☐	☐	☐
2) Man patinka dirbti mokytoju (-a) šioje mokykloje -----	☐	☐	☐	☐
3) Kai pradėjau mokytojauti, turėjau daugiau entuziazmo nei dabar* -----	☐	☐	☐	☐
4) Manau, jog mano, kaip mokytojo (-os), darbas yra svarbus -----	☐	☐	☐	☐
5) Planuoju kuo ilgiau dirbti mokytoju (-a) -----	☐	☐	☐	☐
6) Esu nusivylęs (-usi) mokytojo (-os) darbu* -----	☐	☐	☐	☐

* Atvirkštinis kodas

Tęsinys ➡

4.5 lentelė: Mokytojų pasitenkinimas savo profesija (tęsinys)

Lentelė paremta mokytojų atsakymais

Šalys	Patenkinti		Iš dalies patenkinti		Nepatenkinti	
	Mokinių dalis, %	Rezultatų vidurkis	Mokinių dalis, %	Rezultatų vidurkis	Mokinių dalis, %	Rezultatų vidurkis
Kolumbija	90 (2,6)	449 (4,4)	10 (2,6)	440 (15,6)	0 (0,0)	~ ~
Indonezija	89 (2,5)	430 (4,4)	11 (2,5)	414 (11,2)	0 (0,0)	~ ~
Kroatija	83 (2,7)	552 (2,1)	16 (2,5)	557 (4,1)	1 (0,9)	~ ~
Gruzija	79 (3,2)	487 (3,7)	20 (3,1)	496 (6,6)	1 (0,7)	~ ~
Ispanija	69 (3,6)	519 (3,0)	27 (3,2)	502 (4,0)	4 (1,6)	487 (13,1)
Airija	69 (2,9)	551 (2,5)	29 (2,9)	555 (4,7)	2 (0,8)	~ ~
Danija	69 (3,2)	556 (2,2)	28 (3,1)	549 (3,3)	3 (1,2)	556 (12,7)
Izraelis	67 (4,2)	542 (4,6)	30 (3,9)	546 (7,0)	3 (1,6)	525 (23,3)
Iranas	66 (3,3)	462 (3,9)	31 (3,5)	448 (5,9)	3 (1,1)	448 (22,1)
Malta	66 (0,1)	485 (1,8)	30 (0,1)	463 (2,6)	4 (0,0)	467 (9,2)
Lenkija	64 (3,0)	525 (2,6)	36 (3,0)	527 (3,8)	1 (0,5)	~ ~
IAE	63 (2,0)	446 (3,7)	31 (2,0)	425 (4,4)	5 (1,1)	429 (10,7)
Azerbaidžanas	62 (3,5)	465 (4,2)	37 (3,4)	459 (5,4)	1 (0,5)	~ ~
Austrija	60 (3,5)	530 (2,5)	35 (3,5)	527 (3,3)	5 (1,4)	521 (12,1)
Rusija	60 (3,0)	570 (3,9)	36 (2,9)	566 (3,5)	4 (1,2)	565 (9,5)
Rumunija	57 (4,2)	507 (5,9)	42 (4,3)	492 (6,9)	1 (0,6)	~ ~
LIETUVA	56 (3,8)	532 (2,7)	41 (3,7)	524 (3,5)	3 (1,0)	517 (17,2)
Naujoji Zelandija	55 (3,3)	534 (3,5)	41 (3,0)	533 (4,0)	5 (1,2)	528 (7,7)
Šiaurės Airija	54 (4,3)	564 (4,0)	41 (4,5)	555 (4,2)	5 (1,9)	557 (12,6)
Kataras	54 (5,0)	425 (5,8)	40 (4,7)	428 (8,5)	6 (1,7)	391 (15,1)
Trinidadas ir Tobagas	54 (4,3)	478 (5,7)	39 (4,2)	463 (6,6)	7 (1,7)	462 (12,0)
Vengrija	53 (3,7)	549 (3,5)	44 (3,6)	528 (5,1)	3 (0,8)	511 (9,4)
Australija	53 (3,9)	536 (3,3)	41 (3,8)	528 (4,8)	6 (1,5)	512 (9,4)
Slovakija	53 (3,2)	532 (4,0)	41 (3,1)	535 (3,1)	6 (1,5)	559 (5,9)
Omanas	53 (3,0)	400 (3,6)	42 (2,9)	384 (4,2)	5 (1,3)	359 (10,8)
Anglija	52 (4,0)	550 (3,9)	42 (3,7)	550 (5,4)	6 (1,9)	557 (9,8)
Kanada	52 (2,3)	550 (2,1)	43 (2,0)	547 (3,2)	5 (1,0)	540 (4,4)
Saudo Arabija	51 (3,6)	441 (5,4)	47 (3,7)	421 (7,6)	2 (1,0)	~ ~
Olandija	51 (3,6)	546 (2,5)	42 (3,6)	546 (3,6)	7 (2,0)	549 (6,4)
Vokietija	50 (3,2)	544 (3,2)	45 (3,2)	538 (3,0)	5 (1,6)	540 (10,1)
Norvegija	49 (3,4)	509 (2,1)	43 (3,6)	505 (3,3)	7 (2,7)	508 (6,7)
Bulgarija	49 (4,3)	535 (5,4)	47 (4,0)	529 (5,8)	4 (1,2)	518 (13,5)
Čekija	48 (3,4)	552 (3,2)	45 (3,9)	539 (3,4)	7 (2,2)	538 (6,6)
JAV	47 (2,6)	559 (2,5)	47 (2,5)	554 (2,8)	6 (0,9)	554 (5,0)
Slovėnija	44 (3,0)	531 (2,6)	53 (3,2)	529 (3,0)	3 (0,9)	535 (11,1)
Belgija (pranc.)	43 (3,8)	509 (5,3)	46 (3,9)	507 (3,5)	11 (2,5)	507 (6,6)
Suomija	42 (3,1)	570 (2,7)	50 (3,5)	567 (2,5)	8 (2,2)	564 (4,7)
Italija	39 (3,4)	545 (2,9)	56 (4,0)	541 (3,2)	5 (1,5)	531 (11,8)
Honkongas	38 (3,9)	567 (4,0)	50 (3,3)	576 (3,5)	12 (3,4)	560 (9,4)
Portugalija	36 (3,8)	547 (4,2)	59 (4,2)	539 (3,2)	5 (1,8)	527 (8,5)
Marokas	35 (4,1)	328 (7,4)	51 (4,3)	304 (5,9)	14 (3,0)	291 (12,3)
Singapūras	35 (2,9)	572 (6,0)	54 (2,8)	561 (5,0)	11 (1,8)	578 (9,0)
Taivanas (Kinija)	31 (3,9)	557 (2,8)	64 (4,0)	551 (2,5)	5 (0,9)	552 (10,3)
Švedija	29 (3,6)	538 (3,8)	59 (3,8)	543 (2,9)	12 (2,8)	546 (8,2)
Prancūzija	25 (3,2)	520 (4,9)	59 (3,7)	521 (3,3)	17 (2,9)	518 (4,5)
Tarptautinis vidurkis	54 (0,5)	516 (0,6)	40 (0,5)	509 (0,8)	5 (0,2)	511 (1,9)

() Skliaustuose pateiktos standartinės paklaidos. Dėl apvalinimo kai kurie rezultatai gali būti ne visai tikslūs.
Tildė (~) reiškia, kad duomenys nepakankami.

5 Namų aplinkos įtaka mokinių skaitymo gebėjimams

Vykdamas PIRLS tyrimą IEA organizacija pastebėjo stiprų teigiamą ryšį tarp mokinio skaitymo pasiekimų ketvirtoje klasėje ir namų aplinkos, skatinančios tobulėti šioje srityje.

Šis skyrius pateikia PIRLS 2011 tyrimo ciklo skaitymo pasiekimų rezultatus remiantis tėvų atsakymais apie vaikų mokymosi namuose aplinką ir ankstyvojo skaitymo sąlygas. Duomenys gauti pasitelkus tėvų klausimyną, kuriame mokinių tėvai arba globėjai turėjo pateikti informaciją apie savo vaikų mokymosi skaityti patirtį.

5.1 Edukaciniai namų ištekliai

Tyrimo mokinių tėvų buvo prašoma pateikti informaciją apie tris namų išteklius, svarbiausius ankstyvajam skaitymo mokymuisi namuose:

- *tėvų išsilavinimą;*
- *tėvų profesiją;*
- *vaikiškų knygų skaičių namuose.*

Papildomai mokinių buvo klausiama apie:

- *knygų skaičių namuose;*
- *du pagalbinius mokymosi elementus – interneto ryšį namuose ir asmeninį kambarį.*

Tyrimas parodė stiprų teigiamą ryšį tarp skaitymo pasiekimų ir socioekonominės padėties (SES) arba socioekonominės padėties indikatorių, tokių kaip tėvų arba globėjų išsilavinimo lygis ir profesija. Apskritai aukštesnis išsilavinimas leidžia siekti karjeros geriau apmokamose srityse, užimti aukštesnę socioekonominę padėtį ir turėti daugiau reikalingų išteklių namuose. Šeimos pajamos taip pat daro didelę įtaką mokinių skaitymo ir matematikos pasiekimams (Dahl ir Lochner, 2005). Tačiau aukštesnis tėvų išsilavinimo lygis gali lemti ir didesnius lūkesčius bei aukštesnių akademinių pasiekimų reikalavimus savo vaikams. Skaitymo medžiagos prieinamumas namuose taip pat labai susijęs ne tik su skaitymo, bet ir matematikos, gamtos mokslų pasiekimais. IEA TIMSS tyrimas kiekviename cikle parodo, kad mokiniai, kurių namuose yra didesnis knygų skaičius, matematikos ir gamtos mokslų srityse pasiekia daugiau.

5.1 lentelėje pateikta informacija apie namų išteklių įtaką skaitymo pasiekimams. Mokiniai buvo suskirstyti pagal penkis mokymuisi svarbius namų išteklius. Šalys išdėliotos pagal mokinių, turinčių **Daug išteklių**, skaičių. Žiūrint tarptautiniu mastu, vidutiniškai beveik trys ketvirtadaliai ketvirtų klasių mokinių (73 procentai) buvo priskirti šeimoms, turinčioms vidutiniškai **Šiek tiek išteklių**. Vidutiniškai aštuoniolika procentų pateko į **Daug išteklių** turinčiųjų kategoriją ir devyni procentai – į **Mažai išteklių** turinčiųjų kategoriją. Buvo gautas net 123 taškų skirtumas tarp skaitymo rezultatų vidurkių (plg. namų, kuriuose daug išteklių, skaitymo rezultatas – 571, kuriuose mažai – 448 taškai).

Lietuvos situacija panaši. Geriausias (583) skaitymo rezultatas 11 procentų mokinių, gyvenančių namuose, kur yra **Daug išteklių**, prasčiausias (474) tų 6 procentų, kurie gyvena **Mažai išteklių** turinčiuose namuose. Daugiausia mokinių (83 procentai) gyvena namuose, kur yra **Šiek tiek išteklių**.

5.2 lentelėje pateikta detalesnė informacija apie namų išteklius, svarbius ankstyvajam skaitymo mokymuisi. Tarp PIRLS 2011 tyrimo cikle dalyvaujančių šalių vidutiniškai 31 procento mokinių bent vienas iš tėvų yra įgijęs universitetinį išsilavinimą. Panašiai, 36 procentų mokinių,

bent vienas iš tėvų yra specialistas. PIRLS nebe pirmą kartą atskleidžia, kad tiek apskritai knygų, tiek konkrečiai vaikiškų knygų skaičius namuose yra susijęs su aukštais pasiekimais. Visose šalyse didžioji dalis mokinių (vidutiniškai 59 procentai) namuose turėjo daugiau nei 25 vaikiškas knygas ir apytiksliai ketvirtadalis (27 procentai) namuose turėjo daugiau nei šimtą knygų iš viso. Mokinių buvo klausama, ar jie turėjo asmeninius kambarius ir interneto ryšį namuose, daugiau nei pusė (55 procentai) teigė turintys abu.

Lietuvoje maždaug trečdalis (30 procentų) mokinių bent vienas iš tėvų turi aukštąjį universitetinį išsilavinimą, bemaž tiek pat – 29 procentai – mokinių bent vienas iš tėvų yra specialistas. Beveik pusės mokinių (46 procentų) namuose yra daugiau nei 25 vaikiškos knygos. Praktiškai tiek pat (48 procentai) mokinių turi asmeninį kambarį ir interneto ryšį. Deja, tik 15 procentų mokinių namuose turi daugiau nei 100 knygų. Kaip matome, šis **Lietuvos** rezultatas beveik dvigubai mažesnis nei visų šalių vidurkis (plg. 15 ir 27).

5.2 Tėvų skaitymas savo malonumui

Daugelį vaikų namų aplinka skatina mokytis skaityti ir formuoja skaitymo poreikį. Vaikai, kurie mato, kaip tėvai ar vyresni vaikai skaito, mokosi vertinti ir naudotis spausdinta medžiaga. Tyrimai parodė, kad daug skaitantys vaikai neatsilieka, o kartais net geriau už bendraklasius vartoja kalbą (Kloostermann, Notten, Tolsma, & Kraaykamp, 2011). Be skaitymo formavimo, tėvai ar globėjai gali skatinti vaiko tobulėjimą išreikšdami teigiamą nuomonę apie skaitymą ir literatūrą. Vaiką galima motyvuoti skaityti, pateikiant tai kaip vertybę ir prasmingą laiko praleidimo būdą.

5.3 lentelėje galime matyti, kaip mokinių pasiekimai priklauso nuo tėvų skaitymo savo malonumui. Mokiniai buvo suskirstyti remiantis tėvų atsakymais į septynis teiginius apie skaitymą ir skaitymo savo malonumui dažnumą. Šalys išdėliotos pagal mokinius, kurių tėvams **Patinka skaityti**. Tarptautinis vidurkis rodo, kad maždaug trečdaliui ketvirtų klasių mokinių tėvų **Patinka skaityti** ir 57 procentams **Šiek tiek patinka skaityti**. Mokinių, kurių tėvams **Patinka skaityti**, skaitymo rezultatų vidurkiai buvo žymiai aukštesni nei 11 procentų mokinių, kurių tėvams **Nepatinka skaityti**. (plg. 535 ir 487).

Lietuva yra šios skalės viduryje. Ketvirtadalio (mažiau nei visų šalių vidurkis) mokinių tėvams **Patinka skaityti** savo malonumui. Šių mokinių rezultatas ir yra pats geriausias – 548 taškai. Daugiau nei pusės – 57 procentams – mokinių tėvams **Šiek tiek patinka skaityti**, kaip ir tarptautiniame kontekste, šie mokiniai pasirodė prasčiau nei pirmieji (527). Prasčiausiai – tik 509 taškus surinko – pasirodė tie 17 procentai mokinių, kurių tėvams **Nepatinka skaityti**. Kaip matome, pastarųjų vaikų ir mėgstančių skaityti tėvų vaikų rezultatai labai smarkiai skiriasi. Tai turėtų tapti signalu ne tiek mokytojams, švietimo bendruomenei, kiek tėvams.

5.3 Išsimokslinimas, kurio tėvai tikisi iš savo vaikų

5.4 lentelėje pateikti tėvų atsakymai į klausimą, kokio išsimokslinimo jie tikisi iš savo vaikų, vertindami keturiais akademiniiais lygiais nuo aukščiausio iki žemiausio (aukštesnis nei bakalauro laipsnis ar jam prilygstantis išsilavinimas, bakalauro arba jam prilygstantis išsilavinimas, aukštasis neuniversitetinis arba aukštesnysis išsilavinimas, vidurinis arba pagrindinis išsilavinimas). Visų tyrimo šalių tėvai iš savo vaikų tikėjosi aukšto išsimokslinimo. Beveik trečdalis (31 procento) ketvirtų klasių mokinių tėvai tikisi, kad jie įgis aukštesnį nei bakalauro ar jam prilygstantį išsilavinimą, o kitas trečdalis (34 procentai) – kad jų vaikai įgis bakalauro arba jam prilygstantį išsilavinimą. Tarp šalių pastebėti labai dideli skirtumai.

Lietuvoje matyti ryški koreliacija tarp tėvų lūkesčių ir jų vaikų skaitymo pasiekimų. Bemaž ketvirtadalio (23 procentų) tyrime dalyvavusių **Lietuvos** mokinių tėvai tikisi, kad jų vaikai įgis aukštesnį nei bakalauro išsilavinimą, šių mokinių skaitymo pasiekimai ir yra geriausi

(570). Trečdalis (32 procentų) tėvų lūkesčiai šiek tiek mažesni – jie tikisi, kad jų vaikai įgis bakalauro arba jam prilygstantį išsilavinimą. Šių mokinių skaitymo rezultatai prastesni – 546 taškai. Taip pat trečdalis (34 procentai) tikisi, kad jų vaikai įgis aukštąjį neuniversitetinį arba aukštesnįjį išsilavinimą, šių mokinių rezultatai dar prastesni – 509 taškai. 11 procentų mokinių, kurių tėvai iš jų tikisi vidurinio arba pagrindinio išsilavinimo, skaityti sekėsi prasčiausiai (458). Tokia tėvų lūkesčių ir skaitymo pasiekimų koreliacija gali būti nulemta keleto priežasčių: adekvataus savo vaikų vertinimo, taip pat tėvų, vertinančių atitinkamą išsimokslinimą, tad jį ir turinčių, gebėjimą motyvuoti savo vaikus ir jiems padėti įvairiais būdais.

Taigi patvirtindami ankstesnius tyrimus, šie rezultatai rodo teigiamą ryšį tarp tėvų lūkesčių ir mokinių skaitymo rezultatų vidurkių. Visų šalių ketvirtų klasių mokinių skaitymo rezultatų vidurkiai buvo tuo aukštesni, kuo aukštesnio akademinio išsimokslinimo iš jų buvo tikimasi. Tarp mokinių, kurių tėvai tikėjosi, kad jų vaikai įgis aukštesnį nei bakalauro ar jam prilygstantį išsilavinimą, ir mokinių, kurių tėvai tikėjosi, kad jų vaikai įgis vidurinį arba pagrindinį išsilavinimą, buvo net 80 taškų skirtumas.

5.4 Ankstyvosios skaitymo veiklos prieš pradedant lankyti pradinę mokyklą

Norint ištirti ankstyvąją mokymosi skaityti patirtį, PIRLS tyrime padaugėjo klausimų apie ankstyvasias skaitymo veiklas. Gauti rezultatai turi stiprų teigiamą ryšį su pasiekimais. Kiekvienoje šalyje, dalyvavusioje PIRLS 2006 tyrimo cikle, nustatytas teigiamas ryšys tarp ankstyvojo mokymosi skaityti ir skaitymo pasiekimų. PIRLS 2011 buvo papildomai įtrauktos kelios su kalbėjimu susijusios veiklos, nes vaikai, ugdydami kalbinius gebėjimus, mokosi kalbos taisyklių.

5.5 lentelėje pateikti duomenys apie ankstyvasias skaitymo veiklas. Mokiniai suskirstyti pagal devynių veiklų – knygų skaitymas, istorijų pasakojimas, dainavimas, abėcėlinių žaidimų žaidimas, pokalbiai apie atliktus darbus, perskaitytus tekstus, žodžių žaidimų žaidimas, raidžių ar žodžių rašymas ir iškabų bei etikečių skaitymas balsu – dažnumą.

Tarptautiniu mastu yra vidutiniškai 37 procentai ketvirtų klasių mokinių, kurių tėvai **Dažnai** įtraukdavo savo vaikus į ankstyvąją mokymąsi skaityti, 60 procentų mokinių, kurių tėvai **Kartais** įtraukdavo juos į ankstyvąją mokymąsi. Ketvirtų klasių mokinių, **Dažnai** įtrauktų į ankstyvąją mokymąsi, rezultatų vidurkiai buvo didesni nei mokinių, kurių tėvai tik **Kartais** juos įtraukdavo į ankstyvąją mokymąsi (plg. 529 ir 506). Keliose šalyse yra nedidelė dalis mokinių, kurių tėvai retai įtraukdavo vaikus į ankstyvąją mokymąsi, tų vaikų skaitymo pasiekimai buvo žemiausi.

Lietuva šioje, kaip ir kitose srityse, pasirodė vidutiniškai: 36 procentų ketvirtos klasės mokinių tėvai minėtomis veiklomis užsiimdavo **Dažnai**. Šių mokinių skaitymo rezultatai geriausi – 541. Beveik visus likusius – 63 procentus mokinių – tėvai į šias veiklas įtraukdavo **Kartais**. Jų skaitymo pasiekimai patvirtina tarptautiniu lygmeniu išryškėjusią tendenciją – jie 17 taškų prastesni.

5.5 Ikimokyklinis ugdymas

Ikimokyklinis ugdymas, pavyzdžiui: mokyklėlės, darželiai, vaikų ankstyvojo lavinimo programos, atlieka svarbų vaidmenį ruošiant vaikus pradinei mokyklai. PIRLS 2006 tyrimo cikle nustatytas teigiamas ryšys tarp metų dalyvaujant ikimokykliniame ugdyme skaičiaus ir skaitymo pasiekimų vidurkių ketvirtoje klasėje. Nors tarp šalių pastebimi ryškūs skirtumai, remiantis PIRLS 2011 enciklopedija, dalis šalių stengiasi padidinti dalyvavimą ikimokykliniame ugdyme, didėja ir Švietimo ministerijų, kurios publikuoja mokymo programų rekomendacijas ikimokykliniam ugdymui, skaičius.

5.6 lentelėje pateikti tėvų atsakymai į klausimą apie tai, kiek metų jų vaikai dalyvavo ikimokykliniame ugdyme. Nors šalių dalyvavimas ikimokykliniame ugdyme labai skyrėsi, vidutiniškai 42 procentai ketvirtų klasių mokinių bent trejus metus dalyvavo ikimokykliniame ugdyme, 36 procentai dalyvavo trumpiau nei 3 metus, bet ilgiau nei 1. Šių mokinių rezultatai buvo vidutiniškai aukštesni nei tų (11 procentų), kurie ikimokykliniame ugdyme dalyvavo metus ar trumpiau (plg. 519, 513 ir 493). Pastebėta, kad 11 procentų mokinių, nedalyvavusių ikimokykliniame ugdyme, skaitymo pasiekimų vidurkiai buvo daug žemesni (475). Būta ir tokių šalių, kuriose didžioji dalis mokinių nedalyvavo ikimokykliniame ugdyme, tai Azerbaidžanas (64 procentai) ir Saudo Arabija (52 procentai).

Lietuva šia prasme tik patvirtina tarptautinę tendenciją. Tiesa, joje palyginti daug, 53 procentai, mokinių – tai lenkia tarptautinį vidurkį – bent trejus metus dalyvavo ikimokykliniame ugdyme (lankė vaikų darželius). Jų rezultatai, kaip minėta aukščiau, ir yra geriausi (539). Kur kas mažiau nei tarptautinis vidurkis, t.y. 17 procentų, mokinių jame dalyvavo trumpiau nei 3, bet ilgiau nei 1 metus. Jų skaitymo rezultatas devyniais taškais prastesnis. Tik 7 procentai mokinių šiame ugdyme dalyvavo vienus metus ar trumpiau, jų bendrų skaitymo pasiekimų vidurkis 524 taškai. Likusieji 23 procentai, nedalyvavę ikimokykliniame ugdyme, tyrime pasirodė prasčiausiai (507).

5.6 Ankstyvosios raštingumo užduotys pradėjus lankyti mokyklą

Kadangi tėvai yra pirmieji mokytojai, o daugelis nori, kad vaikai būtų raštingi, ir kai kuriose šalyse gana daug mokinių dalyvavo ikimokyklinio ugdymo programose, nemažai mokinių pradinės mokyklas pradėjo lankyti jau turėdami raštingumo įgūdžių. Siekiant pateikti informaciją apie mokinių pagrindinius įgūdžius kaip pagrindą mokymuisi skaityti prieš pradedant lankyti pradinę mokyklą, PIRLS 2011 tyrime buvo įtraukta papildomų klausimų. Jais tėvų klausama, kaip jų vaikai mokėjo atlikti tam tikras ankstyvojo raštingumo užduotis, kai pradėjo lankyti mokyklą: pažinti daugumą abėcėlės raidžių, jas rašyti, perskaityti kai kuriuos žodžius, parašyti kai kuriuos žodžius bei skaityti sakinius. Patvirtindamas kitų tyrimų rezultatus, PIRLS nustatė teigiamą ryšį tarp ankstyvųjų skaitymo įgūdžių ir skaitymo rezultatų vidurkių ketvirtoje klasėje.

5.7 lentelėje pateikta informacija apie tai, kaip mokiniams sekėsi ankstyvosios raštingumo užduotys, pradėjus lankyti mokyklą. Mokiniai buvo suskirstyti remiantis tėvų atsakymais apie tai, kaip jų vaikai sugebėjo atlikti visas penkias užduotis. Tarptautiniu mastu beveik pusė (42 procentai) tėvų atsakė, kad jų vaikai pradėjo lankyti pradinę mokyklą mokėdami **Gana gerai** atlikti penkias ankstyvojo raštingumo užduotis. Tyrimo apie ankstyvuosius raštingumo įgūdžius rezultatai buvo gretinami su skaitymo rezultatais ketvirtoje klasėje. Ketvirtoje klasėje skaitymo pasiekimai aukštesni tų mokinių, kurių tėvai nurodė, kad vaikai ankstyvojo raštingumo užduotis galėjo atlikti **Labai gerai**, nei tų, kurių tėvai nurodė, kad vaikai užduotis atlieka **Gana gerai** (plg. 537 ir 511). Dar žemesnis rezultatų vidurkis (489) tų mokinių, kurių tėvai nurodė, jog vaikai penkias užduotis sugebėjo atlikti **Nelabai gerai**.

Koreliacija tarp gebėjimo atlikti ankstyvąsias raštingumo užduotis ir skaitymo pasiekimų ketvirtoje klasėje matyti ir **Lietuvoje**. Tik mūsų šalyje palyginti nedaug – 21 procentas – mokinių, anot tėvų, pradėję lankyti pradinę mokyklą raštingumo užduotis įveikdavo **Labai gerai**. **Gana gerai** šias užduotis atlikdavo daugiau nei pusė (55 procentai mokinių). Ir jų rezultatas prastesnis nei pirmųjų net 38 taškais (plg. 570 ir 532). Likusiųjų 24 procentų, kurie su šiomis užduotimis susidorodavo **Nelabai gerai**, rezultatas dar prastesnis – 488 taškai. Taigi švietimo bendruomenė turi paskleisti šią žinią visuomenei, kad tėvai nuo mažų dienų skirtų pakankamą dėmesį savo vaikų lavinimui.

5.1 lentelė: Edukaciniai namų ištekliai

Lentelė paremta tėvų atsakymais, išskyrus knygų skaičių ir mokytis padedančių priemonių (asmeninis kambarys ir internetas), apie kurias informaciją pateikė mokiniai

Mokiniai buvo suskirstyti, remiantis jų pačių ir tėvų atsakymais apie penkis mokymuisi svarbius namų išteklius. **Daug išteklių** reiškia, kad vidutiniškai namuose buvo daugiau nei 100 knygų, vaikas turėjo internetą bei savo kambarį, kad namuose buvo daugiau nei 25 vaikiškos knygos, bent vienas iš tėvų buvo įgijęs universitetinį išsilavinimą ir buvo specialistas*. **Mažai išteklių** reiškia, kad vidutiniškai namuose buvo 25 ar mažiau knygų, nebuvo nei vienos mokytis padedančios priemonės (asmeninio kambario ir interneto), buvo 10 ar mažiau vaikiškų knygų, nei vienas iš tėvų nebuvo įgijęs aukštesnio nei vidurinis išsilavinimas, taip pat nei vienas nedirbo specialistu, neturėjo verslo, nedirbo paslaugų sferoje. Visi kiti mokiniai buvo priskirti prie turinčių **Šiek tiek išteklių**.

Šalys	Daug išteklių		Šiek tiek išteklių		Mažai išteklių	
	Mokinių dalis, %	Rezultatų vidurkis	Mokinių dalis, %	Rezultatų vidurkis	Mokinių dalis, %	Rezultatų vidurkis
Norvegija	42 (1,6)	531 (2,6)	57 (1,6)	494 (2,0)	0 (0,1)	~ ~
Australija	41 (1,5)	575 (3,2)	59 (1,5)	520 (2,5)	0 (0,2)	~ ~
Švedija	39 (1,7)	575 (2,2)	61 (1,7)	529 (1,9)	1 (0,2)	~ ~
Danija	38 (1,2)	581 (1,8)	61 (1,2)	541 (1,9)	1 (0,2)	~ ~
Naujoji Zelandija	37 (1,4)	592 (2,4)	61 (1,3)	528 (2,4)	2 (0,3)	~ ~
Kanada	35 (1,2)	580 (2,4)	65 (1,1)	540 (1,5)	0 (0,1)	~ ~
Suomija	33 (1,3)	595 (2,0)	67 (1,3)	557 (1,9)	0 (0,1)	~ ~
Šiaurės Airija	30 (1,6)	607 (4,2)	68 (1,6)	560 (3,2)	2 (0,3)	~ ~
Olandija	27 (1,9)	578 (2,8)	72 (1,9)	546 (2,0)	1 (0,2)	~ ~
Belgija (pranc.)	27 (1,8)	549 (3,0)	70 (1,5)	495 (3,0)	3 (0,5)	457 (7,3)
Airija	27 (1,2)	601 (2,4)	71 (1,2)	542 (2,0)	2 (0,3)	~ ~
Vokietija	24 (1,5)	591 (2,7)	75 (1,5)	538 (2,0)	2 (0,3)	~ ~
Singapūras	24 (0,9)	617 (3,3)	74 (0,9)	559 (3,3)	2 (0,3)	~ ~
Prancūzija	23 (1,4)	567 (2,2)	74 (1,3)	511 (2,4)	2 (0,4)	~ ~
Izraelis	22 (1,2)	602 (3,9)	75 (1,2)	542 (2,7)	3 (0,4)	456 (13,4)
Vengrija	21 (1,5)	601 (2,9)	69 (1,4)	538 (2,1)	11 (1,1)	464 (8,5)
Ispanija	19 (1,2)	552 (3,3)	76 (1,1)	511 (2,3)	5 (0,4)	475 (6,5)
Taivanas (Kinija)	18 (1,0)	591 (2,6)	76 (1,0)	548 (1,8)	6 (0,5)	515 (5,1)
Čekija	18 (1,1)	584 (3,1)	81 (1,0)	540 (2,2)	1 (0,2)	~ ~
Slovėnija	17 (0,8)	577 (3,0)	82 (0,8)	524 (1,8)	1 (0,2)	~ ~
Austrija	17 (1,0)	572 (2,7)	82 (0,9)	524 (1,9)	2 (0,3)	~ ~
Rusija	16 (1,0)	611 (3,7)	82 (1,1)	562 (2,7)	3 (0,4)	520 (7,6)
Portugalija	16 (1,0)	578 (3,3)	75 (1,0)	541 (2,3)	9 (0,8)	508 (6,6)
Malta	15 (0,6)	553 (3,3)	84 (0,6)	476 (1,8)	1 (0,2)	~ ~
Lenkija	15 (1,0)	584 (3,4)	79 (1,0)	521 (1,7)	6 (0,6)	467 (6,3)
Slovakija	13 (0,8)	586 (3,5)	81 (1,1)	536 (1,9)	6 (1,0)	466 (9,0)
Kataras	12 (0,9)	502 (8,7)	84 (0,9)	427 (3,6)	4 (0,4)	348 (10,3)
Gruzija	12 (1,0)	535 (4,0)	80 (1,2)	488 (2,9)	8 (1,0)	441 (8,0)
Honkongas	12 (1,0)	589 (4,3)	80 (0,8)	573 (2,3)	8 (0,7)	556 (4,7)
Bulgarija	11 (1,0)	593 (3,5)	71 (1,6)	543 (3,0)	18 (1,9)	466 (10,0)
LIETUVA	11 (0,9)	583 (3,5)	83 (1,0)	527 (1,9)	6 (0,5)	474 (6,2)
IAE	10 (0,6)	533 (4,9)	84 (0,7)	437 (2,2)	6 (0,4)	378 (5,2)
Trinidadas ir Tobagas	9 (1,1)	546 (6,5)	85 (1,1)	473 (3,7)	6 (0,6)	411 (6,8)
Italija	8 (0,7)	588 (4,6)	85 (0,7)	544 (2,1)	7 (0,6)	504 (4,9)
Kroatija	8 (0,6)	597 (4,2)	88 (0,7)	552 (1,7)	5 (0,6)	514 (7,0)
Rumunija	7 (0,7)	593 (5,2)	67 (1,8)	518 (3,4)	26 (1,7)	442 (7,1)
Iranas	4 (0,5)	549 (4,8)	57 (1,7)	477 (2,8)	39 (1,9)	422 (3,6)
Saudo Arabija	4 (0,6)	480 (8,8)	79 (1,2)	437 (4,0)	17 (1,2)	398 (9,3)
Omanas	3 (0,3)	469 (7,9)	75 (0,8)	402 (3,0)	23 (0,8)	357 (4,1)
Kolumbija	1 (0,3)	~ ~	55 (2,1)	469 (5,1)	44 (2,2)	426 (4,3)
Marokas	1 (0,2)	~ ~	46 (2,1)	343 (4,5)	53 (2,1)	306 (7,2)
Azerbaidžanas	1 (0,1)	~ ~	77 (1,3)	468 (3,4)	22 (1,3)	454 (4,6)
Indonezija	0 (0,1)	~ ~	55 (2,7)	442 (4,3)	44 (2,7)	416 (4,4)
Tarptautinis vidurkis	18 (0,2)	571 (0,7)	73 (0,2)	510 (0,4)	9 (0,1)	448 (1,4)

* Gali būti profesionalas, vadovaujantis įmonės darbuotojas arba aukšto rango valdininkas, technikas arba profesionalus padėjėjas.

Anglijoje ir JAV Tėvų klausimynas nebuvo pildomas.

() Skliaustuose pateiktos standartinės paklaidos. Dėl apvalinimo kai kurie rezultatai gali būti ne visai tikslūs.

Tildė (~) reiškia, kad duomenys nepakankami.

5.2 lentelė: Edukacinių namų išteklių komponentai*

1–3 stulpeliai paremti tėvų atsakymais, o 4–5 stulpeliai mokinių atsakymais

Šalys	Mokinių dalis procentais, kurių				
	Bent vienas iš tėvų turi aukštąjį universitetinį išsilavinimą	Bent vienas iš tėvų yra specialistas**	Namuose yra daugiau nei 25 vaikiškos knygos	Namuose yra daugiau nei 100 knygų	Namuose yra internetas ir asmeninis kambarys
Airija	33 (1,3)	43 (1,4)	78 (1,1)	33 (1,3)	72 (1,0)
Anglija				36 (1,6)	73 (1,1)
Australija	42 (1,5)	54 (1,5)	89 (1,0)	41 (1,0)	74 (1,0)
Austrija	21 (1,1)	27 (1,0)	76 (1,8)	28 (1,3)	70 (1,0)
Azerbaidžanas	25 (1,1)	18 (0,9)	15 (1,1)	8 (0,7)	10 (0,6)
Belgija (pranc.)	50 (1,9)	38 (1,7)	75 (1,5)	32 (1,7)	59 (1,3)
Bulgarija	29 (1,6)	25 (1,4)	43 (1,8)	23 (1,3)	55 (1,6)
Čekija	23 (1,3)	35 (1,3)	79 (0,9)	34 (1,1)	58 (1,2)
Danija	56 (1,2)	57 (1,3)	81 (0,9)	37 (1,1)	90 (0,8)
Gruzija	36 (1,3)	31 (1,1)	38 (1,5)	35 (1,4)	35 (1,3)
Honkongas	18 (1,5)	28 (1,6)	52 (1,7)	25 (1,2)	56 (1,3)
Indonezija	10 (1,2)	8 (1,2)	15 (0,9)	5 (0,5)	10 (0,8)
Iranas	15 (1,4)	13 (1,1)	25 (1,2)	14 (0,8)	23 (1,4)
Ispanija	33 (1,4)	34 (1,4)	69 (1,1)	30 (1,3)	65 (1,0)
Italija	20 (1,2)	25 (1,1)	55 (1,1)	23 (1,0)	38 (0,8)
Izraelis	46 (1,6)	50 (1,7)	69 (1,3)	34 (1,4)	- -
IAE	54 (0,8)	49 (0,9)	33 (0,8)	22 (0,6)	42 (0,8)
JAV				28 (0,8)	64 (0,7)
Kanada	45 (1,4)	56 (1,0)	84 (0,7)	35 (0,9)	77 (0,6)
Kataras	59 (1,5)	58 (1,5)	36 (1,1)	27 (0,9)	52 (1,1)
Kolumbija	15 (1,5)	18 (1,8)	9 (0,8)	6 (0,5)	20 (1,5)
Kroatija	18 (1,0)	29 (1,2)	43 (1,1)	16 (0,8)	64 (1,2)
Lenkija	30 (1,4)	30 (1,3)	65 (1,0)	24 (0,9)	52 (1,0)
LIETUVA	30 (1,4)	29 (1,2)	46 (1,2)	15 (0,8)	48 (1,0)
Malta	18 (0,6)	32 (0,9)	87 (0,5)	24 (0,7)	67 (0,7)
Marokas	11 (0,9)	9 (0,7)	14 (0,8)	9 (0,6)	16 (0,9)
Naujoji Zelandija	39 (1,6)	54 (1,3)	87 (0,8)	38 (1,1)	68 (0,9)
Norvegija	58 (2,0)	66 (1,6)	86 (1,2)	36 (1,4)	87 (0,8)
Olandija	41 (1,7)	48 (1,4)	76 (1,3)	27 (1,6)	87 (0,8)
Omanas	22 (0,7)	33 (0,8)	19 (0,6)	22 (0,9)	19 (0,7)
Portugalija	25 (1,1)	33 (1,4)	63 (1,5)	21 (1,1)	63 (1,3)
Prancūzija	30 (1,6)	39 (1,5)	75 (1,3)	33 (1,3)	64 (1,2)
Rumunija	13 (1,1)	15 (1,2)	33 (1,4)	15 (1,0)	42 (1,5)
Rusija	46 (1,4)	41 (1,2)	65 (1,0)	25 (0,9)	40 (1,6)
Saudo Arabija	35 (1,5)	36 (1,4)	17 (1,0)	20 (1,2)	28 (1,4)
Singapūras	33 (0,9)	56 (0,7)	72 (0,8)	31 (0,9)	49 (0,7)
Slovakija	26 (1,2)	31 (1,2)	58 (1,3)	26 (1,0)	47 (1,1)
Slovėnija	24 (1,1)	40 (1,1)	69 (1,1)	27 (1,0)	67 (1,2)
Suomija	42 (1,4)	50 (1,2)	88 (0,7)	38 (1,3)	79 (1,0)
Šiaurės Airija	35 (1,7)	49 (1,6)	83 (1,2)	31 (1,4)	70 (1,1)
Švedija	43 (1,7)	59 (1,5)	86 (0,8)	39 (1,4)	84 (0,8)
Taivanas (Kinija)	23 (1,3)	35 (1,1)	59 (1,3)	30 (1,1)	53 (0,9)
Trinidadas ir Tobagas	14 (1,2)	27 (1,4)	61 (1,3)	26 (1,2)	36 (1,1)
Vengrija	26 (1,6)	27 (1,4)	68 (1,4)	33 (1,5)	62 (1,4)
Vokietija	28 (1,6)	30 (1,3)	81 (1,1)	35 (1,5)	71 (1,0)
Tarptautinis vidurkis	31 (0,2)	36 (0,2)	59 (0,2)	27 (0,2)	55 (0,2)

* Duomenys stulpeliuose 1–3 yra iš Tėvų klausimyno; Anglijoje ir JAV Tėvų klausimynas nebuvo pildomas.

** Gali būti profesionalas, vadovaujantis įmonės darbuotojas arba aukšto rango valdininkas, technikas arba profesionalus padėjėjas.

() Skliaustuose pateiktos standartinės paklaidos. Dėl apvalinimo kai kurie rezultatai gali būti ne visai tikslūs.

Brūkšnelis (-) reiškia, kad lygintinų duomenų nėra.

5.3 lentelė: Tėvų skaitymas savo malonumui

Lentelė paremta tėvų atsakymais

Mokiniai buvo suskirstyti, remiantis tėvų atsakymais į septynis teiginius apie skaitymą ir skaitymo savo malonumui dažnumą. Mokinių tėvai, kuriems **Patinka skaityti**, pasirinko „visiškai sutinku“ keturiuose teiginiuose iš septynių ir „iš dalies sutinku“ likusiuose trijuose, jie „kasdien arba beveik kasdien“ skaito savo malonumui. Mokinių tėvai, kuriems **Nepatinka skaityti**, pasirinko „iš dalies nesutinku“ / „visiškai nesutinku“ keturiuose teiginiuose iš septynių ir „iš dalies sutinku“ likusiuose trijuose, jie atsakė, kad savo malonumui skaito tik „vieną ar du kartus per mėnesį“. Visų kitų mokinių tėvams **Šiek tiek patinka skaityti**.

Prašome parašyti, ar sutinkate su šiais teiginiais apie skaitymą.

Užtušuokite po **vieną** skrituliuką kiekvienoje eilutėje.

	Visiškai sutinku	Iš dalies sutinku	Iš dalies nesutinku	Visiškai nesutinku
1) Skaitau tik tada, kai reikia -----	☐	☐	☐	☐
2) Man patinka su kitais žmonėmis kalbėti apie tai, ką perskaitau -----	☐	☐	☐	☐
3) Man patinka laisvalaikį praleisti skaitant -----	☐	☐	☐	☐
4) Skaitau tik tada, kai man reikia informacijos* --	☐	☐	☐	☐
5) Skaitymas yra svarbi veikla mano namuose-----	☐	☐	☐	☐
6) Norėčiau turėti daugiau laiko skaitymui -----	☐	☐	☐	☐
7) Mėgstu skaityti-----	☐	☐	☐	☐

Kaip dažnai Jūs skaitote namuose savo malonumui?

Užtušuokite tik **vieną** skrituliuką.

Kasdien arba beveik kasdien -----	☐
Vieną arba du kartus per savaitę -----	☐
Vieną arba du kartus per mėnesį -----	☐
Niekada arba beveik niekada -----	☐

*Atvirkštinis kodas

Tęsinys ➡

5.3 lentelė: Tėvų skaitymas savo malonumui (tęsinys)

Lentelė paremta tėvų atsakymais

Šalys	Patinka skaityti		Šiek tiek patinka skaityti		Nepatinka skaityti	
	Mokinių dalis, %	Rezultatų vidurkis	Mokinių dalis, %	Rezultatų vidurkis	Mokinių dalis, %	Rezultatų vidurkis
Švedija	52 (1,3)	562 (2,7)	42 (1,1)	528 (2,2)	7 (0,4)	513 (4,7)
Naujoji Zelandija	51 (1,1)	571 (2,4)	41 (0,9)	531 (2,6)	8 (0,7)	509 (6,0)
Šiaurės Airija	50 (1,1)	583 (3,8)	41 (1,1)	563 (3,8)	9 (0,7)	552 (6,5)
Danija	50 (0,9)	568 (1,7)	40 (0,9)	546 (2,6)	10 (0,5)	527 (4,0)
Australija	48 (1,6)	557 (3,5)	42 (1,5)	532 (3,2)	9 (0,7)	497 (5,9)
Airija	48 (1,1)	571 (2,2)	43 (0,9)	544 (2,8)	9 (0,7)	524 (7,5)
Malta	46 (0,8)	499 (2,2)	45 (0,9)	470 (2,3)	8 (0,6)	460 (6,5)
Olandija	45 (1,3)	563 (2,2)	45 (1,3)	547 (3,0)	11 (0,7)	541 (3,7)
Norvegija	44 (1,4)	522 (2,4)	46 (1,2)	501 (2,4)	10 (0,8)	482 (4,1)
Suomija	43 (1,0)	582 (2,1)	48 (1,0)	562 (2,5)	9 (0,5)	545 (4,2)
Trinidadas ir Tobagas	43 (0,9)	493 (4,3)	51 (1,0)	464 (4,2)	6 (0,5)	442 (9,4)
Izraelis	41 (1,0)	571 (2,9)	50 (0,9)	534 (3,4)	8 (0,6)	515 (6,3)
Kanada	41 (0,7)	569 (2,1)	50 (0,6)	545 (1,7)	9 (0,4)	533 (2,7)
Austrija	40 (1,2)	548 (2,3)	47 (1,0)	523 (2,1)	13 (0,7)	500 (3,7)
Vokietija	37 (1,2)	570 (2,6)	48 (1,1)	539 (2,7)	15 (0,9)	518 (3,2)
Kroatija	36 (0,9)	567 (2,2)	51 (0,8)	547 (2,2)	13 (0,6)	537 (3,6)
Bulgarija	36 (1,5)	563 (2,9)	49 (1,1)	530 (3,6)	15 (1,5)	482 (10,8)
Lenkija	34 (0,8)	546 (2,8)	55 (0,8)	519 (2,3)	11 (0,6)	499 (4,1)
Ispanija	34 (0,9)	532 (3,0)	53 (0,9)	511 (2,7)	13 (0,5)	493 (3,8)
Čekija	33 (1,0)	561 (2,4)	53 (1,0)	545 (2,5)	14 (0,6)	520 (3,8)
Vengrija	32 (1,0)	570 (2,7)	55 (0,9)	534 (2,8)	13 (0,9)	501 (8,4)
Slovakija	31 (0,9)	559 (2,7)	56 (1,1)	531 (2,4)	13 (0,8)	512 (5,4)
Belgija (pranc.)	29 (1,2)	533 (2,9)	56 (1,2)	502 (3,5)	15 (0,8)	480 (4,3)
Gruzija	27 (1,1)	512 (3,7)	67 (1,1)	482 (3,6)	5 (0,5)	453 (7,5)
Slovėnija	26 (1,0)	556 (2,8)	65 (1,0)	527 (2,1)	9 (0,6)	497 (4,7)
LIETUVA	25 (0,8)	548 (3,2)	57 (0,9)	527 (2,2)	17 (0,8)	509 (3,4)
Italija	24 (0,9)	565 (2,8)	66 (0,9)	539 (2,3)	10 (0,6)	528 (4,2)
Rusija	23 (0,8)	590 (3,4)	61 (0,8)	567 (3,0)	16 (0,8)	542 (3,9)
Iranas	23 (0,8)	478 (3,1)	68 (0,8)	454 (3,0)	9 (0,6)	431 (6,8)
Prancūzija	22 (1,0)	553 (2,8)	62 (0,9)	517 (2,5)	17 (0,7)	501 (3,8)
Kolumbija	22 (1,2)	475 (6,2)	68 (1,3)	443 (4,1)	11 (0,7)	438 (6,7)
Singapūras	21 (0,6)	590 (4,0)	68 (0,6)	565 (3,4)	11 (0,5)	550 (5,1)
Rumunija	21 (1,1)	540 (4,5)	61 (1,4)	503 (4,7)	18 (1,5)	452 (7,3)
Kataras	21 (0,9)	459 (5,8)	70 (1,0)	424 (3,9)	10 (0,7)	403 (6,7)
Azerbaidžanas	21 (1,0)	477 (4,6)	70 (0,9)	462 (3,4)	9 (0,8)	443 (6,8)
Indonezija	21 (1,1)	448 (3,9)	68 (1,3)	427 (4,6)	12 (1,0)	415 (5,6)
Saudo Arabija	19 (1,0)	459 (7,0)	67 (1,0)	429 (4,1)	14 (0,8)	403 (8,7)
JAЕ	19 (0,5)	490 (3,2)	71 (0,6)	434 (2,2)	10 (0,4)	412 (4,3)
Portugalija	19 (1,0)	563 (3,5)	70 (1,0)	541 (2,4)	11 (0,7)	524 (6,5)
Marokas	18 (0,8)	353 (5,0)	62 (1,5)	310 (4,5)	20 (1,8)	288 (9,4)
Taivas (Kinija)	17 (0,7)	576 (3,3)	69 (0,7)	551 (1,8)	14 (0,6)	539 (3,5)
Omanas	17 (0,5)	420 (4,1)	73 (0,7)	391 (2,9)	10 (0,5)	356 (7,0)
Honkongas	14 (0,6)	589 (2,9)	72 (0,9)	570 (2,3)	14 (0,7)	566 (3,8)
Tarptautinis vidurkis	32 (0,2)	535 (0,5)	57 (0,2)	507 (0,5)	11 (0,1)	487 (0,9)

Anglijoje ir JAV Tėvų klausimynas nebuvo pildomas.

() Skliaustuose pateiktos standartinės paklaidos. Dėl apvalinimo kai kurie rezultatai gali būti ne visai tikslūs.

5.4 lentelė: Tėvų lūkesčiai

Lentelė paremta tėvų atsakymais

Šalys	Tėvai tikisi, kad jų vaikas įgis							
	Aukštesnį nei bakalauro laipsnį ar jam prilygstantį išsilavinimą*		Aukštąjį bakalauro arba jam prilygstantį išsilavinimą		Aukštąjį neuniversitetinį arba aukštesnįjį išsilavinimą		Vidurinį arba pagrindinį išsilavinimą	
	Mokinių dalis, %	Rezultatų vidurkis	Mokinių dalis, %	Rezultatų vidurkis	Mokinių dalis, %	Rezultatų vidurkis	Mokinių dalis, %	Rezultatų vidurkis
Iranas	75 (0,9)	472 (3,2)	12 (0,5)	446 (4,2)	10 (0,6)	404 (4,7)	3 (0,4)	376 (11,0)
JAE	59 (0,7)	464 (2,4)	31 (0,6)	422 (2,7)	6 (0,3)	411 (5,3)	5 (0,2)	359 (5,4)
Kataras	58 (1,1)	455 (4,2)	33 (1,1)	409 (4,6)	3 (0,3)	359 (10,4)	6 (0,4)	352 (7,7)
Trinidadas ir Tobagas	54 (1,2)	496 (4,0)	23 (0,9)	480 (4,4)	12 (0,9)	435 (6,1)	10 (0,7)	413 (6,4)
Lenkija	52 (1,2)	552 (2,5)	25 (0,8)	523 (2,1)	6 (0,4)	494 (4,2)	18 (0,9)	464 (3,1)
Izraelis	50 (1,1)	579 (2,8)	31 (1,0)	553 (3,7)	10 (0,7)	484 (5,7)	9 (0,7)	452 (8,9)
Saudo Arabija	49 (1,8)	452 (4,3)	32 (1,2)	427 (5,6)	8 (0,8)	384 (12,8)	11 (1,0)	391 (9,5)
Slovakija	48 (1,4)	568 (2,0)	6 (0,4)	541 (4,6)	13 (0,5)	529 (3,2)	33 (1,4)	496 (3,4)
Portugalija	48 (1,0)	562 (2,8)	36 (0,9)	537 (2,2)	6 (0,6)	501 (8,2)	10 (0,7)	502 (5,4)
Bulgarija	44 (1,9)	574 (2,9)	7 (0,4)	549 (4,4)	30 (1,2)	516 (3,6)	18 (1,9)	465 (10,0)
Omanas	43 (0,7)	424 (3,1)	40 (0,7)	387 (3,1)	6 (0,3)	350 (6,5)	12 (0,4)	317 (6,3)
Marokas	43 (1,3)	348 (4,9)	21 (0,9)	312 (5,3)	0 (0,0)	~ ~	36 (1,6)	285 (8,1)
Taivanas (Kinija)	42 (1,0)	575 (2,2)	44 (0,7)	548 (1,8)	9 (0,5)	527 (4,9)	5 (0,5)	472 (6,8)
Prancūzija	40 (1,5)	554 (2,5)	6 (0,4)	531 (4,7)	27 (1,0)	519 (2,6)	27 (1,2)	479 (3,8)
Kolumbija	35 (2,0)	478 (6,7)	48 (1,7)	441 (4,2)	8 (0,6)	437 (8,5)	10 (1,1)	410 (7,6)
Singapūras	34 (0,8)	589 (3,6)	47 (0,8)	580 (3,1)	18 (0,9)	515 (3,6)	2 (0,2)	~ ~
Kanada	32 (1,0)	571 (2,5)	41 (0,8)	562 (1,7)	23 (1,0)	522 (2,5)	3 (0,3)	504 (3,6)
Gruzija	32 (1,4)	531 (2,5)	20 (1,0)	501 (4,1)	24 (1,2)	469 (3,5)	24 (1,2)	443 (4,8)
Indonezija	30 (1,5)	447 (4,5)	32 (1,3)	441 (4,8)	10 (0,7)	423 (5,2)	29 (1,8)	405 (5,0)
Danija	30 (1,1)	583 (2,7)	32 (0,8)	561 (2,1)	24 (0,9)	536 (2,5)	14 (0,6)	526 (3,2)
Ispanija	28 (1,0)	534 (3,1)	52 (1,0)	523 (2,6)	7 (0,4)	485 (4,0)	13 (0,6)	469 (4,0)
Airija	27 (0,8)	582 (3,1)	42 (1,2)	566 (3,0)	26 (1,3)	526 (3,1)	5 (0,4)	492 (7,2)
Azerbaidžanas	27 (1,2)	479 (3,3)	40 (1,3)	467 (4,2)	15 (1,1)	447 (6,2)	18 (1,2)	448 (5,4)
Honkongas	27 (1,1)	584 (3,0)	62 (0,9)	574 (2,3)	6 (0,5)	549 (5,0)	6 (0,5)	532 (6,1)
Suomija	26 (1,3)	597 (2,7)	29 (0,8)	576 (2,5)	12 (0,7)	558 (3,8)	33 (1,2)	546 (2,5)
Naujoji Zelandija	26 (1,0)	559 (3,5)	41 (1,1)	573 (2,8)	26 (1,1)	525 (2,7)	8 (0,6)	491 (6,5)
LIETUVA	23 (1,0)	570 (2,5)	32 (1,0)	546 (2,2)	34 (1,0)	509 (2,7)	11 (0,7)	458 (5,2)
Čekija	22 (1,0)	585 (2,7)	14 (0,7)	572 (3,5)	6 (0,4)	564 (4,3)	58 (1,3)	526 (2,4)
Rumunija	21 (1,3)	550 (3,7)	29 (1,5)	535 (3,9)	16 (1,0)	509 (5,4)	34 (2,1)	440 (6,3)
Vokietija	20 (1,1)	595 (2,8)	9 (0,5)	576 (4,3)	16 (0,8)	528 (3,1)	55 (1,3)	531 (2,5)
Australija	18 (1,1)	572 (5,1)	42 (1,5)	567 (3,3)	25 (1,2)	511 (4,3)	15 (0,9)	491 (4,9)
Šiaurės Airija	18 (1,1)	612 (3,9)	37 (1,3)	597 (4,0)	14 (0,9)	559 (4,9)	32 (1,5)	531 (5,4)
Vengrija	16 (1,2)	606 (3,3)	30 (1,0)	574 (2,4)	24 (0,8)	537 (2,7)	30 (1,3)	479 (5,3)
Italija	15 (0,7)	553 (4,2)	49 (0,9)	560 (2,4)	12 (0,6)	521 (3,9)	24 (0,9)	523 (3,2)
Olandija	14 (1,3)	587 (4,6)	21 (0,9)	572 (2,6)	5 (0,5)	555 (6,3)	59 (1,7)	539 (2,0)
Malta	13 (0,5)	548 (4,3)	25 (0,7)	530 (2,7)	29 (0,9)	492 (2,6)	33 (0,8)	416 (3,1)
Belgija (pranc.)	11 (0,7)	525 (6,6)	63 (1,4)	522 (2,8)	10 (0,7)	466 (3,9)	16 (0,9)	465 (5,6)
Kroatija	9 (0,4)	581 (4,8)	34 (1,1)	577 (2,1)	48 (1,0)	542 (2,1)	9 (0,6)	497 (3,5)
Slovėnija	7 (0,5)	571 (4,0)	42 (1,1)	557 (2,4)	36 (0,9)	517 (2,1)	15 (0,8)	475 (3,9)
Norvegija	6 (0,5)	503 (6,9)	63 (1,6)	522 (2,5)	26 (1,4)	489 (2,5)	5 (0,5)	464 (7,8)
Rusija	3 (0,3)	608 (8,1)	69 (1,2)	584 (2,6)	23 (1,0)	530 (3,3)	6 (0,6)	530 (6,2)
Austrija	- -	- -	- -	- -	- -	- -	- -	- -
Švedija	- -	- -	- -	- -	- -	- -	- -	- -
Tarptautinis vidurkis	31 (0,2)	541 (0,6)	34 (0,2)	522 (0,5)	16 (0,1)	493 (0,8)	19 (0,2)	461 (0,9)

* Pavyzdžiui, daktaro, magistro arba kitą aukštesnį universitetinį laipsnį.

Anglijoje ir JAV Tėvų klausimynas nebuvo pildomas.

() Skliaustuose pateiktos standartinės paklaidos. Dėl apvalinimo kai kurie rezultatai gali būti ne visai tikslūs.

Tildė (~) reiškia, kad duomenys nepakankami. Brūkšnelis (-) reiškia, kad lygintinų duomenų nėra.

Brūkšnelis (-) reiškia, kad lygintinų duomenų nėra.

5.5 lentelė: Ankstyvosios skaitymo veiklos prieš pradinę mokyklą

Lentelė paremta tėvų atsakymais

Mokiniai buvo suskirstyti, remiantis tėvų atsakymais į devynis teiginius apie ankstyvųjų skaitymo veiklų dažnumą. Mokinių tėvai, kurie **Dažnai** užsiimdavo ankstyvosiomis skaitymo veiklomis, pasirinko „dažnai“ penkiuose iš devynių teiginių ir „kartais“ likusiuose keturiuose. Mokinių tėvai, kurie **Niekada arba beveik niekada** neužsiimdavo ankstyvosiomis skaitymo veiklomis, pasirinko „niekada arba beveik niekada“ penkiuose iš devynių teiginių ir „kartais“ likusiuose keturiuose. Kitų mokinių tėvai **Kartais** užsiimdavo ankstyvosiomis skaitymo veiklomis.

Kaip dažnai Jūs ar kas nors kitas Jūsų namuose užsiimdavo šiomis veiklomis su Jūsų vaiku, prieš jam pradedant lankyti pradinę mokyklą?

Užtušuokite po **vieną** skrituliuką kiekvienoje eilutėje.

	Dažnai	Kartais	Niekada arba beveik niekada
1) Skaitydavo knygas -----	☐	☐	☐
2) Sekdavo pasakas -----	☐	☐	☐
3) Dainuodavo dainas -----	☐	☐	☐
4) Žaisdavo abėcėlinius žaidimus (pavyzdžiui, kaladėlėmis su raidėmis) -----	☐	☐	☐
5) Kalbėdavo apie tai, ką darė -----	☐	☐	☐
6) Kalbėdavo apie tai, ką perskaitė -----	☐	☐	☐
7) Žaisdavo žodžių žaidimus -----	☐	☐	☐
8) Rašydavo raides arba žodžius -----	☐	☐	☐
9) Garsiai perskaitydavo iškasas ir etiketes -----	☐	☐	☐

Tęsinys ➡

5.5 lentelė: Ankstyvosios skaitymo veiklos prieš pradinę mokyklą (tėsinys)

Lentelė paremta tėvų atsakymais

Šalys	Dažnai		Kartais		Niekada arba beveik niekada	
	Mokinių dalis, %	Rezultatų vidurkis	Mokinių dalis, %	Rezultatų vidurkis	Mokinių dalis, %	Rezultatų vidurkis
Rusija	61 (1,3)	576 (2,7)	38 (1,2)	558 (3,4)	1 (0,3)	~ ~
Šiaurės Airija	59 (1,3)	582 (3,5)	41 (1,4)	559 (3,7)	0 (0,2)	~ ~
Naujoji Zelandija	55 (1,0)	567 (2,7)	44 (1,0)	529 (2,5)	1 (0,1)	~ ~
Australija	52 (1,4)	555 (3,0)	46 (1,3)	528 (3,4)	1 (0,3)	~ ~
Gruzija	52 (1,4)	498 (2,6)	47 (1,3)	479 (4,0)	1 (0,2)	~ ~
Kanada	51 (0,9)	566 (1,9)	48 (0,9)	541 (1,8)	1 (0,1)	~ ~
Airija	50 (0,9)	569 (2,3)	49 (0,8)	542 (2,6)	1 (0,1)	~ ~
Kroatija	50 (0,9)	562 (2,2)	49 (0,9)	544 (1,9)	0 (0,1)	~ ~
Slovėnija	48 (1,2)	543 (2,3)	51 (1,2)	522 (2,6)	0 (0,1)	~ ~
Izraelis	48 (1,0)	563 (3,0)	51 (1,0)	534 (3,5)	1 (0,2)	~ ~
Italija	48 (0,9)	553 (2,4)	51 (1,0)	537 (2,6)	1 (0,2)	~ ~
Slovakija	47 (0,9)	547 (2,9)	51 (0,9)	530 (2,5)	2 (0,6)	~ ~
Trinidadas ir Tobagas	47 (1,1)	497 (4,0)	52 (1,1)	456 (4,1)	1 (0,3)	~ ~
Malta	45 (0,9)	507 (1,9)	54 (0,9)	463 (2,7)	1 (0,2)	~ ~
Ispanija	44 (1,0)	528 (2,7)	55 (1,0)	507 (2,7)	1 (0,2)	~ ~
Lenkija	43 (0,8)	544 (2,8)	56 (0,8)	514 (2,1)	1 (0,3)	~ ~
Vengrija	43 (0,8)	553 (2,8)	56 (0,8)	535 (3,2)	1 (0,4)	~ ~
Čekija	40 (1,0)	555 (2,6)	60 (1,0)	542 (2,3)	1 (0,2)	~ ~
Olandija	40 (0,8)	559 (3,1)	60 (0,8)	551 (2,0)	1 (0,2)	~ ~
Bulgarija	39 (1,4)	559 (3,1)	51 (1,0)	529 (3,7)	9 (1,4)	455 (15,3)
Rumunija	38 (1,5)	529 (4,1)	54 (1,3)	494 (4,5)	8 (1,0)	423 (8,9)
Vokietija	38 (0,9)	555 (2,8)	61 (0,9)	543 (2,2)	1 (0,2)	~ ~
Norvegija	37 (1,4)	524 (2,5)	63 (1,4)	500 (2,2)	1 (0,2)	~ ~
Prancūzija	36 (0,7)	536 (2,6)	63 (0,7)	515 (2,7)	1 (0,2)	~ ~
LIETUVA	36 (0,9)	541 (1,9)	63 (0,9)	524 (2,5)	2 (0,2)	~ ~
Austrija	35 (1,0)	543 (2,1)	63 (1,1)	523 (2,5)	1 (0,2)	~ ~
Portugalija	35 (1,1)	558 (2,8)	63 (1,1)	535 (2,6)	2 (0,4)	~ ~
Švedija	34 (1,0)	562 (2,9)	64 (1,0)	537 (2,2)	2 (0,2)	~ ~
Kolumbija	34 (1,1)	457 (5,7)	63 (1,0)	448 (3,8)	3 (0,4)	409 (11,0)
Danija	32 (0,9)	567 (2,2)	67 (0,9)	550 (1,9)	1 (0,2)	~ ~
Belgija (pranc.)	30 (0,8)	524 (2,9)	67 (0,7)	501 (3,2)	3 (0,4)	482 (10,3)
Kataras	28 (1,0)	458 (6,0)	69 (1,0)	420 (3,1)	3 (0,3)	390 (11,7)
Suomija	27 (0,9)	583 (2,9)	72 (0,9)	564 (1,9)	1 (0,1)	~ ~
JAE	27 (0,5)	480 (2,8)	71 (0,5)	430 (2,3)	3 (0,2)	392 (7,4)
Saudo Arabija	26 (1,3)	455 (5,2)	70 (1,4)	426 (4,2)	4 (0,8)	360 (16,2)
Singapūras	26 (0,7)	595 (3,6)	69 (0,7)	561 (3,3)	5 (0,3)	543 (6,2)
Azerbaidžanas	23 (1,3)	467 (4,8)	72 (1,3)	463 (3,5)	4 (0,7)	439 (7,6)
Indonezija	23 (1,3)	445 (5,8)	72 (1,3)	427 (4,1)	4 (0,5)	409 (6,5)
Omanas	19 (0,4)	429 (3,6)	76 (0,5)	385 (3,2)	5 (0,4)	354 (7,2)
Marokas	17 (0,9)	321 (5,6)	64 (1,5)	314 (4,5)	19 (1,9)	302 (13,6)
Iranas	15 (0,6)	474 (3,6)	77 (0,8)	460 (3,0)	8 (0,8)	411 (8,0)
Taivanas (Kinija)	14 (0,6)	577 (3,5)	76 (0,8)	553 (1,8)	10 (0,6)	526 (4,8)
Honkongas	12 (0,6)	588 (3,7)	80 (0,6)	571 (2,3)	8 (0,5)	560 (3,7)
Tarptautinis vidurkis	37 (0,2)	529 (0,5)	60 (0,2)	506 (0,5)	3 (0,1)	430 (2,6)

Anglijoje ir JAV Tėvų klausimynas nebuvo pildomas.

() Skliaustuose pateiktos standartinės paklaidos. Dėl apvalinimo kai kurie rezultatai gali būti ne visai tikslūs.

Tildė (~) reiškia, kad duomenys nepakankami.

5.6 lentelė: Vaikų ikimokyklinis ugdymas

Informacija apie ugdymo programą paremta Nacionalinio tyrimo koordinatoriaus atsakymais, o apie vaikų ikimokyklinį ugdymą – tėvų atsakymais

Šalys	Nacionalinė ikimokyklinio ugdymo programa, į kurią įtraukti kalbos, skaitymo bei rašymo įgūdžiai	Mokiniai lankė ikimokyklinį ugdymą							
		3 metus ar ilgiau		Trumpiau nei 3 metus, bet ilgiau nei 1		1 metus ar trumpiau		Nelankė	
		Mokinių dalis, %	Rezultatų vidurkis	Mokinių dalis, %	Rezultatų vidurkis	Mokinių dalis, %	Rezultatų vidurkis	Mokinių dalis, %	Rezultatų vidurkis
Vengrija	●	86 (0,9)	548 (2,5)	13 (0,7)	505 (5,6)	1 (0,3)	~ ~	0 (0,1)	~ ~
Danija	●	81 (0,6)	558 (1,6)	17 (0,6)	544 (3,1)	2 (0,2)	~ ~	0 (0,1)	~ ~
Belgija (pranc.)	●	76 (1,3)	513 (2,8)	22 (1,1)	494 (4,4)	1 (0,1)	~ ~	1 (0,4)	~ ~
Prancūzija	●	76 (0,9)	524 (2,7)	24 (0,9)	514 (3,4)	0 (0,1)	~ ~	1 (0,2)	~ ~
Italija	●	75 (0,9)	549 (2,3)	23 (0,8)	530 (3,1)	1 (0,2)	~ ~	1 (0,2)	~ ~
Vokietija	○	74 (0,9)	551 (2,4)	23 (0,9)	540 (2,9)	1 (0,2)	~ ~	1 (0,2)	~ ~
Švedija	●	74 (1,1)	551 (2,2)	20 (1,0)	536 (2,8)	2 (0,4)	~ ~	3 (0,4)	517 (11,1)
Norvegija	○	71 (1,5)	512 (2,4)	24 (1,4)	500 (3,3)	2 (0,2)	~ ~	3 (0,6)	494 (11,9)
Austrija	○	69 (1,5)	532 (2,1)	27 (1,3)	530 (3,1)	3 (0,7)	518 (6,3)	1 (0,1)	~ ~
Rusija	○	69 (1,3)	572 (2,9)	14 (0,8)	570 (4,4)	3 (0,3)	559 (7,2)	15 (1,0)	553 (5,3)
Honkongas	●	68 (1,0)	573 (2,4)	32 (1,0)	572 (2,9)	1 (0,1)	~ ~	0 (0,1)	~ ~
Čekija	○	68 (1,1)	549 (2,4)	28 (0,9)	543 (2,6)	3 (0,4)	551 (5,5)	1 (0,2)	~ ~
Ispanija	●	66 (0,9)	522 (2,3)	28 (0,9)	505 (3,0)	4 (0,4)	494 (6,3)	3 (0,3)	493 (9,2)
Slovakija	●	65 (1,3)	546 (2,1)	24 (0,8)	530 (3,3)	8 (0,7)	515 (5,8)	4 (0,7)	489 (10,7)
Singapūras	○	64 (0,7)	580 (3,3)	34 (0,7)	554 (3,7)	1 (0,1)	~ ~	1 (0,1)	~ ~
Izraelis	●	60 (1,1)	563 (3,0)	36 (1,0)	532 (3,9)	3 (0,3)	460 (10,3)	1 (0,2)	~ ~
Slovėnija	●	59 (1,3)	537 (2,0)	26 (1,1)	526 (3,4)	5 (0,5)	524 (5,0)	9 (0,7)	519 (5,0)
Bulgarija	●	58 (1,8)	546 (3,3)	26 (1,2)	530 (5,1)	6 (0,6)	495 (8,1)	10 (1,1)	497 (10,3)
Rumunija	●	57 (1,9)	523 (3,9)	33 (1,3)	490 (5,0)	4 (0,7)	445 (13,8)	6 (1,0)	412 (12,2)
LIETUVA	●	53 (1,2)	539 (2,2)	17 (0,6)	530 (3,8)	7 (0,5)	524 (5,6)	23 (1,3)	507 (4,5)
Suomija	●	46 (1,3)	569 (2,2)	31 (1,0)	566 (2,6)	21 (1,1)	572 (3,1)	1 (0,2)	~ ~
Portugalija	○	45 (1,3)	549 (2,7)	37 (1,3)	544 (3,1)	8 (0,6)	533 (5,4)	9 (0,8)	522 (5,6)
Kroatija	○	44 (1,6)	567 (2,2)	19 (0,8)	551 (2,9)	10 (1,2)	538 (4,8)	27 (1,6)	540 (2,2)
Gruzija	●	42 (1,3)	495 (3,3)	29 (0,9)	495 (3,9)	7 (0,6)	493 (5,8)	21 (1,3)	471 (4,5)
Naujoji Zelandija	●	38 (1,1)	555 (3,1)	54 (0,9)	552 (2,8)	4 (0,5)	522 (13,0)	4 (0,5)	496 (13,9)
Taivanas (Kinija)	●	38 (0,9)	561 (2,6)	56 (0,8)	551 (1,9)	4 (0,4)	538 (8,1)	1 (0,2)	~ ~
Lenkija	○	34 (1,3)	545 (2,9)	23 (1,0)	529 (3,1)	16 (1,1)	513 (4,5)	28 (1,8)	509 (3,1)
Marokas	●	22 (0,8)	339 (5,3)	39 (1,6)	324 (4,8)	17 (1,0)	298 (6,1)	22 (1,6)	293 (9,9)
Kolumbija	○	20 (1,4)	466 (8,0)	37 (1,6)	457 (5,2)	33 (1,7)	435 (4,3)	11 (0,9)	439 (6,2)
Trinidadas ir Tobagas	●	17 (0,7)	456 (5,6)	73 (0,9)	480 (4,1)	6 (0,6)	473 (8,0)	3 (0,4)	444 (12,8)
Kanada	Priklauso nuo provincijos	17 (0,6)	566 (3,2)	53 (1,0)	557 (2,0)	25 (0,9)	542 (1,9)	5 (0,3)	543 (4,2)
Australija	Priklauso nuo valstijos	15 (1,0)	550 (5,1)	55 (1,4)	547 (3,3)	26 (1,2)	531 (3,2)	5 (0,5)	520 (8,0)
Kataras	●	12 (0,9)	428 (7,2)	51 (1,5)	450 (4,4)	19 (0,8)	420 (4,5)	18 (1,2)	389 (7,1)
JAE	●	12 (0,3)	433 (4,6)	49 (0,9)	445 (2,2)	16 (0,4)	454 (3,5)	22 (0,7)	436 (3,6)
Malta	●	11 (0,5)	490 (5,5)	86 (0,5)	481 (1,8)	3 (0,3)	496 (10,0)	1 (0,1)	~ ~
Iranas	●	10 (0,8)	472 (6,3)	29 (1,1)	473 (3,2)	40 (1,2)	461 (3,1)	21 (1,5)	426 (5,6)
Omanas	●	8 (0,4)	397 (5,5)	36 (0,8)	412 (3,6)	25 (0,6)	385 (3,7)	31 (0,8)	374 (3,8)
Azerbaidžanas	○	7 (0,6)	466 (4,0)	20 (1,3)	465 (4,2)	8 (0,6)	457 (5,3)	64 (1,8)	464 (4,0)
Airija	●	7 (0,6)	544 (7,2)	57 (1,3)	562 (2,3)	25 (1,2)	554 (3,6)	12 (0,7)	534 (8,3)
Indonezija	○	6 (0,7)	408 (9,8)	45 (2,7)	445 (4,8)	20 (1,8)	435 (6,0)	29 (2,7)	411 (5,2)
Šiaurės Airija	○	5 (0,5)	591 (10,2)	49 (1,7)	575 (3,9)	44 (1,7)	570 (3,5)	3 (0,4)	540 (9,4)
Saudo Arabija	●	3 (0,3)	437 (11,1)	20 (1,4)	454 (4,8)	25 (1,3)	442 (4,7)	52 (2,2)	416 (6,4)
Olandija	●	3 (0,4)	538 (7,2)	91 (0,8)	556 (2,1)	3 (0,4)	531 (8,3)	3 (0,5)	533 (7,5)
Anglija	●								
JAV	Priklauso nuo valstijos								
Tarptautinis vidurkis		42 (0,2)	519 (0,7)	36 (0,2)	513 (0,5)	11 (0,1)	493 (1,1)	11 (0,1)	475 (1,5)

● Taip ○ Ne

Anglijoje ir JAV Tėvų klausimynas nebuvo pildomas.

() Skliaustuose pateiktos standartinės paklaidos. Dėl apvalinimo kai kurie rezultatai gali būti ne visai tikslūs.

Tildė (~) reiškia, kad duomenys nepakankami.

5.7 lentelė: Ankstyvosios raštingumo užduotys pradėjus lankyti mokyklą

Lentelė paremta tėvų atsakymais

Mokiniai buvo suskirstyti, remiantis tėvų atsakymais į penkis teiginius apie ankstyvąsias raštingumo užduotis. Mokinių, kurie galėjo atlikti raštingumo užduotis **Labai gerai**, tėvai pasirinko „labai gerai“ trijuose iš penkių teiginių ir „gana gerai“ likusiuose dviejuose. Mokinių, kuriems atlikti užduotis sekėsi **Nelabai gerai**, tėvai pasirinko „nelabai gerai“ / „visai nesisekė“ trijuose iš penkių teiginių ir „gana gerai“ likusiuose dviejuose. Visi kiti mokiniai, pradėdami lankyti mokyklą, mokėjo atlikti raštingumo užduotis **Gana gerai**.

Kaip Jūsų vaikui sekėsi šie dalykai, kai jis pradėjo lankyti mokyklą?

Užtušuokite po **vieną** skrituliuką kiekvienoje eilutėje.

	Labai gerai	Gana gerai	Nelabai gerai	Visai nesisekė
1) Pažinti daugumą abėcėlės raidžių -----	☐	☐	☐	☐
2) Perskaityti kai kuriuos žodžius -----	☐	☐	☐	☐
3) Skaityti sakinius -----	☐	☐	☐	☐
4) Rašyti abėcėlės raides -----	☐	☐	☐	☐
5) Rašyti kai kuriuos žodžius -----	☐	☐	☐	☐

Tęsinys ➡

5.7 lentelė: Ankstyvosios raštingumo užduotys pradėjus lankyti mokyklą (tęsinys)

Lentelė paremta tėvų atsakymais

Šalys	Labai gerai		Gana gerai		Nelabai gerai	
	Mokinių dalis, %	Rezultatų vidurkis	Mokinių dalis, %	Rezultatų vidurkis	Mokinių dalis, %	Rezultatų vidurkis
Trinidadas ir Tobagas	49 (1,3)	499 (3,6)	43 (1,1)	458 (4,7)	8 (0,6)	411 (7,5)
Izraelis	46 (1,2)	555 (3,5)	36 (0,7)	538 (3,8)	18 (0,9)	551 (5,0)
Kolumbija	46 (1,4)	462 (5,5)	40 (1,2)	446 (4,5)	14 (1,1)	422 (5,1)
Kataras	45 (0,9)	456 (3,5)	39 (1,0)	422 (5,0)	16 (0,7)	378 (6,4)
Singapūras	44 (1,2)	598 (3,1)	45 (1,0)	557 (3,3)	11 (0,6)	499 (4,7)
Saudo Arabija	44 (1,4)	454 (4,0)	36 (1,1)	424 (4,4)	20 (1,3)	393 (9,3)
Ispanija	44 (0,9)	538 (2,7)	40 (0,7)	506 (2,6)	16 (0,7)	478 (3,9)
Honkongas	41 (1,1)	594 (2,1)	50 (0,9)	564 (2,3)	10 (0,6)	525 (4,6)
Omanas	41 (0,7)	429 (3,2)	44 (0,6)	374 (3,4)	15 (0,7)	347 (4,5)
JAЕ	36 (0,7)	470 (2,2)	43 (0,6)	436 (2,3)	21 (0,5)	408 (4,3)
Kroatija	34 (0,8)	576 (2,2)	46 (0,8)	548 (1,9)	19 (0,6)	528 (3,8)
Marokas	32 (1,2)	353 (5,2)	42 (1,1)	305 (4,5)	26 (1,8)	282 (8,5)
Suomija	31 (0,9)	602 (2,7)	33 (0,7)	566 (2,3)	35 (0,9)	542 (2,8)
Švedija	30 (1,1)	574 (2,9)	45 (1,0)	540 (2,4)	25 (1,0)	520 (3,0)
Taivanas (Kinija)	30 (0,6)	576 (2,8)	58 (0,7)	551 (2,0)	12 (0,6)	511 (4,2)
Malta	28 (0,8)	515 (2,9)	50 (0,9)	480 (2,1)	22 (0,8)	448 (3,7)
Bulgarija	27 (1,1)	563 (4,0)	40 (1,2)	543 (3,2)	33 (1,7)	499 (7,0)
Danija	26 (0,8)	585 (2,1)	52 (0,9)	552 (1,9)	23 (0,8)	526 (2,7)
Lenkija	26 (0,7)	558 (2,7)	45 (0,8)	526 (2,2)	29 (0,8)	499 (3,2)
Prancūzija	24 (0,8)	543 (3,4)	51 (0,7)	522 (2,3)	25 (0,9)	502 (3,8)
Iranas	23 (0,8)	476 (3,5)	40 (0,8)	456 (3,3)	37 (1,1)	450 (4,1)
Gruzija	23 (0,9)	513 (4,0)	37 (1,1)	492 (3,7)	40 (1,3)	473 (3,9)
Indonezija	22 (2,3)	455 (4,3)	52 (1,9)	433 (3,7)	26 (2,3)	404 (6,2)
Rusija	22 (0,8)	599 (2,7)	44 (1,1)	574 (3,2)	34 (1,4)	541 (3,4)
Azerbaidžanas	22 (1,1)	471 (4,7)	39 (1,2)	462 (3,7)	39 (1,7)	461 (4,4)
Kanada	22 (0,7)	581 (2,3)	46 (0,6)	554 (1,6)	32 (0,6)	535 (1,9)
LIETUVA	21 (0,7)	570 (2,7)	55 (1,0)	532 (2,1)	24 (0,9)	488 (3,3)
Čekija	20 (0,7)	568 (3,5)	43 (0,9)	546 (2,2)	36 (0,9)	537 (3,1)
Naujoji Zelandija	18 (1,2)	568 (4,8)	47 (1,1)	556 (2,9)	35 (1,0)	531 (2,8)
Australija	17 (0,9)	571 (3,8)	44 (1,1)	544 (3,2)	39 (1,1)	526 (3,6)
Slovėnija	16 (0,7)	570 (3,8)	36 (0,7)	539 (2,3)	48 (0,8)	513 (2,2)
Norvegija	16 (0,8)	534 (3,3)	28 (0,9)	518 (2,8)	55 (1,2)	496 (2,5)
Rumunija	16 (1,0)	538 (6,0)	39 (1,3)	517 (4,7)	45 (1,6)	477 (5,2)
Austrija	14 (0,7)	543 (3,9)	36 (1,0)	530 (2,9)	50 (1,1)	527 (2,1)
Vengrija	13 (0,6)	568 (5,0)	31 (0,9)	542 (3,2)	56 (0,9)	536 (3,4)
Italija	13 (0,6)	563 (4,5)	44 (0,8)	545 (2,6)	43 (0,8)	539 (2,4)
Belgija (pranc.)	12 (0,8)	522 (4,4)	45 (0,9)	508 (3,3)	42 (1,0)	503 (3,5)
Portugalija	12 (0,7)	561 (5,5)	45 (1,1)	549 (2,7)	42 (1,0)	532 (3,1)
Vokietija	12 (0,7)	560 (3,5)	39 (1,0)	548 (2,6)	50 (1,0)	544 (2,7)
Olandija	11 (0,8)	573 (5,1)	41 (1,0)	558 (2,7)	48 (1,1)	546 (2,5)
Šiaurės Airija	10 (0,8)	595 (5,3)	45 (1,3)	575 (3,7)	45 (1,2)	564 (4,0)
Slovakija	9 (0,6)	558 (7,5)	26 (0,7)	548 (3,1)	65 (0,8)	531 (2,2)
Airija	-	-	-	-	-	-
Tarptautinis vidurkis	26 (0,1)	537 (0,6)	42 (0,2)	511 (0,5)	32 (0,2)	489 (0,7)

Anglijoje ir JAV Tėvų klausimynas nebuvo pildomas.

() Skliaustuose pateiktos standartinės paklaidos. Dėl apvalinimo kai kurie rezultatai gali būti ne visai tikslūs.

Brūkšnelis (-) reiškia, kad lygintinų duomenų nėra.

6 Mokymas klasėje

Šiame skyriuje nagrinėjama mokymosi klasėje aplinka. Mokymas klasėje yra vienas pagrindinių aukštus mokinių rezultatus lemiančių veiksnių. Ankstesniuose skyriuose buvo aptarta, kaip mokyklos ir namų aplinka, taip pat mokytojų pasiruošimas gali daryti įtaką mokymo efektyvumui. Nors pasiekimų lygį dažniausiai nustato ir lemia mokymo programų politika ir mokyklos ištekliai, tiesioginę įtaką mokinių skaitymo ugdymui turi ir kasdienė veikla pamokose. Mokymo būdas ir medžiaga, naudojama pamokose, taip pat labai svarbi formuojant mokymo ir mokymosi modelius. Pagaliau mokinių elgesys, požiūris ir raštingumo lygis gali daryti vienokią ar kitokią įtaką mokytojų mokymo strategijoms, taip paveikdamas visų mokinių mokymosi skaityti ugdymą (Nichols et al., 2005).

Kiekviename PIRLS cikle nustatoma, kad ketvirtų klasių mokinių, kurių požiūris į skaitymą yra labiau teigiamas, mokymosi pasiekimai yra ženkliai aukštesni. PIRLS 2011 tyrimo ciklas tik patvirtina ankstesnių tyrimų išvadas. Be to, be motyvacijos mokytis, mokiniui reikalinga ir galimybė mokytis. Šiame skyriuje taip pat nagrinėjama informacija apie mokymui skaityti skiriamą laiką ir mokytojų metodus, kuriais jie mokinius sudomina mokymosi procesu. Tačiau, sunku sudominti mokinius, jei, pavyzdžiui, jie neturi reikiamų įgūdžių ar nuolat yra neišsimiegoję ir nesugeba sutelkti dėmesio į mokytoją.

6.1 Mokinių skaitymas savo malonumui

Tyrimai nustatė, kad teigiamas požiūris į skaitymą ir skaitymo pasiekimai eina išvien. Tai reiškia, kad mokinių, kuriems patinka skaityti, skaitymo pasiekimai yra aukštesni, tačiau ryšys yra dvipusis – požiūris ir pasiekimai apskritai veikia vienas kitą. Geresniems skaitytojams taip pat labiau patinka skaityti nei prastesniems.

6.1 lentelėje pateikta informacija apie mokinių skaitymą savo malonumui. Mokiniai buvo suskirstyti remiantis jų atsakymais į klausimus apie skaitymą ir skaitymo dažnumą. Šalia kiekvienos šalies prie kiekvienos kategorijos rezultatų pateikiami mokinių skaitymo rezultatų vidurkiai.

Tarptautiniu mastu vidutiniškai dvigubai daugiau mokinių pateko į **Patinkančių skaityti** kategoriją nei į **Nepatinkančių skaityti** (plg. 28 ir 15 procentų). Didžioji dalis ketvirtų klasių mokinių pateko į **Iš dalies patinkančių skaityti** kategoriją (vidutiniškai 57 procentai). Kiekvienoje šalyje mokinių, kuriems patinka skaityti, skaitymo rezultatų vidurkis buvo didesnis nei tų, kuriems iš dalies patinka skaityti bei tų, kuriems visai nepatinka skaityti. Jų rezultatų vidurkiai buvo žemiausi.

Lietuvoje 27 procentams mokinių (plg. tarptautinį vidurkį, kuris yra praktiškai toks pat) labai **Patinka** skaityti. Daugiau nei pusei (59 procentams) mokinių **Patinka skaityti iš dalies**. Šių kategorijų mokinių skaitymo pasiekimai ženkliai skiriasi (plg. 552 ir 522). Kur kas mažiau skiriasi šiek tiek ir visai nemėgstančiųjų skaityti pasiekimai. Pastarųjų 14 procentų mokinių bendras skaitymo skaityti rezultatas – 513 taškų. Taip dar kartą patvirtinama jau seniai aksioma tapusi tiesa, kad būtina skirti pakankamai dėmesio bet kurios srities motyvacijai. Kita vertus, reikėtų rasti būdų, padedančių mokiniams suvokti, kad skaitymas gali būti tiesiog malonus.

6.2 Mokinių motyvacija

Kadangi skaitant praleistas laikas yra svarbus lavinant skaitymo įgūdžius, buvo atliktas didelis tyrimas apie mokinių motyvavimą skaityti, atkreipiant dėmesį į vidinę ir išorinę motyvaciją. Vieni mokiniai yra linkę skaityti, nes jiems tai tiesiog patinka. Kita vertus, tėvai ir mokytojai taip pat gali išoriškai motyvuoti mokinius skaityti siūlydami jiems atlygį, įvertinimą ar paskatinimą.

6.2 lentelėje pateikta informacija apie mokinių motyvaciją. Buvo vertinti šeši skirtingi būdai, motyvuojantys skaityti:

- *mėgstu skaityti apie dalykus, kurie priverčia susimąstyti;*
- *gerai skaityti yra svarbu;*
- *mano tėvams patinka, kai aš skaitau;*
- *skaitydamas (-a) daug ko išmokstu;*
- *reikia gerai skaityti, nes tai man padės ateityje;*
- *mėgstu, kai knyga man padeda įsivaizduoti kitus pasaulius.*

Nagrinėjant 6.1 ir 6.2 lenteles, įdomu pastebėti, kad ketvirtų klasių mokiniai dažniau pasirodė labiau motyvuoti skaityti nei ištis mėgstantys šią veiklą. Tarptautiniu mastu vidutiniškai trys ketvirtadaliai mokinių atsakė, kad yra **Motyvuoti** skaitytojai ir tik 28 procentai teigė, kad jiems **Patinka** skaityti. Pasirodo, ketvirtos klasės mokiniai suvokia skaitymą kaip būtiną mokymuisi, tačiau nedaug jų pasirinko skaitymą kaip laisvalaikio praleidimo būdą. Tarp šalių yra šiokių tokių skirtumų, tačiau tik labai nedaug mokinių yra nemotyvuoti (vidutiniškai 5 procentai). Šių mokinių skaitymo rezultatai buvo daug žemesni nei labiau motyvuotų jų vienmečių.

Šiuo požiūriu **Lietuva** yra aukščiau lentelės vidurio. 79 procentai šalies mokinių yra **Motyvuoti** skaitytojai. Jų skaitymo rezultatas ir yra geriausias – 531 taškas. 18 procentų mokinių yra **Iš dalies motyvuoti**, ir jų rezultatas ištis nedaug skiriasi nuo pirmųjų (525). Visai **Nemotyvuotų** mokinių mūsų šalyje tėra vos 3 procentai, tačiau jų rezultatas daug prastesnis – 505 taškai. Tačiau ir šios, ir anksčiau aptartos dalies rezultatai nėra tokie vienprasmiai: mat ne kartą minėtasis geriausias skaitymo pasiekimus parodęs Honkongas yra abiejų lentelių gale. Ar tai neskatina mąstyti tiesiog apie labai skirtingas šalių mokymo(si) tradicijas ir požiūrį į mokymą(si) apskritai? Šios šalies atveju rezultatai verčia galvoti ir apie mokymąsi kaip pareigą ir sunkų darbą, kuris nebūtinai turi ir gali būti malonus. Tad mūsų šalyje vertėtų rasti dermę tarp pareigos jausmo skiepijimo ir malonumo skaityti. Tai patvirtintų šalių, esančių šių dviejų lentelių viršuje, tačiau parodžiusių itin prastus skaitymo gebėjimų rezultatus, pavyzdžiai.

6.3 Mokinių pasitikėjimas savo jėgomis skaitymo srityje

Tyrimai, įskaitant PIRLS, parodė, kad savo jėgomis pasitikintys ir save gerbiantys skaitytojai paprastai skaito geriau. Taip yra todėl, kad tikėjimas, jog gali išmokti gerai skaityti, labai prisideda prie bendros motyvacijos. Svarbu, kad mokiniai suvoktų savo pajėgumą skaityti, kad palaipsniui galėtų tobulėti (McLaughlin et al., 2005). Augant mokinių pasitikėjimo savimi reikšmei, PIRLS 2011 tyrimo ciklas padidino klausimų skaičių, kad būtų įtraukti tiek vidiniai, tiek išoriniai pasitikėjimo savimi aspektai.

6.3 lentelėje pateikta informacija apie mokinių pasitikėjimą savimi. Buvo vertinami tokie teiginiai, kaip: „Skaityti man sekasi sunkiau nei daugeliui mano klasės draugų“, „Mokytojas (-a) man sako, jog skaitau gerai“ ir t.t. (smulkesnė informacija pateikta prie lentelės).

Tarptautiniu mastu vidutiniškai 36 procentai ketvirtų klasių mokinių išreiškė pasitikėjimą savo jėgomis. Aukščiausias skaitymo rezultatų vidurkis buvo **Savimi pasitikinčių** mokinių (547), o žemiausias (456) mokinių, kuriems trūko pasitikėjimo savimi (11 procentų visose šalyse).

Trečdalis **Lietuvos** mokinių (33 procentai) **Pasitiki** savo jėgomis aptariamoje srityje. Daugiau nei pusė (54 procentai) **Pasitiki iš dalies**, 13 procentų likusiųjų visai savimi **Nepasitiki**. Šių trijų **Lietuvos** mokinių kategorijų rezultatas paremia tarptautiniu mastu išryškėjusią tendenciją: pirmųjų skaitymo rezultatų vidurkis didžiausias (563), trečiųjų žemiausias (479) taškai. Kita vertus, akivaizdu, kad pasitikėjimo ir pasiekimų sąveika yra abipusė.

6.4 Laikas, skirtas kalbos ir skaitymo mokymui

Sunku nustatyti mokymo laiko įtaką mokinių pasiekimams, nes mokymo produktyvumui įtaką daro labai daug veiksnių, svarbiausias jų – programos kokybė ir mokymo būdai. Be to, ryšys tarp mokymo laiko ir mokinių pasiekimų apskritai priklauso nuo švietimo sistemos efektyvumo. Jei švietimo sistema iš esmės neefektyvi, mokymo valandų didinimas neduos jokio efekto. Be to, daugumoje šalių mokymo laikas yra aiškiai reglamentuotas švietimo sistemos, tad jo svyravimai būna minimalūs ir retai daro įtaką mokymosi pasiekimams.

Vis dėlto nepaisant tyrimo sunkumų, mokymo laikas yra svarbus veiksnys vertinant mokinių galimybę mokytis. Jei kiti veiksniai mokykloje būtų vienodai kokybiški, ilgesnis mokymo laikas lemtų geresnius mokinių pasiekimus.

6.4 lentelėje pateikti mokyklų direktorių ir mokytojų pateikti duomenys apie per metus kalbos ir skaitymo mokymui skirtas valandas. Lentelėje šalys išdėliotos pagal bendrai mokymui skirtų valandų skaičių.

Skaitymo mokymui skirto laiko rezultatai gauti atlikus kelis skaičiavimus. Direktoriai atsakė, kiek dienų per metus yra mokoma jų mokykloje ir kiek valandų kiekvieną dieną skiriama mokymui. Ši informacija buvo sujungta siekiant parodyti, kiek bendrai per metus valandų skiriama mokymui. Kiekvienos šalies rezultatas pateiktas pirmame lentelės stulpelyje. Tarp šalių matome didelius skirtumus. PIRLS 2011 tyrimo cikle dalyvavusios šalys per metus mokymui skyrė vidutiniškai 900 valandų.

Mokytojai pateikė informaciją apie tai, kiek valandų buvo skirta kalbos (turima omenyje veikla, skirta skaitymo, rašymo, kalbos, literatūriniais ir kitiems kalbiniais įgūdžiams ugdyti), skaitymo mokymui, kai skaitymas yra kalbos mokymo dalis, ir apskritai mokymui skaityti. Taigi skaičiuotas ir mokymui skaityti skirtas laikas visų dalykų pamokose, ir formaliai mokymui skaityti skirtas laikas. Ši informacija sujungta su duomenimis, gautais iš direktorių. Taip buvo apskaičiuotas PIRLS 2011 tyrime dalyvavusių mokinių valandų skaičius, kurias jie praleido:

- *mokydamiesi kalbos;*
- *mokydamiesi skaitymo, kai skaitymas yra kalbos mokymo dalis;*
- *mokydamiesi skaitymo, įskaitant formalų mokymą skaityti ir skaitymą visoje mokymo programoje.*

Matome, kad tarp šalių yra dideli skirtumai, nes šalys skyrė nevienodą skaičių valandų bendram mokymui ir kalbos bei skaitymo mokymui. Taigi mokymo produktyvumui įtaką daro įvairūs faktoriai, pavyzdžiui: JAV mokymui skaityti skiriamos vidutiniškai 246 valandos, o, Taivanyje (Kinijoje) – 65 valandos, nors abiejų šalių skaitymo rezultatų vidurkiai panašūs. Tad skirti pakankamai laiko mokymui yra svarbi, bet ne būtinausia sąlyga. Vadinasi, laikas, skirtas mokyti skaityti, yra išteklius, kurį reikia naudoti efektyviai ir veiksmingai.

Lietuva pagal bendrą mokymui skirtą laiką yra skalės apačioje – šalyje tam teskiriamos 649 valandos. Iš jų kalbos mokymui skiriama bemaž trečdalis – 204 valandos – laiko, o mokymui skaityti visoje ugdymo programoje skiriamos 147 valandos. Žvelgiant tarptautiniu mastu – tai vidutinis valandų skaičius. Pagal laiką skaitymui, kaip kalbos mokymui, 51 valandą tokiam skaitymui skirianti **Lietuva** yra tarp mažiausiai tam laiko skiriančių šalių.

6.5 Mokinių sudominimas ir susidomėjimas mokymosi procesu

Istoriškai edukaciniai tyrimai, įskaitant PIRLS, stengėsi susieti mokinių pasiekimus su mokymo metodais. Mokytojų buvo prašoma pasakyti, ar dažnai jie naudoja įvairius mokymo metodus ir strategijas. Tokia informacija gali būti labai naudinga. Turėdami vis daugiau įrodymų apie mokymosi ir mokymo proceso sudėtingumą, tyrėjai pradėjo suprasti, kokie metodai negali

būti tinkami geram mokymui.

Siekiant ištirti mokinių sudominimą mokymosi procesu, buvo apklausti tiek mokytojai, tiek mokiniai.

6.5 lentelėje pateikta informacija apie mokinių skatinimą mokytis, sudominimą šiuo procesu. Mokytojai buvo paklausti apie šešis metodus, kuriuos jie naudoja siekdami sudominti mokinius ir pagerinti mokymą:

- *apibendrinimas, ką mokiniai turėjo išmokti per pamoką;*
- *pamokos medžiagos siejimas su kasdieniu mokinių gyvenimu;*
- *mokinių klausinėjimas prašant nurodyti priežastis ar pateikti paaiškinimus;*
- *visų mokinių skatinimas geriau mokytis;*
- *mokinių gyrimas už pastangas;*
- *įdomios medžiagos pateikimas.*

Žvelgiant tarptautiniu mastu, didžioji dalis, vidutiniškai 71 procentas ketvirtų klasių mokinių, turėjo mokomosios kalbos mokytojus, kurie **Daugumoje pamokų** stengėsi juos sudominti mokymosi procesu, naudodamiesi įvairiais tam skirtais metodais. Likę mokiniai dažniausiai turėjo mokytojus, kurie stengėsi sudominti mokinius mokymusi **Maždaug pusėje pamokų**. Ketvirtų klasių mokinių, kurių mokytojai stengėsi juos sudominti mokymosi procesu **Daugumoje pamokų**, skaitymo rezultatų vidurkis buvo nežymiai aukštesnis nei mokinių, kurių mokytojai tai darė **Maždaug pusėje pamokų** (plg. 513 ir 509).

Lietuvoje – ji yra antroje šios skalės vietoje – 93 procentai mokinių yra mokomi mokytojų, kurie stengiasi juos sudominti mokymosi procesu **Daugumoje pamokų**. Įdomu tai, kad jų ir likusių 7 procentų skaitymo pasiekimai tesiskiria vienu tašku pastarųjų naudai (plg. 528 ir 529). Įdomu ir tai, kad pagal bendrus skaitymo pasiekimus pirmaujančio ketvertuko nėra šios lentelės lyderių ketvirtuke. Tai dar kartą patvirtina prielaidą, kad aukšti pasiekimai gali būti sąlygoti sunkaus darbo ir įskiepyti pareigos jausmo.

6.6 lentelėje pateikta informacija apie mokinių susidomėjimą mokymosi skaityti procesu, susidomėjimą nagrinėjant iš mokinių perspektyvos. Šioje lentelėje pateikiami rezultatai, gauti klausiant mokinių apie šiuos septynis teiginius:

- *man patinka mokykloje skaitomi tekstai;*
- *mokytojo (-os) duodami tekstai yra įdomūs;*
- *žinau, ko mokytojas (-a) iš manęs tikisi;*
- *galvoju apie dalykus, nesusijusius su pamokomis;*
- *mano mokytoją lengva suprasti;*
- *man įdomu, ką kalba mokytojas(-a);*
- *mokytojas (-a) skiria įdomių užduočių.*

Žvelgiant tarptautiniu mastu, vidutiniškai 42 procentai visų mokinių buvo **Susidomėję** mokymosi skaityti procesu per pamokas. Kiti 50 procentų buvo **Iš dalies susidomėję**, ir tik 8 procentai buvo **Nesusidomėję** mokymosi procesu. Tarp visų ketvirtų klasių dalyvių egzistavo teigiamas ryšys tarp mokinių susidomėjimo mokymosi skaityti procesu ir skaitymo gebėjimų rezultatų vidurkio. Susidomėjusių mokinių pasiekimai buvo aukštesni nei jų bendraamžių, kurie buvo tik **Iš dalies susidomėję**, o mokinių, **Nesusidomėjusių** mokymosi procesu, pasiekimai buvo žemiausi.

Lietuva šiuo požiūriu pasirodė vidutiniškai. Du penktadaliai jos mokinių (41 procentas) **Susidomėję** mokymosi skaityti procesu. Daugiau nei pusė 54 procentai **Susidomėję** iš

dalies, likę 6 procentai **Nesusidomėję** šiuo procesu. Kaip minėta prieš tai, geriausi rezultatai pirmųjų – 534 taškai, prastesni didžiosios dalies, susidomėjusių iš dalies (529), prasčiausi nesusidomėjusių – 496 taškai. Kaip matome, skirtumas tarp šių mokinių skaitymo pasiekimų tikrai nemenkas.

6.6 Mokymą ribojantys veiksniai

Mokymas, ribojamas mokinių, kuriems trūksta būtinųjų žinių ir įgūdžių

Mokinių charakteristikos gali būti labai svarbios klasės atmosferai. Norint pradėti mokytis ir siekti aukštesnių skaitymo pasiekimų, mokiniams reikalingi būtinieji skaitymo įgūdžiai. Būtinųjų žinių ir įgūdžių stoka tampa psichologiniais barjerais, trukdančiais mokytis skaityti. Plačiai žinoma, kad mokinių mokymasis priklauso nuo turimų žinių: „Kiekvienas naujas dalykas, kurį išmoksta žmogus, turi būti paremtas tuo, ką jis jau žino“ (McLaughlin et al., 2005, p. 5).

6.7 lentelėje pateikti mokytojų atsakymai į klausimą, ar mokiniai, kuriems trūksta būtinųjų žinių ir įgūdžių, riboja mokymą klasėje. Žvelgiant tarptautiniu mastu, vidutiniškai 28 procentai mokinių mokėsi klasėse, kuriose mokiniai turėjo būtinus skaitymo supratimo įgūdžius tam, kad galėtų mokytis pagal mokytojo planą, o 61 procentas mokėsi klasėse, kur mokymas iki tam tikro lygio buvo ribojamas. Remiantis mokytojų pateiktais atsakymais nustatyta, kad klasėse, kur jie netrukdomi galėjo mokytis, mokinių skaitymo rezultatų vidurkiai buvo aukštesni nei jų bendraamžių, kurie mokėsi klasėse, kuriose mokymas iki tam tikro lygio buvo ribojamas (plg. 526 ir 512). Taip pat mokytojų atsakymai patvirtina, kad skaitymo rezultatų vidurkiai buvo daug žemesni (485) tų ketvirtų klasių mokinių, kurių klasėse mokymas buvo „labai“ apribotas mokinių, kuriems trūko pagrindinių žinių ar įgūdžių.

Lietuva šiuo požiūriu yra beveik pačiame lentelės gale. Tik 16 procentų mokinių mokėsi klasėse, kuriose mokiniai turėjo būtinąsias žinias ir įgūdžius, didžiausias skaičius (74 procentų) mokinių mokėsi klasėse, kur mokymas iki tam tikro lygio buvo ribojamas, dešimtadaliui mokinių teko mokytis klasėse, kur mokymas klasėse buvo „labai“ apribotas, dėl mokinių, kuriems trūko pagrindinių žinių ar įgūdžių. Pirmųjų bendras skaitymo pasiekimų vidurkis 544, antrųjų – 527, trečiųjų – viso labo 516 taškų.

Mokymas, ribojamas mokinių, kurie kenčia nuo nepakankamo maitinimo ir miego trūkumo

Apie maistingų ir sočių pusryčių svarbą ir naudą mokymuisi kalbama daug. Deja, kai kurie vaikai daugybėje šalių kenčia nuo alkio, o tyrimai rodo, kad maisto nepriteklis neigiamai veikia rezultatus mokykloje. Taip pat tyrimais įrodyta, kad daugelyje šalių miegui skirtas laikas ir jo kokybė yra tiesiogiai susiję su mokymosi pasiekimais. Pavyzdžiui, olandų tyrėjas nustatė, kad chroniški miego sutrikimai gali veikti mokslo pasiekimus tiesiogiai ir netiesiogiai – per motyvaciją ir įsitraukimą (Meijer, 2008).

6.8 lentelėje pateikti mokytojų atsakymai į klausimą, kaip mokiniai, kenčiantys nuo nepakankamo maitinimo ir miego trūkumo, riboja mokymą klasėje. Žvelgiant tarptautiniu mastu, vidutiniškai 73 procentai ketvirtų klasių mokinių mokėsi klasėse, kur mokymas buvo „nė kiek“ neribojamas maisto stygiaus. Šių ketvirtų klasių mokinių skaitymo pasiekimų rezultatai buvo vidutiniškai aukštesni nei jų bendraamžių, kurių mokymą klasėse „truputį“ arba „labai“ riboja mokiniai, kenčiantys nuo nepakankamo maitinimo (plg. 519 ir 495).

Lietuvoje 81 procentas mokinių mokosi klasėse, kuriose mokytojo darbo „nė kiek“ neribuoja mokiniai, kenčiantys nuo maitinimo trūkumo, likusieji mokiniai mokosi klasėse, kurių mokymą „truputį“ arba „labai“ riboja mokiniai, kenčiantys nuo nepakankamo maitinimo. Jų skaitymo pasiekimų rezultatai skiriasi pirmųjų naudai (plg. 530 ir 521).

Tyrimė dalyvavusių šalių mokytojai pateikė informaciją, kad vidutiniškai 51 procentas ketvirtų klasių mokinių mokėsi klasėse, kuriose mokymas „nė kiek“ nebuvo ribojamas neišsimiegojusių mokinių. Nerimą kelia faktas, kad vidutiniškai 49 procentai mokinių mokėsi klasėse, kuriose mokymą „truputį“ arba „labai“ riboja neišsimiegoję mokiniai. Klasėse, kur mokiniai netrukdomi galėjo mokytis, mokinių skaitymo rezultatų vidurkiai buvo aukštesni nei jų bendraamžių, kurie mokėsi klasėse, kuriose mokymas buvo ribojamas „truputį“ arba „labai“ (plg. 518 ir 507).

Neišsimiegojimas **Lietuvoje** aktualesnė problema nei prastas maitinimas(is). Net 49 procentai mokinių, mokosi klasėse, kuriose mokymas yra ribojamas mokinių, kuriems trūksta miego, likusieji mokiniai mokosi klasėse, kuriose mokymas „nė kiek“ nebuvo ribotas neišsimiegojusių mokinių. Jų rezultatai, žinoma, skiriasi: pirmųjų skaitymo pasiekimų vidurkis vidutiniškai 525, antrųjų – 532 taškai. Kaip matome, šiuo požiūriu vidutiniškai pasirodžiusioje **Lietuvoje** skaitymo rezultatų skirtumas nėra didelis, tačiau jis pakankamas, kad apie šios problemos pasekmes būtų informuota visuomenė.

6.7 Skaitymo mokymui naudojamos mokymo priemonės

6.9 lentelėje pavaizduoti mokytojų pateikti duomenys apie klasėse turimas priemones, skirtas skaitymo mokymui. Tarptautiniu mastu vidutiniškai 72 procentų mokinių mokytojai kaip pagrindinę mokymo skaityti priemonę naudojo vadovėlius. Kita populiariausia mokymo skaityti priemonė buvo pratybų sąsiuviniai arba lapai, juos naudojo mokant 40 procentų mokinių. Mokant skaityti apytiksliai ketvirtadalį mokinių kaip pagrindinę mokomoji medžiaga buvo naudojamos vaikiškos knygelės ir skaitinių rinkiniai; kompiuterinės technologijos mokymui skaityti buvo naudojamos dar rečiau (vos 8 procentams mokinių). Mokytojai atsakė, jog visa išvardyta medžiaga kaip pagalbinė priemonė mokant skaityti naudojama bent kažkiek. Populiariausios yra vaikiškos knygelės, kuriomis naudojosi vidutiniškai 69 procentų mokinių mokytojai, po jų eina skaitinių rinkiniai ir pratybų sąsiuviniai arba lapai (59–56 procentai). Mokytojai teigia, jog kompiuterius kaip pagalbinę priemonę naudoja vidutiniškai su 48 procentais ketvirtų klasių mokinių.

Tarp skirtingose šalyse naudojamos pagrindinės ir pagalbinės skaitymo mokomosios medžiagos buvo ryškių skirtumų. Pavyzdžiui, kai kurių šalių mokytojai daugumai ketvirtųjų klasių mokinių kaip pagrindinę mokymo skaityti priemonę naudojo vaikiškas knygeles, tarp tokių šalių Australija, Kanada, Danija, Anglija, Prancūzija, Naujoji Zelandija, Šiaurės Airija ir Švedija. Iš jų Australijos, Prancūzijos, Naujosios Zelandijos ir Šiaurės Airijos mokytojai daugumai mokinių kaip pagrindinę mokymo priemonę naudojo ir skaitinių rinkinius.

Lietuvoje pagrindinė mokymo(si) skaityti priemonė išlieka vadovėlis, iš jų mokosi 97 procentai mokinių. 68 procentų mokinių mokytojai kaip pagrindinę priemonę naudoja pratybų sąsiuvinius arba lapus. Kur kas rečiau kaip pagrindinę priemonę mokytojai naudoja vaikiškas knygeles (9 procentams mokinių), skaitinių rinkiniai (5 procentams mokinių), mažiausiai – kompiuterio programos (2 procentams mokinių). Kaip papildoma priemonė mūsų šalyje dažniausiai naudojamos vaikiškos knygelės – jas naudoja 90 procentų mokinių mokytojai. Tradiciniai skaitinių rinkiniai šiam tikslui taip pat naudojami gana dažnai (87 procentams mokinių). Trečdalis (30 procentų) mokinių mokytojai kaip pagalbinę priemonę naudoja pratybų sąsiuvinius arba lapus ir net 57 procentų – tam skirtas kompiuterio programas.

6.1 lentelė: Mokinių skaitymas savo malonumui

Lentelė paremta mokinių atsakymais

Mokiniai buvo suskirstyti, remiantis šešais teiginiais apie skaitymą ir dviem teiginiais apie tai, kaip jiems patinka skaityti ne pamokų metu. Mokiniai, kuriems **Patinka skaityti**, pasirinko „visiškai sutinku“ trijuose iš šešių teiginių ir „iš dalies sutinku“ likusiuose trijuose, taip pat „kasdien arba beveik kasdien“ skaitė ne pamokų metu. Mokiniai, kuriems **Nepatinka skaityti**, „iš dalies nesutinku“ / „visiškai nesutinku“ su trimis iš šešių teiginių ir „iš dalies sutinku“ su likusiais trim, taip pat ne mokykloje skaitė „kartą ar du kartus per mėnesį“. Visiems kitiems mokiniams **Iš dalies patinka skaityti**.

Ką manai apie skaitymą? Parašyk, ar sutinki su kiekvienu iš šių teiginių.

Užtušuok po **vieną** skrituliuką kiekvienoje eilutėje.

	Visiškai sutinku	Iš dalies sutinku	Iš dalies nesutinku	Visiškai nesutinku
1) Skaitau tik tada, kai privalau -----	☐	☐	☐	☐
2) Man patinka kalbėtis su kitais žmonėmis apie tai, ką perskaičiau-----	☐	☐	☐	☐
3) Apsidžiaugčiau, jei kas nors man padovanotų knygą -----	☐	☐	☐	☐
4) Skaityti yra nuobodu* -----	☐	☐	☐	☐
5) Norėčiau turėti daugiau laiko skaitymui -----	☐	☐	☐	☐
6) Aš mėgstu skaityti -----	☐	☐	☐	☐

* Atvirkštinis kodas

Kaip dažnai darai šiuos dalykus ne mokykloje?

Užtušuok po **vieną** skrituliuką kiekvienoje eilutėje.

	Kasdien arba beveik kasdien	Kartą arba du kartus per savaitę	Kartą arba du kartus per mėnesį	Niekada arba beveik niekada
1) Skaitau savo malonumui -----	☐	☐	☐	☐
2) Skaitau tai, ką pasirenku pats (-i) -----	☐	☐	☐	☐

Tęsinys ➡

6.1 lentelė: Mokinių skaitymas savo malonumui (tęsinys)

Lentelė paremta mokinių atsakymais

Šalys	Patinka skaityti		Iš dalies patinka skaityti		Nepatinka skaityti	
	Mokinių dalis, %	Rezultatų vidurkis	Mokinių dalis, %	Rezultatų vidurkis	Mokinių dalis, %	Rezultatų vidurkis
Portugalija	46 (1,5)	555 (2,9)	51 (1,4)	529 (3,1)	3 (0,4)	520 (8,1)
Gruzija	42 (1,2)	511 (2,9)	52 (1,2)	475 (3,6)	5 (0,4)	457 (7,0)
Airija	37 (1,2)	580 (2,5)	49 (0,9)	543 (3,0)	14 (0,9)	514 (4,9)
Kanada	35 (0,6)	574 (2,1)	51 (0,6)	539 (1,9)	14 (0,5)	520 (2,7)
Rumunija	35 (1,3)	536 (4,2)	54 (1,0)	489 (4,8)	12 (1,1)	469 (9,8)
Iranas	34 (1,3)	487 (3,2)	61 (1,1)	444 (3,2)	4 (0,5)	413 (9,0)
Malta	34 (0,8)	506 (2,5)	50 (0,8)	466 (2,4)	16 (0,6)	452 (3,9)
Vokietija	34 (1,0)	570 (2,9)	50 (1,0)	535 (2,3)	16 (0,7)	514 (3,6)
Azerbaidžanas	33 (1,4)	479 (4,1)	61 (1,3)	463 (3,0)	6 (0,6)	436 (8,6)
Izraelis	32 (1,3)	565 (3,1)	49 (1,1)	528 (3,4)	18 (1,0)	537 (4,9)
Indonezija	32 (1,5)	453 (3,9)	66 (1,4)	421 (4,2)	2 (0,3)	~ ~
Prancūzija	32 (1,1)	550 (3,0)	56 (1,0)	510 (2,6)	12 (1,0)	488 (3,5)
Naujoji Zelandija	32 (0,9)	574 (2,7)	53 (0,8)	515 (2,4)	14 (0,6)	497 (3,6)
Bulgarija	32 (1,4)	558 (4,1)	52 (1,2)	527 (4,6)	16 (1,0)	504 (6,4)
Ispanija	31 (0,9)	537 (3,0)	55 (0,8)	505 (2,5)	14 (0,8)	495 (3,6)
Austrija	31 (0,9)	548 (2,5)	51 (0,9)	525 (2,3)	18 (0,9)	508 (3,2)
Kolumbija	31 (1,3)	474 (3,9)	62 (1,3)	438 (4,7)	8 (0,7)	438 (9,0)
Čekija	30 (1,0)	564 (3,2)	53 (1,0)	542 (2,2)	17 (0,9)	524 (3,9)
Belgija (pranc.)	30 (1,1)	532 (3,2)	56 (1,1)	499 (3,3)	14 (0,8)	482 (4,1)
Australija	30 (0,9)	565 (2,7)	52 (0,8)	518 (2,8)	19 (0,7)	494 (4,0)
Šiaurės Airija	29 (1,3)	590 (3,3)	51 (1,0)	554 (2,7)	20 (0,9)	527 (3,5)
Trinidadas ir Tobagas	28 (1,2)	508 (4,4)	58 (1,1)	461 (4,3)	14 (0,9)	444 (6,6)
Slovėnija	28 (1,1)	559 (2,4)	55 (1,0)	526 (1,9)	16 (0,9)	498 (5,1)
LIETUVA	27 (1,1)	552 (2,8)	59 (0,9)	522 (2,3)	14 (0,7)	513 (3,5)
JAV	27 (0,6)	586 (2,1)	51 (0,7)	551 (1,7)	22 (0,6)	536 (2,4)
Anglija	26 (1,1)	589 (3,9)	53 (0,9)	545 (2,9)	20 (1,0)	519 (4,0)
Saudo Arabija	26 (1,3)	464 (3,6)	65 (1,4)	421 (5,0)	9 (0,8)	400 (10,7)
Rusija	26 (1,0)	587 (3,2)	61 (0,8)	564 (3,0)	13 (0,7)	554 (3,3)
Vengrija	26 (0,9)	574 (3,3)	52 (0,9)	534 (3,0)	22 (1,1)	513 (5,2)
Suomija	26 (1,0)	596 (2,6)	54 (0,9)	568 (2,3)	21 (0,9)	534 (2,2)
JAE	25 (0,6)	493 (3,3)	65 (0,6)	424 (2,2)	10 (0,5)	407 (4,9)
Slovakija	24 (0,9)	560 (3,7)	54 (0,9)	532 (2,7)	21 (0,9)	515 (3,7)
Lenkija	24 (0,7)	549 (3,3)	56 (0,8)	526 (2,4)	20 (0,7)	499 (3,1)
Taivanas (Kinija)	23 (1,0)	585 (2,7)	57 (0,8)	550 (1,9)	20 (1,0)	523 (3,2)
Italija	23 (1,0)	564 (3,1)	60 (1,0)	538 (2,6)	18 (0,9)	526 (2,8)
Omanas	23 (1,0)	431 (3,4)	69 (0,9)	386 (2,8)	9 (0,4)	334 (7,3)
Norvegija	22 (1,0)	533 (3,5)	59 (1,2)	506 (2,3)	19 (1,4)	483 (2,7)
Singapūras	22 (0,8)	610 (3,5)	63 (0,8)	560 (3,4)	15 (0,6)	538 (4,2)
Honkongas	21 (1,0)	596 (2,6)	62 (0,8)	568 (2,5)	16 (0,8)	550 (3,2)
Švedija	21 (0,9)	571 (3,6)	58 (1,3)	541 (2,5)	21 (1,1)	516 (2,5)
Marokas	21 (1,2)	361 (4,4)	67 (1,5)	304 (4,2)	12 (1,1)	269 (8,9)
Olandija	20 (0,7)	569 (2,8)	53 (0,8)	548 (2,0)	27 (0,8)	526 (2,6)
Danija	19 (0,8)	583 (2,6)	60 (0,9)	552 (1,9)	21 (0,8)	536 (2,3)
Kroatija	17 (0,8)	572 (3,1)	53 (0,9)	552 (2,1)	29 (1,0)	544 (2,1)
Kataras	17 (0,7)	487 (5,6)	71 (0,8)	417 (3,6)	12 (0,6)	396 (6,7)
Tarptautinis vidurkis	28 (0,2)	542 (0,5)	57 (0,1)	506 (0,5)	15 (0,1)	488 (0,8)

() Skliaustuose pateiktos standartinės paklaidos. Dėl apvalinimo kai kurie rezultatai gali būti ne visai tikslūs.
Tildė (–) reiškia, kad duomenys nepakankami.

6.2 lentelė: Mokinių motyvacija

Lentelė paremta mokinių atsakymais

Mokiniai buvo suskirstyti, remiantis jų požiūriu į šešis teiginius apie skaitymo priežastis. **Motyvuoti** skaityti mokiniai „visiškai sutinku“ pasirinko trijuose iš šešių teiginių ir „iš dalies sutinku“ likusiuose trijuose. **Nemotyvuoti** skaityti mokiniai „iš dalies nesutinka“ / „visiškai nesutinka“ su trimis iš šešių teiginių ir „iš dalies sutinka“ su likusiais trim. Visi kiti mokiniai **Iš dalies motyvuoti** skaityti.

Kodėl Tu skaitai? Parašyk, ar sutinki su kiekvienu iš šių teiginių.

Užtušuok po **vieną** skrituliuką kiekvienoje eilutėje.

	Visiškai sutinku	Iš dalies sutinku	Iš dalies nesutinku	Visiškai nesutinku
1) Mėgstu skaityti apie dalykus, kurie priverčia susimąstyti -----	☐	☐	☐	☐
2) Gerai skaityti yra svarbu -----	☐	☐	☐	☐
3) Mano tėvams patinka, kai aš skaitau -----	☐	☐	☐	☐
4) Skaitydamas (-a) daug ko išmoku -----	☐	☐	☐	☐
5) Man reikia gerai skaityti, nes tai man padės ateityje -----	☐	☐	☐	☐
6) Mėgstu, kai knyga padeda man įsivaizduoti kitus pasaulius -----	☐	☐	☐	☐

Tęsinys ➡

6.2 lentelė: Mokinių motyvacija(tesinsys)

Lentelė paremta mokinių atsakymais

Šalys	Motyvuoti		Iš dalies motyvuoti		Nemotyvuoti	
	Mokinių dalis, %	Rezultatų vidurkis	Mokinių dalis, %	Rezultatų vidurkis	Mokinių dalis, %	Rezultatų vidurkis
Gruzija	92 (0,6)	497 (2,9)	7 (0,6)	442 (8,8)	2 (0,2)	~ ~
Indonezija	91 (0,8)	436 (3,5)	8 (0,6)	397 (7,5)	1 (0,3)	~ ~
Trinidadas ir Tobagas	88 (0,9)	478 (3,6)	10 (0,7)	444 (8,0)	3 (0,4)	384 (12,3)
Kolumbija	87 (1,1)	457 (4,1)	10 (1,0)	417 (8,8)	3 (0,4)	397 (7,6)
Azerbaidžanas	87 (0,9)	474 (2,9)	11 (0,8)	445 (6,6)	2 (0,2)	~ ~
Iranas	86 (0,6)	462 (2,9)	11 (0,5)	441 (5,3)	3 (0,3)	398 (10,3)
Bulgarija	85 (1,0)	541 (3,3)	12 (0,7)	512 (6,6)	4 (0,6)	457 (10,3)
Rumunija	83 (1,3)	512 (3,8)	13 (0,8)	482 (7,3)	4 (0,9)	401 (13,2)
Rusija	83 (0,7)	571 (2,7)	15 (0,7)	565 (3,8)	2 (0,2)	~ ~
Portugalija	83 (1,1)	544 (2,7)	16 (1,0)	527 (4,3)	1 (0,2)	~ ~
Saudo Arabija	83 (1,1)	443 (3,7)	14 (0,8)	389 (9,0)	4 (0,6)	340 (15,8)
Omanas	83 (0,6)	403 (2,7)	14 (0,5)	350 (4,6)	4 (0,3)	299 (7,7)
Malta	82 (0,6)	486 (1,7)	14 (0,5)	453 (4,6)	4 (0,3)	407 (9,2)
Norvegija	81 (1,0)	508 (2,3)	16 (0,9)	508 (3,9)	3 (0,4)	487 (14,0)
IAE	80 (0,6)	448 (2,3)	16 (0,5)	416 (3,6)	5 (0,3)	381 (6,3)
Kroatija	80 (0,9)	554 (1,9)	17 (0,8)	554 (3,2)	4 (0,3)	542 (5,4)
LIETUVA	79 (0,8)	531 (2,1)	18 (0,8)	525 (3,9)	3 (0,3)	505 (9,6)
Ispanija	77 (0,8)	517 (2,5)	19 (0,8)	506 (3,0)	4 (0,3)	494 (7,6)
Marokas	77 (1,7)	328 (4,1)	16 (1,1)	268 (5,2)	7 (1,0)	261 (10,9)
Slovakija	76 (0,9)	540 (2,6)	20 (0,8)	528 (3,6)	4 (0,4)	502 (6,4)
Airija	75 (1,0)	554 (2,6)	20 (0,9)	551 (4,1)	4 (0,4)	523 (5,6)
Izraelis	75 (1,2)	544 (2,5)	19 (0,9)	536 (5,8)	7 (0,6)	540 (7,2)
Danija	74 (0,9)	553 (1,9)	23 (0,9)	560 (2,5)	2 (0,2)	~ ~
Kataras	73 (1,0)	444 (3,7)	21 (0,7)	397 (6,1)	6 (0,4)	361 (9,5)
Naujoji Zelandija	72 (0,9)	536 (2,1)	23 (0,9)	533 (3,7)	5 (0,4)	483 (6,6)
Austrija	72 (0,9)	531 (2,1)	23 (0,7)	530 (2,8)	5 (0,4)	508 (5,3)
Lenkija	72 (0,8)	530 (2,3)	23 (0,7)	526 (3,2)	6 (0,3)	483 (5,6)
Kanada	72 (0,6)	551 (1,7)	24 (0,6)	549 (2,2)	4 (0,2)	530 (5,2)
Australija	71 (1,0)	532 (2,7)	23 (0,9)	527 (3,2)	7 (0,5)	493 (5,7)
JAV	71 (0,6)	560 (1,5)	23 (0,5)	557 (2,3)	6 (0,3)	530 (4,5)
Belgija (pranc.)	70 (1,5)	508 (3,0)	25 (1,2)	506 (3,8)	5 (0,5)	477 (6,2)
Vengrija	69 (1,0)	549 (2,7)	25 (0,9)	529 (4,5)	6 (0,4)	491 (7,9)
Vokietija	68 (0,7)	545 (2,6)	28 (0,7)	547 (2,5)	4 (0,4)	517 (6,9)
Prancūzija	68 (1,1)	522 (2,9)	27 (0,9)	520 (3,1)	5 (0,5)	498 (5,6)
Čekija	67 (1,3)	549 (2,3)	28 (1,1)	544 (3,2)	5 (0,5)	517 (6,5)
Slovėnija	66 (1,1)	531 (2,1)	29 (1,0)	535 (2,9)	4 (0,4)	503 (7,6)
Švedija	66 (1,2)	540 (2,2)	30 (1,1)	547 (3,1)	4 (0,5)	529 (7,4)
Šiaurės Airija	65 (1,2)	561 (2,7)	29 (1,0)	561 (2,9)	7 (0,6)	533 (5,5)
Olandija	65 (1,0)	550 (2,0)	29 (0,9)	545 (2,3)	6 (0,5)	521 (5,8)
Anglija	65 (1,4)	551 (2,9)	28 (1,2)	559 (3,2)	7 (0,5)	531 (7,8)
Italija	62 (1,2)	545 (2,4)	33 (1,0)	541 (3,0)	4 (0,4)	515 (5,7)
Taivanas (Kinija)	62 (1,3)	566 (2,0)	27 (0,9)	542 (2,6)	12 (0,7)	512 (4,0)
Singapūras	60 (0,7)	576 (3,5)	31 (0,6)	562 (3,6)	8 (0,4)	533 (5,6)
Suomija	59 (1,1)	570 (2,2)	34 (1,0)	571 (2,4)	7 (0,6)	543 (4,4)
Honkongas	52 (1,0)	577 (2,4)	34 (0,8)	570 (2,8)	15 (0,8)	551 (3,8)
Tarptautinis vidurkis	74 (0,1)	518 (0,4)	21 (0,1)	503 (0,7)	5 (0,1)	474 (1,3)

() Skliaustuose pateiktos standartinės paklaidos. Dėl apvalinimo kai kurie rezultatai gali būti ne visai tikslūs.
Tildė (~) reiškia, kad duomenys nepakankami.

6.3 lentelė: Mokinių pasitikėjimas savo jėgomis

Lentelė paremta mokinių atsakymais

Mokiniai buvo suskirstyti remiantis jų požiūriu į septynis teiginius apie tai, kaip jiems sekasi skaityti. **Pasitikintys** savo jėgomis mokiniai „visiškai sutinku“ pasirinko keturiuose iš septynių teiginių ir „iš dalies sutinku“ likusiuose trijuose. **Nepasitikintys** savo jėgomis mokiniai „iš dalies nesutinku“ / „visiškai nesutinku“ su keturiais iš septynių teiginių ir „iš dalies sutinku“ su likusiais trim. Visi kiti mokiniai **Iš dalies pasitikintys** savo jėgomis.

Kaip Tau sekasi skaityti? Parašyk, ar sutinki su kiekvienu iš šių teiginių.

Užtušuok po **vieną** skrituliuką kiekvienoje eilutėje.

	Visiškai sutinku	Iš dalies sutinku	Iš dalies nesutinku	Visiškai nesutinku
1) Paprastai man gerai sekasi skaityti -----	☐	☐	☐	☐
2) Man lengva skaityti -----	☐	☐	☐	☐
3) Skaityti man sekasi sunkiau nei daugeliui kitų mano klasės draugų* -----	☐	☐	☐	☐
4) Jei knyga yra įdomi, man nesvarbu, ar ją skaityti sunku -----	☐	☐	☐	☐
5) Man kyla sunkumų skaitant pasakojimus, kuriuose yra sudėtingų žodžių* -----	☐	☐	☐	☐
6) Mokytojas (-a) man sako, jog gerai skaitau -----	☐	☐	☐	☐
7) Man skaityti yra sunkiau, nei mokytis bet kurio kito dalyko* -----	☐	☐	☐	☐

* Atvirkštinis kodas

Tęsinys ➡

6.3 lentelė: Mokinių pasitikėjimas savo jėgomis (tęsinys)

Lentelė paremta mokinių atsakymais

Šalys	Pasitikintys		Iš dalies pasitikintys		Nepasitikintys	
	Mokinių dalis, %	Rezultatų vidurkis	Mokinių dalis, %	Rezultatų vidurkis	Mokinių dalis, %	Rezultatų vidurkis
Izraelis	49 (1,2)	576 (2,4)	43 (0,9)	517 (3,8)	8 (0,5)	476 (6,7)
Austrija	48 (0,9)	550 (2,3)	44 (1,1)	516 (2,1)	8 (0,5)	479 (3,7)
Kroatija	48 (0,7)	574 (2,1)	43 (0,7)	540 (1,9)	9 (0,5)	506 (4,0)
Suomija	48 (1,2)	590 (2,0)	47 (1,1)	552 (2,3)	5 (0,5)	507 (6,7)
Bulgarija	47 (1,4)	566 (3,1)	40 (1,1)	516 (4,3)	12 (1,0)	471 (7,6)
Švedija	47 (0,8)	565 (2,5)	48 (0,9)	527 (2,4)	5 (0,4)	471 (6,1)
Vokietija	46 (1,0)	568 (2,2)	45 (1,0)	531 (2,5)	9 (0,5)	489 (4,8)
Airija	44 (1,1)	580 (2,1)	49 (1,1)	537 (2,9)	8 (0,6)	490 (5,0)
Rumunija	44 (1,2)	544 (3,7)	44 (1,2)	488 (4,2)	12 (1,2)	414 (10,1)
Lenkija	44 (0,8)	560 (2,3)	45 (0,8)	513 (2,4)	12 (0,6)	456 (3,9)
Slovėnija	43 (1,0)	561 (2,1)	48 (1,0)	517 (2,4)	10 (0,5)	465 (4,6)
Kanada	41 (0,7)	578 (1,7)	51 (0,6)	536 (1,7)	9 (0,4)	497 (3,1)
Vengrija	41 (1,0)	581 (2,4)	45 (0,8)	524 (3,3)	14 (0,8)	480 (6,3)
Norvegija	40 (1,4)	531 (2,6)	53 (1,4)	498 (2,3)	6 (0,5)	447 (5,9)
JAV	40 (0,9)	588 (1,6)	49 (0,7)	545 (1,5)	11 (0,4)	503 (2,4)
Iranas	39 (1,0)	490 (2,9)	54 (0,9)	442 (3,1)	7 (0,4)	395 (6,5)
Azerbaidžanas	39 (1,6)	490 (3,3)	54 (1,6)	461 (3,3)	8 (0,6)	432 (7,6)
Malta	39 (0,8)	525 (2,2)	48 (0,8)	463 (2,3)	13 (0,6)	392 (4,6)
Saudo Arabija	39 (1,5)	478 (3,4)	53 (1,4)	406 (5,1)	8 (0,6)	371 (9,8)
Trinidadas ir Tobagas	38 (1,2)	520 (3,5)	49 (1,0)	456 (4,0)	13 (0,7)	392 (4,6)
Danija	38 (0,9)	584 (1,7)	54 (0,8)	543 (1,9)	8 (0,4)	490 (4,4)
Slovakija	37 (0,9)	567 (2,3)	49 (0,9)	525 (3,0)	13 (0,6)	488 (4,0)
Olandija	37 (1,0)	565 (2,4)	48 (1,0)	541 (2,1)	15 (0,7)	519 (3,3)
Australija	37 (0,9)	568 (2,4)	53 (0,8)	515 (2,5)	10 (0,6)	451 (5,4)
Anglija	37 (1,1)	589 (2,8)	53 (1,2)	539 (3,0)	10 (0,6)	483 (6,0)
Čekija	36 (1,0)	571 (2,9)	51 (1,1)	541 (2,2)	13 (0,6)	495 (3,8)
Ispanija	35 (1,0)	542 (2,4)	54 (1,0)	503 (2,7)	10 (0,5)	471 (5,0)
Šiaurės Airija	35 (1,0)	591 (3,1)	55 (1,1)	549 (2,8)	10 (0,6)	501 (4,7)
Indonezija	34 (1,5)	457 (3,2)	62 (1,3)	423 (4,2)	5 (0,5)	368 (10,0)
IAE	33 (0,6)	493 (2,5)	57 (0,6)	422 (2,5)	10 (0,3)	365 (4,7)
LIETUVA	33 (0,9)	563 (2,1)	54 (1,1)	521 (2,1)	13 (0,6)	479 (3,9)
Portugalija	32 (1,4)	572 (2,7)	60 (1,2)	532 (2,7)	8 (0,5)	479 (4,9)
Kataras	30 (1,1)	495 (4,0)	59 (0,9)	410 (3,6)	11 (0,5)	348 (5,3)
Belgija (pranc.)	29 (1,0)	536 (3,5)	58 (0,9)	503 (2,6)	12 (0,8)	452 (5,0)
Omanas	29 (1,1)	444 (3,4)	58 (1,0)	382 (3,1)	13 (0,6)	322 (4,4)
Gruzija	28 (0,9)	526 (2,9)	56 (1,0)	483 (3,5)	16 (0,8)	457 (5,1)
Italija	28 (0,8)	568 (2,8)	63 (0,8)	537 (2,3)	10 (0,6)	505 (3,8)
Rusija	28 (0,8)	601 (3,0)	59 (0,8)	564 (2,8)	14 (0,6)	526 (4,0)
Naujoji Zelandija	27 (0,8)	585 (2,9)	61 (0,8)	523 (2,2)	13 (0,6)	471 (4,2)
Prancūzija	26 (0,7)	554 (3,0)	60 (0,8)	518 (2,7)	14 (0,7)	469 (3,6)
Singapūras	26 (0,7)	607 (3,3)	61 (0,6)	565 (3,0)	13 (0,6)	504 (5,2)
Kolumbija	24 (1,0)	488 (5,1)	65 (1,1)	444 (4,7)	11 (0,8)	415 (5,3)
Taivanas (Kinija)	21 (0,8)	585 (2,7)	57 (0,8)	554 (1,9)	22 (0,9)	520 (2,8)
Honkongas	20 (0,9)	601 (2,4)	62 (0,8)	571 (2,6)	18 (0,9)	538 (3,3)
Marokas	17 (0,9)	367 (5,0)	64 (1,0)	310 (3,9)	19 (1,2)	273 (7,0)
Tarptautinis vidurkis	36 (0,2)	547 (0,4)	53 (0,1)	502 (0,4)	11 (0,1)	456 (0,8)

() Skliaustuose pateiktos standartinės paklaidos. Dėl apvalinimo kai kurie rezultatai gali būti ne visai tikslūs.

6.4 lentelė: Laikas, skirtas kalbos ir skaitymo mokymui

Lentelė paremta mokytojų ir mokyklos direktorių atsakymais

Šalys	Mokymui skirtos valandos per metus			
	Bendrai	Kalbos mokymui	Skaitymo mokymui kaip kalbos mokymo daliai	Skaitymui visoje ugdymo programoje, įskaitant formaliai skaitymo mokymui skirtą laiką
Indonezija	1297 (39,2)	206 (8,1)	68 (3,6)	145 (8,5)
Italija	1085 (12,6)	274 (7,2)	63 (2,2)	137 (6,6)
Olandija	1078 (5,0)	x x	x x	x x
JAV	1077 (7,9)	275 (8,5)	131 (4,9)	246 (9,5)
Izraelis	1075 (13,6)	234 (7,9)	67 (3,6)	103 (10,7)
Kataras	1068 (9,1)	199 (10,5)	62 (4,6)	146 (11,3)
Kolumbija	1063 (18,3)	189 (7,9)	62 (3,1)	117 (7,4)
Honkongas	1060 (11,4)	207 (5,6)	73 (3,1)	102 (6,6)
Marokas	1040 (25,3)	207 (12,3)	67 (4,9)	99 (7,4)
JAЕ	1025 (8,5)	194 (7,3)	55 (2,6)	111 (5,4)
Trinidadas ir Tobagas	1024 (17,5)	295 (18,8)	85 (6,6)	196 (16,6)
Singapūras	1012 (0,0)	242 (5,5)	56 (1,8)	127 (6,0)
Australija	1008 (6,9)	356 (10,4)	119 (5,1)	197 (11,0)
Omanas	999 (17,4)	176 (4,9)	x x	144 (9,5)
Taivanas (Kinija)	989 (13,4)	192 (5,2)	41 (2,0)	65 (2,8)
Anglija	987 (7,7)	277 (7,6)	77 (4,0)	123 (9,5)
Saudo Arabija	977 (19,4)	232 (12,4)	86 (6,1)	150 (9,4)
Šiaurės Airija	970 (11,0)	274 (7,7)	80 (3,7)	155 (9,9)
Kanada	957 (4,5)	284 (6,1)	101 (3,0)	186 (8,6)
Portugalija	939 (13,3)	281 (5,4)	82 (2,6)	235 (17,2)
Belgija (pranc.)	938 (8,7)	342 (9,7)	88 (4,0)	120 (7,8)
Naujoji Zelandija	932 (4,9)	349 (8,3)	131 (3,9)	220 (6,7)
Malta	891 (0,2)	181 (0,3)	37 (0,1)	104 (0,3)
Ispanija	888 (10,3)	197 (5,2)	60 (2,1)	152 (10,2)
Vokietija	863 (11,2)	245 (8,5)	60 (2,7)	111 (6,5)
Danija	860 (8,1)	219 (3,7)	63 (1,8)	108 (5,2)
Airija	854 (0,0)	175 (3,4)	56 (1,5)	159 (9,3)
Švedija	849 (11,4)	223 (11,0)	75 (3,5)	156 (13,1)
Norvegija	817 (10,7)	244 (7,6)	77 (3,3)	178 (11,7)
Austrija	808 (6,9)	263 (4,9)	64 (1,8)	97 (4,7)
Azerbaidžanas	804 (27,7)	194 (9,0)	62 (3,6)	128 (6,0)
Rumunija	796 (17,9)	212 (7,7)	65 (2,8)	161 (9,8)
Čekija	782 (8,2)	283 (9,3)	72 (3,5)	146 (9,7)
Slovakija	780 (8,8)	260 (3,2)	85 (1,8)	239 (10,3)
Suomija	779 (9,8)	188 (5,3)	55 (2,4)	99 (5,5)
Kroatija	776 (19,4)	172 (4,1)	46 (1,5)	116 (6,8)
Lenkija	764 (13,5)	208 (4,5)	61 (2,2)	145 (9,8)
Vengrija	760 (12,2)	293 (7,5)	103 (3,7)	206 (8,7)
Gruzija	748 (18,7)	162 (5,5)	53 (2,1)	123 (8,5)
Iranas	727 (11,2)	186 (6,0)	62 (2,3)	145 (15,6)
Slovėnija	684 (0,0)	193 (6,2)	46 (1,7)	118 (7,1)
Bulgarija	673 (18,3)	186 (4,6)	56 (1,9)	189 (10,8)
Rusija	660 (8,0)	200 (2,4)	58 (1,3)	130 (3,8)
LIETUVA	649 (9,0)	204 (3,8)	51 (1,5)	147 (8,4)
Prancūzija	x x	x x	x x	x x
Tarptautinis vidurkis	905 (2,1)	232 (1,2)	70 (0,5)	146 (1,4)

() Skliaustuose pateiktos standartinės paklaidos. Dėl apvalinimo kai kurie rezultatai gali būti ne visai tikslūs.
Kryžiuokas (x) reiškia, kad duomenys atspindi mažiau nei 50 procentų mokinių.

6.5 lentelė: Mokinių sudominimas mokymosi procesu

Lentelė paremta mokytojų atsakymais

Mokiniai buvo suskirstyti remiantis jų mokytojų atsakymais apie tai, kaip dažnai jie naudojami šešiais mokinių sudominimo mokymosi metodais. Mokinių, kurių mokytojai stengėsi sudominti savo mokinius mokymosi procesu **Daugumoje pamokų**, mokytojai pasirinko „kiekvieną arba beveik kiekvieną pamoką“ trijuose iš šešių teiginių ir „per maždaug pusę pamokų“ likusiuose trijuose. Mokinių, kurių mokytojai stengėsi sudominti savo mokinius mokymosi procesu **Kai kuriose pamokose**, mokytojai pasirinko „per kai kurias pamokas“ / „niekada“ trijuose iš šešių teiginių ir „per maždaug pusę pamokų“ likusiuose trijuose. Visų kitų mokinių mokytojai naudodavo sudominimo mokymosi metodus **Maždaug pusėje pamokų**.

Kaip dažnai mokydamas (-a) šią klasę atliekate šiuos dalykus?

Užtušuokite po **vieną** skrituliuką kiekvienoje eilutėje.

	Kiekvieną ar beveik kiekvieną pamoką	Per maždaug pusę pamokų	Per kai kurias pamokas	Niekada
1) Apibendrinatė, ką mokiniai turėjo išmokti per pamoką -----	☐	☐	☐	☐
2) Siejate pamokos medžiagą su kasdieniu mokinių gyvenimu -----	☐	☐	☐	☐
3) Klausinėjate mokinius, prašydami nurodyti priežastis ar pateikti paaiškinimus -----	☐	☐	☐	☐
4) Skatinate visus mokinius geriau mokytis -----	☐	☐	☐	☐
5) Giriate mokinius už jų pastangas -----	☐	☐	☐	☐
6) Pateikiate klasei įdomios medžiagos -----	☐	☐	☐	☐

Tęsinys ➡

6.5 lentelė: Mokinių sudominimas mokymosi procesu (tęsinys)

Lentelė paremta mokytojų atsakymais

Šalys	Daugumoje pamokų		Maždaug pusėje pamokų		Kai kuriose pamokose	
	Mokinių dalis, %	Rezultatų vidurkis	Mokinių dalis, %	Rezultatų vidurkis	Mokinių dalis, %	Rezultatų vidurkis
Rumunija	94 (1,8)	501 (4,4)	6 (1,5)	496 (17,4)	1 (0,0)	~ ~
LIETUVA	93 (1,6)	528 (2,1)	7 (1,6)	529 (8,7)	0 (0,0)	~ ~
Anglija	91 (2,2)	551 (3,0)	9 (2,2)	548 (11,5)	0 (0,2)	~ ~
Bulgarija	90 (2,3)	533 (4,4)	10 (2,3)	523 (14,6)	0 (0,0)	~ ~
Vengrija	90 (2,0)	538 (3,3)	10 (2,0)	546 (8,6)	0 (0,0)	~ ~
Portugalija	89 (2,1)	541 (2,9)	10 (2,1)	539 (6,5)	0 (0,0)	~ ~
Trinidadas ir Tobagas	89 (2,4)	474 (4,2)	10 (2,3)	445 (10,5)	1 (0,0)	~ ~
JAV	88 (1,6)	556 (1,7)	11 (1,5)	560 (6,6)	0 (0,3)	~ ~
Kroatija	87 (2,2)	554 (1,9)	12 (2,2)	548 (5,4)	0 (0,2)	~ ~
Izraelis	86 (3,2)	543 (3,7)	14 (3,2)	537 (10,1)	0 (0,0)	~ ~
Indonezija	85 (3,3)	432 (4,2)	15 (3,3)	411 (11,2)	0 (0,0)	~ ~
Kataras	84 (3,1)	423 (4,0)	16 (3,1)	428 (16,0)	0 (0,0)	~ ~
Slovėnija	84 (2,8)	530 (2,0)	16 (2,8)	530 (6,1)	0 (0,0)	~ ~
Slovakija	83 (2,6)	535 (3,1)	16 (2,6)	534 (5,7)	0 (0,3)	~ ~
IAE	83 (1,6)	440 (2,8)	16 (1,6)	430 (6,1)	1 (0,5)	~ ~
Rusija	82 (3,0)	569 (2,8)	17 (2,9)	565 (6,7)	1 (0,7)	~ ~
Malta	81 (0,1)	477 (1,5)	19 (0,1)	479 (3,8)	0 (0,0)	~ ~
Kolumbija	80 (3,3)	451 (4,2)	20 (3,3)	432 (11,3)	0 (0,0)	~ ~
Gruzija	78 (2,5)	490 (2,9)	21 (2,5)	480 (9,3)	0 (0,0)	~ ~
Šiaurės Airija	78 (3,7)	559 (3,1)	21 (3,8)	565 (6,6)	1 (0,6)	~ ~
Australija	77 (3,3)	534 (3,0)	23 (3,3)	523 (4,7)	0 (0,2)	~ ~
Kanada	76 (1,6)	549 (1,7)	23 (1,7)	546 (4,0)	1 (0,5)	~ ~
Iranas	75 (2,7)	462 (3,8)	24 (2,8)	444 (6,9)	1 (0,4)	~ ~
Čekija	74 (3,6)	547 (2,3)	25 (3,6)	539 (5,7)	1 (0,8)	~ ~
Lenkija	74 (3,1)	524 (2,3)	25 (3,1)	531 (4,3)	1 (0,6)	~ ~
Omanas	73 (2,6)	395 (3,2)	26 (2,6)	381 (5,7)	1 (0,4)	~ ~
Italija	73 (3,1)	539 (2,8)	26 (3,1)	549 (3,8)	1 (0,7)	~ ~
Singapūras	71 (2,4)	569 (4,2)	27 (2,4)	560 (6,3)	2 (0,8)	~ ~
Azerbaidžanas	68 (3,4)	466 (3,5)	32 (3,4)	456 (6,8)	0 (0,0)	~ ~
Airija	67 (3,2)	552 (2,8)	32 (3,2)	552 (4,6)	1 (0,5)	~ ~
Ispanija	66 (3,2)	514 (2,8)	33 (3,0)	513 (4,7)	1 (0,9)	~ ~
Naujoji Zelandija	66 (3,0)	537 (2,6)	34 (3,0)	527 (5,0)	0 (0,2)	~ ~
Marokas	65 (3,6)	319 (4,6)	32 (3,5)	297 (7,9)	3 (1,4)	289 (44,3)
Saudo Arabija	65 (3,7)	436 (4,6)	34 (3,7)	420 (9,6)	1 (0,7)	~ ~
Honkongas	60 (4,6)	567 (3,4)	35 (4,7)	576 (4,5)	5 (1,9)	572 (15,1)
Prancūzija	55 (3,6)	523 (2,9)	44 (3,6)	517 (3,5)	1 (0,6)	~ ~
Olandija	54 (3,7)	544 (2,3)	45 (3,6)	548 (3,3)	1 (0,6)	~ ~
Austrija	52 (3,5)	527 (2,7)	46 (3,3)	531 (2,7)	3 (1,1)	530 (9,9)
Belgija (pranc.)	50 (4,0)	508 (4,4)	48 (4,0)	506 (4,2)	3 (1,3)	518 (21,4)
Švedija	47 (4,0)	542 (3,1)	52 (4,1)	544 (3,4)	1 (0,8)	~ ~
Vokietija	47 (3,3)	536 (3,1)	50 (3,3)	545 (2,8)	3 (1,2)	559 (6,4)
Taivanas (Kinija)	39 (4,3)	551 (3,2)	46 (3,8)	556 (2,7)	15 (3,1)	549 (5,5)
Norvegija	38 (4,1)	509 (3,9)	59 (4,4)	506 (2,6)	4 (1,9)	493 (11,6)
Suomija	33 (3,2)	570 (2,9)	61 (3,2)	566 (2,3)	6 (1,4)	574 (7,0)
Danija	23 (2,7)	557 (3,6)	60 (3,1)	553 (2,3)	17 (2,7)	556 (4,2)
Tarptautinis vidurkis	71 (0,5)	513 (0,5)	27 (0,5)	509 (1,1)	2 (0,1)	~ ~

() Skliaustuose pateiktos standartinės paklaidos. Dėl apvalinimo kai kurie rezultatai gali būti ne visai tikslūs.
Tildė (~) reiškia, kad duomenys nepakankami.

6.6 lentelė: Mokinių susidomėjimas mokymosi skaityti procesu

Lentelė paremta mokinių atsakymais

Mokiniai buvo suskirstyti, remiantis tuo, kaip jie sutiko su septyniais teiginiais apie skaitymą mokykloje. Mokiniai, **Susidomėję** skaitymo pamokomis, „visiškai sutinku“ pasirinko keturiuose iš septynių teiginių ir „iš dalies sutinku“ likusiuose trijuose. Mokiniai, **Nesusidomėję** skaitymo pamokomis, „iš dalies nesutinku“ / „visiškai nesutinku“ su keturiais iš septynių teiginių ir „iš dalies sutinku“ su likusiais trim. Visi kiti mokiniai **Iš dalies susidomėję** skaitymo pamokomis.

Pagalvok apie skaitymą mokykloje. Ar sutinki su šiais teiginiais apie savo skaitymo pamokas?

Užtušuok po **vieną** skrituliuką kiekvienoje eilutėje.

	Visiškai sutinku	Iš dalies sutinku	Iš dalies nesutinku	Visiškai nesutinku
1) Man patinka mokykloje skaitomi tekstai -----	☐	☐	☐	☐
2) Mokytojo (-os) man duodami tekstai yra įdomūs. -----	☐	☐	☐	☐
3) Žinau, ko mokytojas (-a) iš manęs tikisi -----	☐	☐	☐	☐
4) Galvoju apie dalykus, nesusijusius su pamokomis* -----	☐	☐	☐	☐
5) Mano mokytoją lengva suprasti -----	☐	☐	☐	☐
6) Man įdomu, ką kalba mokytojas (-a) -----	☐	☐	☐	☐
7) Mokytojas (-a) duoda įdomių užduočių -----	☐	☐	☐	☐

* Atvirkštinis kodas

Tęsinys ➡

6.6 lentelė: Mokinių susidomėjimas mokymosi skaityti procesu (tęsinys)

Lentelė paremta mokinių atsakymais

Šalys	Susidomėję		Iš dalies susidomėję		Nesusidomėję	
	Mokinių dalis, %	Rezultatų vidurkis	Mokinių dalis, %	Rezultatų vidurkis	Mokinių dalis, %	Rezultatų vidurkis
Indonezija	71 (1,1)	440 (3,8)	27 (1,1)	415 (5,3)	2 (0,2)	~ ~
Gruzija	68 (1,1)	500 (2,8)	31 (1,0)	475 (4,4)	2 (0,2)	~ ~
Azerbaidžanas	67 (1,3)	474 (3,4)	30 (1,2)	459 (3,0)	2 (0,3)	~ ~
Rumunija	65 (1,7)	513 (4,5)	31 (1,4)	491 (5,1)	4 (0,7)	438 (11,8)
Bulgarija	64 (1,3)	540 (3,9)	32 (1,1)	524 (4,9)	3 (0,4)	498 (9,3)
Iranas	61 (1,1)	464 (3,2)	35 (1,1)	451 (3,5)	4 (0,4)	417 (9,8)
Kolumbija	59 (1,2)	457 (4,7)	38 (1,1)	442 (4,8)	3 (0,3)	428 (9,8)
Marokas	57 (1,6)	334 (4,5)	38 (1,3)	289 (4,6)	5 (0,7)	255 (10,8)
Malta	55 (0,8)	490 (2,1)	38 (0,8)	469 (2,7)	7 (0,4)	434 (6,5)
Portugalija	55 (1,7)	550 (2,8)	43 (1,6)	531 (3,4)	2 (0,4)	~ ~
Rusija	53 (1,1)	571 (3,0)	42 (0,9)	567 (3,3)	5 (0,3)	560 (6,6)
Trinidadas ir Tobagas	51 (1,5)	483 (4,3)	43 (1,4)	463 (4,4)	6 (0,6)	440 (10,4)
JAE	51 (0,7)	453 (2,5)	43 (0,6)	431 (3,1)	6 (0,3)	395 (6,4)
Vengrija	50 (1,2)	551 (3,2)	43 (0,9)	531 (3,5)	7 (0,5)	524 (6,5)
Lenkija	46 (1,1)	534 (2,2)	48 (1,0)	522 (2,9)	6 (0,4)	501 (4,6)
Omanas	44 (1,0)	418 (2,8)	50 (0,9)	377 (3,4)	6 (0,4)	325 (6,8)
JAV	43 (0,8)	565 (1,9)	49 (0,6)	554 (1,6)	8 (0,4)	539 (3,1)
Airija	43 (1,5)	557 (2,5)	49 (1,2)	550 (3,0)	8 (0,7)	541 (5,6)
Kataras	43 (1,2)	448 (4,1)	49 (1,0)	418 (4,6)	8 (0,6)	392 (8,6)
Izraelis	43 (1,5)	542 (3,1)	45 (1,1)	539 (3,8)	12 (1,0)	552 (4,6)
LIETUVA	41 (1,3)	534 (2,1)	54 (1,2)	529 (2,6)	6 (0,5)	496 (5,0)
Ispanija	40 (1,4)	520 (2,8)	52 (1,1)	510 (2,7)	8 (0,7)	507 (6,3)
Kanada	39 (0,9)	558 (1,9)	54 (0,7)	545 (1,9)	7 (0,4)	531 (4,4)
Belgija (pranc.)	38 (1,4)	508 (3,0)	53 (1,1)	507 (3,4)	9 (0,8)	497 (5,0)
Šiaurės Airija	37 (1,4)	561 (3,5)	55 (1,2)	559 (2,9)	8 (0,7)	551 (5,4)
Slovėnija	37 (1,2)	531 (2,2)	57 (1,2)	533 (2,6)	6 (0,6)	513 (6,4)
Čekija	35 (1,4)	544 (2,7)	55 (1,1)	549 (2,4)	10 (0,9)	537 (4,1)
Kroatija	35 (1,3)	553 (2,4)	54 (0,9)	554 (2,1)	11 (1,0)	550 (4,0)
Vokietija	35 (1,1)	547 (3,2)	56 (0,9)	545 (2,2)	9 (0,7)	526 (4,7)
Prancūzija	35 (1,1)	525 (3,4)	59 (1,1)	521 (2,6)	7 (0,8)	494 (4,5)
Naujoji Zelandija	34 (1,1)	534 (3,1)	57 (1,0)	533 (1,8)	9 (0,7)	520 (7,0)
Italija	34 (1,1)	542 (2,8)	59 (1,0)	545 (2,4)	7 (0,6)	523 (3,8)
Anglija	34 (1,5)	551 (4,0)	57 (1,2)	554 (2,8)	9 (0,8)	541 (6,1)
Saudo Arabija	33 (1,4)	438 (4,9)	61 (1,4)	431 (5,0)	6 (0,5)	394 (12,5)
Australija	33 (1,1)	538 (3,7)	56 (0,9)	526 (2,5)	11 (0,7)	509 (4,4)
Slovakija	32 (1,2)	533 (4,1)	59 (1,0)	539 (2,4)	9 (0,7)	524 (4,3)
Austrija	32 (1,1)	527 (2,9)	55 (1,0)	532 (2,0)	13 (1,0)	525 (3,5)
Taivanas (Kinija)	31 (1,3)	561 (2,5)	54 (0,9)	555 (2,1)	14 (1,0)	531 (4,6)
Singapūras	31 (0,8)	575 (3,6)	57 (0,7)	568 (3,6)	13 (0,6)	554 (4,4)
Norvegija	31 (1,7)	510 (3,2)	59 (1,7)	510 (2,2)	11 (0,9)	490 (5,6)
Švedija	29 (1,3)	541 (3,1)	63 (1,0)	545 (2,4)	9 (0,8)	528 (4,4)
Honkongas	24 (1,0)	578 (2,5)	58 (0,7)	571 (2,5)	18 (1,0)	563 (3,8)
Olandija	20 (1,0)	548 (2,9)	65 (0,9)	549 (2,2)	15 (1,1)	532 (2,7)
Danija	18 (0,9)	557 (3,2)	68 (0,9)	556 (1,8)	14 (0,7)	544 (2,8)
Suomija	15 (0,8)	568 (3,6)	65 (1,0)	573 (2,1)	20 (1,0)	553 (2,8)
Tarptautinis vidurkis	42 (0,2)	519 (0,5)	50 (0,2)	510 (0,5)	8 (0,1)	494 (1,0)

() Skliaustuose pateiktos standartinės paklaidos. Dėl apvalinimo kai kurie rezultatai gali būti ne visai tikslūs.
Tildė (~) reiškia, kad duomenys nepakankami.

6.7 lentelė: Mokymas, ribojamas mokinių, kuriems trūksta būtinųjų žinių ir įgūdžių

Lentelė paremta mokytojų atsakymais

Šalys	Mokiniai klasėse, kuriose mokymas yra ribojamas mokinių, kuriems trūkstant būtinųjų žinių ar įgūdžių					
	Nė kiek		Trupučį		Labai	
	Mokinių dalis, %	Rezultatų vidurkis	Mokinių dalis, %	Rezultatų vidurkis	Mokinių dalis, %	Rezultatų vidurkis
Olandija	49 (4,1)	553 (2,4)	44 (4,1)	543 (2,4)	7 (1,7)	524 (10,0)
Norvegija	47 (4,7)	510 (2,5)	51 (4,7)	506 (3,2)	2 (0,7)	~ ~
Rusija	44 (3,7)	575 (4,2)	44 (3,2)	566 (4,2)	12 (2,6)	550 (5,9)
Suomija	41 (3,5)	576 (2,3)	57 (3,4)	563 (2,5)	2 (0,6)	~ ~
Danija	40 (3,4)	561 (2,6)	56 (3,5)	551 (1,9)	4 (1,2)	527 (9,5)
Slovakija	39 (3,4)	548 (2,6)	54 (3,4)	531 (3,8)	7 (1,3)	501 (10,8)
Azerbaidžanas	39 (3,6)	468 (5,7)	59 (3,7)	462 (4,4)	2 (0,8)	~ ~
Gruzija	38 (3,5)	492 (5,0)	61 (3,6)	486 (3,7)	2 (0,7)	~ ~
Izraelis	37 (4,0)	561 (5,3)	50 (4,4)	540 (5,9)	13 (2,9)	503 (10,8)
Airija	37 (3,1)	567 (3,0)	56 (3,4)	549 (2,8)	8 (1,9)	502 (5,9)
Kroatija	35 (3,2)	556 (2,5)	61 (3,4)	552 (2,5)	4 (1,6)	546 (10,3)
Švedija	33 (4,2)	549 (3,4)	60 (4,4)	541 (3,0)	7 (1,6)	517 (8,0)
Slovėnija	33 (3,9)	542 (3,0)	56 (3,7)	527 (2,4)	11 (2,3)	512 (3,6)
Austrija	31 (2,9)	538 (2,7)	54 (2,6)	531 (2,2)	15 (2,6)	500 (3,9)
Australija	30 (3,2)	555 (4,6)	60 (4,0)	524 (3,9)	10 (2,4)	501 (7,1)
Ispanija	29 (3,1)	520 (4,4)	60 (3,1)	515 (2,8)	11 (2,1)	485 (7,1)
Belgija (pranc.)	29 (3,7)	519 (4,3)	53 (3,9)	510 (3,3)	18 (3,4)	479 (8,1)
Čekija	28 (3,9)	557 (3,2)	68 (3,7)	543 (2,6)	3 (1,3)	505 (25,3)
Omanas	28 (2,9)	400 (4,4)	57 (3,4)	392 (3,8)	15 (2,4)	375 (6,9)
Rumunija	28 (3,5)	522 (7,3)	67 (3,5)	497 (5,3)	5 (1,4)	434 (27,9)
Vengrija	28 (3,1)	564 (5,7)	64 (3,5)	536 (3,9)	9 (2,0)	478 (11,7)
Kataras	27 (3,1)	434 (9,5)	66 (3,5)	428 (5,5)	7 (2,0)	386 (13,7)
IAE	27 (2,3)	465 (5,1)	59 (2,6)	433 (3,8)	14 (1,9)	412 (7,9)
Singapūras	26 (2,4)	600 (5,4)	61 (3,0)	567 (3,7)	13 (1,8)	504 (8,4)
Naujoji Zelandija	26 (2,8)	552 (5,0)	64 (3,0)	533 (3,0)	10 (1,4)	492 (7,7)
Anglija	26 (3,8)	564 (6,5)	63 (4,1)	548 (3,7)	11 (2,7)	532 (10,9)
Šiaurės Airija	26 (3,7)	573 (5,4)	68 (3,9)	557 (3,6)	6 (2,1)	541 (9,6)
Italija	25 (2,8)	542 (4,3)	54 (3,6)	541 (3,2)	20 (3,1)	544 (4,8)
Portugalija	25 (3,5)	548 (4,3)	65 (3,9)	541 (3,3)	10 (2,1)	525 (7,6)
Saudų Arabija	25 (3,5)	432 (9,7)	63 (4,3)	434 (5,3)	13 (2,9)	405 (17,4)
Honkongas	22 (4,0)	577 (6,1)	68 (4,1)	573 (2,7)	10 (2,4)	541 (9,6)
Vokietija	21 (2,9)	557 (4,2)	69 (3,1)	542 (2,7)	10 (1,9)	505 (8,6)
Kanada	21 (2,0)	562 (4,3)	65 (2,3)	547 (2,0)	14 (1,6)	529 (3,5)
Lenkija	20 (2,9)	534 (4,8)	71 (3,4)	525 (2,4)	10 (2,0)	514 (7,0)
Malta	19 (0,1)	503 (3,0)	64 (0,1)	479 (1,9)	17 (0,1)	444 (3,8)
Taivanas (Kinija)	19 (3,1)	562 (4,4)	74 (3,5)	553 (2,1)	7 (2,1)	525 (9,2)
Trinidadas ir Tobagas	19 (3,3)	477 (11,2)	67 (4,1)	474 (4,8)	14 (2,9)	452 (8,7)
Indonezija	18 (4,5)	452 (7,0)	70 (4,7)	425 (5,3)	12 (2,5)	407 (9,3)
Kolumbija	18 (3,2)	462 (10,7)	60 (4,5)	448 (6,0)	22 (3,7)	437 (7,1)
Prancūzija	18 (2,4)	537 (4,1)	52 (3,6)	519 (3,8)	30 (3,1)	511 (4,2)
LIETUVA	16 (2,0)	544 (4,7)	74 (2,7)	527 (2,3)	10 (2,1)	516 (5,3)
Iranas	16 (2,6)	489 (7,8)	64 (3,7)	457 (4,3)	20 (2,9)	432 (8,5)
Bulgarija	16 (2,7)	561 (8,2)	74 (3,0)	532 (4,3)	11 (2,1)	490 (17,2)
JAV	14 (1,9)	579 (5,0)	66 (2,1)	558 (2,2)	20 (1,7)	532 (3,6)
Marokas	7 (1,6)	349 (16,7)	56 (3,8)	321 (5,3)	36 (4,4)	288 (6,2)
Tarptautinis vidurkis	28 (0,5)	526 (0,9)	61 (0,5)	512 (0,5)	11 (0,3)	485 (1,6)

() Skliaustuose pateiktos standartinės paklaidos. Dėl apvalinimo kai kurie rezultatai gali būti ne visai tikslūs.
Tildė (~) reiškia, kad duomenys nepakankami.

6.8 lentelė: Mokymas, ribojamas mokinių, kurie kenčia nuo nepakankamo maitinimo ir miego trūkumo

Lentelė paremta mokytojų atsakymais

Šalys	Mokiniai klasėse, kuriose mokymas yra ribojamas mokinių, kuriems nepakanka maitinimo				Mokiniai klasėse, kuriose mokymas yra ribojamas mokinių, kuriems trūksta miego			
	Nė kiek		Truputį ar Labai		Nė kiek		Truputį ar Labai	
	Mokinių dalis, %	Rezultatų vidurkis	Mokinių dalis, %	Rezultatų vidurkis	Mokinių dalis, %	Rezultatų vidurkis	Mokinių dalis, %	Rezultatų vidurkis
Airija	78 (2,9)	558 (2,5)	22 (2,9)	532 (5,0)	38 (3,8)	566 (3,2)	62 (3,8)	544 (2,8)
Anglija	77 (2,9)	557 (3,2)	23 (2,9)	529 (5,1)	37 (4,1)	564 (5,1)	63 (4,1)	542 (3,6)
Australija	73 (3,0)	544 (2,7)	27 (3,0)	497 (5,6)	33 (3,5)	546 (4,5)	67 (3,5)	524 (4,1)
Austrija	- -	- -	- -	- -	42 (3,3)	536 (2,5)	58 (3,3)	524 (2,3)
Azerbaidžanas	60 (3,2)	466 (3,8)	40 (3,2)	462 (5,4)	84 (2,9)	465 (3,4)	16 (2,9)	459 (6,0)
Belgija (pranc.)	89 (2,9)	508 (3,0)	11 (2,9)	497 (7,1)	23 (2,8)	510 (6,0)	77 (2,8)	507 (3,1)
Bulgarija	83 (3,0)	541 (3,9)	17 (3,0)	485 (14,8)	69 (4,0)	538 (4,1)	31 (4,0)	517 (9,4)
Čekija	99 (0,5)	545 (2,2)	1 (0,5)	~ ~	66 (3,4)	547 (2,7)	34 (3,4)	542 (4,0)
Danija	88 (2,3)	555 (1,9)	12 (2,3)	549 (4,6)	53 (3,1)	557 (2,6)	47 (3,1)	551 (2,4)
Gruzija	46 (3,9)	499 (3,5)	54 (3,9)	479 (4,8)	65 (3,8)	485 (3,6)	35 (3,8)	495 (5,6)
Honkongas	89 (2,5)	572 (2,3)	11 (2,5)	558 (8,9)	52 (4,7)	577 (2,7)	48 (4,7)	563 (4,3)
Indonezija	64 (4,6)	436 (4,4)	36 (4,6)	418 (8,2)	75 (4,5)	431 (4,8)	25 (4,5)	425 (9,7)
Iranas	30 (3,6)	483 (5,6)	70 (3,6)	447 (3,9)	41 (3,6)	464 (4,8)	59 (3,6)	453 (4,0)
Ispanija	89 (1,8)	516 (2,7)	11 (1,8)	490 (4,8)	64 (3,3)	518 (2,9)	36 (3,3)	504 (3,9)
Italija	72 (3,4)	543 (2,7)	28 (3,4)	539 (4,8)	49 (3,9)	545 (3,0)	51 (3,9)	539 (3,4)
Izraelis	86 (2,9)	551 (3,3)	14 (2,9)	493 (7,7)	60 (4,0)	555 (4,1)	40 (4,0)	524 (5,7)
JAE	62 (2,2)	455 (3,3)	38 (2,2)	412 (4,4)	49 (2,5)	452 (4,0)	51 (2,5)	426 (3,8)
JAV	60 (2,6)	563 (2,2)	40 (2,6)	544 (3,2)	24 (2,2)	566 (3,5)	76 (2,2)	553 (2,1)
Kanada	67 (2,2)	554 (2,0)	33 (2,2)	537 (2,7)	33 (2,6)	554 (3,4)	67 (2,6)	545 (2,0)
Kataras	57 (3,8)	441 (6,2)	43 (3,8)	406 (6,2)	52 (3,5)	425 (7,2)	48 (3,5)	428 (7,3)
Kolumbija	32 (3,8)	469 (9,4)	68 (3,8)	438 (4,5)	46 (4,5)	449 (5,9)	54 (4,5)	447 (6,1)
Kroatija	83 (2,8)	553 (2,0)	17 (2,8)	553 (6,1)	44 (3,5)	549 (2,4)	56 (3,5)	557 (2,8)
Lenkija	88 (2,2)	526 (2,4)	12 (2,2)	519 (4,3)	62 (3,1)	527 (2,7)	38 (3,1)	524 (3,2)
LIETUVA	81 (2,9)	530 (2,6)	19 (2,9)	521 (4,8)	51 (3,0)	532 (3,0)	49 (3,0)	525 (2,8)
Malta	88 (0,1)	482 (1,5)	12 (0,1)	439 (5,2)	73 (0,1)	482 (1,7)	27 (0,1)	463 (3,1)
Marokas	21 (3,0)	340 (10,5)	79 (3,0)	303 (4,8)	41 (4,1)	315 (7,5)	59 (4,1)	309 (5,6)
Naujoji Zelandija	63 (2,6)	546 (2,8)	37 (2,6)	511 (3,8)	31 (2,7)	552 (4,1)	69 (2,7)	525 (3,1)
Norvegija	76 (3,9)	509 (2,2)	24 (3,9)	503 (4,2)	60 (4,1)	508 (2,6)	40 (4,1)	506 (3,1)
Olandija	87 (2,3)	549 (2,2)	13 (2,3)	527 (4,5)	45 (3,7)	550 (2,6)	55 (3,7)	543 (3,0)
Omanas	50 (3,2)	405 (3,7)	50 (3,2)	380 (4,4)	57 (3,0)	395 (3,2)	43 (3,0)	389 (4,5)
Portugalija	86 (3,0)	543 (3,0)	14 (3,0)	529 (7,3)	67 (3,8)	544 (3,6)	33 (3,8)	535 (4,2)
Prancūzija	87 (2,6)	522 (2,5)	13 (2,6)	503 (7,7)	20 (2,5)	530 (4,5)	80 (2,5)	517 (2,9)
Rumunija	50 (3,6)	522 (5,2)	50 (3,6)	480 (6,6)	62 (3,8)	507 (4,4)	38 (3,8)	491 (8,1)
Rusija	83 (2,6)	574 (3,1)	17 (2,6)	544 (5,3)	73 (2,7)	571 (3,3)	27 (2,7)	561 (4,2)
Saudo Arabija	44 (3,9)	437 (6,0)	56 (3,9)	424 (6,5)	32 (3,7)	443 (6,4)	68 (3,7)	424 (5,9)
Singapūras	86 (1,8)	573 (3,4)	14 (1,8)	532 (9,8)	60 (2,8)	578 (3,8)	40 (2,8)	551 (6,2)
Slovakija	95 (1,1)	537 (2,8)	5 (1,1)	499 (11,3)	80 (2,4)	539 (2,9)	20 (2,4)	520 (7,4)
Slovėnija	88 (2,0)	532 (1,9)	12 (2,0)	518 (4,9)	48 (4,5)	534 (2,6)	52 (4,5)	527 (2,6)
Suomija	91 (2,2)	570 (1,8)	9 (2,2)	553 (5,1)	41 (3,9)	573 (2,5)	59 (3,9)	565 (2,5)
Šiaurės Airija	80 (3,1)	567 (3,0)	20 (3,1)	535 (7,3)	40 (4,7)	573 (3,6)	60 (4,7)	552 (3,8)
Švedija	96 (1,5)	542 (2,5)	4 (1,5)	548 (11,6)	60 (3,7)	548 (2,6)	40 (3,7)	534 (3,6)
Taivanas (Kinija)	71 (3,7)	555 (2,3)	29 (3,7)	547 (4,3)	40 (4,0)	548 (3,0)	60 (4,0)	556 (2,6)
Trinidadas ir Tobagas	73 (3,3)	475 (4,9)	27 (3,3)	458 (6,2)	61 (3,7)	474 (5,7)	39 (3,7)	465 (6,3)
Vengrija	76 (3,2)	546 (3,5)	24 (3,2)	514 (6,6)	47 (3,5)	550 (4,1)	53 (3,5)	528 (4,6)
Vokietija	85 (2,6)	546 (2,3)	15 (2,6)	513 (5,9)	50 (3,1)	552 (2,7)	50 (3,1)	531 (3,3)
Tarptautinis vidurkis	73 (0,4)	519 (0,6)	27 (0,4)	495 (1,0)	51 (0,5)	518 (0,6)	49 (0,5)	507 (0,7)

() Skliaustuose pateiktos standartinės paklaidos. Dėl apvalinimo kai kurie rezultatai gali būti ne visai tikslūs.

Tildė (~) reiškia, kad duomenys nepakankami.

Brūkšnelis (-) reiškia, kad lygintinių duomenų nėra.

6.9 lentelė: Mokymo priemonės, kurias mokydami skaityti naudoja mokytojai

Lentelė paremta mokytojų atsakymais

Šalys	Mokinių dalis procentais, kurių mokytojai mokymui naudoja:									
	Įvairias vaikiškas knygas		Vadovėlius		Skaitinių rinkinius		Pratybų sąsiuvinius arba lapus		Kompiuterio programas, skirtas mokyti skaityti	
	Kaip pagrindinę priemonę	Kaip pagalbinę priemonę	Kaip pagrindinę priemonę	Kaip pagalbinę priemonę	Kaip pagrindinę priemonę	Kaip pagalbinę priemonę	Kaip pagrindinę priemonę	Kaip pagalbinę priemonę	Kaip pagrindinę priemonę	Kaip pagalbinę priemonę
Airija	38 (3,4)	61 (3,4)	74 (3,2)	25 (3,2)	36 (3,4)	51 (3,6)	19 (2,8)	79 (2,9)	6 (1,6)	62 (3,3)
Anglija	83 (2,9)	17 (2,9)	20 (3,7)	62 (4,5)	29 (3,9)	45 (4,0)	9 (2,5)	77 (3,4)	17 (3,3)	54 (3,9)
Australija	61 (4,0)	39 (4,1)	14 (2,7)	48 (3,6)	51 (4,2)	41 (4,2)	16 (2,6)	80 (3,1)	18 (3,2)	66 (4,2)
Austrija	23 (2,6)	76 (2,6)	59 (3,2)	36 (2,9)	8 (1,9)	65 (3,6)	39 (3,3)	61 (3,3)	9 (2,0)	61 (3,6)
Azerbaidžanas	16 (3,1)	80 (3,3)	89 (2,4)	11 (2,4)	21 (3,4)	67 (3,7)	54 (3,8)	44 (4,0)	13 (2,3)	35 (4,0)
Belgija (pranc.)	36 (4,5)	58 (4,6)	36 (4,1)	51 (4,0)	12 (2,4)	61 (3,7)	40 (4,7)	49 (4,8)	1 (0,7)	14 (3,2)
Bulgarija	4 (1,5)	94 (1,6)	98 (0,9)	2 (0,9)	10 (2,2)	89 (2,2)	61 (3,3)	39 (3,3)	0 (0,3)	20 (2,9)
Čekija	22 (3,5)	78 (3,5)	85 (3,1)	15 (3,1)	12 (2,9)	75 (3,6)	19 (3,2)	68 (4,0)	2 (1,0)	24 (3,3)
Danija	55 (3,6)	44 (3,7)	50 (3,8)	48 (3,6)	27 (3,1)	72 (3,1)	41 (3,4)	54 (3,4)	3 (1,2)	71 (3,2)
Gruzija	12 (3,0)	87 (3,0)	98 (1,0)	2 (1,0)	7 (1,9)	79 (3,1)	14 (2,8)	81 (3,1)	1 (0,5)	35 (3,7)
Honkongas	10 (2,3)	83 (3,2)	96 (1,7)	4 (1,7)	13 (3,4)	69 (4,0)	63 (4,2)	36 (4,2)	22 (3,8)	67 (4,4)
Indonezija	6 (1,9)	84 (2,9)	86 (3,2)	14 (3,2)	18 (3,1)	73 (3,4)	42 (4,6)	56 (4,7)	3 (1,5)	33 (4,5)
Iranas	6 (1,6)	84 (3,5)	86 (3,9)	14 (3,8)	12 (2,2)	61 (3,4)	10 (2,2)	71 (2,9)	1 (0,0)	20 (2,9)
Ispanija	23 (2,8)	74 (2,8)	66 (3,4)	34 (3,4)	32 (2,7)	64 (2,8)	22 (2,8)	75 (2,8)	1 (0,6)	51 (4,0)
Italija	17 (3,1)	82 (3,1)	80 (2,9)	19 (2,8)	10 (2,1)	83 (2,5)	32 (3,3)	66 (3,5)	1 (0,0)	30 (3,3)
Izraelis	35 (4,1)	62 (4,1)	81 (3,2)	17 (2,8)	- -	- -	55 (4,4)	45 (4,4)	17 (3,6)	55 (4,4)
JAE	23 (1,8)	70 (2,1)	86 (1,6)	12 (1,6)	38 (2,5)	52 (2,5)	50 (2,2)	49 (2,2)	22 (2,1)	48 (2,2)
JAV	47 (2,5)	51 (2,5)	46 (2,8)	40 (2,5)	47 (2,9)	36 (2,2)	19 (2,1)	75 (2,2)	9 (1,5)	65 (2,7)
Kanada	61 (2,3)	39 (2,4)	33 (2,3)	50 (3,0)	25 (2,5)	55 (2,7)	27 (2,3)	65 (2,3)	6 (1,0)	51 (2,3)
Kataras	19 (2,6)	72 (3,1)	77 (3,3)	19 (3,4)	18 (3,9)	61 (4,9)	55 (3,6)	43 (3,6)	26 (3,1)	49 (4,0)
Kolumbija	45 (4,7)	50 (4,7)	56 (4,4)	42 (4,4)	27 (4,0)	51 (4,2)	41 (4,5)	55 (4,5)	10 (2,9)	37 (4,5)
Kroatija	12 (2,2)	87 (2,3)	92 (2,0)	7 (1,9)	8 (1,8)	84 (2,2)	39 (3,6)	61 (3,6)	1 (0,5)	25 (2,8)
Lenkija	11 (2,3)	89 (2,3)	85 (2,8)	15 (2,8)	56 (3,5)	44 (3,5)	57 (3,5)	43 (3,4)	0 (0,0)	53 (3,8)
LIETUVA	9 (1,8)	90 (1,8)	97 (1,5)	3 (1,5)	5 (1,1)	87 (2,0)	68 (3,6)	30 (3,4)	2 (0,8)	57 (3,5)
Malta	24 (0,1)	72 (0,1)	86 (0,1)	13 (0,1)	59 (0,1)	34 (0,1)	45 (0,1)	50 (0,1)	16 (0,1)	55 (0,1)
Marokas	6 (1,6)	54 (4,1)	95 (1,9)	3 (1,8)	23 (3,9)	59 (4,7)	48 (4,4)	35 (4,2)	8 (2,6)	19 (2,9)
Naujoji Zelandija	51 (3,4)	48 (3,4)	14 (2,3)	38 (2,8)	84 (2,7)	16 (2,7)	14 (2,3)	81 (2,5)	9 (1,6)	73 (2,7)
Norvegija	26 (3,8)	73 (3,8)	81 (4,1)	19 (4,1)	35 (4,3)	61 (4,5)	54 (4,1)	45 (4,1)	12 (3,2)	64 (4,5)
Olandija	28 (3,0)	70 (3,0)	84 (2,7)	13 (2,6)	21 (3,3)	54 (3,9)	46 (4,3)	48 (4,2)	10 (2,3)	51 (3,6)
Omanas	10 (1,8)	83 (2,3)	95 (1,2)	4 (1,1)	30 (3,0)	69 (3,0)	36 (3,3)	62 (3,3)	10 (2,3)	46 (2,7)
Portugalija	32 (4,7)	67 (4,7)	67 (5,0)	33 (5,0)	32 (3,7)	63 (3,8)	50 (4,7)	49 (4,6)	10 (2,3)	63 (4,6)
Prancūzija	72 (3,0)	28 (3,0)	25 (3,1)	52 (4,1)	56 (3,0)	36 (2,8)	19 (2,9)	64 (3,3)	0 (0,3)	15 (2,3)
Rumunija	11 (2,3)	87 (2,5)	94 (1,5)	6 (1,5)	22 (3,2)	78 (3,2)	43 (3,9)	57 (3,9)	3 (1,4)	45 (4,0)
Rusija	7 (1,9)	93 (2,0)	95 (1,6)	5 (1,6)	2 (1,1)	90 (2,4)	22 (3,0)	65 (3,5)	2 (0,8)	47 (3,2)
Saudo Arabija	18 (3,6)	75 (4,0)	99 (0,8)	1 (0,8)	9 (2,6)	54 (4,6)	72 (3,5)	28 (3,5)	19 (3,1)	54 (4,2)
Singapūras	13 (1,8)	82 (2,0)	78 (2,4)	11 (1,9)	18 (2,3)	60 (2,7)	71 (2,4)	29 (2,4)	13 (1,4)	68 (2,5)
Slovakija	9 (1,7)	91 (1,7)	92 (1,7)	8 (1,7)	6 (1,8)	29 (2,9)	24 (2,7)	73 (2,8)	1 (0,6)	52 (3,6)
Slovėnija	21 (3,3)	79 (3,3)	76 (3,0)	22 (2,9)	89 (2,8)	10 (2,8)	61 (3,9)	38 (4,0)	1 (0,9)	51 (3,9)
Suomija	22 (2,9)	77 (2,9)	86 (2,3)	12 (2,0)	8 (1,4)	73 (2,7)	53 (3,4)	44 (3,5)	2 (0,7)	60 (3,9)
Šiaurės Airija	69 (4,6)	31 (4,6)	30 (3,9)	66 (4,2)	54 (4,2)	41 (4,2)	17 (3,2)	81 (3,3)	9 (2,2)	73 (4,1)
Švedija	53 (3,7)	46 (3,7)	45 (4,6)	50 (4,4)	37 (4,3)	50 (4,3)	30 (4,3)	66 (4,4)	6 (2,1)	58 (4,1)
Taivanas (Kinija)	33 (3,4)	64 (3,6)	76 (3,2)	19 (2,8)	8 (2,1)	51 (4,2)	40 (3,9)	55 (4,1)	8 (2,2)	72 (3,2)
Trinidadas ir Tobagas	14 (2,9)	84 (3,1)	55 (4,2)	45 (4,1)	61 (3,8)	35 (3,5)	26 (3,5)	73 (3,6)	5 (1,4)	33 (4,0)
Vengrija	5 (1,4)	93 (1,6)	97 (1,1)	3 (1,1)	5 (1,8)	81 (2,9)	76 (2,9)	24 (2,9)	3 (1,2)	39 (3,5)
Vokietija	24 (3,2)	75 (3,2)	62 (3,3)	31 (3,0)	7 (1,8)	72 (3,2)	52 (3,5)	47 (3,4)	6 (1,7)	52 (3,8)
Tarptautinis vidurkis	27 (0,4)	69 (0,5)	72 (0,4)	23 (0,4)	27 (0,4)	59 (0,5)	40 (0,5)	56 (0,5)	8 (0,3)	48 (0,5)

() Skliaustuose pateiktos standartinės paklaidos. Dėl apvalinimo kai kurie rezultatai gali būti ne visai tikslūs.
Brūkšnelis (-) reiškia, kad lygintinų duomenų nėra.

- Bruggencate, G., Luyten, H., Scheerens, J., & Slegers, P. Modeling the influence of school leaders on student achievement: How can school leaders make a difference? *Educational Administration Quarterly*, XX(X), 2012.
- Coleman, J., Campbell, E., Hobson, C., McPartland, J., Mood, A., Weinfeld, F., & York, R. *Equality of educational opportunity*. National Center for Educational Statistics. Washington, DC: US Government Printing Office, 1966.
- Dahl, G. B., & Lochner, L. *The impact of family income on child achievement*. (Working paper 11279). National Bureau of Economic Research, 2005.
- Darling-Hammond, L. Teacher quality and student achievement: A review of state policy evidence. *Education Policy Analysis Archives*, 8(1). Retrieved from <http://epaa.asu.edu/epaa/v10n12/>, 2000.
- Kamil, M. L., Intrator, S. M., & Kim, H. S. The effects of other technologies on literacy and literacy learning. In M. L. Kamil, P. Mosenthal, P. D. Pearson, & R. Barr (Eds.), *Handbook of reading research* (Vol. 3, pp. 771–788). Mahwah, NJ: Lawrence Erlbaum Associates, 2000.
- Kloostermann, R., Notten, N., Tolsma, J., and Kraaykamp, G. The effects of parental reading socialization and early school involvement on children's academic performance: A panel study of primary school pupils in the Netherlands. *European Sociological Review*, 27(3), 2011.
- McGuigan, L., & Hoy, W. K. Principal leadership: Creating a culture of academic optimism to improve achievement for all students. *Leadership and Policy in Schools*, 5(3), 2006.
- McLaughlin, M., McGrath, D. J., Burian-Fitzgerald, A., Lanahan, L., Scotchmer, M., Enyeart, C., & Salganik, L. *Student content engagement as a construct for the measurement of effective classroom instruction and teacher knowledge*. Retrieved from American Institutes for Research website: http://www.air.org/files/AERA2005Student_Content_Engagement11.pdf, 2005
- Meijer, A. M. Chronic sleep reduction, functioning at school and school achievement in preadolescents. *Journal of Sleep Research*, 17, 2008.
- Mullis, I.V.S., Martin, M. O., Kennedy, A., Trong, K., & Sainsbury, M. *PIRLS 2011 Assessment Framework*. Chestnut Hill, MA: Boston College, 2009.
- Mullis, I.V.S., Martin, M.O., Foy, P., & Drucker, K.T. *PIRLS 2011 international results in reading*. Chestnut Hill, MA: TIMSS & PIRLS International Study Center, Boston College., 2012
- Mullis, I.V.S., Martin, M. O., Minnich, C.A., Drucker, K.T., & Ragan, M.A. *PIRLS 2011 Encyclopedia: Education Policy and Curriculum in Reading*, Volumes 1 and 2. Chestnut Hill, MA: Boston College, 2012.
- Nichols, W. D., Zellner, L. J., Rupley, W. H., Willson, V. L., Kim, Y., Mergen, S., & Young, C. A. What affects instructional choice? Profiles of K-2 teachers' use of reading instructional strategies and methods. *Journal of Literacy Research*, 37(4), 2005.

